

TESTE

Testul I

SUBIECTUL I **(60 de puncte)**

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (30 de puncte)

1. Se dă textul:

Copila, pune-ți mâinile pe genunchii mei.
Eu cred că veșnicia s'a născut la sat.
Aici orice gând e mai încet,
ca și cum nu ți-ar bate în piept
ci adânc în pământ undeva.
Aici se vindecă setea de mântuire
și dacă ți-ai săngerat picioarele
te așezi pe un podmol de lut.
Uite, e seară.

Sufletul satului fâlfăie pe lângă noi,
ca un miros sfios de iarbă tăiată,
ca o cădere de fum din streșini de pae,
ca un joc de iezi pe morminte înalte.

(Lucian Blaga, *Sufletul satului*)

*podmol – mâl, nămol sau teren măsos

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- a. Despărțiți în silabe cuvântul **mântuire**.
- b. Transcrieți, din textul dat, un cuvânt cu diftong.
- c. Precizați sinonimul cuvântului **încet**.
- d. Alcătuiți un enunț în care cuvântul **mei** să aibă o altă valoare morfologică decât cea din textul dat.
- e. Precizați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în textul dat: **ca un miros**.
- f. Transcrieți, din textul dat, o propoziție subordonată, precizându-i felul.
- g. Explicați, într-un text de 4-6 rânduri, semnificația versurilor:

Aici orice gând e mai încet/ca și cum nu ți-ar bate în piept/ci adânc în pământ undeva.

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să prezentați tema și viziunea despre lume într-un text epic aparținând lui Ion Creangă sau lui Ioan Slavici.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului epic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final etc.);
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul epic ales prin comentarea a două episoade/secvențe;

- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului epic ales într-o tipologie, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare – 1 punct; utilizarea limbii literare – 1 punct; ortografia, punctuația – 1 punct; așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu – 1 punct*).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se consideră mulțimile $A = \{x \in \mathbf{N} \mid a < x \leq 15, a \in \mathbf{N}\}$ și $B = \{y \in \mathbf{N} \mid y \text{ este divizor al lui } 12\}$.

- Pentru $a = 3$, calculați $A \cap B$.
- Pentru $a = 0$, determinați numărul elementelor mulțimii $A \cup B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .
- Dacă mulțimea A are 10 elemente, determinați numărul elementelor mulțimii C obținute prin intersecția mulțimii A cu mulțimea numerelor naturale pare, precizând totodată explicit elementele mulțimii C .

2. Se consideră numerele:

$$a = \frac{1}{5}, b = \frac{2}{7} \text{ și } c = 1,5.$$

- Scrieți numerele a , b și c în ordine crescătoare.
- Calculați produsul dintre numerele b și c .
- Determinați a 2019-a zecimală a numărului b , scriind totodată explicit numărul b ca fracție zecimală.

3. În romb $ABCD$, $AB = 12$ cm și $m(\sphericalangle BAD) = 60^\circ$.

- Calculați perimetrul rombului $ABCD$.
- Calculați lungimea segmentului BD .
- Demonstrați că $m(\sphericalangle BAD) = \frac{m(\sphericalangle ABC)}{2}$

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute* face parte din Programa școlară pentru clasa pregătitoare, *Comunicare în limba română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

- În baza competenței date, oferiți două exemple de activități, care se pot derula într-o lecție de consolidare.
- Având în vedere una dintre activitățile de învățare, arătați cum valorificați audierea unor povești citite/înregistrate/povestite de adulți/copii sau vizionarea unor secvențe din emisiuni pentru copii. Insistați pe următoarele aspecte:
  - rolul mijloacelor multimedia;
  - caracterul lor formativ-educativ pe termen lung;
  - argumentele aduse în favoarea utilizării lor la orele de comunicare, la clasa pregătitoare;
  - interactivitatea lecției;
  - raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
  - nuanțarea demersului educativ;
  - susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Utilizarea unor denumiri și simboluri matematice (sumă, total, diferență, =, +, -) în rezolvarea și/sau compunerea de probleme* face parte din Programa școlară pentru clasa pregătitoare, *Matematica și explorarea mediului*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

- În baza competenței date, oferiți două exemple de activități care se pot derula într-o lecție de consolidare.
- Având în vedere una dintre activități, arătați cum puteți valorifica oricare dintre aceste situații de învățare: crearea unor probleme simple după imagini date; formularea și rezolvarea unor probleme

pornind de la o tematică dată, prin schimbarea numerelor/acțiunilor/întrebării dintr-o problemă rezolvată; schimbarea componentelor unei probleme (date numerice, tematică, acțiuni), fără a i se modifica tipul; transformarea unei probleme de adunare într-una de scădere și invers; transformarea unei probleme prin extinderea sau prin reducerea numărului de operații.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

Testul al II-lea

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (30 de puncte)

1. Se dă textul:

Pierdut în suferința nimicniciei mele,
Ca frunza de pe apă, ca fulgerul în haos,
M-am închiriat ca magul la soare și la stele
Să-ngăduie intrarea-mi în vecinicul repaos;
Nimic să nu s-audă de umbra vieții mele,
Să trec ca o suflare, un sunet, o scânteie,
Ca lacrima ce-o varsă zadarnic o femeie...
Zadarnica mea minte de visuri e o schele.

Căci ce-i psetu-n lume și astăzi ce-i poetul?
La glasul-i singuratec s-asculte cine vra.
Necunoscut strecoară prin lume cu încetul
Și nimene nu-ntreabă ce este sau era...
O boabă e de spumă, un creț de val, un nume,
Ce timid se cutează în veacul cel de fier.
Mai bine niciodată el n-ar fi fost pe lume
Și-n loc să moară astăzi, mai bine murea ieri.

(Mihai Eminescu, *Pierdut în suferință*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- Despărțiți în silabe cuvântul **nimicniciei**.
- Transcrieți din textul dat, un cuvânt cu hiat.
- Precizați sinonimul cuvântului **veacul**.
- Alcătuți un enunț în care cuvântul **mele** să aibă o altă valoare morfologică decât cea din textul dat.
- Precizați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în textul dat: **ca o suflare**.
- Transcrieți din textul dat, o propoziție subordonată, precizându-i felul.
- Explicați, într-un text de 4-6 rânduri, semnificația versului: **Căci ce-i poetu-n lume și astăzi ce-i poetul?**

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să prezentați tema și viziunea despre lume într-un text epic aparținând lui Mihail Sadoveanu sau lui Liviu Rebreanu.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului epic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final etc.);
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul epic ales prin comentarea a două episoade/ secvențe;
- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului epic ales într-o tipologie, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare – 1 punct; utilizarea limbii literare – 1 punct; ortografia, punctuația – 1 punct; așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu – 1 punct*).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se dă numărul 189.

a) Aproximați acest număr la ordinul zecilor.

b) Determinați toate numerele $\overline{ab}$, $\overline{ac}$ și $\overline{ad}$, cu a, b, c și d cifre distincte, care verifică relația: $\overline{ab} + \overline{ac} + \overline{ad} = 189$.

c) Suma dintre jumătatea numărului x, treimea și sfertul lui este egală cu 169. Calculați numărul x.

2. Ionuț a primit de ziua lui o sumă de bani de la părinții lui. În prima zi a cheltuit $\frac{1}{3}$ din sumă, a doua zi a cheltuit $\frac{1}{4}$ din suma rămasă, iar în ultima zi restul banilor, adică suma de 120 de lei.

a) Ce sumă a cheltuit Ionuț în a doua zi?

b) Ce sumă a cheltuit Ionuț în prima zi?

c) Care a fost suma primită de Ionuț de la părinții lui?

3. Se consideră paralelogramul ABCD cu $BC = 12$ cm și $m(\sphericalangle ABC) = 30^\circ$ și $AC \perp BC$.

a) Calculați latura AB.

b) Calculați perimetrul paralelogramului ABCD.

c) Arătați că $CE = 6$ cm unde $CE \perp AB$.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Transmiterea unor informații referitoare la sine și la universul apropiat, prin mesaje scurte* face parte din Programa școlară pentru clasa pregătitoare, *Comunicare în limba română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

1. În temeiul competenței, indicați două tipuri de activități, care se pot desfășura într-o lecție de predare-învățare.

2. Luați una drept suport pentru exemplificarea felului în care se pot prezenta evenimente din viața proprie, dar și a felului în care se pot face descrieri/prezentări elementare ale unor activități/jocuri preferate.

Insistați pe următoarele aspecte:

- o importanța factorilor de mediu asupra dezvoltării armonioase a copilului;
- o latura formativ-educativă a unui joc având conotațiile vieții casnice;
- o argumentele aduse în favoarea utilizării jocului de rol, la orele de comunicare, la clasa pregătitoare;
- o viabilitatea lecției chiar și după ultima etapă a unității tematice – etapa de evaluare;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Orientarea și mișcarea în spațiu în raport cu repere/direcții precizate, folosind sintagme de tipul: în, pe, deasupra, dedesubt, lângă, în fața, în spatele, sus, jos, stânga, dreapta, orizontal, vertical, oblic* face parte din Programa școlară pentru clasa pregătitoare, *Matematica și explorarea mediului*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

1. În temeiul competenței date, indicați două tipuri de activități, care se pot desfășura într-o lecție de predare.

2. Luați o activitate drept suport pentru exemplificarea felului în care se pot experimenta cel puțin două dintre aceste situații de învățare: jocuri de poziționare a obiectelor în spațiu, în raport cu alte obiecte precizate; identificarea poziției pe care o ocupă diverse obiecte în spațiu în raport cu alte obiecte precizate; jocuri de identificare a obiectelor din realitatea imediată sau din imagini, în funcție de poziția pe care o au

față de un reper; prezentarea propriei persoane în funcție de poziția din clasă și prin raportarea la ceilalți colegi; scrierea de elemente grafice: linii verticale, orizontale, oblice, separat și în combinații.

Insistați pe aceste aspecte:

- o valoarea stimulilor auditiv-vizuali;
- o importanța dezvoltării vitezei de reacție;
- o impactul lecției pe termen lung;
- o argumentele ce susțin utilizarea mijloacelor multimedia la orele de matematică, la clasa pregătitoare;
- o etalarea raportului între termenii ce aduc plusvaloare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

Testul al III-lea

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (30 de puncte)

I. Se dă textul:

Nu-i cer nimic...
 Și totuși dacă-ar vrea –
 O, dacă-ar vrea să-mi dea ce nu-i cer încă!
 Ar face dintr-un lac o Marmara,
 Și dintr-un melc, un Sfinx săpat în stâncă.
 Nu-i cer nimic...
 Dar dacă-ar fi să-i cer
 Ce-aș vrea să am și ce-ar putea să-mi dea,
 Aș picura-ntr-o cupă cu eter
 Morfină
 Și i-aș cere-apoi așa:

Dă-mi tot ce crezi că nu se poate da.
 Dă-mi calmul blond al soarelui polar.
 Dă-mi primul crepuscul pe Golgota
 Și primul armistițiu planetar.

(Ion Minulescu, *Romanță policromă*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- a. Despărțiți în silabe cuvântul **totuși**.
- b. Transcrieți, din textul dat, un cuvânt cu diftong.
- c. Precizați antonimul cuvântului **primul**.
- d. Alcătuiți un enunț în care cuvântul o să aibă o altă valoare morfologică decât cea din textul dat.
- e. Precizați funcția sintactică a cuvântului subliniat în textul dat: **polar**.
- f. Transcrieți, din textul dat, o propoziție subordonată, precizându-i felul.
- g. Explicați, într-un text de 4-6 rânduri, semnificația versurilor: **Dă-mi tot ce crezi că nu se poate da**.

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să prezentați tema și viziunea despre lume într-un text poetic aparținând lui George Bacovia sau lui Tudor Arghezi.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului poetic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: titlu, temă, imaginar poetic, figuri semantice, motive poetice etc.);

- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul poetic ales prin comeri poetice;
- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic ales într-un curent cultural/literar.

Notă: Ordinea înțegrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografia, punctuația* – 1 punct; *așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu* – 1 punct).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se consideră mulțimile $A = \{x \in \mathbf{N} \mid a \leq x < 20, a \in \mathbf{N}\}$ și $B = \{y \in \mathbf{N} \mid y \text{ este divizor al lui } 18\}$.

- Pentru $a = 0$, calculați $A \cap B$.
- Pentru $a = 5$, determinați numărul elementelor mulțimii $A - B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .
- Dacă mulțimea A are 10 elemente, determinați numărul elementelor mulțimii C obținute prin intersecția mulțimii A cu mulțimea numerelor naturale impare, precizând totodată explicit elementele mulțimii C .

2. Se consideră numerele:

$$a = \frac{7}{3}, b = 2,5 \text{ și } c = \frac{11}{5}.$$

- Scrieți numerele a , b și c în ordine descrescătoare.
- Calculați produsul dintre numerele b și c .
- Determinați a 2001-a zecimală a numărului a , scriind totodată explicit numărul a ca fracție zecimală.

3. În triunghiul ABC dreptunghic în A , $BC = 12$ cm și $m(\sphericalangle ACB) = 30^\circ$. Pe latura AB se consideră punctul D , astfel încât $m(\sphericalangle BAD) = 60^\circ$.

- Calculați latura AB .
- Calculați perimetrul triunghiului ABC .
- Demonstrați că $\triangle ADB$ este echilateral.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Redactarea unor mesaje simple, în contexte uzuale de comunicare* face parte din Programa școlară pentru clasa pregătitoare, *Comunicare în limba română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

1. Având în vedere competența, concepeți două activități realizabile într-o lecție de recapitulare.

2. Pe fondul uneia dintre ele, utilizați metodele potrivite prin care fie confecționați felicitări și bilețele cu litere de tipar rupte sau decupate din reviste, ziare etc., fie decorați obiecte/desene folosind semne grafice.

Insistați pe următoarele aspecte:

- o rolul învățării prin cooperare;
- o utilitatea unui organizator grafic ajutător;
- o caracterul lor formativ-educativ pe termen lung;
- o argumentele aduse în favoarea folosirii lor la orele de comunicare, la clasa pregătitoare;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integritate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Descrierea unor fenomene/procese/structuri repetitive simple din mediul apropiat, în scopul identificării unor regularități* face parte din Programa școlară pentru clasa pregătitoare, *Matematica și explorarea mediului*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

1. Având în vedere competența, concepeți două activități realizabile într-o lecție de recapitulare.

2. Pe fondul uneia dintre ele, utilizați diverse metode prin care vă jucați „Ce anotimp... Cere... op...”, să recunoască fenomenele naturii în situații reale sau în imagini, dar și să diferențieze anotimpurile, două câte două, în funcție de caracteristicile specifice observate. Aplicați exerciții de asocieri/corespondențe.

Insistați pe aceste aspecte:

- o valoarea stimulilor audio-video;
- o importanța jocurilor de construcție;
- o necesitatea stimulării atenției și a memoriei vizuale;
- o impactul lecției pe termen lung;
- o argumentele ce susțin utilizarea mijloacelor multimedia la orele de matematică și explorarea mediului, la clasa pregătitoare;
- o etalarea raportului între termenii ce aduc plus valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

Testul al IV-lea

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (30 de puncte)

1. Se dă textul:

Mari roze bogate și grele
Abia mai pot capul să-și țină
De luxul ce poartă pe ele,
Scăldate-n albastra lumină.

Miresme plutesc prin grădină
Iar roua deșiră mărgele
Pe roze bogate și grele,
Ce-abia mai pot capul să-și țină.

Avântul simțirilor mele
Mă duce-ntr-o sferă senină
De ceața lumeștilor rele,
În care, pe frunte-mi se-nclină
Mari roze bogate și grele.

(Alexandru Macedonski, *Randelul marilor roze*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- a. Despărțiți în silabe cuvântul **simțirilor**.
- b. Transcrieți, din textul dat, un cuvânt cu diftong.
- c. Precizați sinonimul cuvântului **senină**.
- d. Alcătuiți un enunț în care cuvântul **iar** să aibă o altă valoare morfologică decât cea din textul dat.
- e. Precizați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în textul dat: **prin grădină**.
- f. Transcrieți, din textul dat, o propoziție subordonată, precizându-i felul.
- g. Explicați, într-un text de 4-6 rânduri, semnificația versurilor: **iar roua deșiră mărgele/Pe roze bogate și grele/Ce-abia mai pot capul să-și țină**.

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să prezentați evoluția relației dintre două personaje dintr-un text epic aparținând lui Ioan Slavici sau lui Camil Petrescu.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului epic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final etc.);
- evidențierea relației dintre cele două personaje selectate prin raportare la conflictul/conflictele textului epic ales;
- prezentarea a două scene semnificative pentru evoluția relației dintre cele două personaje.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografia, punctuația* – 1 punct; *așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu* – 1 punct).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se consideră mulțimile $A = \{x \in \mathbf{N} \mid a < x \leq 16, a \in \mathbf{N}\}$ și $B = \{y \in \mathbf{N} \mid y \text{ este număr impar}\}$.

a) Pentru $a = 0$, calculați $A \cap B$.

b) Pentru $a = 4$, determinați numărul elementelor mulțimii $A \cap B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .

c) Dacă mulțimea A are 8 elemente, determinați numărul elementelor mulțimii C obținute prin intersecția mulțimii A cu mulțimea divizorilor lui 30, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .

2. Se consideră numerele:

$$a = \frac{7}{12}, b = \frac{7}{5} \text{ și } c = \frac{7}{6}.$$

a) Scrieți numerele a , b și c în ordine crescătoare.

b) Calculați câtul dintre numerele b și c .

c) Determinați a 2000-a zecimală a numărului a , scriind totodată explicit numărul a ca fracție zecimală.

3. Se consideră pătratul $ABCD$ cu latura $AB = 8$ cm. Pe laturile BC și CD se consideră punctul M , respectiv punctul N , astfel încât $BM = DN$.

a) Calculați lungimea diagonalei pătratului $ABCD$.

b) Arătați că $NC = CM$.

c) Demonstrați că MN și BD sunt paralele.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Exprimarea propriilor idei referitoare la contexte familiare, manifestând interes și încredere în sine* face parte din Programa școlară pentru clasa I, Comunicare în limba română, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

1. În jurul competenței date, conturați două activități abordabile într-o lecție de predare-învățare.

2. Alegeți o activitate și exemplificați modul în care puteți folosi jocurile de modificare a poveștilor audiate: schimbarea succesiunii evenimentelor, modificarea finalului, introducerea unor personaje ș.a.m.d.

Insistați pe următoarele aspecte:

- o rolul mijloacelor multimedia;
- o caracterul lor formativ-educativ pe termen lung;
- o argumentele aduse în favoarea utilizării lor la orele de comunicare, la clasa I;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoarea: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Efectuarea de adunări repetate/scăderi repetate prin numărare și reprezentări obiectuale în concentrul 0 – 100* face parte din Programa școlară pentru clasa I, Matematica și explorarea mediului, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

1. În jurul competenței date, conturați două activități abordabile într-o lecție de predare-învățare.

2. Având o asemenea activitate drept suport, exemplificați modul în care puteți folosi jocul de extragere repetată a unui anumit număr de elemente dintr-o mulțime dată (exemple: *De câte ori pot extrage câte 3 bile dintr-un grup de 9 bile?*, *Un băiețel împarte în mod egal 10 bomboane celor 5 colegi ai săi. Câte bomboane primește fiecare coleg?*). Încheiați aflând sume/diferențe de termeni egali (exemple: *4 frați primesc câte 2 mere. Câte mere au primit frații?*).

Accentuați următoarele aspecte:

- o adunări/scăderi repetate;
- o reprezentări obiectuale;
- o argumentele ce pun în lumină metodele alese pentru folosirea lor la orele de matematică, la clasă;
- o interactivitatea lecției prin brainstorming;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

Testul al V-lea

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (30 de puncte)

Se dă textul:

De un dor fără sațiu-s învins
și nu știu ce sete mă arde.
Parcă mereu din adânc,
un ochi răpitor de Himeră
ar vrea să mă prade.
Și pururi n-am pace,
nici al stelei vrăjit du-te-vino în spațiu,
izvoare sub lună, ori dornică ciută,
nimic nu mă stinge, nimic nu mă alină
și parcă-aș visa o planetă pierdută.
E atâta nepace în sufletul meu,
Bătut de alean și de umbre cuprins...
Un dor fără sațiu m-a-nvins,
și nu știu ce sete mă arde mereu.

(Emil Botta, *Un dor fără sațiu*)

Scrieți pe foaia de examen răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- a. Despărțiți în silabe cuvântul **mântuire**.
- b. Transcrieți, din textul dat, un cuvânt cu diftong.
- c. Precizați sinonimul cuvântului **mereu**.
- d. Alcătuiți un enunț în care cuvântul **cei** să aibă o altă valoare morfologică decât cea din textul dat.
- e. Precizați funcția sintactică a cuvântului subliniat în textul dat: **nimic**.
- f. Transcrieți, din textul dat, o propoziție subordonată, precizându-i felul.
- g. Explicați, într-un text de 4-6 rânduri, semnificația versurilor: **E atâta nepace în sufletul meu./Bătut de alean și de umbre cuprins.../Un dor fără sațiu m-a-nvins./și nu știu ce sete mă arde mereu.**

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să prezentați tema și viziunea despre lume într-un text dramatic aparținând lui Ion Luca Caragiale sau lui Marin Sorescu.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului dramatic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: act, scenă, tablou, conflict dramatic, intrigă, relații temporale și spațiale, dialog, monolog, tipologii de personaje etc.);
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul dramatic ales prin comentarea a două scene/ tablouri;
- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului epic ales într-o tipologie, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografia, punctuația* – 1 punct; *așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu* – 1 punct).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se consideră mulțimile $A = \{x \in \mathbf{N} \mid 20 < x \leq a, a \in \mathbf{N}\}$ și $B = \{y \in \mathbf{N} \mid y \text{ este număr par}\}$.

a) Pentru $a = 27$, scrieți elementele mulțimii A .

b) Pentru $a = 29$, determinați numărul elementelor mulțimii $A - B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .

c) Dacă mulțimea A are 10 elemente, determinați numărul elementelor mulțimii $A \cap B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .

2. Se consideră numerele:

$$a = \frac{26}{7}, b = \frac{7}{8} \text{ și } c = 2,8.$$

a) Scrieți numerele a , b și c în ordine crescătoare.

b) Calculați câtul dintre numerele b și c .

c) Determinați a 265-a zecimală a numărului a , scriind totodată explicit numărul a ca fracție zecimală.

3. În triunghiul ABC dreptunghic în A , $AB = 6$ cm și $AC = 8$ cm. Pe laturile AB și AC se consideră punctul E , respectiv punctul F , astfel încât $AE = CF$.

a) Calculați perimetrul triunghiului ABC .

b) Dacă triunghiul AEF este isoscel, arătați că $AE = 2BE$.

c) Dacă $AF = 4CF$, calculați lungimea segmentului EF .

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Identificarea semnificației unor simboluri din universul familiar, care transmit mesaje simple* face parte din Programul școlar pentru clasa I, *Comunicare în limba română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

1. Potrivit competenței etalate, elaborați două activități care se pot pune pe rol într-o lecție mixtă.

2. Evidențiați cel puțin o metodă prin care se pot recunoaște simboluri întâlnite în situații cotidiene. (Exemple: M – metrou, P – parcare, I – informații, intrare, ieșire, farmacie, trecere de pietoni, semafor etc.) Puneți la îndemână imagini care se pot corela cu mesajele orale/scrise indicate. Încheiați cu exerciții de completare a unor rebusuri în care definițiile sunt date prin desene/simboluri.

Insistați pe următoarele aspecte:

- o rolul învățării prin descoperire;
- o caracterul lor formativ-educativ pe termen lung;
- o argumentele aduse în favoarea utilizării lor la orele de comunicare, la clasa I;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Recunoașterea unor figuri și corpuri geometrice în mediul apropiat și în reprezentări plane accesibile (incluzând desene, reproduceri de artă, reprezentări schematice)* face parte din Programa școlară pentru clasa I, *Matematica și explorarea mediului*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

1. Potrivit competenței etalate, elaborați două activități ce se pot pune pe rol într-o lecție mixtă.

2. Indicați metode prin care compuneți un spațiu plastic folosind ca forme pătrate/cercuri ș.a.m.d. (exemplu: un copac stilizat format din cercuri mari/mici/medii). Ori metode prin care decupați forme geometrice de diferite dimensiuni, realizate pe diverse suporturi sau prin care descrieți corpuri geometrice: cuboid, cub, sferă, cilindru – fețe (formă, număr).

Accentuați următoarele aspecte:

- o congruența dintre figurile și corpurile geometrice și reprezentări obiectuale;
- o rolul lor în organizarea proceselor psihice;
- o argumentele ce pun în lumină metodele alese pentru folosirea lor la orele de matematică, la clasa I;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

Testul al VI-lea**SUBIECTUL I****(60 de puncte)****A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (30 de puncte)**

1. Se dă textul:

Budge rămase îngândurat. Întrebările lui Van Manen îl tulburaseră. Fără îndoială că șoferul și servitorii știau ceva, destul de straniu, dacă încearcă să-l ascundă cu atâta abilitate.

- Ancheta o voi face eu mai târziu, spuse el. Deocamdată, să ne convingem că nu există nici drumul, nici casa, nici oamenii întâlniți de voi azi-noapte.

Am început să ne îmbrăcăm în grabă. Când m-am privit în oglindă, m-am speriat de paloarea feței și de adâncimea cearcănelor. Figura întreagă îmi era devastată ca după o cumplită suferință. Coborând spre mașină, am văzut curtea plină de oameni. Toți servitorii și alți câțiva țărani în drum spre Serampore se adunaseră să ne vadă. Ca să găsesc neapărat ceva de vorbit până ce ne aflam toți loc în mașina lui Budge, m-am adresat lui Van Manen:

- Nu i-ai spus că l-am întâlnit și aseară pe Suren Bose, și tot pe liziera pădurii. Amănuntul acesta păru că face asupra lui Budge o impresie uluitoare. Ne privi pătrunzător, ca și cum ar fi fost supărat pe noi că nu-l spusese mai înainte de întâlnirea aceasta.
- S-ar putea ca lucrurile să nu fie totuși atât de simple, spuse Budge în șoaptă, ca și cum și-ar fi vorbit sieși. L-am întrebat ce vrea să spună, dar s-a mulțumit să mormăie, în timp ce mașina pleca, fără să mai adauge un singur cuvânt. Părea preocupat de un gând pe care nu voia să ni-l mărturisească.

(Mircea Eliade, *Noaptea la Serampore*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- a. Despărțiți în silabe cuvântul **uluitoare**.
- b. Transcrieți, din textul dat, un cuvânt cu vocale în hiat.
- c. Precizați sinonimul cuvântului **straniu**.
- d. Alcătuiți un enunț în care cuvântul lui să aibă o altă valoare morfologică decât cea din textul dat.
- e. Precizați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în textul dat: **fără îndoială**.

f. Transcrieți, din textul dat, o propoziție subordonată, precizându-i felul.

g. Explicați, într-un text de 4-6 rânduri, semnificația fragmentului: **Părea preocupat de un gând pe care nu voia să ni-l mărturisească...**

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să prezentați tema și viziunea despre lume într-un text poetic aparținând lui Lucian Blaga sau lui Nichita Stănescu.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului poetic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: titlu, temă, imaginar poetic, figuri semantice, motive poetice etc.);
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul poetic ales prin comentarea a două imagini/idei poetice;
- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic ales într-un curent cultural/literar.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografia, punctuația* – 1 punct; *așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu* – 1 punct).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se dă numărul 168.

a) Aproximați acest număr la ordinul sutelor.

b) Determinați toate numerele $\overline{ba}$ și $\overline{ca}$, cu a , b și c cifre distincte, care verifică relația: $\overline{ba} + \overline{ca} = 168$.

c) Suma șesimii numărului x , cincimii și treimii lui este egală cu 168. Calculați numărul x .

2. Suma a patru numere este 36,3. Al treilea număr este egal cu media aritmetică a primelor două numere, al patrulea este egal cu media aritmetică a celui de-al doilea și al treilea, și tot el este egal cu primul număr și încă jumătate din acesta.

a) Calculați al patrulea număr.

b) Calculați primul număr.

c) Calculați celelalte două numere.

3. În dreptunghiul $ABCD$, $AB = 12$ cm și $BC = 10$ cm. Pe latura AB se consideră punctul E , respectiv punctul F pe latura DC , astfel încât $DF = EB = 3$ cm.

a) Calculați perimetrul dreptunghiului $ABCD$.

b) Calculați lungimea segmentului EF .

c) Calculați perimetrul și aria patrulaterului $ADFE$.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Redactarea unor mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână, folosind materiale diverse* face parte din Programul școlar pentru clasa I, *Comunicare în limba română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

1. Conform competenței, prezentați două exemple de activități adecvate într-o lecție de sistematizare.

2. Cu ajutorul metodelor corespunzătoare și al suportului vizual, valorificați una dintre aceste activități pe durata căreia: să alcătuiți și să scrieți enunțuri scurte; să ordonați cuvintele ce formează un enunț, pe care să-l și scrieți ulterior.

Insistați pe următoarele aspecte:

- o rolul scrisului de mână;
- o importanța caligrafiei;
- o caracterul lor formativ-educativ pe termen lung;
- o argumentele aduse în favoarea utilizării lor la orele de comunicare, la clasa I;

- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Formularea rezultatelor unor observații, folosind câțiva termeni științifici, reprezentări prin desene și operatori logici și, sau, nu* face parte din Programa școlară pentru clasa I, *Matematica și explorarea mediului*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

1. Conform competenței, prezentați două exemple de activități adecvate într-o lecție de sistematizare.

2. Cu ajutorul unor metode și al suportului vizual, valorificați o activitate dată ca exemplu. Pe durata derulării sale, formulați concluzii reținute în urma unor observații repetate: *Și creionul, și cartea, și câțelul de pluș cad pe Pământ/sunt atrase de Pământ sau Planta are nevoie de apă ca să trăiască sau Sunetul încă se aude, deși trece prin diferite materiale. În încheiere, reprezentați rezultatele prin desene.*

Accentuați următoarele aspecte:

- o reprezentări prin desene și operatori logici;
- o rolul lor în organizarea proceselor psihice;
- o argumentele ce pun în lumină metodele alese pentru folosirea lor la orele de matematică, la clasa I;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

Testul al VII-lea

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (30 de puncte)

1. Se dă textul:

Niște bijuterii aduse cu ei fuseseră transformate în pâine zilnică.

Câteva brățări, cercei și inele fuseseră încredințate lui Ahile Buzatu, care găsi un cumpărător. Nu aveau pietre prețioase, dar valorau prin raritatea lucrăturii; niște antichități exotice. Bineînțeles că Ahile își opri jumătate din prețul obișnuit.

Deoarece chiria casei în care locuiau era prea mare, fuseseră nevoiți să se mute într-o căsuță pe celălalt mal al Dunării, în prospect – așa se chema mahalaua locuită de barcagii, hamali și lucrătorii de la atelierile Comisiei Europene a Dunării.

Evantia își luase o mașină de cusut plătibilă în rate, ca să poată lucra în casă. Nedeprinsă să gătească, fata se chinuia, frigându-și degetele la o plitșoară de tablă, ca să prăjească vreo câțiva guvizi pescuiți de bătrân, care stătea toată ziua cu undița în mână, neavând nimic de lucru.

Fata asta, inocentă, plăpândă, care crescuse departe de suferințele tatălui ei, la școala călugărițelor misionare, ea care fusese primită cu admirație și lingușiri atâta vreme cât lumea o credea bogată, descoperi deodată cruzimea oamenilor și mizeriile vieții.

Se închidea în sine, se izola în durerea ei și evita să fie văzută de lume. De câte ori era nevoită să iasă din adăpostul ei umbla sfioasă și grăbită, cu ochii în pământ, cuprinsă veșnic de teama de a fi acostată.

(Jean Bart, *Europolis*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- Despărțiți în silabe cuvântul **antichități**.
- Transcrieți, din textul dat, un cuvânt cu diftong.

- c. Precizați sinonimul cuvântului **inocentă**.
- d. Alcătuiți un enunț în care cuvântul care să aibă o altă valoare morfologică decât cea din textul dat.
- e. Precizați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în textul dat: **casei**.
- f. Transcrieți din textul dat, o propoziție subordonată, precizându-i felul.
- g. Explicați într-un text de 4-6 rânduri semnificația enunțului: **Se închidea în sine, se izola în durerea ei și evita să fie văzută de lume.**

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să caracterizați un personaj dintr-un text epic aparținând lui Ion Creangă sau lui Mihai Sadoveanu.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului epic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final etc.);
- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
- evidențierea a două trăsături ale personajului selectat prin câte o secvență comentată.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografia, punctuația* – 1 punct; *așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu* – 1 punct).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se consideră mulțimile $A = \{x \in \mathbf{N} \mid a \leq x < 8, a \in \mathbf{N}\}$ și $B = \{y \in \mathbf{N} \mid 0 < y \leq b, b \in \mathbf{N}\}$.

- a) Pentru $a = 0$, scrieți elementele mulțimii A .
- b) Pentru $a = 1$ și $b = 10$, determinați numărul elementelor mulțimii $B-A$, precizând totodată explicit elementele mulțimii B .
- c) Dacă mulțimea A are 5 elemente și mulțimea B are tot 5 elemente, determinați elementele mulțimii $A \cap B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .

2. Se consideră numerele:

$$a = 0,87, b = \frac{7}{2} \text{ și } c = \frac{7}{3}.$$

- a) Scrieți numerele a , b și c în ordine descrescătoare.
- b) Calculați produsul numerelor a și b .
- c) Determinați a 310-a zecimală a numărului c , scriind totodată explicit numărul c ca fracție zecimală.

3. În trapezul $ABCD$ dreptunghic în A , $m(\sphericalangle DAB) = m(\sphericalangle CDA) = 90^\circ$, $m(\sphericalangle BCD) = 60^\circ$, cu $AB = 6$ cm și $DC = 9$ cm. Pe latura DC se consideră punctul M , astfel încât $m(\sphericalangle MBC) = 60^\circ$.

- a) Arătați că triunghiul MBC este echilateral.
- b) Calculați perimetrul trapezului $ABCD$.
- c) Calculați perimetrul trapezului $DMBA$.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Citirea unor mesaje scrise, întâlnite în mediul cunoscut* face parte din Programa școlară pentru clasa a II-a, *Comunicare în limba română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

1. În acord cu competența dată, gândiți două activități care se pot desfășura într-o lecție de predare-învățare.

2. În cadrul unei atari activități, valorizați metodele prin care se pot citi enunțuri/texte scurte (citire cu voce tare/în șoaptă/în gând/în lanț/pe roluri/ștafetă), respectiv prin care se pot corecta greșelile în cuvintele/în propozițiile care nu au sens.

Insistați pe următoarele aspecte: rolul lecturii;

- c. Precizați sinonimul cuvântului **inocentă**.
- d. Alcătuiți un enunț în care cuvântul care să aibă o altă valoare morfologică decât cea din textul dat.
- e. Precizați funcția sintactică a cuvintelor subliniate în textul dat: **casei**.
- f. Transcrieți din textul dat, o propoziție subordonată, precizându-i felul.
- g. Explicați într-un text de 4-6 rânduri semnificația enunțului: **Se încheiea în sine, se izola în durerea ei și evita să fie văzută de lume.**

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să caracterizați un personaj dintr-un text epic aparținând lui Ion Creangă sau lui Mihai Sadoveanu.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului epic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final etc.);
- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
- evidențierea a două trăsături ale personajului selectat prin câte o secvență comentată.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografia, punctuația* – 1 punct; *așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu* – 1 punct).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se consideră mulțimile $A = \{x \in \mathbf{N} \mid a \leq x < 8, a \in \mathbf{N}\}$ și $B = \{y \in \mathbf{N} \mid 0 < y \leq b, b \in \mathbf{N}\}$.

- a) Pentru $a = 0$, scrieți elementele mulțimii A .
- b) Pentru $a = 1$ și $b = 10$, determinați numărul elementelor mulțimii $B-A$, precizând totodată explicit elementele mulțimii B .
- c) Dacă mulțimea A are 5 elemente și mulțimea B are tot 5 elemente, determinați elementele mulțimii $A \cap B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .

2. Se consideră numerele:

$$a = 0,87, b = \frac{7}{2} \text{ și } c = \frac{7}{3}.$$

- a) Scrieți numerele a , b și c în ordine descrescătoare.
- b) Calculați produsul numerelor a și b .
- c) Determinați a 310-a zecimală a numărului c , scriind totodată explicit numărul c ca fracție zecimală.

3. În trapezul $ABCD$ dreptunghic în A , $m(\sphericalangle DAB) = m(\sphericalangle CDA) = 90^\circ$, $m(\sphericalangle BCD) = 60^\circ$, cu $AB = 6$ cm și $DC = 9$ cm. Pe latura DC se consideră punctul M , astfel încât $m(\sphericalangle MBC) = 60^\circ$.

- a) Arătați că triunghiul MBC este echilateral.
- b) Calculați perimetrul trapezului $ABCD$.
- c) Calculați perimetrul trapezului $DMBA$.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Citirea unor mesaje scrise, întâlnite în mediul cunoscut* face parte din Programa școlară pentru clasa a II-a, *Comunicare în limba română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

1. În acord cu competența dată, gândiți două activități care se pot desfășura într-o lecție de predare-învățare.

2. În cadrul unei atari activități, valorizați metodele prin care se pot citi enunțuri/texte scurte (citire cu voce tare/în șoaptă/în gând/în lant/pe rолuri/ștafetă), respectiv prin care se pot corecta greșelile în cuvintele/în propozițiile care nu au sens.

Insistați pe următoarele aspecte: rolul lecturii;

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să prezentați evoluția relației dintre două personaje dintr-un text epic aparținând lui Ioan Slavici sau lui Liviu Rebreanu.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului epic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final etc.);
- evidențierea relației dintre cele două personaje selectate prin raportare la conflictul/conflictele textului epic ales;
- prezentarea a două scene semnificative pentru evoluția relației dintre cele două personaje.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografia, punctuația* – 1 punct; *așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu* – 1 punct).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se dă numărul 186.

a) Aproximați acest număr la ordinul sutelor.

b) Determinați toate numerele $\overline{ab}$ și $\overline{ac}$, cu a , b și c cifre distincte, care verifică relația: $\overline{ab} + \overline{ac} = 186$.

c) Suma dintre jumătatea numărului x și sfertul său este egală cu 186. Calculați numărul x .

2. Se consideră numerele:

$$a = \frac{13}{7}, b = \frac{5}{13} \text{ și } c = \frac{10}{9}.$$

a) Scrieți numerele a , b și c în ordine crescătoare.

b) Calculați produsul numerelor a și b .

c) Determinați a 2019-a zecimală a numărului b , scriind totodată explicit numărul b ca fracție zecimală.

3. În trapezul isoscel $ABCD$ cu diagonalele perpendiculare și bazele $AB = 16$ cm și $CD = 8$ cm:

a) Calculați lungimile diagonalelor trapezului $ABCD$.

b) Calculați perimetrul trapezului $ABCD$.

c) Calculați aria trapezului $ABCD$.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Exprimarea interesului pentru lectura unor cărți adecvate vârstei* face parte din Programa școlară pentru clasa a II-a, *Comunicare în limba română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

1. Potrivit competenței menționate, realizați schițele a două activități susceptibile a fi puse pe rol într-o lecție de consolidare.

2. Gândind la una dintre activitățile prezentate, detaliați modul de lucru prin care concepeți un jurnal personal de lectură.

Insistați pe următoarele aspecte:

- o rolul jurnalului de lectură;
- o caracterul său formativ-educativ pe termen lung;
- o argumentele aduse în favoarea utilizării lor la orele de comunicare, la clasa a II-a;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Efectuarea de înmulțiri și împărțiri în centrul 0 – 1.000 prin adunări/scăderi repetate* face parte din Programa școlară pentru clasa a II-a, *Matematica și explorarea mediului*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

1. Potrivit competenței menționate, realizați schițele a două activități de aplicat într-o lecție de consolidare.

2. Gândind la una dintre activitățile redate, detaliați modul prin care arătați proprietățile înmulțirii, însă fără precizarea terminologiei (comutativitate, asociativitate, element neutru).

Accentuați următoarele aspecte:

- o înmulțirea în concentrul 0 – 1.000 prin adunare repetată;
- o rolul reprezentărilor obiectuale;
- o menirea organizării unei mese rotunde sau a folosirii tehnicii Lotus;
- o argumentele ce evidențiază impactul metodelor la orele de matematică, la clasa a II-a;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

Testul al IX-lea

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (30 de puncte)

1. Se dă textul:

Ileana, fata cea mai mare a lui Joldea, nu putu dormi până într-un târziu, după miezul nopții. Bătrânii spărseseră sfatul, și focul murea într-o pară albăstrie, jucând aripi mari de umbră pe zidurile de întuneric ale poienii. Din când în când, la scâncetul spăriat al unui copil, câte-o umbră se ridica. Urmau lungi răstimpuri de tăcere, o tăcere adâncă, parcă împietriseră codrii. În tăcerea aceasta treceau înfiorări slabe prin frunzișuri, ca șopote de valuri, din când în când. Un strigăt apoi înfiora adâncurile, o chemare jalnică de pasere singuratică.

Ileana lui Joldea nu putea dormi. Se întorcea pe o parte, se întorcea pe alta pe căpătâiul de mușchi, închidea strâns ochii, cerca să rămâie multă vreme nemișcată, dar dintr-o dată se trezea privind la lumina slabă care tremura în poiană. Și gândurile colindau neastâmpărate, rătăceau pe drumuri depărtate, muntene, se înturnau spre căminul părăsit, căutau să aducă acolo, în licăririle focului, umbra cumplitului fecior la numele căruia tremurau domniile și murmură o țară întreagă... Crăișorul... Crăișorul-Munților... Cine o fi fiind el de pleacă așa cetele de feciori spre dânsul, și vorbesc într-așa chip bătrânii, ca despre Horia?

(Mihai Sadoveanu, *Crăișorul*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- a. Despărțiți în silabe cuvântul **răstimpuri**.
- b. Transcrieți din textul dat, un cuvânt cu diftong.
- c. Precizați sinonimul cuvântului **neastâmpărate**.
- d. Alcătuiți un enunț în care cuvântul **un** să aibă o altă valoare morfologică decât cea din textul dat.
- e. Precizați funcția sintactică a cuvântului subliniat în textul dat: **dormi**.
- f. Transcrieți din textul dat, o propoziție subordonată, precizându-i felul.
- g. Explicați într-un text de 4-6 rânduri, semnificația enunțului:

Cine o fi fiind el de pleacă așa cetele de feciori spre dânsul, și vorbesc într-așa chip bătrânii, ca despre Horia?

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să prezentați tema și viziunea despre lume într-un text epic aparținând lui Ion Creangă sau lui Liviu Rebreanu.

În elaborarea eseuului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului epic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final etc.);
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul epic ales prin comentarea a două episoade/secvențe;
- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului epic ales într-o tipologie, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografia, punctuația* – 1 punct; *așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu* – 1 punct).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se consideră mulțimile $A = \{x \in \mathbf{N} \mid x \text{ este număr par}\}$ și $B = \{y \in \mathbf{N} \mid y \text{ este divizor al lui } a\}$.

- Pentru $a = 16$, scrieți elementele mulțimii B .
- Pentru $a = 12$, determinați numărul elementelor mulțimii $A \cap B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii B .
- Dacă mulțimea B are 4 elemente, determinați elementele mulțimii $B - A$ știind că numărul elementelor acesteia este egal cu 2, precizând totodată explicit elementele mulțimii B .

2. Un călător parcurge o distanță astfel: în prima zi o cincime din drum, a doua zi jumătate din întreaga distanță, iar a treia zi mai are de parcurs 60 km.

- Calculați distanța parcursă de călător în cele 3 zile.
- Calculați distanța parcursă în prima zi și a doua zi de călător.
- Calculați cât reprezintă distanța parcursă în a treia zi din distanța totală scrisă sub formă de fracție zecimală.

3. În triunghiul ABC , $m(\sphericalangle ABC) = 60^\circ$, $m(\sphericalangle ACB) = 45^\circ$ și $AB = 8$ cm.

- Calculați lungimea laturii BC .
- Calculați lungimea laturii AC .
- Calculați perimetrul și aria triunghiului ABC .

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Exprimarea unor idei, sentimente, păreri prin intermediul limbajelor convenționale* face parte din Programa școlară pentru clasa a II-a, *Comunicare în limba română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

- În baza competenței date, proiectați două activități care se pot pune pe rol într-o lecție de recapitulare.
- Pe fondul uneia dintre activitățile etalate, descrieți modul prin care organizați un colț în clasă/panou. După caz, acolo se pot lăsa mesaje/invitații/simboluri, se pot formula păreri despre anumite evenimente etc.

Insistați pe următoarele aspecte:

- o rolul Colțului cititorului;
- o caracterul său formativ-educativ pe termen lung;
- o argumentele aduse în favoarea utilizării lor la orele de comunicare, la clasa a II-a;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Sortarea, clasificarea și înregistrarea prin desene și tabele a unor date din mediul cunoscut* face parte din Programa școlară pentru clasa a II-a, *Matematica și explorarea mediului*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3.418/19.03.2013.

- În baza competenței date, proiectați două activități care se pot pune pe rol într-o lecție de recapitulare.

2. Pe fondul uneia dintre activitățile etalate, descrieți modul prin care selectați materialele de lucru după mai multe criterii date (exemplu: Alegem materiale tari, aspre și colorate).

Accentuați următoarele aspecte:

- o proprietățile obiectelor;
- o citirea unui tabel;
- o argumentele în favoarea metodelor abordate la orele de matematică, la clasa a II-a;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

Testul al X-lea

SUBIECTUL I (60 de puncte)

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (30 de puncte)

1. Se dă textul:

În tot timpul examinării, gândul mi-a zburat departe în după-amiaza aceea. Fără să vreau, ba chiar silindu-mă să alung astfel de idei neroade, nu puteam să-mi explic de ce trecătoarea, care părea nobilă și avută, a tresărit atât de vehement la bubuitura dicționarelor de limbi moarte. De bună seamă, răspunsul e limpede: cine n-ar fi tresărit, când unui cogeamite ofițer, cu trei galoane de rănit pe mânecă, îi scapă atât de aproape două vârtoase cărți din mână, bufnind așa de puternic de asfalt? Dar mi s-a părut mie... tresărirea aceea, ba da, am văzut bine... era pentru mai mult decât atât... parcă era un zvâcnet de nemulțumire pentru orice zgomot, pentru orice întâmplare nepotrivită cu mersul gândurilor, cu potriveala împrejurărilor pe care femeia aceasta frumoasă le aștepta în drumul ei. A râs ea, fără îndoială, la urmă, și-n râsul ei pâlpăia orgoliul că-i fusese adresat pe neașteptate un omagiu atât de insolit, dar acum, când în sala de examen scârțâie doar tocurile, și ochii pătrund tot mai profund în încălceala stilului ciceronian, eu văd bine că râsul acela a fost parcă de ușurare, de mulțumire, de bucurie că toată explozia, tot neașteptatul întâmplării caraghioase, n-a fost decât atât ce-a fost, și încă un compliment, un umil compliment al unui biet ofițeraș descins și demobilizat care-și trece un examen în restanță, un stângaci și sincer compliment adresat involuntar rarei ei frumuseți.

(Gib Mihăescu, *Donna Alba*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- a. Despărțiți în silabe cuvântul **împrejurări**.
- b. Transcrieți din textul dat un cuvânt cu diftong.
- c. Precizați sinonimul cuvântului **moarte**.
- d. Alcătuiți un enunț în care cuvântul când să aibă o altă valoare morfologică decât cea din textul dat.
- e. Precizați funcția sintactică a cuvântului subliniat în textul dat: **aceea**.
- f. Transcrieți din textul dat, o propoziție subordonată, precizându-i felul.
- g. Explicați într-un text de 4-6 rânduri semnificația enunțului:

Dar mi s-a părut mie... tresărirea aceea, ba da, am văzut bine... era pentru mai mult decât atât... parcă era un zvâcnet de nemulțumire pentru orice zgomot, pentru orice întâmplare nepotrivită cu mersul gândurilor, cu potriveala împrejurărilor pe care femeia aceasta frumoasă le aștepta în drumul ei.

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să prezentați tema și viziunea despre lume într-un text poetic aparținând lui Tudor Arghezi sau lui Lucian Blaga.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului poetic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: titlu, temă, imaginar poetic, figuri semantice, motive poetice etc.);
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul poetic ales prin comentarea a două imagini/idei poetice;
- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic ales într-un curent cultural/literar.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografia, punctuația* – 1 punct; *așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu* – 1 punct).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se consideră mulțimile $A = \{x \in \mathbf{N} \mid 0 \leq x < 24\}$ și $B = \{y \in \mathbf{N} \mid y \text{ este multiplu de } 5\}$.

- Scrieți elementele mulțimii $A \cap B$.
- Determinați numărul elementelor mai mici decât 11 ale mulțimii $A - B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .
- Determinați numărul elementelor mulțimii D , obținute prin reuniunea mulțimii A cu mulțimea C care este formată din numerele pare cuprinse între 12 și 30, precizând totodată explicit elementele mulțimii C .

2. Se consideră numerele:

$$a = \frac{13}{6}, \quad b = \frac{7}{3} \text{ și } c = \frac{4}{3}.$$

- Calculați câtul dintre fracțiile b și c .
- Transformați prima și a doua fracție în fracții zecimale.
- Ordonăți crescător numerele a , b și c .

3. În trapezul isoscel $ABCD$ cu diagonalele perpendiculare și bazele $AB = 12$ cm și $CD = 6$ cm:

- Calculați lungimile diagonalelor trapezului $ABCD$.
- Calculați perimetrul trapezului $ABCD$.
- Calculați aria trapezului $ABCD$.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Deducerea sensului unui cuvânt prin raportare la mesajul audiat în contexte de comunicare familiar* face parte din Programa școlară pentru clasa a III-a, *Limba și literatura română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5.003/2.12.2014.

1. Concepeți două activități de predare-învățare, în care folosiți tehnici de aflare a semnificațiilor unor cuvinte, chiar și prin încercare și eroare.

2. Căutați o metodă potrivită prin care să explicați sensurile cuvintelor întâlnite în contextul mesajului audiat. Folosiți mijloace verbale și nonverbale.

Insistați pe următoarele aspecte:

- importanța vocabularului pasiv;
- valoarea exercițiilor de receptare a mesajelor (audiate și scrise);
- caracterul lor formativ-educativ pe termen lung;
- argumentele aduse în favoarea utilizării lor la orele de comunicare, la clasa a III-a;
- interactivitatea lecției;
- raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- nuanțarea demersului educativ;
- susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Observarea unor modele/regularități din cotidian, pentru crearea de raționamente proprii* face parte din Programa școlară pentru clasa a III-a, *Matematica*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5.003/2.12.2014.

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului poetic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: titlu, temă, imaginar poetic, figuri semantice, motive poetice etc.);
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul poetic ales prin comentarea a două imagini/idei poetice;
- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic ales într-un curent cultural/literar.

Notă: Ordinea înțegrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografia, punctuația* – 1 punct; *așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu* – 1 punct).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se consideră mulțimile $A = \{x \in \mathbf{N} \mid 0 \leq x < 24\}$ și $B = \{y \in \mathbf{N} \mid y \text{ este multiplu de } 5\}$.

a) Scrieți elementele mulțimii $A \cap B$.

b) Determinați numărul elementelor mai mici decât 11 ale mulțimii $A - B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .

c) Determinați numărul elementelor mulțimii D , obținute prin reuniunea mulțimii A cu mulțimea C care este formată din numerele pare cuprinse între 12 și 30, precizând totodată explicit elementele mulțimii C .

2. Se consideră numerele:

$$a = \frac{13}{6}, b = \frac{7}{3} \text{ și } c = \frac{4}{3}.$$

a) Calculați câtul dintre fracțiile b și c .

b) Transformați prima și a doua fracție în fracții zecimale.

c) Ordonăți crescător numerele a , b și c .

3. În trapezul isoscel $ABCD$ cu diagonalele perpendiculare și bazele $AB = 12$ cm și $CD = 6$ cm:

a) Calculați lungimile diagonalelor trapezului $ABCD$.

b) Calculați perimetrul trapezului $ABCD$.

c) Calculați aria trapezului $ABCD$.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Deducerea sensului unui cuvânt prin raportare la mesajul audiat în contexte de comunicare familiar* face parte din Programa școlară pentru clasa a III-a, *Limba și literatura română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5.003/2.12.2014.

1. Concepeți două activități de predare-învățare, în care folosiți tehnici de aflare a semnificațiilor unor cuvinte, chiar și prin încercare și eroare.

2. Căutați o metodă potrivită prin care să explicați sensurile cuvintelor întâlnite în contextul mesajului audiat. Folosiți mijloace verbale și nonverbale.

Insistați pe următoarele aspecte:

- o importanța vocabularului pasiv;
- o valoarea exercițiilor de receptare a mesajelor (audiate și scrise);
- o caracterul lor formativ-educativ pe termen lung;
- o argumentele aduse în favoarea utilizării lor la orele de comunicare, la clasa a III-a;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Observarea unor modele/regularități din cotidian, pentru crearea de raționamente proprii* face parte din Programa școlară pentru clasa a III-a, *Matematică*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5.003/2.12.2014.

- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului epic ales într-o tipologie, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografia, punctuația* – 1 punct; *așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu* – 1 punct).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se consideră mulțimile $A = \{x \in \mathbf{N} \mid 24 \leq x \leq a, a \in \mathbf{N}\}$ și $B = \{y \in \mathbf{N} \mid y \text{ este număr par}\}$.

- Pentru $a = 31$, scrieți elementele mulțimii A .
- Pentru $a = 40$, determinați numărul elementelor mulțimii $A \cap B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .
- Dacă mulțimea A are 10 elemente, determinați elementele mulțimii $A - B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .

2. Se consideră numerele:

$$a = \frac{8}{13}, b = 8,1 \text{ și } c = \frac{3}{4}.$$

- Calculați produsul numerelor a și c .
- Scrieți numerele a , b și c în ordine descrescătoare.
- Determinați a 1801-a zecimală a numărului a , scriind totodată explicit numărul a ca fracție zecimală.

3. În triunghiul ABC , $m(\sphericalangle ABC) = 60^\circ$, $m(\sphericalangle ACB) = 45^\circ$ și $AB = 12$ cm.

- Calculați lungimea laturii BC .
- Calculați lungimea laturii AC .
- Calculați perimetrul și aria triunghiului ABC .

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Descrierea unui obiect/unei ființe din universul apropiat pe baza unui plan simplu* face parte din Programa școlară pentru clasa a II-a, *Limba și literatura română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5.003/2.12.2014.

1. Într-o lecție de sistematizare, gândiți două tipuri de activități în care să numiți trăsăturile unor obiecte sau ale unor ființe din universul apropiat. De pildă, porniți de la descrierea unor obiecte din jur sau de la descrierea unei ființe cum ar fi colegul de bancă al elevului chestionat. În ambele cazuri, întrebările de sprijin reprezintă o cale de acces spre mesaj. De asemenea, puteți colabora cu efectivul clasei pentru realizarea unui plan simplu de idei.

2. Căutați o metodă adecvată prin care să etalați acele trăsături aparținând obiectelor/ființelor alese.

Accentuați următoarele aspecte:

- o importanța povestirii;
- o valoarea planului de idei;
- o caracterul lor formativ-educativ pe termen lung;
- o argumentele aduse în favoarea utilizării lor la orele de comunicare, la clasa a III-a;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Compararea numerelor naturale în concentrul 0 – 10.000, respectiv a fracțiilor subunitare sau echiunitare care au același numitor, mai mic sau egal cu 10* face parte din Programa școlară pentru clasa a II-a, *Matematica*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5.003/2.12.2014.

1. Gândiți două activități prin care, într-o lecție de sistematizare, puteți prezenta moduri de comparare a numerelor naturale între 0 și 10 000, dar și de comparare a fracțiilor.

2. Căutați o metodă adecvată prin care să puteți etala respectivele moduri atractiv, bazându-vă pe suporturi vizuale multicolore.

Puneți accent pe următoarele aspecte:

- o noțiunile de subunitar și echiunitar;
- o valențele metodei schimbul de probleme/instruirea programată/asistată de calculator;
- o argumentele pro la adresa metodei alese a fi aplicată la orele de matematică, la clasa a III-a;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

Testul al XII-lea

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (30 de puncte)

1. Se dă textul

CORINA: Și cum se cheamă jocul dumitale?

ȘTEFAN: Are un nume, dar dumneata ești o fată cinică și ai să râzi.

CORINA: Și ți-e frică de râsul meu?

ȘTEFAN: Nu. Se cheamă jocul de-a vacanța. Și se mai cheamă jocul de-a uitarea. Și s-ar mai putea chema jocul de-a fericirea.

CORINA: Ai dreptate. E un nume puțin comic. Totuși n-am să râd. Jocul de-a fericirea... și e greu jocul ăsta?

ȘTEFAN: Ai! Sigur că da. E un lucru complicat fericirea. Trebuia învățat cu răbdare, cu metodă... Acasă, la București, n-am timp. Am alte lucruri, mai urgente. Nu mai serioase – pentru că nimic nu e mai serios decât fericirea, dar mai urgente. Aici însă, aici sunt absolut decis să fiu fericit. Cu orice preț.

(Mihail Sebastian, *Jocul de-a vacanța*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- a. Despărțiți în silabe cuvântul **răbdare**.
- b. Transcrieți din textul dat, un cuvânt cu diftong.
- c. Precizați antonimul cuvântului **fericire**.
- d. Alcătuiți un enunț în care cuvântul A! să aibă o altă valoare morfologică decât cea din textul dat.
- e. Precizați funcția sintactică a cuvântului subliniat în textul dat: **greu**.
- f. Transcrieți din textul dat, o propoziție subordonată, precizându-i felul.
- g. Explicați, într-un text de 4-6 rânduri, semnificația enunțului: **Se cheamă jocul de-a vacanța. Și se mai cheamă jocul de-a uitarea. Și s-ar mai putea chema jocul de-a fericirea.**

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să prezentați tema și viziunea despre lume într-un text poetic aparținând lui Nichita Stănescu sau lui George Bacovia.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului poetic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: titlu, temă, imaginar poetic, figuri semantice, motive poetice etc.);
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul poetic ales prin comentarea a două imagini/idei poetice;
- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic ales într-un curent cultural/literar.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare – 1 punct; utilizarea limbii literare – 1 punct; ortografia, punctuația – 1 punct; așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu – 1 punct*).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se consideră mulțimile $A = \{x \in \mathbf{N} \mid 0 < x \leq a, a \in \mathbf{N}\}$ și $B = \{y \in \mathbf{N} \mid b \leq y < 30, b \in \mathbf{N}\}$

- Pentru $a = 8$, scrieți elementele mulțimii A .
- Pentru $a = 16$ și $b = 10$, determinați numărul elementelor mulțimii $A \setminus B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .
- Dacă mulțimea A are 25 de elemente și $b = 15$, determinați elementele mulțimii $A \cap B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii B .

2. Tatăl, mama și fiul au împreună 83 ani. În urmă cu 4 ani, tatăl avea dublul vârstei fiului și era cu 4 ani mai în vârstă decât mama.

- Calculați vârsta tatălui.
- Calculați vârsta fiului și a mamei.
- Determinați ce vârstă aveau împreună tatăl, mama și fiul în urmă cu 7 ani.

3. În triunghiul echilateral ABC , $AB = 18$ cm și punctul M este mijlocul segmentului BC .

- Calculați lungimea segmentului AM .
- Calculați aria triunghiului ABC în două moduri.
- Determinați distanța de la punctul M la dreapta AC .

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Participarea la interacțiuni pentru găsirea de soluții la probleme* face parte din Programa școlară pentru clasa a III-a, *Limba și literatura română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5.003/2.12.2014.

1. Elaborați două activități de realizat într-o lecție recapitulativă prin care, în grup mic, să dezvoltați un proiect interdisciplinar la clasă/in școală/in comunitate.

2. Căutați o metodă adecvată prin care să punctați scopul, obiectivele și impactul aceluia proiect.

Accentuați următoarele aspecte:

- o importanța problematizării;
- o efectul furtunii de idei de tipul 6-3-5;
- o caracterul lor formativ-educativ pe termen lung;
- o argumentele aduse în favoarea utilizării lor la orele de comunicare, la clasa a III-a;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Utilizarea unor instrumente și unități de măsură standardizate, în situații concrete* face parte din Programa școlară pentru clasa a III-a, *Matematica*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5.003/2.12.2014.

1. Elaborați două activități, de realizat într-o lecție de recapitulare, prin care să folosiți instrumente și unități de măsură standardizate.

2. Redați metoda prin care comparați rezultatele unor măsurători efectuate cu unități standard cu rezultatele unor măsurători efectuate cu unități de măsură nonstandard.

Puneți accent pe următoarele aspecte:

- o noțiunea de unitate de măsură și tipurile ei în contextul lecției curente;
- o valențele colajului;

- o beneficiile metodelor alese pentru a fi aplicate la orele de matematică, la clasa a III-a;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

Testul al XIII-lea

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (30 de puncte)

1. Se dă textul

GEORGE: Sărut mâinile, doamnă Filimon! Bonjour, Alice.. Închipuți-vă, tot orașul vuieste.. Domnul Filimon a scăpat un om de la înec.. Sunt uzi learcă amândoi!

RALUCA: Vai de mine.. Să-l duc în iatac, să-l schimb, să nu răcească.. (Iese.)

AUCE: Cum s-a întâmplat?

GEORGE: N-am înțeles bine.. Un om a căzut în gărlă, sau s-a aruncat el singur, tocmai lângă podul unde pescuia domnul Filimon.. Atunci, dânsul, repede în apă, și l-a scos la mal.

AUCE: Tata? S-a aruncat tata în apă? Nu se poate!

GEORGE: Uite că s-a putut! Fapta asta a entuziasmat pe toată lumea.. Înțelegi și tu.. e un eveniment! În zece minute, domnul Filimon a ajuns eroul orașului! Mă duc să-i spun lui papa. Dacă nici asta nu l-o hotărî, atunci s-a isprăvit, fugim amândoi!

AUCE: Fugim! Cu voia tatei și a mamei..

(Victor Eftimiu, *Omul care a văzut moartea*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- Despărțiți în silabe cuvântul **amândoi**.
- Transcrieți, din textul dat, un cuvânt cu diftong.
- Precizați antonimul cuvântului **uzi**.
- Alcătuți un enunț în care cuvântul **a ajuns** să aibă o altă valoare morfologică decât cea din textul dat.
- Precizați funcția sintactică a cuvântului subliniat în textul dat: **la mal**.
- Transcrieți, din textul dat, o propoziție subordonată, precizându-i felul.
- Explicați, într-un text de 4-6 rânduri, semnificația enunțului: **AUCE: Fugim! Cu voia tatei și a mamei..**

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să caracterizați un personaj dintr-un text dramatic aparținând lui Ion Luca Caragiale sau lui Marin Sorescu.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului dramatic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: act, scenă, tablou, conflict dramatic, intrigă, relații temporale și spațiale, dialog, monolog, tipologii de personaje etc.);
- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
- evidențierea a două trăsături ale personajului selectat prin câte o secvență comentată.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare – 1 punct; utilizarea limbii literare – 1 punct; ortografia, punctuația – 1 punct; așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu – 1 punct*).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se consideră mulțimile $A = \{x \in \mathbf{N} \mid a \leq x \leq 30, a \in \mathbf{N}\}$ și $B = \{y \in \mathbf{N} \mid y \text{ este număr impar}\}$.

a) Pentru $a = 10$, scrieți elementele mulțimii A .

b) Pentru $a = 16$, determinați numărul elementelor mulțimii $A-B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .

c) Dacă mulțimea A are 10 elemente, determinați elementele mulțimii $A \cap B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .

2. Cristinel își planifică rezolvarea temei la matematică pentru 3 zile. În prima zi rezolvă $\frac{3}{7}$ din temă, a doua zi $\frac{2}{7}$ din temă, iar în a treia zi restul. Tema constă în 28 de probleme.

a) Calculați câte probleme a rezolvat Cristinel în prima zi.

b) Calculați câte probleme a rezolvat Cristinel în a doua și a treia zi.

c) Determinați câte probleme ar fi trebuit să rezolve în prima zi Cristinel, ca să rezolve câte 7 probleme în a doua și a treia zi, precizând cât reprezintă numărul de probleme ca fracție zecimală din numărul total de probleme.

3. În triunghiul ABC dreptunghic în A , $AB = 10$ cm și $AD = 5\sqrt{3}$ cm, unde $AD \perp BC$.

a) Calculați lungimea segmentului BD .

b) Calculați lungimea segmentului AC .

c) Calculați lungimea segmentului BC .

SUBIECTUL al II-lea**(30 de puncte)****A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)**

Competența specifică *Relatarea unei întâmplări imaginate pe baza unor întrebări de sprijin* face parte din Programa școlară pentru clasa a IV-a, *Limba și literatura română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5.003/2.12.2014.

1. Realizați două activități fondate pe exercițiul de imaginație, de efectuat într-o lecție de predare-învățare.

2. Căutați o metodă prin care să fie schimbate oricare dintre cele trei părți ale textului: începutul, cuprinsul, încheierea. Valorificați lectura după imagini, fie acestea planșe, fie benzi desenate. Sau valorificați metoda predicțiilor. Folosiți setul de întrebări-cheie, formulate în baza emoțiilor simțite de cititor/auditor.

Insistați pe următoarele aspecte:

- o rolul mijloacelor multimedia;
- o metode ce stimulează imaginația;
- o caracterul lor formativ-educativ pe termen lung;
- o argumentele aduse în favoarea utilizării lor la orele de comunicare, la clasa a IV-a;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Recunoașterea numerelor naturale în concentrul 0 – 1.000.000 și a fracțiilor cu numitori mai mici sau egali cu 10, respectiv egali cu 100* face parte din Programa școlară pentru clasa a IV-a, *Matematica*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5.003/2.12.2014.

1. Realizați două activități fondate pe exercițiul de atenție, de efectuat într-o lecție de predare-învățare.

2. Căutați o metodă adecvată prin care să scrieți procentual (25%, 50%, 75%), cu suport intuitiv. Exersând, marcați prin pliere $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, 0,50, 0,25, 50%, 25%, 75% din suprafața unei figuri geometrice.

Puneți accent pe următoarele aspecte:

- o valoarea exercițiilor de tip imitativ și de antrenament;
- o valențele metodei învățării-predării reciproce;
- o argumentele pro aduse metodei alese a fi aplicate la orele de matematică, la clasa a IV-a;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;

- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

Testul al XIV-lea

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (30 de puncte)

1. Se dă textul

SĂBIUȚĂ: Sunt gata să te ascult, cucoane.

LUNĂTESCU: Prea bine!... dar mai întâi răspunde: te simți în stare să te jărtfești pentru patrie?

SĂBIUȚĂ (îngrijit): Ce fel... să mă jărtfesc?

LUNĂTESCU: Cu totul... și cu viața, poate!... după împregiurări.

SĂBIUȚĂ (spăriet): Cu viața mea? Ori cu alta?

LUNĂTESCU: Cu a d-tale!

SĂBIUȚĂ: Cu... a... mea?

LUNĂTESCU: Dar!

SĂBIUȚĂ: D-apoi știu eu?

LUNĂTESCU: Ce fel? Dacă știi?... Nu ești însărcinat cu liniștea și cu siguranța publică? (...) Nu ești comisar?...

SĂBIUȚĂ (oftând): Ba sunt.

LUNĂTESCU: Aceste cinstite titluri trebuie deci să te-ndemne a nu cruța nimic pentru binele obștesc... pentru patrie!... Patria! Înțelegi?

SĂBIUȚĂ: Înțeleg, dar nu pricep.

LUNĂTESCU: Mi-i pricepe prea mult, nefericitule, când ți-oi împărtăși taina înfricoșată de la care spânzură viața noastră!

SĂBIUȚĂ: Sărăcan de mine, cucoane!

(Vasile Alecsandri, *Iașii în carnaval*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- Despărțiți în silabe cuvântul **liniștea**.
- Transcrieți din textul dat, un cuvânt cu hiat.
- Precizați antonimul cuvântului **inspălmântătoare**.
- Alcătuți un enunț în care cuvântul mea să aibă o altă valoare morfologică decât cea din textul dat.
- Precizați funcția sintactică a cuvântului subliniat în textul dat: **cinstite**.
- Transcrieți din textul dat, o propoziție subordonată, precizându-i felul.
- Explicați, într-un text de 4-6 rânduri, semnificația enunțului: **Aceste cinstite titluri trebuie deci să te-ndemne a nu cruța nimic pentru binele obștesc... pentru patrie!... Patria! Înțelegi?**

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să prezentați tema și viziunea despre lume într-un text epic aparținând lui Camil Petrescu sau lui Ioan Slavici.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului epic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final etc.);
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul epic ales prin comentarea a două episoade/secvențe;
- două trăsături care fac posibilă încadrarea textului epic ales într-o tipologie, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de*

argumentare – 1 punct; utilizarea limbii literare – 1 punct; ortografia, punctuația – 1 punct; așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu – 1 punct).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se consideră mulțimile $A = \{x \in \mathbf{N} \mid 0 \leq x < 30\}$ și $B = \{y \in \mathbf{N} \mid y \text{ este multiplu de } 4\}$.

- Scrieți elementele mulțimii A .
- Determinați numărul elementelor mulțimii $A-B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii $A-B$.
- Determinați numărul elementelor mulțimii C , obținute prin intersecția mulțimii A cu B , precizând totodată explicit elementele mulțimii C .

2. Se consideră numerele:

$$a = \frac{12}{7}, b = \frac{7}{3} \text{ și } c = \frac{3}{2}.$$

- Calculați produsul fracțiilor a , b și c .
- Transformați a doua și a treia fracție în fracții zecimale, și ordonați crescător toate numerele.
- Determinați a 123-a zecimală a numărului a , scriind totodată explicit numărul a ca fracție zecimală.

3. În paralelogramul $ABCD$, $AB = 10$ cm și $AD = 2\sqrt{5}$ cm. Se consideră $DE \perp AB$ și $DE = 4$ cm.

- Calculați lungimea diagonalei BD .
- Calculați lungimea diagonalei AC .
- Calculați perimetrul trapezului $DEBC$.

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)

Competența specifică *Formularea de concluzii simple pe baza lecturii textelor informative sau literare* face parte din Programa școlară pentru clasa a IV-a, *Limba și literatura română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5.003/2.12.2014.

1. Creați două activități prin care, în tandem/în microgrup, într-o lecție de sistematizare, să abordați conceptul de „idee concluzivă” dedusă dintr-un text (non)literar.

2. Utilizați, spre exemplu, explozia stelară, diagrama Venn, diagrama T, interviul, copacul ideilor.

Accentuați următoarele aspecte:

- gândirea sintetică la vârsta școlarității mici;
- rolul metodelor instructiv-formative în dezvoltarea sa;
- argumentele aduse în favoarea utilizării lor la orele de comunicare, la clasa a IV-a;
- interactivitatea lecției;
- raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- nuanțarea demersului educativ;
- susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Ordonarea numerelor naturale în concentrul 0 – 1.000.000 și respectiv a fracțiilor care au același numărător sau același numitor, mai mic sau egal cu 10 sau numitor egal cu 100* face parte din Programa școlară pentru clasa a IV-a, *Matematica*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5.003/2.12.2014.

1. Creați două activități prin care, în tandem/în microgrup, să ordonați numerele naturale în concentrul 0 – 1.000.000 și fracții.

2. Aplicați diverse exerciții prin care solicitați precizarea succesorului și/sau a predecesorului unui număr, dar și determinarea unor numere ce respectă condiții date (mai mic decât ..., mai mare sau egal cu ... etc.), într-o lecție de consolidare.

Puneți accent pe următoarele aspecte:

- noțiunile de succesor și de predecesor;
- sintagmele *mai mic decât ...*, *mai mare sau egal cu ...* și *unitate fracționară*;
- valențele metodei *Mozaicul/Diamantul*;

- o argumentele pro la adresa metodei alese a fi aplicată la orele de matematică, la clasa a IV-a;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

Testul al XV-lea

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (30 de puncte)

1. Se dă textul

LEONIDA: Așa, cum îți spusei, mă scol într-o dimineață, și știi obiceiul meu, pui mâna întâi și-ntâi pe „Aurora Democratică”, să văz cum mai merge țara. O deschiz... și ce citesc? Uite, țiu minte ca acum... 11/23 Făurar... a căzut tirania! Vivat Republica!”.

EFIMIȚA: Auzi colo!

LEONIDA: Răposata dumneaei – nevastă-mea a d-întâi – nu se sculase încă. Sar jos din pat și-i strig: „Scoală, cocoană, și te bucură, că ești și dumneata mamă din popor; școală, c-a venit libertatea la putere!”.

EFIMIȚA (afirmativ): Ei!

LEONIDA: Când aude de libertate, sare și dumneei răposata din pat... că era republicană! Zic: grăbește-te degrab, Mițule, și... hai și noi pe la revoluție. Ne îmbrăcăm, domnule, frumos, și o luăm repede pe jos pân' la teatru... (cu gravitate) El când am văzut... știi că eu nu intru la idee cu una cu două...

EFIMIȚA: Ți-ai găsit!... dumneata nu ești d-ăia. Ehe! Ca dumneata, bobocule, mai rar cineva.

(Ion Luca Caragiale, *Conu Leonida față cu reacțiunea*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

- Despărțiți în silabe cuvântul **revoluție**.
- Transcrieți din textul dat, un cuvânt cu hiat.
- Precizați sinonimul cuvântului **răposata**.
- Alcătuți un enunț în care cuvântul **Ei!** să aibă o altă valoare morfologică decât cea din textul dat.
- Precizați funcția sintactică a cuvântului subliniat în textul dat: **frumos**.
- Transcrieți din textul dat, o propoziție subordonată, precizându-i felul.
- Explicați într-un text de 4-6 rânduri, semnificația enunțului: **Ca dumneata, bobocule, mai rar cineva**.

2. Redactați un eseu de 2-3 pagini în care să caracterizați un personaj dintr-un text epic aparținând lui Liviu Rebreanu sau lui Camil Petrescu.

În elaborarea eseului veți avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea a trei elemente de structură și de limbaj ale textului epic, semnificative pentru textul ales (de exemplu: acțiune, personaje, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final etc.);
- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
- evidențierea a două trăsături ale personajului selectat prin câte o secvență comentată.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului veți primi **16 puncte**.

Pentru **redactarea** eseului veți primi **4 puncte** (*organizarea ideilor în scris, abilități de analiză și de argumentare* – 1 punct; *utilizarea limbii literare* – 1 punct; *ortografia, punctuația* – 1 punct; *așezarea în pagină, lizibilitatea, respectarea limitei de spațiu* – 1 punct).

B. MATEMATICĂ (30 de puncte)

1. Se consideră mulțimile $A = \{x \in \mathbf{N} \mid 6 \leq x \leq a, a \in \mathbf{N}\}$ și $B = \{y \in \mathbf{N} \mid y \text{ este număr par}\}$.

a) Pentru $a = 12$, scrieți elementele mulțimii A .

b) Pentru $a = 16$, determinați numărul elementelor mulțimii $A \cap B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .

c) Dacă mulțimea A are 10 elemente, determinați elementele mulțimii $A - B$, precizând totodată explicit elementele mulțimii A .

2. Trei cărți costă împreună 125,2 lei. A doua este cu 20,5 lei mai scumpă decât prima. A treia este cu 24,5 lei mai scumpă decât a doua.

a) Calculați cât costă prima carte.

b) Calculați cât costă celelalte două cărți.

c) Determinați cât ar fi fiecare carte dacă acestea ar fi fost reduse la jumătate.

3. În trapezul $ABCD$, baza mică $CD = 3$ cm, $AD = 4$ cm, $m(\sphericalangle DAB) = 60^\circ$ și $m(\sphericalangle CBA) = 30^\circ$.

a) Calculați lungimea segmentului BC .

b) Calculați perimetrul trapezului $ABCD$.

c) Calculați aria trapezului $ABCD$.

SUBIECTUL al II-lea**(30 de puncte)****A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE (15 puncte)**

Competența specifică *Redactarea unor texte funcționale scurte pe suport de hârtie sau digital* face parte din Programa școlară pentru clasa a IV-a, *Limba și literatura română*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5.003/2.12.2014.

1. Concepeți două activități prin care să puneți în valoare tehnica digitală, menită să faciliteze comunicarea la distanță. Integrați acele activități într-o lecție de consolidare.

2. Indicați o metodă grație căreia exersați scrierea funcțională. Exemplu: comunicarea în scris via e-mail în diferite contexte.

Accentuați următoarele aspecte:

- o utilitatea scrierii computerizate;
- o rolul său în dezvoltarea competențelor digitale;
- o argumentele ce pun în lumină metodele alese pentru folosirea lor la orele de comunicare, la clasa a IV-a;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII (15 puncte)

Competența specifică *Operarea cu unități de măsură standardizate, folosind transformări* face parte din Programa școlară pentru clasa a IV-a, *Matematica*, aprobată prin O.M.E.N. nr. 5.003/2.12.2014.

1. Concepeți două activități prin care să operați cu unități de măsură standardizate.

2. Într-o lecție mixtă, indicați o metodă prin care facilitați ordonarea unor evenimente istorice/personale, după succesiunea derulării lor în timp. Țineți cont de axa timpului.

Puneți accent pe următoarele aspecte:

- o importanța orientării în timp;
- o sintagma *axa timpului*;
- o valențele metodei Gândiți. *Lucrați în perechi. Comunicați*;
- o argumentele pro la adresa metodei alese a fi aplicată la orele de matematică, la clasa a IV-a;
- o interactivitatea lecției;
- o raportul între termenii ce îi dau lucrării valoare: corectitudine, concizie, claritate, integralitate;
- o nuanțarea demersului educativ;
- o susținerea lui prin exemple edificatoare.

REZOLVARI

Testul I

SUBIECTUL I

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1.

a. *mân-tu-i-re*

b. *setea*

c. *domol*

d. **Ai mei** au plecat.

Ai mei – pronume posesiv

e. **ca un miros** – complement circumstanțial de mod

f. **dacă ți-ai săngerat picioarele** – propoziție subordonată condițională

g. Versurile accentuează modalitatea prin care este perceput timpul în satul românesc. Epitetul „încet” accentuează lentoarea cu care se desfășoară viața în acest spațiu. Țăranul român se află într-o legătură strânsă cu natura și, implicit, cu pământul: „adânc în pământ undeva”.

2.

Moara cu noroc, Ioan Slavici

Opera literară „Moara cu noroc” a fost inclusă în volumul de nuvele „Novele din popor” publicat în anul 1881. „Moara cu noroc” este o nuvelă psihologică deoarece are subiectul concentrat pe conflictul interior al personajului principal al cărui suflet este frământat atât moral, cât și spiritual. Nuvela psihologică surprinde personaje care reprezintă diverse medii sociale și care sunt animate de o dorință puternică de înavuțire, parcurgând astfel un proces de dezumanizare. În plus, apar mijloace de investigare psihologică care analizează stările prin care trec personajele, iar în descrierea psihologică sunt folosite monologul interior și dialogul, ca moduri de expunere, introspecția și stilul indirect liber, însoțite de notația gesticii și a mimicii. Totodată, opera se încadrează în curentul literar realism deoarece apare perspectiva narativă obiectivă prin nararea la persoana a treia, omnisciența și omniprezența naratorului, verosimilitatea și veridicitatea, dar și datorită prezentării societății ardelenesti din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea. Sunt prezente și personajele tipice reprezentative pentru o categorie socială: Ghiță reprezintă tipul cârciumarului dornic de îmbogățire, Lică este Sămădăul, dar în același timp și tâlharul, iar Pinteș, jandarmul.

Titlul operei indică locul în care se desfășoară acțiunea, numele hanului sugerând șansa de îmbogățire a lui Ghiță. În „Moara cu noroc” sunt prezente mai multe teme: dezumanizarea omului determinată de obsesia pentru bani, de dorința de înavuțire, dar și supratema destinului.

Ca în orice nuvelă psihologică, timpul și spațiul sunt foarte bine precizate. Cârciuma este așezată într-un loc pustiu, la o răscruce de drumuri. Descrierea inițială a spațiului anticipează deznodământul tragic: „cinci cruci stau înaintea morii”, „locurile rele”. Acțiunea se desfășoară pe parcursul unui an între două repere temporale cu valoare religioasă: de la Sfântul Gheorghe până la Paștele din anul următor.

Cizmarul Ghiță care este nemulțumit de condiția socială pe care o avea într-un sat transilvănean se hotărăște să ia în arendă hanul „Moara cu noroc” fără să țină cont de vorbele bătrânei mama Anei. La moară apare Lică Sămădăul, cel care conducea zona. Ghiță înțelege că atât timp cât va sta acolo va depinde de Lică. De aceea, intră în afaceri necurate cu el și începe să strângă bani. În același timp, Ghiță se înstrăinează treptat de familie, dar în primul rând de soția lui, de Ana. Când este chemat ca martor, în procesul Sămădăului, care este bănuit că tâlhărise și omorase împreună cu tovarășii lui o femeie și pe copilul ei, depune mărturie falsă. Ghiță începe, însă, să aibă remușcări și îi promite jandarmului Pinteș că i-l va da pe Lică. Hotărându-se să plece la Ineu după Pinteș, Ghiță îl lasă la han pe Lică, folosind-o pe Ana ca momeală. La întoarcere o ucide pe Ana. Din ordinul lui Lică, Răuț îl omoară pe Ghiță și îi dă foc morii. Pentru a nu fi prins de Pinteș, Lică se sinucide sfărâmându-și capul de un stejar.

Perspectiva narativă este una obiectivă. Întâmplările sunt relatate la persoana a treia de către un narator omniprezent și omniscient. Pe lângă perspectiva obiectivă a naratorului apare și tehnica punctului de vedere prin cele două intervenții simetrice ale bătrânei din incipitul („Omul să fie mulțumit cu sărăcia sa, căci, dacă-i vorba, nu bogăția, ci liniștea colibeii tale te face fericit”) și din finalul nuvelei („Așa le-a fost data!..”).

Conflictul central este unul moral, psihologic. Conflictul interior al lui Ghiță evidențiază oscilația între dorința de a rămâne om cinstit și dorința de a se îmbogăți alături de Lică. Conflictul exterior constă în înfruntarea dintre Ghiță și Lică. Fiind un om independent, Ghiță se vede nevoit să accepte colaborarea lui Lică și de aceea echilibrul interior va avea de suferit.

Stilul operei este sobru, fără podobe, limbajul naratorului și, totodată, cel al personajelor valorificând atât limbajul regional, ardelenesc, cât și cel popular („bumbi”, „carmajin”, „pieptar”).

Prin conflictul interior și prin frământările din planul conștiinței personajelor, prin temă, prin tipologia personajelor și prin stil, opera „Moara cu noroc” de Ioan Slavici este o nuvelă psihologică de factură realistă.

B. MATEMATICĂ

1.

a) $A \cap B = \{4, 6, 12\}$

b) $\text{card}(A \cup B) = 15$

$A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15\}$

c) Știind că $\text{card}(A) = 10$ ne rezultă că

$a = 5$ și $A = \{6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15\}$

Alegem doar numerele pare din mulțimea A și obținem $C = \{6, 8, 10, 12, 14\}$

2.

a)

$$a = \frac{1}{5} = 0,2$$

$$b = \frac{2}{7} = 0,(\overline{285714})$$

și $c = 1,5$

$a < b < c$

b)

$$c = 1,5 = \frac{3}{2}$$

$$bc = \frac{2}{7} * 1,5 = \frac{2}{7} * \frac{3}{2} = \frac{3}{7}$$

c)

$$b = \frac{2}{7} = 0,(\overline{285714})$$

$2019 : 6 = 336$ (rest 3), ceea ce înseamnă că a 2019-a zecimală este 5

3.

a) $P_{ABCD} = 4AB = 4 \cdot 12 = 48 \text{ cm}$

b) $AB = AD = 12 \text{ cm}$ și $m(\sphericalangle BAD) = 60^\circ \Rightarrow \triangle BAD$ este echilateral

Cum $\triangle BAD$ este echilateral $\Rightarrow AB = AD = BD = 12 \text{ cm}$

c) Cum $\triangle BAD$ este echilateral $\Rightarrow m(\sphericalangle BAD) = m(\sphericalangle ABD) = m(\sphericalangle ADB) = 60^\circ$. Același lucru se demonstrează și pentru $\triangle BCD \Rightarrow m(\sphericalangle BCD) = m(\sphericalangle CBD) = m(\sphericalangle BDC) = 60^\circ$

SUBIECTUL al II-lea

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

1. În scopul consolidării, ne desfășurăm activitățile astfel:

I. În cerc, elevii ascultă povestea *Turtița fermecată*. Ei verbalizează cele reținute urmărindu-i firul. În timp ce reascultă povestea secvențial, coordonați de învățător, ei dialoghează pe marginea punctelor centrale. După formularea învățaturii, copiii sunt dirijați către elementele de vocabular și de fonetică.

II. În semicerc, școlarii ascultă o poveste în lectura învățătorului, scrisă pentru ei. Momentul de lectură este presărat cu întrebări predictive. La final, copiilor li se cere să identifice tema și morala poveștii, dar și să aleagă un proverb potrivit dintre cele trei citite de învățător. Ulterior, se descriu personajele și atitudinile lor; discuția se concentrează pe însușirile pozitive ale eroilor. În încheiere, copiii vizionează câteva secvențe din emisiuni ce promovează aceeași temă: violența.

2. Folosind șablonul uneia dintre activitățile prezentate, valorificăm aceste situații de învățare:

În cerc, elevii ascultă povestea populară *Turtița fermecată*. După prima audiere, învățătorul le spune copiilor denumirea activității și obiectivele urmărite pe parcursul său. După a doua audiere, acesta le adresează copiilor întrebările-cheie: Cine? Când? Unde? Ce? Cum? În baza lor, ei verbalizează cele reținute despre: eroi, timp, loc, acțiune, cursul acesteia, morala poveștii.

Apoi, cu sprijinul învățătorului, elevii găsesc setul de cuvinte-cheie. Cei solicitați despart în silabe cuvintele date și identifică sunetele cerute de învățător/de un coleg. Pentru fiecare termen, acei copii spun câte un cuvânt cu sens asemănător și câte unul cu sens opus. Reușita este mai ușor de atins grație cartonașelor cu litere, dublate de imagini corespunzătoare, dar și grație jetoanelor ce înfățișează simboluri; în baza acestora, copiii pot asocia mai repede cuvintele cu sensuri asemănătoare/diferite.

Mai apoi, dirijat de colegi, un elev fixează pe panoul de plută cartonașele ce conțin cuvintele-cheie, precum și etichetele ce le completează. Avându-le dinainte, colectivul are libertatea să schimbe povestea ori la început, ori la sfârșit. Așa deci, în acest sens, iau cuvântul doi-trei copii.

În cele din urmă, efectivul clasei revine asupra materialului audio. După reascultarea poveștii, învățătorul le cere copiilor să redea sunetele auzite, dar și să spună cât de mult le alimentează acestea imaginația. (Expunerea cerințelor este urmată de mențiunea conform căreia sunetele percepute prin mijloace auditive stârnesc mai mult imaginația decât cele percepute pe canale audio-video. În contextul de față și într-un limbaj inteligibil, elevilor li se prezintă avantajele teatrului radiofonic și argumentele pentru care se recomandă acest canal de comunicare și de educare.

Lecția este propice pentru aceste **metode**: povestirea, explicația, exercițiul, problematizarea, conversația de verificare, observația sistematică a conduitelor. Toate înlesnesc aplicarea strategiilor euristice. Valoarea acestor resurse procedurale este dată de stilul învățătorului, dar și de tactul cu care animă fiecare situație de învățare.

Organizarea se face frontal și în cerc; frontal – când: se descrie primul moment organizatoric al zilei, se modifică acțiunea poveștii, se pune în lumină apanajul teatrului radiofonic; în cerc – în timp ce firul discuției se desfășoară pe axa poveștii, precum și în timp ce se caută cuvintele-cheie.

Resursele materiale sunt formate din: USB, boxă, cartonașe tipărite și ilustrate, panou de plută și piunezo. Recuzita le dă copiilor șansa să își valorizeze potențialul existent la nivelul gândirii preoperaționale și achizițiile din perioadele preși abecedară.

Combinat optim cu cele procedurale, resursele materiale creează oportunități în considerarea cărora școlarii își folosesc propriile stiluri de învățare, îndeobște stilul auditiv. Ca atare, lecția în sine reprezintă un moment ce fructifică la maximum potențialul acelor copii care acumulează informații prin canale audio. În egală măsură, lecția aduce în prim plan secvențe ce hrănesc imaginația creatoare. Ba mai mult, copiii sunt încurajați să și imite personajele preferate – verbal și scenic.

Gândind la povestea audiată, micuții își folosesc negreșit atenția și memoria voluntară. Ei sunt provocați să redea scenele în succesiunea logică și numele personajelor. Astfel, ei învață să preluceze reprezentările formate la nivel cognitiv.

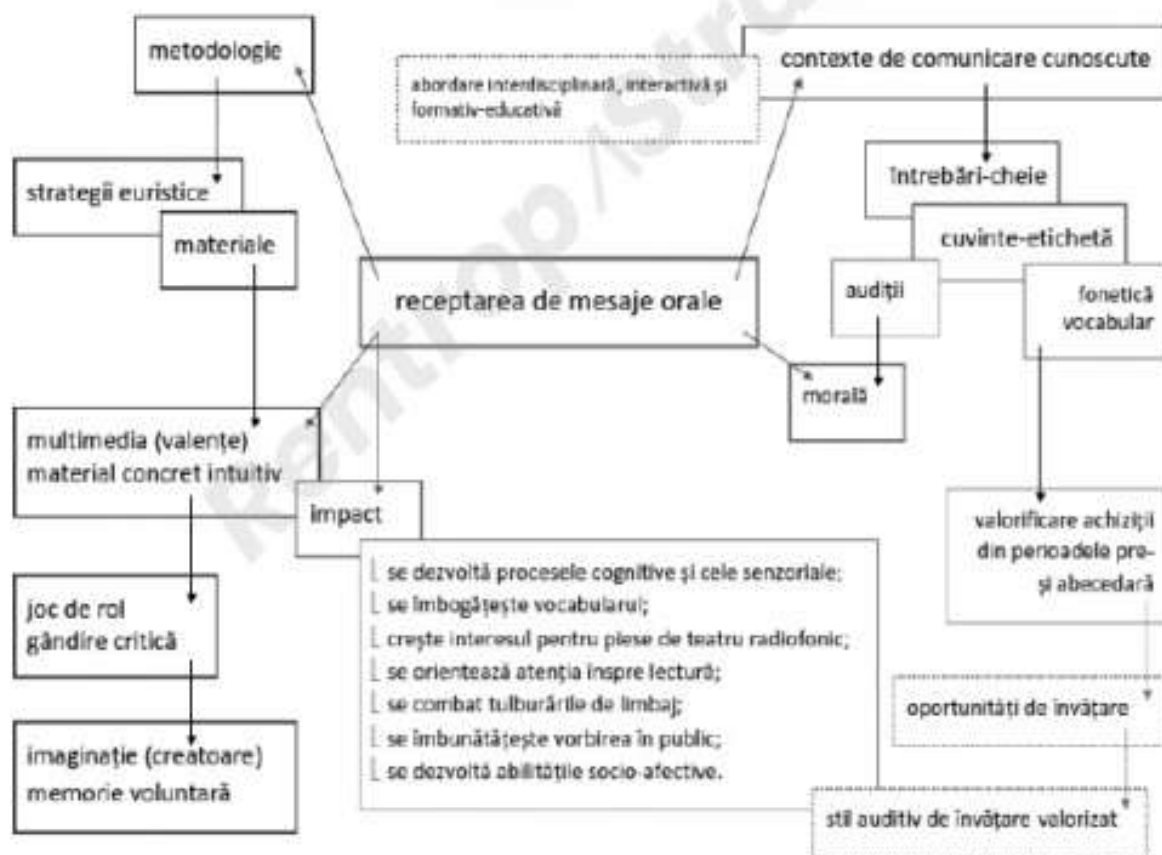
Reflectând la comportamentele personajelor, ei exersează tehnici de gândire critică, alese în raport cu vârsta. Așa, copiii își dezvoltă și abilitățile socio-afective.

Înainte să încheiem, adăugăm un element fundamental. Activitatea poate mobiliza copiii afectați de dislexie și copiii timorați de vorbirea liberă. Întrebările dirijate și încurajările învățătorului îi ajută să depășească trercul inerent expunerilor în public, dar și să își corecteze eventualele greșeli de exprimare. Așa deci observăm cum ei aprofundează tehnici de educare a limbajului. În plus, observăm cum fondul muzical îi imprimă lecției o notă ce o ridică la nivel interdisciplinar. Deopotrivă, prin natura sa interactivă, activitatea însuflețește lecția.

Ultimele paragrafe ne arată cât de benefică poate fi intersecția a trei obiecte de studiu (*Comunicare în limba română, Muzică și mișcare, Dezvoltare personală*).

Hartă conceptuală – Clasa pregătitoare

Comunicare în limba română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. În scopul consolidării, ne desfășurăm activitățile astfel:

A. În microgrupuri, elevii completează spațiile lacunare din enunțurile problemelor date. Pe respectivele spații ei scriu denumiri și simboluri matematice. La final, elevii își rezolvă problemele.

B. În perechi, cu varii denumiri și simboluri matematice, elevii compun probleme. Pe acestea din urmă le schimbă cu colegii din alte perechi în vederea rezolvării lor. Apoi, în perechi reunite două câte două, ei modifică numerele, acțiunile și întrebările din problemele efectuate. Întrebările sunt menite să extindă

sau să reducă numărul de operații. Elevilor li se dă libertatea de a transforma natura problemelor – din adunare în scădere și invers.

2. Pe fondul uneia dintre activitățile prezentate, valorificăm aceste situații de învățare:

- A. Grupați câte patru, elevii extrag din boluri enunțuri pe care trebuie să completeze cu expresiile *cu atât mai mult, cu atât mai puțin și în total*. De asemenea, atunci când le rezolvă, ei trebuie să ateste că știu să opereze corect cu simbolurile matematice: =, +, -. Opțional, în fiecare grup, doi dintre membri își pot asuma rolul de evaluator, rol în care corectează problemele rezolvate de ceilalți doi colegi.
- B. În perechi fiind, elevii compun probleme după două-trei imagini tematice, puse la dispoziție pe măsuțe. Ei introduc în cerințe termeni matematici simpli. (În fiecare pereche, cât de bine stăpânesc elevii tipologia problemei deducem din felul în care formulează întrebările finale.)

După ce elaborează problemele, ei le înmânează colegilor din alte perechi pentru a le rezolva. În clipa aflării rezultatelor, problemele se reîntorc la autorii lor în scopul corectării lor.

Urmează momentul în care perechile se reunesc două câte două la câte o măsuță. Astfel grupați, colegii transformă structura problemelor efectuate, dar și natura lor. În concret, ei modifică numere, acțiuni și întrebări pentru a mări/reduce numărul operațiilor sau pentru a preschimba, de exemplu, o problemă de adunare într-una de scădere și invers.

După caz, abordăm **metodele**: explicația, demonstrația, brainstormingul, problematizarea, învățarea prin colaborare și prin descoperire, conversația de consolidare și cea de verificare, *Schimbă perechea*, expunerea.

Organizarea se face frontal, în perechi și în microgrup; frontal – la debutul ambelor activități, în timp ce li se oferă explicații, precum și la final, atunci când elevii își prezintă produsele/rezultatele; în perechi sau în microgrup – pe durata respectivelor activități în scopul soluționării problemelor date/compuse.

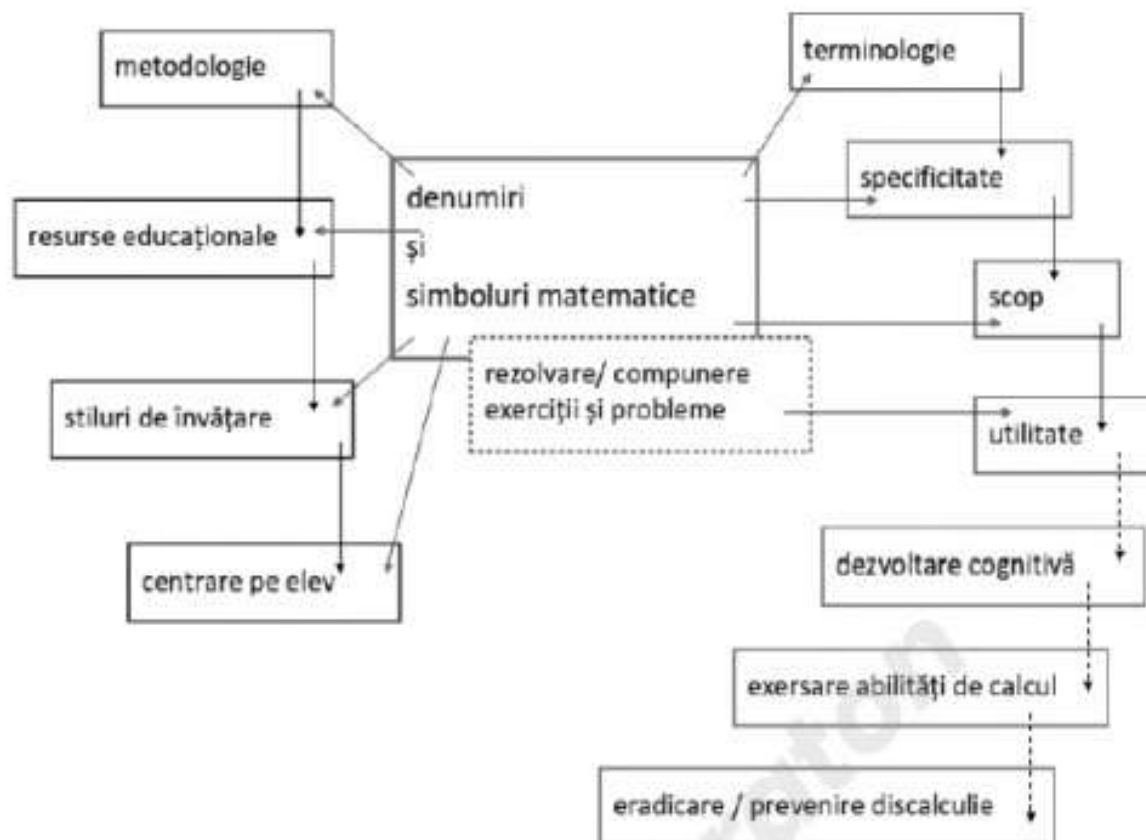
Resursele educaționale constau în ilustrații și fișe de lucru.

Pe durata întregii activități, copiii își exersează **stilurile de învățare**, fapt le ce ușurează nu doar procesul de sedimentare a cunoștințelor, ci și operarea cu acestea. Pe deasupra, învățătorul are astfel ocazia să descopere și alte stiluri de învățare.

Totodată, copiii își exersează capacitățile de atenție și de imaginație, dar și abilitățile de comunicare.

În concluzie, lecția în sine este una de reinstruire și una de (auto)educare. Copiii sunt liberi: să se exprime în limbajul matematic, să se motiveze reciproc, să fie creativi compunând probleme, să ridice alte probleme pe baza unor întrebări noi, să fie vigilenți, operativi și comunicativi.

Hartă conceptuală – Clasa pregătitoare Matematica și explorarea mediului

Testul al II-lea

SUBIECTUL I

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1.

a. ni-mic-ni-ci-ei

b. poetul

c. secolul

d. **Ale mele** au dansat.

Ale mele – pronume posesiv

e. **ca o suflare** – complement circumstanțial de mod

f. **Să-ngăduie intrarea-mi în vecinicul repaos** – propoziție subordonată circumstanțială de scop

g. Interogația retorică subliniază condiția pe care o are poetul în lume. Eul liric accentuează, ca în orice artă poetică, rolul poetului și al poeziei într-o societate artificială.

2. Ion, Liviu Rebreanu

Liviu Rebreanu este considerat de critica literară cel mai mare creator de viață al literaturii române și, totodată, unul dintre întemeietorii romanului românesc modern, care se manifestă artistic în perioada interbelică.

Cea mai mare parte a operei sale se încadrează curentului literar realism. Acesta se manifestă începând cu secolul al XIX-lea și continuă, în forme specifice, de-a lungul timpului, până în zilele noastre. Principalele trăsături, regăsite și în opera rebreniană, sunt: prezentarea veridică a realității, obiectivitatea, imparțialitatea scriitorilor realiști, observația tipurilor umane caracteristice, reliefarea individului ca produs al societății în care trăiește, prezentarea amănunțelor semnificative și alcătuirea descrierilor minuțioase, stilul impersonal, sobru, precis și concis.

Apărut în 1920, în forma sa definitivă, romanul „Ion” fundamentează formula romanului tradițional care înglobează elemente de modernitate, obiectiv, realist și social.

Problematika rurală o găsim inițial în nuvela „Rușinea”, cu o intrigă simplă, în care eroina, Rodovica, este victimă a iubirii și apoi, o primă variantă a romanului „Ion” prin „Zestrea”.

Tema romanului prezintă problematica țăranelor române reprezentativ pentru societatea ardelenescă de la începutul secolului al XX-lea, dominată de supremația bunurilor materiale.

Cu o structură bine echilibrată, în două părți, intitulată sugestiv „Glasul pământului” și „Glasul iubirii” și treisprezece capitole, romanul cuprinde în albia lui viața satului transilvănean înainte de război.

Construcția subiectului are la bază tehnica narativă a planurilor paralele, care prezintă, în principal, destinul țăranelor române, reprezentat de Ion și existența intelectualității rurale, reprezentată de preotul satului, Ioan Belciug, și de familia învățătorului Zaharia Herdelea. Subiectul este construit prin alternanța planurilor paralele, iar secvențele narative se succed pe baza înălțurii.

Romanul începe cu descrierea drumului care duce spre satul Pripas „pitit într-o scrântitură de coline și se încheie rotund cu satul, rămas înapoi același”, sugerând astfel curgerea eternă și impasibilă a vieții. Subiectul are o intrigă simplă. Ion Pop al Glanetașului dorește pământul cu o patimă mistuită.

Căci tatăl său, „sărac iască și lenevior de n-avea pereche”, a mâncat repede zestrea Zenobiei, fiindcă „toate crâșmele le bătea”, cât e Armadia de mare. Iubea pământul de mic copil. A crescut râvnind și pizmuind pe cei bogați, dorind cu orice preț să aibă pământ mult, „cât mai mult”. În acest scop o seduce pe Ana, fiica lui Vasile Baciu, „bocotanul” satului, deși era urâtă și n-o iubea. Urmărindu-și cu violență și tenacitate scopul, Ion intră în posesia pământurilor la care jinduise cu lăcomie. Dar iubirea ascunsă pentru Florica cea frumoasă și săracă, măritată mai apoi cu George Bulbuc, nu-i dă pace. Tratată inuman de Ion și de tatăl ei, Ana își curmă viața. Romanul este, din acest punct de vedere, o dramă a căsniciei țărănești în lupta pentru pământ. Copilul rămas se îmbolnăvește și moare, spre disperarea lui Ion, care vedea în el garanția păstrării pământurilor lui Vasile Baciu. Cu un destin implacabil, Ion este ucis de către George Bulbuc, bărbatul Floricăi, fiind astfel pedepsit pentru faptele sale nelegiuite.

În centrul romanului stă figura lui Ion, monumental și simbolic prin tragismul său, consumându-se între iubire și patima pentru pământ. Eugen Lovinescu observă: „Cu un material aparent haotic, cu episoade numeroase ce se pun de-a curmezișul, romanul se organizează totuși în jurul unei figuri centrale, al unui erou frust și voluntar, al lui Ion”, iar G. Călinescu consideră că „violența instinctuală, caracteristică oricărei ființe reduse, i-a determinat acțiunile”.

Prin utilizarea tehnicii literare a anticipației, acțiunea capătă un caracter previzibil; toponimele rău-prevestitoare de la începutul romanului, „Răpele Dracului”, „Cișmeaua Mortului”, precum și conflictul de la horă între Ion și George, anticipează răfulala tragică din final.

Radiografierea colectivității rurale concentrate la horă conține observații asupra conflictelor sociale din cadrul ei. Naratorul, un fin observator al psihologiei umane, redă impulsul lui Alexandru Glanetașu, un țărăn sărac și marginalizat din această cauză de colectivitate, de a discuta și el cu „bogătanii”. Fiul său, însă, va învinge temerile tatălui, suferind implicațiile dramatice ale faptelor sale, sancționate de legi nescrise ale colectivității sătești.

Conflictul principal al romanului se conturează la horă, unde Ion se hotărăște să treacă peste glasul inimii. El este îndrăgostit de Florica cea frumoasă și săracă, dar hotărăște să se căsătorească cu Ana cea urâtă și bogată.

Există în roman și un conflict exterior, între Ion și Vasile Baciu, după ce acesta din urmă îl jighește, făcându-l „sărântoc” și „haț”.

În paralel cu planul destinului zbuciumat al lui Ion, naratorul prezintă viața intelectualității de la sat, reprezentată de preotul Belciug și de familia învățătorului Zaharia Herdelea. Preotul și învățătorul sunt exponenții a două instituții respectate în cadrul colectivității rurale, exprimând de fiecare dată puncte de vedere asupra evenimentelor din viața satului. Disputa dintre supremație în rândul sătenilor se păstrează latent, izbucnind prin reproșuri și amenințări, urmate de o inevitabilă reconciliere. În acest plan însă, conflictul major este cel național, deoarece opresiunea stăpânirii austro-ungare asupra Transilvaniei produce o prăpăstie imensă chiar între oameni de aceeași naționalitate.

La fel ca țărani, și intelectualii de la sat privesc căsătoria tot ca pe o afacere, în care rolul dominant îl are zestrea. Laura, fata cea mare a lui Herdelea, deși este îndrăgostită de Aurel Ungureanu, se mărită cu Goerge Pinteș, pentru că acesta o acceptă și fără zestre. În ceea ce îl privește pe Titu Herdelea, un tânăr cu înclinații artistice, aflat în permanentă căutare a sinelui, neputând găsi împlinirea nici în plan social, nici în cel afectiv, părăsește Transilvania, în vederea croirii unui destin propriu.

Din punct de vedere stilistic, Rebreanu alege maniera de exprimare directă, realist-obiectiv, anticalofilă, afirmând că „e mai ușor a scrie frumos decât a exprima exact”. Realismul său inovează astfel prin capacitatea sa obiectivă de a crea tipuri umane independente de subiectivitatea creatorului.

Prin romanul „Ion”, Liviu Rebreanu a dat literaturii române întâia creație epică de mari dimensiuni în care se simte pulsația vieții, scriitorul dovedind că are vocația construcțiilor monumentale.

B. MATEMATICĂ

1.

a) 180

b) $a = 18 : 3 = 6$

$b + c + d = 9 \Rightarrow b = 2, c = 3$ și $d = 4 \Rightarrow$ Numerele sunt 62, 63 și 64.

c) $\frac{x}{2} + \frac{x}{3} + \frac{x}{4} = 169$

$13x = 2028 \Rightarrow x = 2028 : 13 \Rightarrow x = 156$

2.

a)

Dacă în a doua zi a cheltuit $\frac{1}{4}$ din banii rămași, atunci în ultima zi a cheltuit $\frac{3}{4}$, ceea ce înseamnă că în a doua zi a cheltuit de 3 ori mai puțin decât în ultima zi.

$120 : 3 = 40$ de lei a cheltuit în a doua zi

b)

Suma cheltuită în ultimele două zile reprezintă $\frac{2}{3}$ din suma totală. Ceea ce înseamnă că în prima zi a cheltuit de 2 ori mai puțin decât în ultimele zile.

$(40 + 120) : 2 = 80$ de lei a cheltuit în prima zi

c)

$80 + 40 + 120 = 240$ de lei a cheltuit în cele trei zile.

3.

a) Aplicăm Teorema lui Pitagora în $\triangle ACB$, $m(\sphericalangle ACB) = 60^\circ$ înlocuind AC cu $\frac{AB}{2}$

$AB = 8\sqrt{3}$ cm

b) $P_{ABCD} = 2BC + 2AB = 2 \cdot 12 + 2 \cdot 8\sqrt{3} = 24 + 16\sqrt{3}$ cm

c) Cum CE este înălțime în triunghiul dreptunghic ABC, aplicăm formula $CE = \frac{AC \cdot BC}{AB}$

CE = 6 cm

SUBIECTUL al II-lea

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

I. În scopul însușirii noilor noțiuni tematice, putem derula proiectul didactic după asemenea activități:

I Școlarii observă o planșă ce înfățișează primirea unor musafiri într-o casă. Planșa reprezintă suportul ce le captează atenția. Totodată, acesta este precum o secvență luată din scenariul jocului de rol interpretat în fața clasei. La sfârșit, efectivul „așază” concluziile sub forma unui ciorchine.

II Doi câte doi, șase elevii vorbesc despre evenimente petrecute în familiile lor, cu diverse ocazii speciale. Elevii chestionați descriu activitățile derulate/momentele trăite atunci. Activitatea e centrată pe evoluția a trei perechi. După cele trei scurte reprezentări, în consens cu principiul accesibilității, învățătorul

expune motivele pentru care oricărui eveniment din viața privată trebuie să i se acorde atenția cuvenită. Cu aportul învățătorului, copiii „prind” ideile concluzive într-un copac simbolic. De pildă, o idee privește asemănarea găsită între viața unui fluture și durata unui eveniment personal. Pe axa timpului, acesta din urmă poate fi la fel de scurt și la fel de intens precum viața unui fluture.

2. Folosind schița uneia dintre activitățile prezentate, dăm curs acestor situații de învățare:

Stând în semicerc, copiii privesc o planșă ce ilustrează primirea musafirilor în mijlocul unei familii. Planșa și conversația specifică le atrage atenția. Învățătorul comunică denumirea activității, iar apoi anunță începerea unui joc de rol ce facilitează atingerea obiectivelor stabilite. Micii actori amatori sunt aleși prin tragere la sorți. Învățătorul le face cunoscute regulile și indicațiile scenice. Când toți confirmă că și le-au însușit, începe jocul. Colegii urmăresc spectacolul mai degrabă în scop instructiv decât recreativ. De-a lungul reprezentațiilor, ei își îndeplinesc sarcina primită: să rețină replicile formale ce marchează dialogul deschis între gazde și musafiri și replicile informale schimbate între membrii familiei-gazdă.

La finalul spectacolului, învățătorul desenează pe tablă un ciorchine. Apoi, el numește copiii care vor lipi în cercuri imagini corelative cu tema abordată. Sprijiniți de învățător, ei și colegii lor reiau cele învățate: conduita în vizită, limbajul adecvat, ținuta potrivită, calitatea morală a oamenilor pe care ni-i apropiem, importanța vieții sociale pentru dezvoltarea noastră ca ființe umane/necesitatea păstrării relațiilor sociale strânse cu oamenii.

Tratăm tema curentă prin următoarele **metode**: observația, explicația, jocul de rol, observația sistematică a comportamentelor, ciorchinele, exercițiul, expunerea.

Întreaga **activitate** este **organizată** în interiorul unui semicerc. Arcul reprezintă așa-numita scenă deschisă publicului ce urmărește reprezentațiile. În cadrul lor se folosesc itemii semiobiectivi și cei subiectivi.

Resursele materiale constau în: planșă tematică, fișa jocului de rol – reguli, etape – , tablă, cretă, cartonașe ilustrate, plastilină adezivă. (Prin natura lui dinamică și atractivă, jocul ușurează însușirea cunoștințelor predate. Iar instrumentarul este cu atât mai potrivit cu cât copiii sunt la vârsta gândirii preoperaționale. Acesta îi ajută să își fixeze noțiunile tratate.)

Resursele (procedurale și materiale) sunt atuuri la îndemâna învățătorului, care pot face mai ușoară trecerea spre evaluarea sumativă. Restul depinde de tactul cu care animă/coordonează fiecare situație de învățare.

Jocul de rol supune atenției simularea unei situații reale, intitulată *în vizită*.

Intrând în pielea personajelor – gazde și musafiri –, copiii: exersează tehnicile de comunicare (in)formală și cele de autocontrol, se manifestă ca niște gazde/musafiri ce trăiesc în plan real o atare experiență, se obișnuiesc să interpreteze roluri variate, se exprimă socio-afectiv, se impulsionează unii pe alții, se (auto)evaluatează, ating latura teatrală a procesului instructiv-educativ.

În paranteză fie zis, micul nostru actor amator se familiarizează cu dramatizările, fapt ce îi nivelează traseul școlar sub următoarele aspecte:

- ✓ înțelege valoarea activităților interactive și valoarea muncii în grup/echipă;
- ✓ își exprimă opiniile/convingerile, pe care le susține cu argumente pertinente;
- ✓ conștientizează rolul imaginii de sine;
- ✓ se exprimă autentic pe sine, comunică corect, clar, coerent și fluent;
- ✓ depășește blocajele emoționale;
- ✓ își mărește puterea de concentrare, își îmbogățește continui imaginația;
- ✓ își îmbunătățește memoria;
- ✓ redă facil reprezentările apărute în plan mental;
- ✓ își descoperă propriul stil, pe care și-l cultivă apoi corespunzător;
- ✓ se (auto)disciplinează;
- ✓ preia/transferă bune practici;
- ✓ știe să reacționeze în diverse împrejurări concrete de viață.

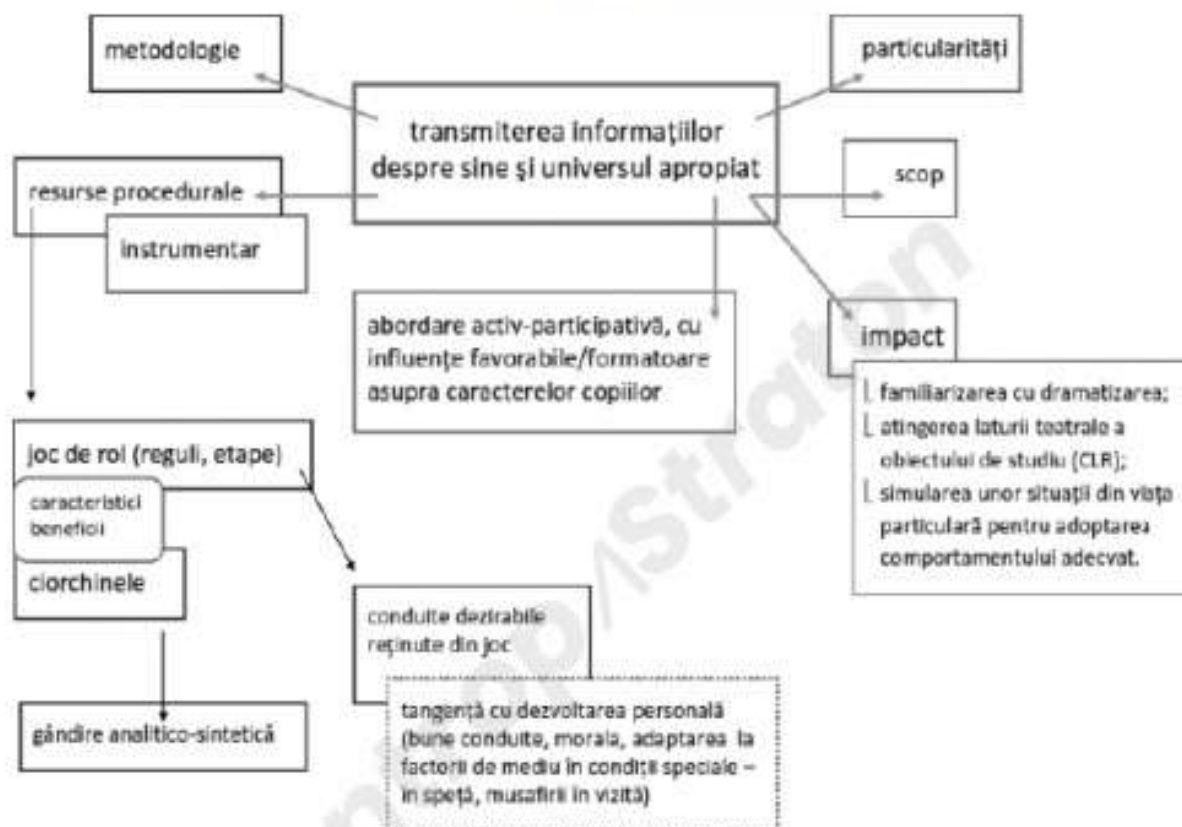
La rândul său, publicul observă ce este (in)corect în comportamentele personajelor aflate în centrul atenției. Scopul este ca publicul să discearnă între conduite manifestate de eroi în arc de cerc și să le aleagă numai pe cele dezirabile. Această mențiune face trimitere la o disciplină conexasă, *Dezvoltare personală*. Drept care, lecția capătă o nuanță interdisciplinară.

Prezentul scenariu didactic evidențiază valențele jocului de rol, prin definiție o metodă activ-participativă și modelatoare de caracter puternic. Pe de o parte, această metodă dinamizează activitatea și transpune copiii – interpreți și privitori – în lumea teatrului, iar pe de altă parte, le șlefuiște trăsăturile morale. Pe scurt, vedem cum actul dramatic contribuie la procesul de formare continuă a copilului, dezvoltându-l plenar și armonios.

Conchidem că sunt tangibile obiectivele vizate: reflectarea universului apropiat în secvențe semnificative care imită diferite evenimente din viața particulară, descrierea lor succintă și clară, dovedirea bunelor maniere în varii circumstanțe.

Hartă conceptuală – Clasa pregătitoare

Comunicare în limba română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

I. În interesul predării, activitățile sunt astfel proiectate:

I. Folosind sala, resursele materiale și resursa umană (efectivul), elevii indică reperele/direcțiile solicitate de învățător. Apoi, ei le marchează prin elemente grafice.

II. Elevii marchează reperele/direcțiile observate în secvențele unui film animat.

2. Pe fondul uneia dintre activitățile prezentate, valorificăm aceste situații de învățare:

Pe rând, elevii se poziționează în diferite puncte ale clasei și în preajma colegilor. De acolo marchează reperele/direcțiile cerute de învățător. Următorul episod constă în realizarea unor elemente grafice în aer și pe diverse suporturi materiale: nisip, plastilină aplatizată, tablă. Mai precis, fiecare elev execută liniițe verticale, orizontale și oblice – 10-15 semne din toate tipurile și 10-15 semne combinate. În loc de final, copiii oferă exemple de linii verticale, orizontale și oblice întâlnite în viața cotidiană.

Ulterior, în etapa de verificare a cunoștințelor, elevii se așază în semicerc pentru a urmări secvențe dintr-un film animat. Din când în când, filmul este oprit. Atunci, elevilor li se adresează întrebări derivate din temă: *Orientarea și mișcarea în spațiu*. La momentul potrivit, la cererea învățătorului și a efectivului, câte un elev indică reperele/direcțiile observate într-o anumită secvență. Răspunsul său este urmat de un exemplu dat din mediul apropiat. Verbalizând cele văzute pe ecran, ei înțeleg că mișcarea/impingerea corpurilor este posibilă datorită unei forțe exercitate sau nu de om.

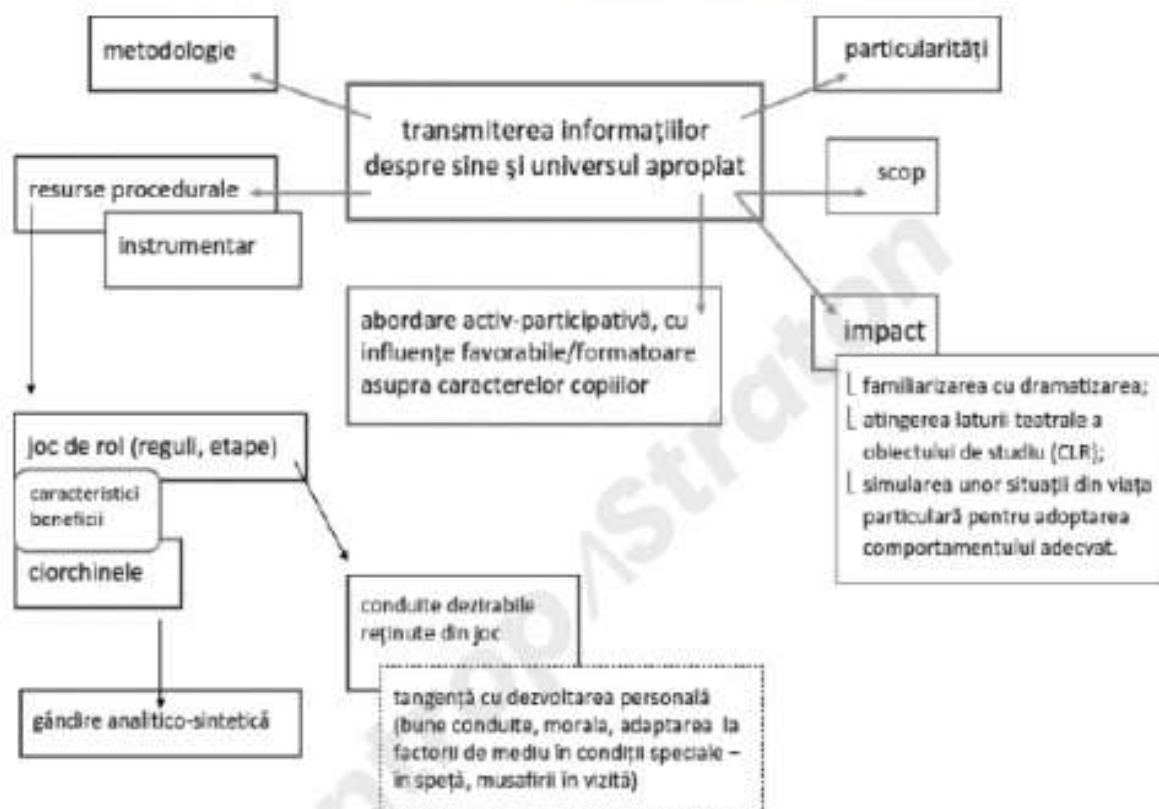
Prin sondaj și sprijiniți de învățător, elevii formulează concluziile prezentei lecții.

Prezentul scenariu didactic evidențiază valențele jocului de rol, prin definiție o metodă activ-participativă și modelatoare de caracter puternice. Pe de o parte, această metodă dinamizează activitatea și transpune copiii – interpreți și privitori – în lumea teatrului, iar pe de altă parte, le șlefuiște trăsăturile morale. Pe scurt, vedem cum actul dramatic contribuie la procesul de formare continuă a copilului, dezvoltându-l plenar și armonios.

Conchidem că sunt tangibile obiectivele vizate: reflectarea universului apropiat în secvențe semnificative care imită diferite evenimente din viața particulară, descrierea lor succintă și clară, dovedirea bunelor maniere în varii circumstanțe.

Hartă conceptuală – Clasa pregătitoare Comunicare în limba română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. În interesul predării, activitățile sunt astfel proiectate:

I. Folosind sala, resursele materiale și resursa umană (efectivul), elevii indică reperele/direcțiile solicitate de învățător. Apoi ei le marchează prin elemente grafice.

II. Elevii marchează reperele/direcțiile observate în secvențele unui film animat.

2. Pe fondul uneia dintre activitățile prezentate, valorificăm aceste situații de învățare:

Pe rând, elevii se poziționează în diferite puncte ale clasei și în preajma colegilor. De acolo marchează reperele/direcțiile cerute de învățător. Următorul episod constă în realizarea unor elemente grafice în aer și pe diverse suporturi materiale: nisip, plastilină aplatizată, tablă. Mai precis, fiecare elev execută linii verticale, orizontale și oblice – 10-15 semne din toate tipurile și 10-15 semne combinate. În loc de final, copiii oferă exemple de linii verticale, orizontale și oblice întâlnite în viața cotidiană.

Ulterior, în etapa de verificare a cunoștințelor, elevii se așază în semicerc pentru a urmări secvențe dintr-un film animat. Din când în când, filmul este oprit. Atunci, elevilor li se adresează întrebări derivate din temă: *Orientarea și mișcarea în spațiu*. La momentul potrivit, la cererea învățătorului și a efectivului, câte un elev indică reperele/direcțiile observate într-o anumită secvență. Răspunsul său este urmat de un exemplu dat din mediul apropiat. Verbalizând cele văzute pe ecran, ei înțeleg că mișcarea/impingerea corpurilor este posibilă datorită unei forțe exercitate sau nu de om.

Prin sondaj și sprijiniți de învățător, elevii formulează concluziile prezentei lecții.

Metodele abordate sunt acestea: explicația, observația, discuția dirijată, exercițiul, conversația catehetică, observația sistematică. Strategiile mixte și cele analogice creează premisele aplicării metodelor selectate.

Organizarea se face frontal, individual, înemicerc și în perechi; frontal și individual – la începutul orei, în timp ce elevilor li se captează atenția, dar și la final, atunci când ei își prezintă produsele ce conțin elementele grafice realizate; înemicerc – pe durata vizionării filmului animat; în perechi, atunci când se cere punerea în opoziție a unor termeni (de pildă, *deasupra/dedesubt, în față/în spatele, stânga/dreapta, orizontal/vertical*); tot în perechi, atunci când se cere alcătuirea unor propoziții tematice simple (de exemplu, un copil compune un enunț în baza unui termen dat, iar perechea lui îl corectează, dacă este cazul). Pe fondul acestui exercițiu, învățătorul favorizează vorbirea în parametrii lexico-gramaticali. Acesta e momentul în care lecția dobândește un caracter interdisciplinar, dată fiind tangența cu aria *Limbă și comunicare*.

E important să reținem că, indiferent de organizare, copiii își exploatează simultan puterea de concentrare și abilitățile de orientare în spațiu. Ei sunt determinați să efectueze exerciții de atenție, dar mai ales de formare a inteligenței spațial-vizuale. Implicite, ei își folosesc și abilitățile de relaționare. În contextele de comunicare, învățătorul încurajează ascultarea activă.

Resursele educaționale constau în: DVD cu bandă desenată, tăvițe cu nisip, plastilină, planșete, tablă și cretă colorată. Marcajele/Machetele intuitive și suportul concret de lucru le dezvoltă copiilor gândirea, aflată în stadiul preoperațional. Astfel se împletesc strategiile mixte și cele algoritmice.

Activitatea favorizează exersarea celor trei mari **stiluri de învățare**. De exemplu, privit în plan individual, copilul își valorifică stilul predominant de învățare, ce îi permite să reia procesul de asimilare a cunoștințelor aferente subiectului curent și să le pună în practică. Observându-i în ansamblu și ținând cont de rezultatele obținute la probele de evaluare (orală și practică), învățătorul poate face lesne corelații între stilurile dovedite de elevii săi pentru ca mai apoi să reprojecțeze în favoarea lor procesul de predare-învățare. De asemenea, din același considerent, învățătorul urmărește să afle dacă elevii se exprimă clar, corect și coerent.

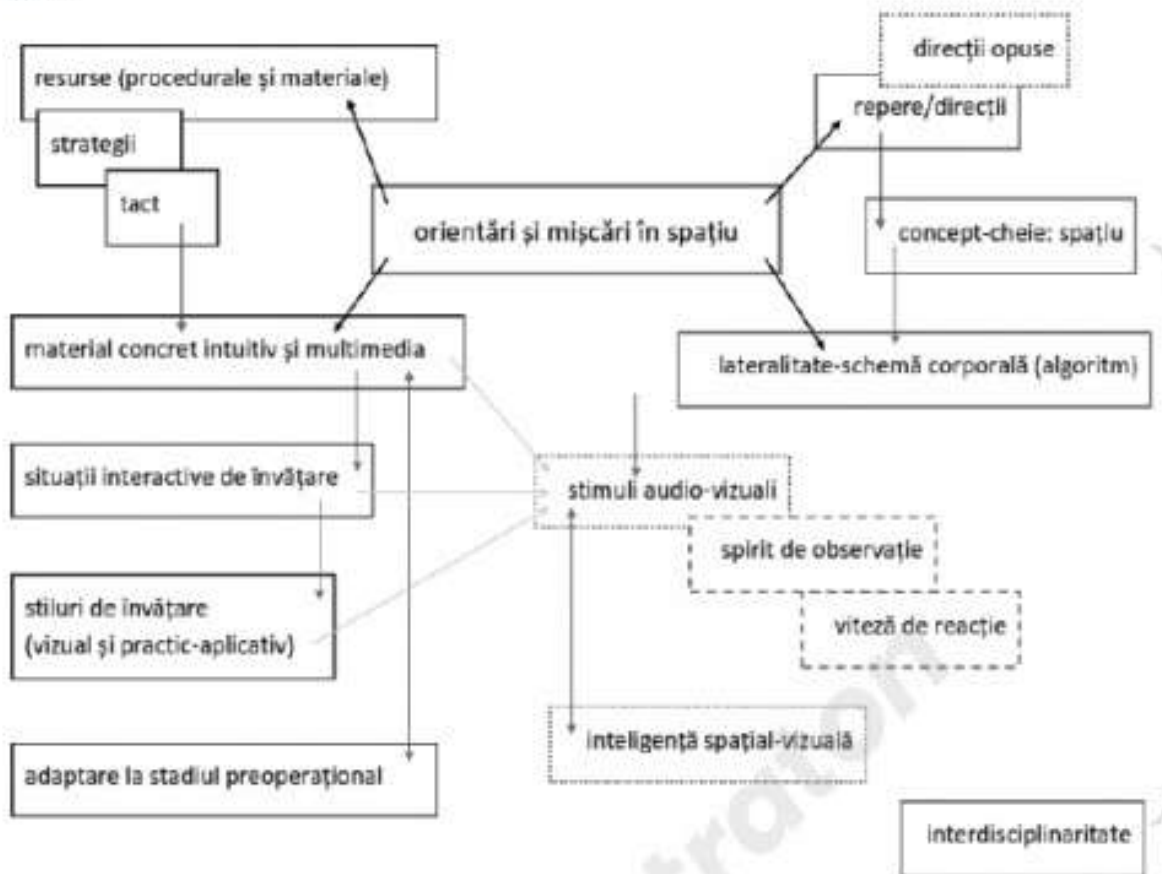
Prin natura sa, lecția încurajează participarea tuturor copiilor. Sub impulsul stimulilor vizuali și/sau auzivi, ei devin receptivi la cerințele formulate oral de interlocutori, dar și la pozițiile ocupate de lucrurile/oamenii ce constituie parte integrantă din tema zilei. Ba mai mult decât atât, stimulii în cauză verifică și viteza de reacție a respondenților. Tocmai de aceea este bine să favorizăm dezvoltarea sa.

În altă ordine de idei, prin prisma modului de tratare a lecției, elevii învață cum se raportează lucrurile și/sau oamenii în spațiu. În plus, ei învață și cum se explică mișcarea corpurilor în spațiu, în anumite situații.

În loc de încheiere, spunem următoarele: Cu cât le formăm copiilor mai bine spiritul de observație și cu cât îi obișnuim mai mult să acționeze în diverse împrejurări ce îi solicită să se orienteze și să se miște în spațiu în raport cu anumite repere/direcții, cu atât putem fi mai siguri că avem în față copii... descurcăreți. Așadar, afirmăm că impactul lecției este unul longeviv, independent de tipul spațiului de manifestare: (extra)școlar. Impactul se datorează și faptului că fiecare situație de învățare generează o experiență de învățare durabilă.

Hartă conceptuală – Clasa pregătitoare

Matematica și explorarea mediului

Testul al III-lea

SUBIECTUL I

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1.

- to-tuși
- dea
- ultimul
- O fată cântă pe stradă. o – articol nehotărât
- polar** – atribut adjectival
- să am** – propoziție subordonată completivă directă
- Secvența sugerează dorința eului liric de a atinge absolutul în iubire. Pentru ca iubirea lui să fie completă, eul liric, aflat în ipostaza îndrăgostitului, își dorește să primească totul pentru că doar astfel poate să aibă certitudinea că este iubit.

2. Plumb, George Bacovia

Symbolismul este un curent literar de circulație universală, apărut în Franța, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, ca reacție împotriva retorismului romantic și a formalismului parnasian, promovând emoția și muzicalitatea interioară a ideii. Și-a creat o individualitate proprie prin lansarea a două deziderate principale: folosirea simbolului și percepția sinestezică asupra universului. Promovează o nouă viziune asupra poeziei, considerată arta de a simți, fundamentată pe imagini artistice, ca mijloc de exprimare a corespondențelor între elementele universului, prin sugestie. Alte particularități ale liricii simboliste sunt: crearea stării de spleen, muzicalitatea interioară a versurilor, deschiderea față de inovațiile formale, utilizarea sinesteziei.

George Bacovia este considerat de critica literară cel mai însemnat reprezentant al acestui curent literar din literatura română. Poet interbelic, apreciat pentru originalitatea sa, care derivă dintr-un pesimism exacerbat cu care trăiește, claustrarea într-un mediu ostil și spaima de moarte, creează o lirică a tristeții ireparabile. Eugen Lovinescu observă că este dominantă dezolarea: „toamne reci, cu ploi putrede, cu arbori cangrenati, limitat în peisajul de mahala de oraș provincial”.

Poezia „Plumb” apare în volumul omonim de debut, în 1916. Creație de factură simbolistă, această operă lirică este o artă poetică, în care se dezvăluie principalele concepții ale artistului despre lume și viață, despre menirea lui în univers, într-un limbaj literar distinct.

Astfel, tema poeziei este condiția creatorului într-o societate care îl desconsideră, îngrădindu-i aspirațiile, ceea ce generează o stare de angoasă în raport cu două experiențe capitale ale existenței umane: iubirea și moartea.

Imaginarul poetic bacovian se concentrează pregnant asupra semnelor implacabile ale morții, sugerate prin simboluri specifice de-a lungul întregii sale creații. Poezia „Plumb” concentrează datele esențiale ale liricii bacoviene dominată de pesimism. Procedeele artistice simboliste prin care se conturează atmosfera generală a poeziei sunt: folosirea simbolului, simetria, sugestia, utilizarea elementelor recurente, muzicalitatea versurilor, cromatică, percepția sinestezică a universului.

Laitmotivul poeziei, titlul textului poetic, „Plumb”, simbol recurent, repetat de șase ori simetric, ceea ce conferă muzicalitatea textului, exprimă corespondența dintre un element al naturii și stările sufletești exprimate liric, accentuând starea deprimantă a eului. În sens denotativ, „plumbul” este un element chimic, un metal moale, maleabil, greu, de culoare cenușiu-albăstrui. Sensul conotativ derivă din cel propriu și sugerează cromatic, în plan poetic, apăsarea, monotonia, dezorientarea, claustrarea, angoasa.

Din punctul de vedere al construcției, se remarcă două secvențe poetice structurate pe două planuri: macrocosmic, al spațiului înconjurător și microcosmic, sufletesc. Subiectivitatea lirismului este evidentă prin integrarea mărcilor gramaticale ale prezenței eului liric, anume: verbele „stam”, „am început” și adjectivul posesiv „meu”, la persoana I.

Prima secvență poetică își bazează semnificația pe metafora-simbol „cavou”. Aceasta poate avea două accepțiuni: universul închis al târgului de provincie, incapabil de a discerne valoarea de nonvaloare, sau propriul trup perisabil uman, o temniță pentru sufletul dornic de înălțare spirituală.

Incipitul poeziei debutează cu verbul la imperfect „stam” care indică o permanentizare a stării generale apăsătoare, evidentă prin simbolurile „sirie de plumb”, „veștmânt funerar”, „flori de plumb”, „coroanele de plumb”. Epitetul metaforic „de plumb” are menirea de a reliefa greutatea, apăsarea, atracția pământului, starea liminală dintre viață și moarte. Florile, care sunt asociate, de obicei, frumuseții gingășiei, sunt alăturate oximoronic plumbului, pierzându-și farmecul și devenind artificiale. Interiorizarea discursului liric este evidentă prin folosirea mărcii specifice a prezenței eului liric în text, verbul la persoana I „stam”, dar și prin apariția motivului singurătății. În peisajul macabru al cavoului și al sigurătății, își face apariția vântul, sugerând o percepție tactilă, resimțită organic, completată de o imagine auditivă prin prezența verbului onomatopeic „scârțâiau”, sunet funebru produs de mișcarea „coroanelor de plumb”, care amplifică presimțirea unui inevitabil sfârșit.

În secvența a doua, folosindu-se de tehnica simetriei, corespondentul „siriilor de plumb”, din planul exterior este amorul, căzut în somn, o stare premergătoare morții, prin poziția nefirească în care se află:

„Dormea întors amorul meu de plumb”. Lirismul se interiorizează, aflându-se din ce în ce mai pregnant sub semnul tragismului. Sentimentul cel mai profund uman își anunță dispariția.

Strigătul de invocare al celui decedat își are originea în credința populară, unde marchează în mod dual durerea sfâșietoare, dar și speranța unei reveniri. Fenomenul morții este însă ireversibil, fapt sugerat de o nouă percepție tactilă: „Era frig”, care amplifică obsesia sfârșitului. „Aripile de plumb”, atribuite amorului, nu conduc către un zbor ci către o iminentă prăbușire în moarte.

Pornind de la definiția creației simboliste, formulată de criticul Eugen Lovinescu, anume că „Simbolismul reprezintă adâncirea lirismului în subconștient, prin exprimarea mai mult de sugesție a fondului muzical al sufletului omeneș”, putem afirma că universul poetic bacovian și-a găsit pe deplin forma de manifestare artistică a eului creator în ideologia acestui curent literar.

B. MATEMATICĂ

1.
 a) $A \cap B = \{1, 2, 3, 6, 9, 18\}$
 b) $\text{card}(A-B) = 12$
 $A = \{5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19\}$
 c) Știind că $\text{card}(A) = 10$ ne rezultă că
 $a = 10$ și $A = \{10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19\}$
 Alegem doar numerele impare din mulțimea A și obținem $C = \{11, 13, 15, 17, 19\}$. Deci $\text{card}(C) = 5$

2.
 a)
 $a = \frac{7}{3} = 2(3)$
 $b = 2,5$ și $c = \frac{11}{5} = 2,2$

$$b < a < c$$

- b)
 $b = 2,5 = \frac{5}{2}$

$$b \cdot c = 2,5 \cdot \frac{11}{5} = \frac{5}{2} \cdot \frac{11}{5} = \frac{11}{2}$$

- c)
 $a = \frac{7}{3} = 2(3)$

A 2010-a zecimală este 3.

3.
 a) Cum $m(\angle ACB) = 30^\circ \Rightarrow AB = \frac{BC}{2} = \frac{12}{2} = 6 \text{ cm}$.

- b) Aplicăm Teorema lui Pitagora în triunghiul ABC $\Rightarrow AB^2 + AC^2 = BC^2 \Rightarrow AC = 6\sqrt{3} \text{ cm}$
 $P_{ABCD} = AB + BC + AC = 6 + 12 + 6\sqrt{3} = 18 + 6\sqrt{3}$

- c) Cum în triunghiul ABC $m(\angle A) + m(\angle B) + m(\angle C) = 180^\circ \Rightarrow m(\angle B) = 60^\circ \Rightarrow m(\angle ABC) = 60^\circ$
 $m(\angle ABC) = 60^\circ$ și $m(\angle BAD) = 60^\circ \Rightarrow m(\angle ABD) = m(\angle BAD) = 60^\circ \Rightarrow m(\angle ADB) = 60^\circ \Rightarrow$
 $m(\angle BAD) = m(\angle ADB) = 60^\circ \Rightarrow \triangle ABC$ este echilateral.

SUBIECTUL al II-lea

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

1. În scopul recapitulării, ne desfășurăm activitățile astfel:

I. Împărțiți în patru echipe de câte patru, elevii primesc cartonașe ce conțin cuvinte. Cuvintele sunt scrise cu majuscule de tipar. Ei le așază ca într-un puzzle și alcătuiesc mesaje simple. Apoi, ei le reconstruiesc mesaje pe cartoane colorate. De această dată, copiii folosesc litere de tipar rupte/decupate din reviste. Finalitatea constă în obținerea unor mijloace de comunicare funcțională (felicitări, bilețele); mai precis, o felicitare și un bilețel per echipă. Activitatea se încheie cu turul galeriei.

II. Împărțiți în două echipe, elevii decorează diverse obiecte cu litere de tipar rupte/decupate din ziare. Pe acele obiecte lipesc fâșii cu semne grafice. La final, fiecare echipă își prezintă produsele, ocazie cu care se organizează turul galeriei.

2. Având una dintre aceste activități drept model, creăm premisele pentru aceste situații de învățare: Învățătorul împarte copiii în patru echipe a câte patru membri. După aceea, el le împarte câte 9 cartonașe ce conțin cuvinte scrise cu majuscule de tipar. Sarcinile sunt astfel comunicate: *Considerați cartonașele*

piese de puzzle. Îmbinați-le, așa încât să obțineți propoziții potrivite pentru felicitări/bilețele. Când sunteți convinși că enunțurile sunt corecte, „copiați” enunțurile pe bucăți de carton colorat. Formați cuvintele din litere de tipar rupte/decupate din reviste. La sfârșit, toate echipele vor avea câte o felicitare și câte un bilețel. La cererea mea, răspundeți la întrebările de tipul: Când/Unde/Cum/De ce folosim acele mesaje? Cine pot fi destinatarii și expeditorii? Ce formă poate lua felicitarea/bilețelul? Expunem produsele realizate pe o măsuță și facem turul galeriei.

Întrebările notate de învățator pe organizatorul grafic facilitează recapitularea conținutului curent: scrierea funcțională (felicitarea, bilețul). Informațiile sunt ușor de punctat mulțumită exercițiului cu acele litere rupte și decupate. Pe deasupra, elevii exersează și alte elemente de comunicare (fonetică, vocabular). În acest context, dascălul dirijează conversația către exerciții prin care solicită: indicarea pozițiilor anumitor sunete, silabisirea unor cuvinte, numărarea silabelor (cel mult trei), înlocuirea unor cuvinte cu altele având sens asemănător/opus, compunerea unor propoziții ce completează ideile rezultate din felicitările și bilețele confecționate. Opțional, copiii le pot orna cu desene/simboluri.

În altă ordine de idei, această frumoasă joacă cu litere le dezvoltă micuților inteligența lingvistică. Un atare exemplu este formarea altor cuvinte prin inversarea/adăugarea/eliminarea unor litere.

Țimpul curge în ritmurile acestor **metode**: observația, explicația, conversația dirijată, exercițiul, învățarea prin cooperare, observația sistematică a comportamentelor, turul galeriei. Pe fondul lor, strategiile mixte sunt mai ușor de aplicat. De ajutor sunt și secvențele ce favorizează formarea priceperilor și a deprinderilor.

Organizarea se face în echipe și frontal; în echipe – abordare ce permite învățarea prin cooperare; frontal în momentul aprecierii produselor (sub aspect calitativ), respectiv a formulării eventualelor sugestii de lucru și a comunicării unor idei de proiecte.

Resursele materiale sunt constituite din: cuvinte tipărite pe cartonașe, litere rupte și decupate din reviste, cartoane colorate tip A4, lipici, foarfeci, carioci, creioane, planșă cu organizator grafic având punctate întrebări ajutoare (Cine? Ce? Când? Unde? Cum? De ce?). În principal, în jurul lor se construiesc itemii semiobiectivi.

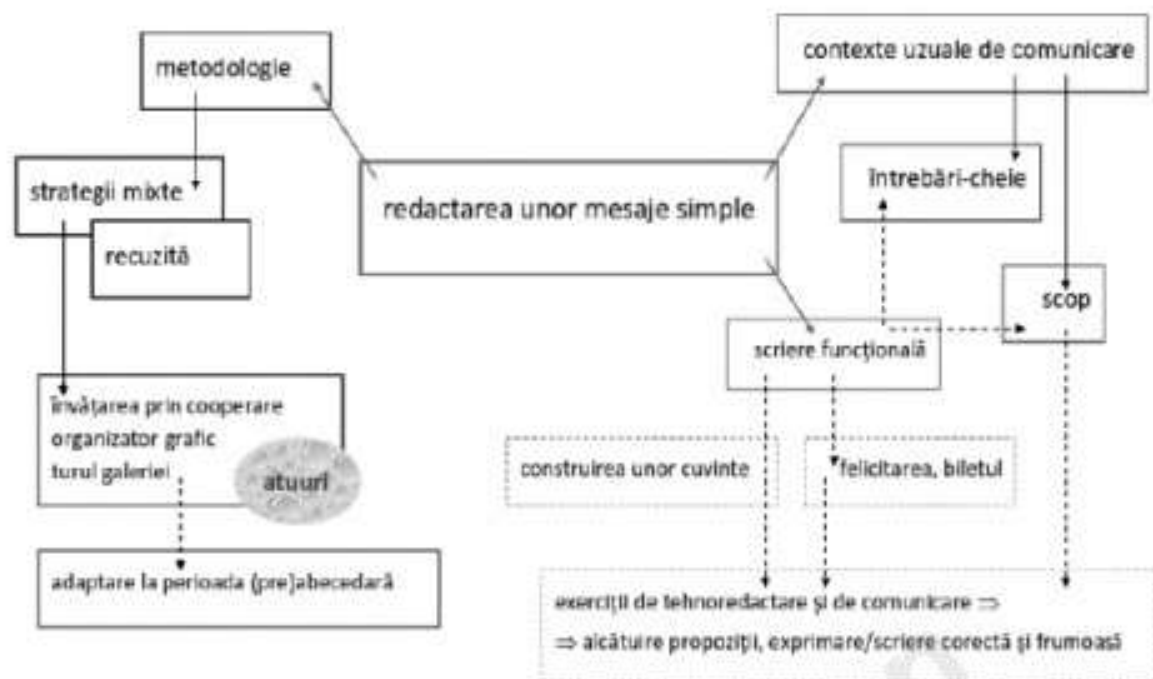
Strategiile didactice și instrumentarul creează oportunități în care se pot revalorifica noțiunile acumulate în perioada (pre)abecedară. Mănuirea literelor îi ajută pe elevi să și le fixeze mult mai bine în memoria vizuală; la fel îi ajută și coloritul suporturilor de lucru. Totuși, succesul activității depinde de învățator. Sunt determinante pregătirea, tactul pedagogic și capacitatea de inovare. Aceste atuuri fluidizează îndeosebi procesul de muncă în echipe, marcat de învățarea prin cooperare.

Învățarea prin cooperare este realmente binefăcătoare pentru copiii dornici să împărtășească câte ceva din tot ceea ce înseamnă: cunoștințe, experiență, bucuria de a lucra împreună, rezultatele obținute. Această manieră îi stimulează pe coechipieri la cele patru niveluri fundamentale pentru evoluția lor: cognitiv, emoțional, psiho-motric, atitudinal. Prin definiție, conceptul de **cooperare** hrănește spiritul colegial, dar și nevoile de bază, adică cele de: comunicare, apartenență, relaționare, recunoaștere. Inesizabil, școlarii își însușesc valorile morale pe care le comportă cei 5R: răbdare, respect, randament, responsabilitate, reușită. Imperceptibil, ei își însușesc și așa-zisele lecții predate, dar în subsidiar; mai exact, cele despre: (auto)disciplină, ajutor mutual, liniște, atenție, timp, calitate, (auto)evaluare. Concret, elevii descoperă atributele ce animă spiritul colaborativ. La rândul său, acesta întărește coeziunea de grup, aspect esențial în viața școlară și în viitoarele lor vieți profesionale.

Să încheiem gândind la obiectivele atinse. Cuvintele compuse din litere lipite redau mesaje simple, pe care copiii le folosesc în contexte obișnuite de comunicare scrisă. Exercițiile propuse sunt menite să învețe elevii să elaboreze enunțuri ce reflectă gânduri de așezat între marginile unui suport de hârtie (felicitare, bilețel). Așadar, odată cu deprinderea tehnicii de scriere funcțională, ei își educă limbajul, iar încet-încet, și-l îmbogățesc.

Hartă conceptuală – Clasa pregătitoare

Comunicare în limba română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. Pentru ora de recapitulare, activitățile sunt astfel conturate:

- Cu piese mari de puzzle, copiii reconstituie tablourile ce înfățișează anotimpurile. Avându-le întregite, ei descriu lucrurile/aspectele indicate de învățator.
- În echipe mici, ei asociază cartonașe ce conțin imagini specifice celor patru anotimpuri, cartonașe pe care le și grupează după criterii date.

2. Punem pe tapet una dintre activitățile prezentate, ca să valorificăm aceste situații de învățare:

Copiii sunt împărțiți în două grupe. Lor li se dau piese mari de puzzle, fără a li se spune ce vor obține. Ei trebuie să reconstituie tablourile ce înfățișează anotimpurile. Avându-le întregite, ei află că urmează jocul *Ce anotimp este?* Cu ochii ațintiți asupra tablourilor tip puzzle, copiii observă asemănările și deosebirile dintre acestea. Învățătorul le cere să verbalizeze trei-patru asemănări/deosebiri. Ulterior, privind imaginile, acesta ia niște puncte de reper, pe care le și indică elevilor. Acestea sunt elemente de floră și de faună. Gândindu-se la ele, copiii adaugă informații despre mediile de viață ale acelor elemente și despre influența vremii asupra lor, respectiv despre fenomenele naturii. Ca atare, sarcina lor este să descrie punctele de reper, așa cum le știu din lumea înconjurătoare. Pentru a fluidiza dialogul, învățătorul le ghidează școlarii răspunsurile după cele 5 întrebări-cheie: *Ce? Când? Unde? Cum? De ce?* Fiecare răspuns este completat cu câte un exemplu din viața reală.

În următorul moment al lecției, fiecare grupă primește două tablouri dintre cele create în joaca cu piese de puzzle (primăvară-vară/toamnă-iarnă). După câteva minute de gândire și de analiză, liderii expun aspectele ce marchează diferențele existente între anotimpuri, privite tot două câte două. Prin întrebări dirijate, învățătorul caută să scoată în evidență caracteristicile respectivelor anotimpuri „puse” sub lupă.

Spre finalul orei, copiii, în aceeași formă de organizare, primesc diverse cartonașe tematice, dar și sarcina de a face asocieri între ele. Cartonașele conțin imagini, simboluri și cuvinte-etichetă. Exercițiul de realizare a corespondențelor îi ajută să își fixeze mai bine noțiunile ce definesc anotimpurile, cu tot ceea ce comportă ele: fenomene ale naturii, colorit etc. Exercițiul se desfășoară pe un fond ce redă sunetele din natură.

Având în față imaginile, la cerere, copiii efectuează calcule matematice, compun propoziții simple și caută cuvinte cu sens asemănător și cu sens opus. Astfel se ating și celelalte două domenii de interes: matematica și comunicarea în limba română.

Reuniți la o singură masă, copiii, împreună cu învățătorul, sintetizează noțiunile recapitulate. Așezate sub forma unui ciorchine, ilustrațiile reprezintă fondul pe care școlarii repetă tema centrală. Trecând gradual prin aceasta, ei își consolidează cunoștințele, dar își și completează bagajul informativ cu noi date specifice: datele curg din conversațiile de grup. Conversațiile sunt orientate tactic de învățător în vederea creșterii numărului de achiziții și a dezvoltării vocabularului lor.

Metodele aplicate sunt: observația, explicația, observația sistematică și independentă, exercițiul, discuția dirijată, conversația catehetică, ciorchinele. Prin mijlocirea lor, strategiile deductive și cele algoritmice devin realizabile.

Organizarea se face frontal și în microgrupuri; frontal – la debutul orei, în timp ce elevilor li se explică cerințele; în microgrupuri, atunci când lor li se solicită reconstituirea tablourilor tip puzzle, dar și asocierea cartonașelor ce relevă imagini, simboluri și cuvinte-etichetă.

Resursele educaționale constau în: piese de puzzle, ilustrații, cartonașe, CD și boxă muzicală.

Activitatea promovează **stilul vizual de învățare**. Folosindu-l, copiii își consolidează informațiile primite pe durata unității tematice studiate. Tablourile și cartonașele îl animă prin cromatica și vivacitatea lor, fapt ce le menține viu interesul. Îndeosebi tablourile recrează atmosfera tipică anotimpurilor, fapt ce îi poartă cumva în natură. Datorită exercițiilor de imaginație, ei fac mai ușor legătura între mediul înconjurător și rolul jocului propus de învățător. La rândul său, cromatica deschide dialoguri legate de artele vizuale.

Activitatea promovează și **stilul auditiv de învățare**. Fondul ce imită sunetele din natură îi ajută pe micuți să asocieze imaginile date cu specificul fiecărui anotimp. Astfel, răspunsurile „curg” într-un ritm ce întreține dinamica lecției.

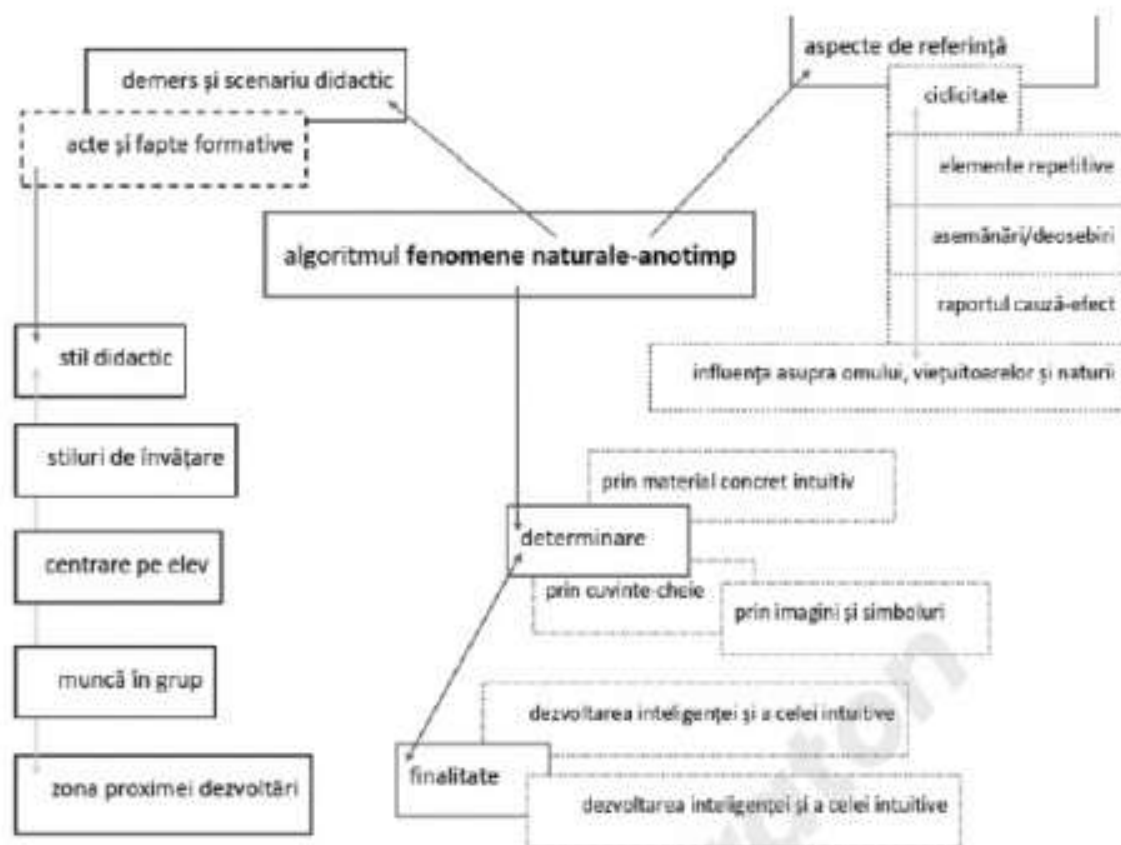
Ambele stiluri favorizează trecerea spre exercițiile particulare celorlalte patru discipline cuprinse în schița de lecție: *Matematica, Comunicarea în limba română, Muzică și mișcare și Arte vizuale și abilități practice*. De aici deduce caracterul interdisciplinar al actului educațional. Reușita acestuia se poate datora și tacticii cu care învățătorul utilizează atât itemii (semi)obiectivi, cât și recuzita. (Șe știe cât de importantă este recuzita îndeobște în prima parte a școlarității mici, când micuții reacționează imediat la tot ceea ce îi provoacă să gândească la nivelul stadiului preoperațional, cu precădere la nivelul substadiului gândirii intuitive. Jocul de construcție și suportul imagistic reprezintă un adevărat liant în acest sens.) Deopotrivă, succesul actului educațional se poate datora și modului în care dascălul își ghidează elevii către zona proximei dezvoltări. (Întrebările semistructurate sunt instrumente valoroase în acest sens.)

Elevii sunt evaluați pe trei cât probe orale și practic-aplicative, observarea sistematică a conduitelor. În timpul probelor orale, învățătorul „conduce” micuții la nivelul lexico-gramatical, unde verifică felul în care se exprimă.

În concluzie fie spus, activitatea în sine, una integrată, își atinge scopul. Caracterul său interactiv sporește forța ce conduce fiecare elev spre obiectul prestabilit. Mai mult, aceasta le permite elevilor reținuți și/sau cu tulburări de învățare să iasă din zona de confort pentru a formula răspunsuri. Munca în grup este un atu oferit tuturor, căci aduce în prim plan ideile de susținere reciprocă și de (auto)evaluare orală. Acest atu este punctul forte ce determină finalitatea scontată a lecției. Finalitatea reflectă stilul cadrului didactic axat pe conceptul de colaborare, în detrimentul celui de competiție. Abordarea este lăudabilă, știind cât de benefică le va fi copiilor în timpul vieții de școlar. Și nu numai.

Hartă conceptuală – Clasa pregătitoare *Matematica și explorarea mediului*

Testul al IV-lea

SUBIECTUL I

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1.

- sim-ți-ri-lor**
- mai**
- calmă**
- A venit **iar** bunica la noi.
iar – adverb de mod
- prin grădină** – complement circumstanțial de loc
- În care, pe frunte-mi se-nclină/Mari roze bogate și grele.** – propoziție subordonată atributivă
- Tabloul descris în secvența indicată accentuează frumusețea rozelor care sub greutatea picăturilor de rouă își apleacă capul. Personificarea „roua deșiră mărgelile” completează tabloul naturii descrise, fragilitatea picăturilor de rouă, împreună cu epitetul dublu „bogate și grele”.

2. Relația dintre două personaje din romanul *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, Camil Petrescu

Romanul „*Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*” este publicat în 1930 și prezintă ca tematică drama intelectualului lucid în raport cu două experiențe capitale, iubirea și războiul, prin care eroul central speră să-și găsească identitatea.

„*Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*” este un roman modern de tip subiectiv. Perspectiva narativă este unică, acesta constituindu-se ca o confesiune a personajului principal, Ștefan Gheorghiș, care îndeplinește totodată rolul de narator al experiențelor trăite. Sunt dezvoltate două coordonate temporale, prezentul frontului și timpul subiectiv al rememorării poveștii de dragoste trăită alături de Ela.

Autoanaliza la care recurge acesta se remarcă prin luciditate în raport cu cele două experiențe existențiale. Firul epic al romanului se abate de la ordinea cronologică a faptelor, prezentarea întâmplărilor de pe front fiind întreruptă de amintirea iubirii.

Scrierea are două părți, sugerate și de titlul amplu, prin care se sintetizează o aventură în planul cunoașterii absolute, prin intermediul a două experiențe unice ale conștiinței „noaptea” făcând referire la o stare de incertitudine a personajului-narator în raport cu acestea. În vreme ce prima parte aparține filonului ficțional, partea a doua pornește de la date reale din biografia autorului, care fusese ofițer al armatei române în Primul Război Mondial.

Repererele temporale și spațiale proiectează acțiunea în imaginar, pe două coordonate: în plan exterior, dar mai ales în cel interior, al conștiinței personajului principal. Perspectiva temporală prezintă timpul subiectiv al rememorării poveștii de dragoste, inserat în prezentul acțiunii de pe front, fixată la începutul secolului al XX-lea. Astfel, romanul se abate de la prezentarea cronologică a faptelor, acțiunea bazându-se pe alternanța planurilor narrative. Spațiul real, obiectiv, delimitat prin indicii specifici, cum ar fi Câmpulung, Dâmbovicioara, Valea Prahovei, București, se împletește cu cel subiectiv.

Tânărul intelectual Ștefan Gheorghidiu, lipsit de mijloace materiale, student la Filosofie, se căsătorește din dragoste cu Ela – studentă la Litere, orfană. Ela, cea mai frumoasă studentă de la Litere, este cea care se îndrăgostește, la început, de Ștefan. Iubirea lui Ștefan Gheorghidiu se naște din duioșie și din orgoliu. Iubirea lui din primele faze este o iubire idealistă care îi aduce o iubire totală.

Înainte de primirea moștenirii de la unchiul Tache, cei doi trăiesc retrași de tot ce îi înconjoară și reprezintă pentru cei din preajma lor un model de cuplu ideal construit pe iubire și pe fidelitate. Primirea moștenirii în urma discuției de la cina surprinsă în capitolul „Diagonalele unui testament” declanșează criza matrimonială. Când familia lui Ștefan cere o parte din moștenire, Ela intervine, considerând că Ștefan este înșelat. Interesul acesteia pentru bani îl surprinde în mod neplăcut pe Ștefan care ar fi vrut ca soția lui să fie „mereu feminină, deasupra discuțiilor acestora vulgare.

După clarificarea lucrurilor, căsătoria lor se transformă în una mondenă. Ela se adaptează de minune acestui nou statut social, dar lui Ștefan i se pare sub demnitatea lui să concureze cu toți cei apreciați acum de Ela. Excursia de la Odobesti declanșează într-un mod ireversibil criza matrimonială. Ștefan se simte înșelat. I se pare că Ela este infidelă, dar nu are nicio dovadă. Ștefan analizează o multitudine de gesturi și ajunge la concluzia că este înșelat. În schimb, Ela consideră că nu a greșit cu nimic și că Ștefan exagerează în această privință.

Din acest moment urmează o perioadă cu despărțiri și împăcări care culminează cu hotărârea lui Ștefan de a se despărți de Ela.

Ștefan Gheorghidiu este intelectualul lucid care trăiește cu nostalgia absolutului și a perfecțiunii, și Ela, femeia frumoasă și cochetă, dar cu aspirații comune, reprezintă două destine incompatibile.

Prin Ștefan Gheorghidiu, Camil Petrescu impune în literatura română o nouă tipologie, aceea a intelectualului inadapdat, cu aspirații spre iubire și absolut, dar căruia i se opune Ela, o femeie frumoasă, cu aspirații comune care nu îl poate înțelege.

B. MATEMATICĂ

1.

$$a) A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16\}$$

$$A - B = \{2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16\}$$

$$b) A \cap B = \{5, 7, 9, 11, 13, 15\} \Rightarrow \text{card}(A \cap B) = 6$$

$$A = \{5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16\}$$

$$c) \text{Știind că } \text{card}(A) = 8 \Rightarrow a = 8 \text{ și } A = \{9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16\}$$

$$\text{Divizorii lui } 30 \text{ sunt } \{1, 2, 3, 5, 6, 10, 15, 30\} \Rightarrow C = A \cap \{1, 2, 3, 5, 6, 10, 15, 30\} = \{10, 15\} \Rightarrow \text{card}(C) = 2$$

2.

a)

$$a < c < b$$

b)

$$b: c = \frac{7}{5} : \frac{7}{6} = \frac{7}{5} \cdot \frac{6}{7} = \frac{6}{5}$$

c)

$$a = \frac{7}{12} = 7:12 = 0,58(3)$$

A 2000-a zecimală este 3.

3.

a) $BD = AC = 8\sqrt{2}$ cm

b) Cum $BC = DC$ și $BM = DN$, iar $CM = BC - BM$ și $NC = DC - DN \Rightarrow CM = NC$

c) $BM = DN$ și $CM = NC \Rightarrow \frac{CM}{BC} = \frac{NC}{DN}$

Adunăm numărătorul la numitor și obținem $\frac{CM}{BC} = \frac{NC}{DC} \Rightarrow MN \parallel BD$

SUBIECTUL al II-lea

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

1. În scopul însușirii noțiunilor, activitățile își urmează astfel cursul:

I. În cerc adunați, elevii ascultă povestea *Judecata vulpii*, de P. Ispirescu. Apoi, ei se grupează câte patru la măsuțe, unde observă cuvinte-etichetă legate de textul audiat. Pe acestea le așază în ordinea în care s-au derulat secvențele. Reascultând povestea, ei se verifică și dacă este cazul, se corectează. În etapa următoare, ei se grupează câte șase, formând trei echipe. Fiecare echipă primește o sarcină ce modifică substanțial povestea. Ghidați de învățător, ei dialoghează despre personajele principale, ocazie cu care punctează aspectele de interes general (trăsături morale, motivația fiecărei conduite, învățătura). Toate acestea stau la baza noțiunilor reprezentând tema pregătită pentru predare. Calitatea actului educațional se verifică prin metoda cubului.

II. Împărțiți în două grupe mari, așezați în semicerc, elevii ascultă la căști câte o poveste. După audiție, fiecare lider relatează succint întâmplările în fața publicului-țintă (celălalt grup). Membrii aceluia grup au aceste oportunități: să schimbe succesiunea evenimentelor, să elimine personaje, să introducă altele, să modifice începutul/finalul poveștii.

2. Dintre cele descrise, ne alegem o activitate și valorificăm aceste situații de învățare:

Învățătorul împarte elevii în două grupe mari. Ei se așază la mesele aranjate sub formă de semicerc, mese pe care sunt puse dispozitive audio. Fiecare grup ascultă la căști câte o poveste populară. După audiție, în fața clasei, liderii de grup relatează pe scurt întâmplările. Publicul-țintă este constituit din membrii celui alt grup. Aceștia din urmă trebuie să redea morala poveștii și să îi asocieze un proverb. Apoi, ei sunt liberi să își asume rolul de coautori. Este momentul în care ei au patru posibilități: să inverseze secvențele în ordinea lor preferată, să elimine personaje, să creeze altele, să modifice începutul/finalul poveștii.

Pe fondul învățăturilor extrase din textele audiate, ei își fixează cele predate pe tărâmul poveștilor.

În acest context, dascălul aplică metoda interviului de grup.

În încheierea activității, copiii din ambele aleg de pe mese cuvintele-etichetă particulare textelor audiate. Pe acestea le fixează pe panoul de plută.

Este evident faptul că temele poveștilor sunt în antiteză. Drept care, micuții învață să compare două lucruri antagonice. Cu acestea în gând, ei efectuează și exerciții în cadrul cărora li se cere să compună propoziții cu niște cuvinte având sensuri asemănătoare și opuse. (Cuvintele sunt găsite chiar de ei sau le sunt date de colegii/ învățător.)

Resursele procedurale. Programul este proiectat după următoarele metode: povestirea, problematizarea, exercițiul, explicația, interviul de grup, observația sistematică. Toate deschid calea spre strategiile euristice.

Resursele materiale sunt acestea: USB, boxă, fișa interviului de grup, cuvinte-etichetă, panou de plută, piuneze.

Obiectivele operaționale sunt puncte tangibile în timp real cu atât mai mult cu cât învățătorul se bucură de stăpânirea acestor resurse procedurale, dar și de tactul cu care folosește recuzita și oportunitățile de învățare.

Organizarea se face în semicerc și frontal; în semicerc – în momentele care presupun audiția și povestirea poveștilor, dar și problematizarea lor; frontal – în vreme ce se oferă explicații, se caută cuvintele-etichetă și se realizează interviul de grup.

Strategiile euristice sunt propice dezvoltării gândirii critice și a imaginației creatoare. Mai cu seamă itemii subiectivi îi încurajează pe copii să formuleze, în funcție de situație, răspunsuri bine argumentate și fanteziste. În acest mod, învățătorul îi dă lecției de predare un plus de valoare, știind că printre competențele secolului XXI se numără: gândirea critică, flexibilitatea în gândire, creativitatea, soluționarea problemelor.

Totodată, proiectul didactic favorizează descoperirea valențelor mijloacelor audio de învățământ, precum și dezvoltarea capacităților de atenție, de memorare și de fabulare. Bunăoară, canalul de comunicare auditiv permite concomitent perceperea poveștilor și efectuarea exercițiilor de: memorie, atenție, imaginație, logică. În concret, elevii sunt provocați: să rețină ordinea în care se succed tablourile, să rețină numele eroilor, să își închipuie scenele și evoluția fiecărui personaj, să sintetizeze informațiile în cuvintele-cheie identificate, să le așeze sub forma unui plan de idei.

Ba mai mult decât atât, pe durata expunerilor, ei sunt liberi să se raporteze la experiențe personale aflate în consonanță cu temele poveștilor. Respectivul experiențe trebuie să fie unele ce le-au sporit încrederea în sine.

Pe deasupra, proiectul creează premisele afirmării imaginii de sine și ale îmbunătățirii acesteia. Mai exact, prin expunerea în fața clasei – fie povestind, fie redând noua formă a poveștii, fie oferind argumente –, micul școlar are ocazia să își cântărească răspunsurile și să se vadă în oglindă, ceea ce înseamnă că se familiarizează cu tehnica de autoevaluare.

În esență, lecția este benefică elevilor înclinați spre stilul auditiv de învățare și celor ce manifestă tulburări emoționale. Cu precădere cei din urmă au șansa și să depășească traciul și să se reconsidere.

Pe cale de consecință, lecția are toate atuurile ce fac trimitere directă la scopul său. Activitatea nu doar că le ordonează și le flexibilizează copiilor gândirea, ci le și dezvoltă vocabularul, care tinde să fie tot mai folosit corect sub aspect gramatical. În egală măsură, aceasta le crește interesul pentru mijloacele audio de învățare. Acesta este un prim pas către evaluarea digitală, evaluare tot mai des întâlnită în clasele primare.

Hartă conceptuală – Clasa I

Comunicare în limba română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. Pentru însușirea noțiunilor, activitățile se derulează astfel:

I. În echipe de câte trei cu diverse obiecte oferite de învățător, copiii rezolvă cerințe privind adunări/scăderi repetate în centrul 0 – 100. Exercițiile se complică atunci când învățătorul creează situații-problemă. Activitatea se încheie cu o furtună de idei iar în grupuri de câte cinci, ei compun probleme având inclusiv termeni egali. După verificarea lor, elevii le schimbă între ei, urmând să le efectueze ca temă pentru acasă.

II. Copiii primesc flori din carton, în diferite culori. Ei le grupează astfel încât să obțină buchete multicolore frumos asortate. Odată captată atenția, începe lecția despre adunare/scădere repetată în centrul 0 – 100.

Elevii primesc fișe cu câte trei probleme având spații launare. Pe acestea le completează cu numere în centrul 0 – 100, să obțină adunări/scăderi repetate, având inclusiv termeni egali. Ei lucrează individual. Organizați în perechi apoi elevii se verifică reciproc. Elevii care obțin numai rezultate corecte primesc de la colegi buchete din florile ce au „spart gheața”.

2. Dedesubt, detaliem subiectul, având în vedere una dintre activitățile descrise.

După o discuție pregătitoare despre obiectele puse în boluri, pe măsuțe, învățătorul împarte elevii în echipe de câte trei. Copiii încep să lucreze cu acestea imediat ce află cerințele unui exercițiu privind adunări/scăderi repetate în centrul 0 – 100. Exercițiile se complică, atunci când apar situații-problemă; exemplu: extragere repetată a unui anumit număr de elemente dintr-o mulțime dată; item: *Extrageți câte 3 bile dintr-un grup de 9 bile. Spuneți de câte ori ați procedat așa.* După aceea, într-o sesiune de brainstorming, în grupuri de câte cinci, elevii compun probleme. Predomină cele care au termeni egali. Înainte de a le face publice, învățătorul confirmă corectitudinea lor sau, dacă este cazul, le corectează. Abia după aceea, membrii grupurilor le schimbă între ei. Două dintre aceste probleme constituie tema pentru acasă.

Pentru a realiza scopul lecției, dascălul aplică aceste **metode**: observația independentă, conversația, exercițiul, rezolvarea de probleme, brainstormingul, problematizarea, evaluarea încrucișată, observația sistematică.

Resursele materiale constau în obiecte (mărgelile, capace de plastic, flori din carton), caiete, creioane colorate, tablă și cretă colorată.

Organizarea în sală se face în microgrupuri și frontal. Prima formă de organizare pune în lumină învățarea, respectiv munca în colectiv. Credem că astfel se valorifică la maximum potențialul cognitiv (al fiecărui elev

și al fiecărui grup). A doua formă pune în lumină esența fiecărei conversații coordonate de învățător.

Dialogurile „poartă” elevii pe scara numerică în sus/jos având în gând un număr dat. Rațiunea este înțelegerea mecanismului de adunare/scădere prin repetarea valorii lui. Ca atare, școlarii realizează că această urcare/coborâre pe scara numerică este, de fapt, o numărare obișnuită, în sens crescător/descrescător, din 1 în 1, din 2 în 2 ș.a.m.d. Ei mai realizează că termenii operației sunt întotdeauna egali. Prin urmare, ei rețin că valoarea numărului repetat se dublează/scade. Este deosebit de important să priceapă elevul de timpuriu că, în operație de adunare repetată, de pildă, valoarea numărului inițial crește cu fiecare dublare a sa. Cu alte cuvinte, prin exerciții cu reprezentări obiectuale, se evită greșeala de tipul 55 în loc de 5 + 5. Ca într-o joacă, școlarii înțeleg că se dublează valoarea numărului, nu cifra. În același context, se reactualizează cunoștințele despre termenii *număr* – valoare numerică – și *cifră* – simbol.

Bunăoară, dialogurile sunt cu atât mai eficace cu cât sunt mai bine dirijate prin tehnica problematizării. Astfel, drumul spre învățarea prin descoperire și cooperare este mai ușor de găsit și mai interesant. Fiecare context este un bun prilej pentru dascăl de a-și verifica și/sau corecta elevii sub aspectul exprimării orale și scrise. Cu tact, acesta strecoară în lecție mici exerciții de limbă și comunicare. De pildă, pentru anumiți termeni matematici (*sumă, repetat* etc.), învățătorul solicită exemple de cuvinte cu sensuri asemănătoare și opuse.

Primele exerciții practice se completează cu cele reușite din furtuna de idei. Este momentul în care copiii se prind în jocul ideilor generatoare de probleme rezolvabile. Gradual, ei simt cum crește calitatea muncii colective. Brainstormingul are marele atu că stimulează totodată inteligența logico-matematică și inteligența creativă. Ba mai mult decât atât, această metodă dezgheață în același timp copiii și atmosfera.

Reprezentările obiectuale au apanajul că susțin dezvoltarea cognitivă și memoria vizuală. Atributul lor de bază este internalizarea. Dat fiind nivelul preoperațional caracteristic școlarității mici, se recomandă utilizarea acestora, deoarece răspund nevoilor de învățare ale copiilor. Procesele de calcul efectuate sunt înlesnite din considerente ca acestea: ➤ Reprezentările obiectuale contribuie substanțial la internalizarea informației prin prisma imaginii fixate.

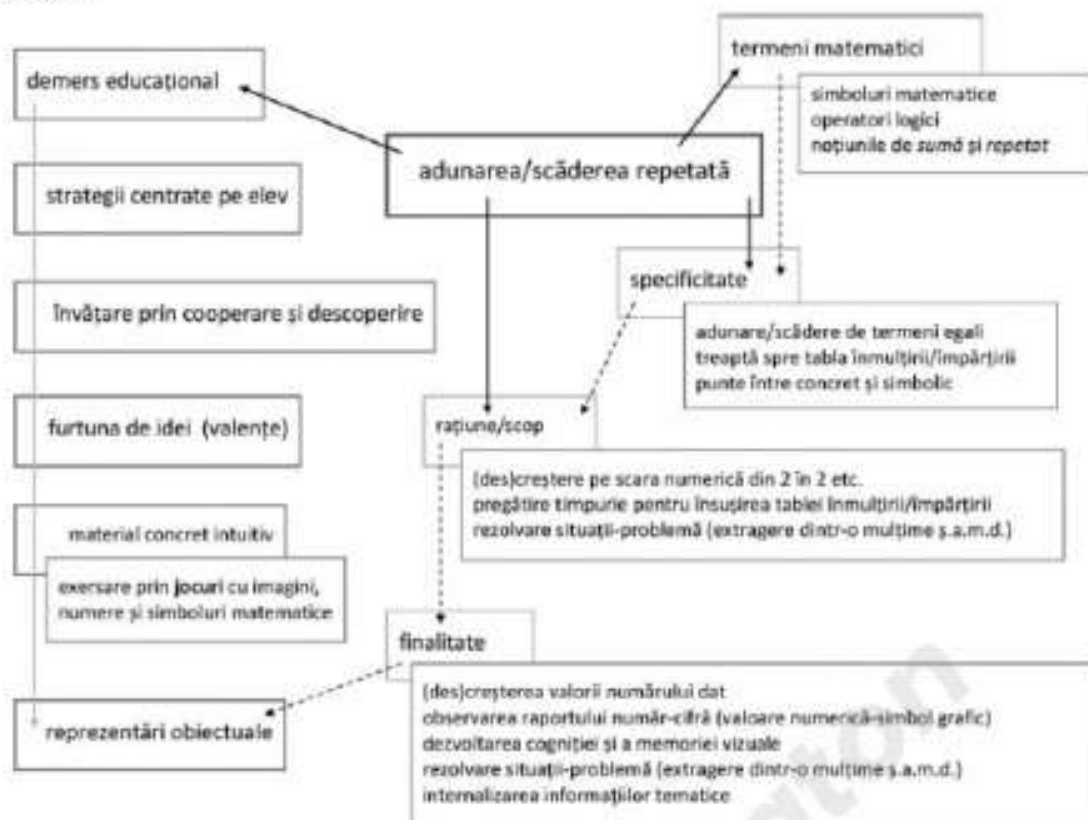
Drept care, procesarea datelor este mult simplificată. ➤ Imaginea – fotografie sau desen – este puntea dintre două noțiuni: *concret și simbolic*. Elevii înțeleg semnificația imaginii de dinaintea ochilor mulțumită câtorva elemente: analizatorul vizual, materialul concret intuitiv, explicațiile învățătorului. Asociind semnificația cu valori numerice și cu terminologia matematică, ei redau imaginea sub forma unui simbol.

➤ Prin filtrul reprezentărilor obiectuale, copiii cuprind operația de calcul cu privirea și cu mintea. Altfel zis, având-o în față în ansamblu și înțelegându-i mecanismul, elevii o pot soluționa corespunzător.

Toate cele de mai sus, subtil și sigur, fac trecerea spre etapele în care școlarii vor fi nevoiți să rezolve operații cum sunt cele de: înmulțire, împărțire, recunoaștere a termenului/factorului necunoscut, transformare a numerelor în litere și invers (în virtutea metodei grafice).

Privitor la noțiunile din sfera competenței specifice în speță, concluzionăm că este imperios necesară predarea lor cât mai riguros, judicios și interactiv cu putință. Este un lucru realizabil, mai ales că învățătorul are în mână așii numiți *tact și material concret intuitiv*. Forța lor este susținută de asul ce simbolizează strategiile: cognitive, acționale, inductiv-deductive, euristice-semialgoritmice.

Hartă conceptuală – Clasa I *Matematica și explorarea mediului*

Testul al V-lea

SUBIECTUL I

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1.

a. mân-tu-î-re

b. mereu

c. continuu

d. Ce faci acolo?

ce – pronume interogativ

e. *nimic* – subiect

f. *Să-ngăduie intrarea-mi în vecinicul repaos* – propoziție subordonată circumstanțială de scop

g. Eul liric își exprimă dorința de a atinge absolutul. Reluarea titlului în această secvență accentuează frământările, blestemul creației prin care trece artistul superior în căutarea perfecțiunii.

2. O scrisoare pierdută, I.L. Caragiale

I.L. Caragiale este unul dintre cei patru mari clasici ai literaturii române și cel mai mare dramaturg român ca autor al comediei: „O scrisoare pierdută”, „O noapte furtunoasă”, „D’ale carnavalului”, „Conu Leonida față cu Reacțiunea” și al dramei „Năpasta”.

Genul dramatic cuprinde operele literare scrise cu scopul de a fi reprezentate pe scenă. Operele dramatice sunt împărțite în acte și scene. Autorul prezintă în mod indirect gândurile și sentimentele prin intermediul personajelor care comunică între ele prin intermediul dialogului. Intervenția directă a autorului este evidentă doar prin didascalii.

Comedia este specia genului dramatic, în versuri sau în proză, care provoacă râsul prin surprinderea unor moravuri sociale sau situații umane, având un final fericit și un rol moralizator. Comicul este o categorie estetică având drept efect râsul, determinat de contrastul dintre aparență și esența naturii personajelor și manifestat prin mijloace specifice de realizare.

Opera aparține realismului clasic. Principiile promovate de societatea culturală „Junimea” se regăsesc în critica „formelor fără fond” și a politicienilor corupți, satirizarea unor aspecte sociale, spiritul de observație acut, veridicitatea obținută prin tehnica acumulării detaliilor, individualizarea „caracterelor prin limbaj”. Elementele clasice sunt date de echilibrul compozițional și de generalitatea situațiilor și a caracterelor.

Capodoperă a dramaturgiei naționale, **„O scrisoare pierdută”** (1884), comedie în patru acte, evocă viața publică și de familie de la sfârșitul secolului trecut.

Tema comediei este reprezentată de satirizarea moravurilor sociale, manifestate pe fondul luptei politice, în vederea desemnării unui candidat pentru Adunarea Constituantă, în anul 1883.

Titlul desemnează un obiect de șantaj politic, o banală scrisoare amoroasă, care devine un bun de preț pentru cine o deține, atât la centru, la București, cât și în provincie, în capitala unui județ de munte, acolo unde are loc și acțiunea piesei.

Piesa conține patru acte, împărțite pe scene construite pe baza schimbului de replici dintre personaje; pe parcursul acestora se prezintă în mod gradat conflictul dramatic principal, de natură politică. Cele două tabere sunt reprezentate de două partide, fiecare dintre ele susținând un candidat. Pe de o parte, liderul unei grupări independente, Nae Cațavencu, își dorește să câștige alegerile, iar pe de altă parte, oficialitățile județului îl susțin pe Farfuridi. Pe lângă conflictul principal, există în operă și conflicte secundare: apariția cetățeanului turmentat, revolta cuplului Farfuridi-Brânzovenescu, primirea depeșei în care este anunțat numele noului candidat impus de către cei de la centru.

Incipitul operei fixează reperele spațio-temporale: acțiunea se desfășoară „în capitala unui județ de munte, în zilele noastre”.

Intriga piesei pornește de la o întâmplare banală, indicată încă din titlu: pierderea unei scrisori de dragoste, compromițătoare pentru reprezentanții locali ai partidului aflat la putere, Ștefan Tipătescu și Zaharia Trahanache, și găsirea ei de către adversarul politic care o folosește ca armă de șantaj.

În actul I (expozițiunea și intriga), pierderea scrisorii de amor s-a produs înainte de începerea comediei. Scena inițială îi prezintă pe Ștefan Tipătescu și pe Pristanda, care citesc ziarul și numără steagurile. Venirea lui Trahanache cu vestea deținerii scrisorii de amor de către adversarul lor politic declanșează conflictul dramatic principal.

Actul II (desfășurarea acțiunii) începe cu numărarea voturilor, cu o zi înaintea alegerilor. Acum se declanșează conflictul secundar, produs de teama grupului Farfuridi – Brânzovenescu de a fi trădat de prefect. Tipătescu îi cere lui Pristanda arestarea lui Cațavencu și percheziționarea locuinței. Zoe, în schimb, îi ordonă eliberarea lui. Cum prefectul refuză, Zoe îi promite șantajistului sprijinul său. Depeșa sosită însă de la centru solicită alegerea altui candidat.

În actul III, în sala mare a primăriei are loc întrunirea electorală. Între timp, Trahanache găsește o poliță falsificată de Cațavencu pe care dorește să o folosească pentru contrașantaj. Apoi se anunță numele noului candidat Agamiță Dandanache (punctul culminant). În încăierare, Cațavencu pierde pălăria cu scrisoarea – aceasta este găsită pentru a doua oară de Cetățeanul turmentat.

Actul IV aduce rezolvarea conflictului, pentru că scrisoarea ajunge la Zoe, iar Cațavencu se supune condițiilor ei. În deznodământ, Dandanache este ales în unanimitate, iar la festivitatea de la final adversarii se împacă.

Caragiale este considerat cel mai mare creator de tipuri din literatura română. Personajele acționează stereotip, simplist – ca niște marionete, fără a evolua pe parcursul acțiunii. Ele aparțin tipologiei comice clasice pentru că au o trăsătură dominantă de caracter, dar se apropie de realism, individualizate prin limbaj și elemente de statut social și psihologic.

În studiul „Nume proprii în opera lui Caragiale”, Ibrăileanu sublinia că aceste personaje memorabile „fac concurență stării civile”. El se referea la puterea de sugestie a onomasticii, numele fiind încă un pretext pentru râsul sarcastic.

Există, pe lângă acest comic al numelor, și un comic al situațiilor dat de existența unor fapte neprevăzute și a unor cupluri inedite: Farfuridi-Brânzovenescu sau triungiul conjugal Zoe-Tipătescu-Trahanache.

Se remarcă apoi și comicul caracterelor (demagogul, fudulul, prostul, arivistul, păcălitorul păcălit, mincinosul, lăudărosul etc.) și un comic de limbaj care constă în greșeli gramaticale.

Alexandru Paleologu sublinia ideea că „Spiritul lui Caragiale a exercitat în societatea noastră o acțiune socratică”.

B. MATEMATICĂ

1.

a) $A = \{21, 22, 23, 24, 25, 26, 27\}$

b) $A = \{21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29\}$
 $\text{card}(A-B) = 5$

c) Știind că $\text{card}(A) = 10$, rezultă:
 $a = 30$ și $A = \{21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30\}$
 $\text{card}(A \cap B) = 5$

2.

a)

$$b < c < a$$

b)

$$c = 2,8 = \frac{28}{10}$$

$$b : c = \frac{7}{8} : \frac{28}{10} = \frac{7}{8} \cdot \frac{10}{28} = \frac{5}{16}$$

c)

$$c = \frac{26}{7} = 3,714285$$

$265 : 6 = 44$ (rest 1), a 265-a zecimală este 7.

3.

a) Aplicăm Teorema lui Pitagora în triunghiul ABC $\Rightarrow AB^2 + AC^2 = BC^2 \Rightarrow BC = 10$ cm

$$P_{ABC} = AB + AC + BC = 6 + 8 + 10 = 24$$
 cm

b) Cum triunghiul AEF este isoscel $\Rightarrow AE = AF$ și $AE = CF \Rightarrow CF = AF = 8 : 2 = 4$ cm

$$AE = 4 \Rightarrow BE = 2 \Rightarrow AE = 2BE$$

c) $AF = 3CF \Rightarrow AF = 6$ și $CF = 2 \Rightarrow AE = 2$

Aplicăm Teorema lui Pitagora în triunghiul AEF $\Rightarrow FE = 2\sqrt{10}$ cm

SUBIECTUL al II-lea

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

I. Pentru atingerea scopului lecției, activitățile decurg în acest fel:

I. Trecând prin fața unor mese, elevii observă simboluri întâlnite în situații cotidiene și o serie de cuvinte-etichetă. După un moment de analiză, ei le grupează două câte două. La nevoie, beneficiază de aportul învățătorului. Cinci elevi rămân pe loc, să dea curs întrebărilor ce rezidă din explozia stelară. Concluziile sunt punctate în interiorul unui ciorchine. În final, copiii completează rebusuri tematice. Definițiile sunt redată prin desene.

II. Aflați pe platforma Kahoot, copiii răspund unor itemi ce privesc simboluri întâlnite în situații cotidiene. După acest moment de stârnire a interesului, ei urmăresc un material video pe aceeași temă. Învățătorul dirijează conversația în direcția ce favorizează fixarea cunoștințelor. Calitatea achizițiilor se efectuează cu ajutorul cubului. După lămurirea ultimelor aspecte, copiii completează rebusuri tematice, ale căror definiții sunt redată prin desene.

2. Dintre cele descrise ne alegem o activitate și valorificăm aceste situații de învățare:

Elevii sunt invitați să se perinde prin fața a trei mese, pe care sunt întinse simboluri întâlnite în viața de zi cu zi și cuvintele-etichetă aferente. [M – metrou, P – parcare, I – informații, R – restaurant, H – înălțime, H – hotel, M – motel, H – înălțime, intrare, ieșire, farmacie, trecere de pietoni, semafor și semne de circulație importante] După observarea lor atentă, micii școlari le pun în corespondență. Când este cazul, învățătorul intervine. Cinci elevi, aleși prin tragere la sorți, având în față planșe tematice, răspund la întrebările: Cine? Ce? Cum? Când? Unde? De ce? La nevoie, colegii îi completează/ii corectează. (Exercițiul este presărat cu cerințe suplimentare, conform cărora elevii solicitați formulează enunțuri simple în jurul simbolurilor date.) Reveniți în băncuțe, ei urmăresc expunerea dascălului. Ulterior, împreună cu acesta, ei elaborează concluziile și conturează pe tablă un ciorchine. Pentru fiecare concluzie, în cercurile ciorchinului, elevii realizează desene semnificative. În scop evaluativ, copiii completează rebusuri, ale căror definiții constau în desene.

Resursele procedurale. În proiectul didactic sunt cuprinse următoarele **metode**: observația, explozia stelară, exercițiul învățarea prin descoperire, expunerea, ciorchinele, observația sistematică a conduitelor elevilor. Prin natura lor, itemii (semi)obiectivi pun în lumină strategiile algoritmice și mixte. Acestea înglobează mai multe tipuri de raționament (inductiv, deductiv, dialectic, analogic).

Resursele materiale sunt acestea: cartonașe cu simboluri întâlnite în viața cotidiană și cuvintele-etichetă aferente, cartonașe cu întrebări-cheie, planșe, tablă, cretă colorată, fișe de lucru cu rebusuri.

Obiectivele operaționale sunt puncte tangibile în timp real cu atât mai mult cu cât învățătorul se bucură de stăpânirea acestor resurse procedurale, dar și de tactul cu care folosește recuzita și oportunitățile de învățare.

Organizarea se face în grupuri mici și frontal.

Mai cu seamă în etapele de dirijare a învățării și de obținere a performanței, învățătorul urmărește în egală măsură: dezvoltarea spiritului de observație, exersarea capacității de atenție, exersarea abilităților de relaționare și de comunicare (clară, corectă, concisă), deprinderea de a valorifica învățarea prin descoperire.

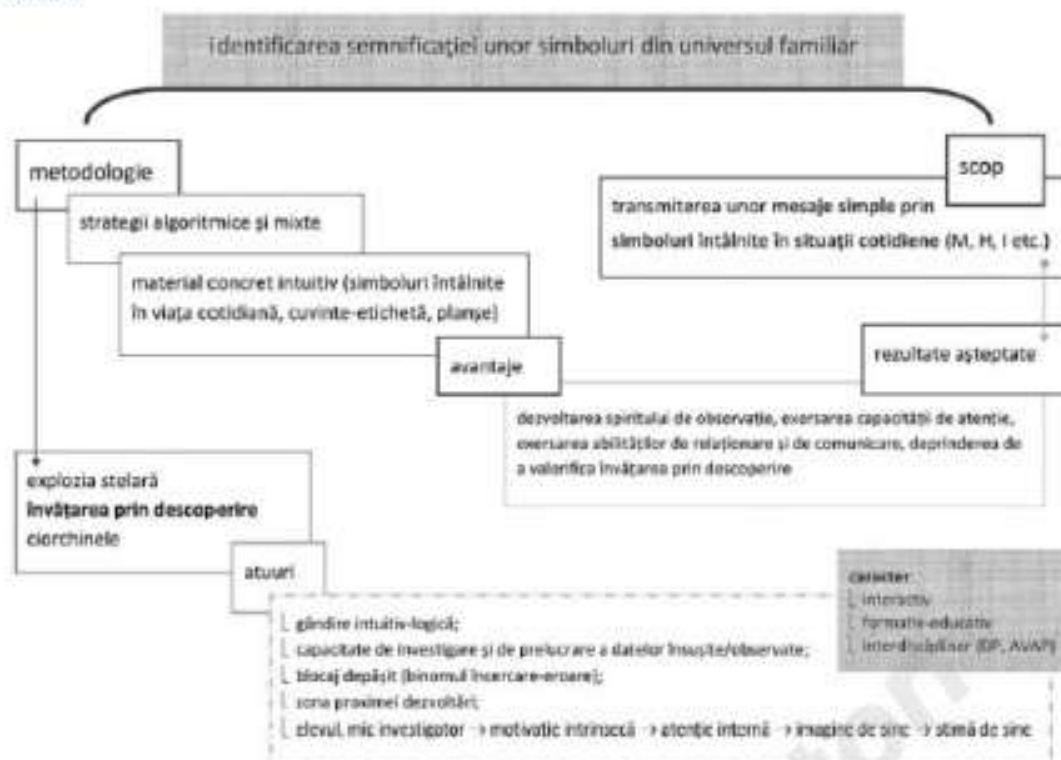
Materialul concret folosit de copii este propice pentru atingerea scopului învățării prin descoperire. Aceasta prezintă o serie de avantaje deloc neglijabile: dezvoltă gândirea intuitiv-logică, formează continuu capacitatea de investigare și de prelucrare a datelor însușite/observate, face posibilă depășirea blocajului cauzat de binomul încercare-eroare, deschide calea spre zona proximei dezvoltări, luminează imaginea de sine. Pe scurt, aceasta face din orice elev un mic investigator, îi crește motivația intrinsecă, îi formează atenția internă și îi întărește stima de sine.

Prin prisma recuzitei, învățătorul urmărește să noteze viteza de reacție a elevilor respondenți, mai ales când sarcina lor este să rezolve itemii de tip pereche.

Pe deasupra, recuzita le direcționează copiilor pașii către alte discipline corelative (*Dezvoltare personală, Arte vizuale și abilități practice*). Astfel, ei sunt provocați să abordeze subiecte precum: conduita în împrejurări obișnuite, rolul și puterea culorilor în anumite contexte. Ca atare, lecția dobândește un caracter interdisciplinar.

Hartă conceptuală – Clasa I

Comunicare în limba română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. Pentru însușirea și fixarea noțiunilor, activitățile se derulează astfel:

I. În echipe de câte patru, copiii construiesc o casă din pătrate mari, mici și medii, decupate din cartoane colorate. De jur-împrejur, ei adaugă cercuri mari, mici și medii, decupate din hârtii colorate. Cercurile simbolizează florile din grădină. Apoi, școlarii lipesc piesele pe o bucată de carton verde. Învățătorul se oprește în mijlocul fiecărei echipe și pune pe suportul de carton corpuri geometrice (cuboid, cub, sferă). Copiii le denumesc și le găsesc asemănări cu obiecte întâlnite în viața cotidiană; ce exemplu, cuboid – dulap de grădină, cub – suport pentru ghiveci, sferă – aspersion. Ca sursă de inspirație, ei au la vedere o serie de reprezentări (desene, fotografii etc.). Apoi, dirijați de învățător, elevii descriu acele corpuri, indicând natura fețelor (formă și număr). Lecția se încheie cu completarea diagramei Venn.

II. Copiii realizează din plastilină figuri și corpuri geometrice. Pe acestea le așază după niște criterii date. Apoi, împărțiți în grupuri, ei scriu pe fâșii de hârtie ce obiecte din lumea reală seamănă cu produsele modelate. De preferință, asemănările să fie cât mai interesante. La final, în baza criteriilor date inițial, liderii de grup „cuprind” informațiile în jurul unui cub de lemn, având inscripționate șase cuvinte ce indică acțiuni (descrie, compară etc.). Cerințele sunt împărțite în mod egal între lideri. Colegii îi ajută sau îi corectează, la nevoie.

2. Mai departe, detaliem subiectul în considerarea unei activități descrise.

Pe calea unei povești în lectura învățătorului, copiii intră în atmosfera unei familii ce grădinește. Pentru a-și decora zona verde, membrii săi au nevoie de obiecte. De aceea, prima sarcină a copiilor este să realizeze din plastilină figuri și corpuri geometrice și să le așeze după formă și mărime. Mai târziu, împărțiți fiind în două grupuri, ei îndeplinesc altă sarcină: să scrie pe bilete denumirile unor obiecte din lumea reală ce seamănă cu produsele modelate; se pun în lumină cele mai interesante asemănări găsite. Spre finalul lecției, învățătorul cheamă în fața clasei liderii de grup. Aici îi provoacă să se joace cu obișnuitul cub de lemn, cu ale sale cuvinte care îndeamnă la acțiune. Unul răspunde la întrebările generate de primele trei cerințe (*Describe, Compară, Aplică*). Celuilalt îi rămân ultimele trei (*Argumentează, Analizează, Efectuează*). Accentul cade pe următoarea cerință: Privind fețele corpurilor construite la începutul orei (cub/cuboid/sferă/cilindru), să se indice forma și numărul. Când e nevoie, colegii intervin, să îi sprijine/să îi corecteze. În acest mod, școlarii cuprind mai ușor cu mintea baza informativă. Analogiile și sistematizările făcute exersând ușurează sedimentarea cunoștințelor predate.

Pentru atingerea scopului lecției, învățătorul folosește aceste **resurse procedurale**: munca independentă, învățarea prin descoperire, exercițiul, cubul, conversația, observația sistematică a comportamentelor elevilor.

Recuzita este alcătuită din: planșete, plastilină, cub de lemn, hârtie și creioane.

Organizarea în sala de clasă se face sub aceste forme: în semicerc, în microgrupuri și frontal.

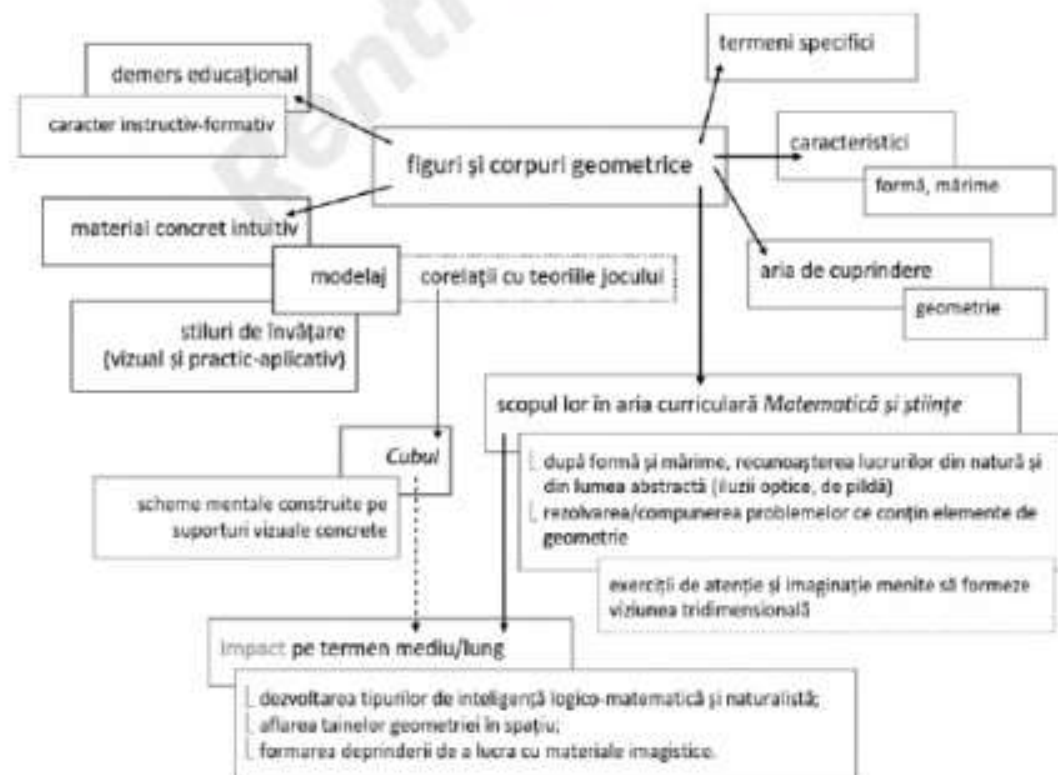
Știm că elementele de geometrie sunt deosebit de importante pentru desăvârșirea copilului, fie că este sau nu determinat să opereze cu noțiuni întâlnite în aria curriculară *Matematică și științe*. Stăpânirea lor încă din primii ani de școală îi ușurează mult traseul educațional.

În cele ce urmează, punctăm câteva dintre avantajele ce ne îndeamnă să promovăm necesitatea abordării oricărei lecții din sfera geometriei cu rigoare și tact. Tactul comportă spirit inovativ și fler, optim îmbinate cu profesionalismul și jovialitatea. Fiind la vârsta la care copiii sunt fascinați de natura ludică a oricărei activități, este recomandabilă proiectarea lecțiilor în acord cu teoriile jocului. Indiferent de context, elementele ludice aduc școlarii în sarcină mai rapid și îi transpun în tema zilei, drept care achiziția informațiilor predate devine un lucru realizabil. În concret, în cazul nostru, îmbinând noțiunile de geometrie cu joaca, învățătorul creează oportunități de învățare datorită cărora elevii înțeleg deplin legătura dintre forma și numărul fețelor unui corp geometric observat. Reușita este cu atât mai mult garantată cu cât școlarii își obțin propriile obiecte de studiu modelând. Modelajul este benefic tuturor, întrucât provoacă elevii să își formeze/dezvolte stilurile de învățare vizual și practic-aplicativ. Pe deasupra, îi determină să efectueze și exerciții de imaginație, grație cărora, peste vreme, vor rezolva cu ușurință probleme. De aici și până la obișnuirea lor de a vedea tridimensional mai este doar o chestiune de timp și de... tact didactic. În paranteză fie zis, geometria în spațiu se învață de timpuriu. În plan secundar, imaginația exersată astfel dezvoltă deopotrivă atenția și memoria. Toate sunt indispensabile în drumul spre succesul școlar. Neîndoind, complexul de exerciții practice și de creație propuse pregătesc elevul pentru acest drum.

Insistența pe cele mai sus reliefate determină apariția oportunităților de învățare care incurajează vorbirea concisă, într-un limbaj redat corect și clar. Astfel, învățătorul poate observa modul în care copiii receptează și exprimă mesaje. Din notițe, acesta reține detaliile în baza cărora își adaptează ulterior stilul didactic la stilurile de învățare ale copiilor – cu sau fără nevoi speciale.

Fără tăgadă, o proiectare didactică într-o așa manieră transformă competența specifică enunțată inițial într-una realizabilă. Pe scurt, avem în față o lecție cu puternice valențe instructiv-formative, cu impact pe termen lung.

Hartă conceptuală – Clasa I *Matematică și explorarea mediului*

SUBIECTUL I**A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ****1.**

a. u-lu-î-toa-re

b. fie

c. ciudat

d. l-am dat cadoul lui.

lui – pronume personal

e. fără îndoială – predicat verbal

f. Când m-am privit în oglindă – propoziție subordonată circumstanțială de timp

g. Naratorul surprinde în secvența indicată ipostaza în care se află personajul. Se pare că Budge a descoperit adevărul legat de situația creată. În plus, punctele de suspensie din finalul enunțului accentuează misterul personajului.

2. Eu nu strivesc corola de minuni a lumii, Lucian Blaga

Modernismul este curentul literar care s-a manifestat cu predilecție în perioada interbelică. Trăsăturile lui au fost teoretizate de Eugen Lovinescu și promovate în cadrul cenaclului și al revistei „Sburătorul”. Modernismul promovează o înnoire a literaturii, dorindu-se implicit desprinderea de trecut și, totodată, crearea unei modalități inovatoare de exprimare. Poezia modernă impune crearea unui lirism subiectiv, ca expresie a profunzimilor sufletești și înlăturarea totală a obiectivității, ambiguitatea limbajului, utilizarea metaforei, inovația formală, prin renunțarea la prozodia tradițională.

Lucian Blaga este o personalitate de tip enciclopedic a culturii române, remarcându-se ca poet, dramaturg și filosof. El aparține perioadei interbelice a literaturii deschizând calea noului curent literar promovat de Eugen Lovinescu, anume modernismul.

Universul liric blagian se deschide cu poezia programatică „Eu nu strivesc corola de minuni a lumii”, publicată în volumul de debut, intitulat sugestiv „Poemele luminii”, apărut în 1919. Ea sintetizează conceptele exprimate de filosoful Blaga, redându-le într-un limbaj artistic impresionant. De altfel, întreg volumul se axează pe metafora luminii, a cunoașterii, în primul rând prin iubire, cea mai importantă cale către definirea poetică a misterelor universului.

Poezia este deci o artă poetică, specie a genului liric în care se evidențiază un ansamblu de trăsături care compun viziunea despre lume și viață a poetului, despre menirea artei sale în univers, într-un limbaj care îl particularizează. Ea se constituie ca o meditație confesivă modernistă, exploatând idei filosofice, asupra destinului privilegiat al creatorului. Sunt, de asemenea, evidente influențele expresioniste asupra liricii lui Blaga, prin afirmarea deplină a eului poetic, prin întoarcerea către mit și simbol, către spiritualitatea originară, prin cultivarea manifestărilor sufletești plene.

Lirismul subiectiv se manifestă prin redarea în manieră lirică a ideilor filosofice integrate în „Trilogia cunoașterii”, prin asumarea rolului celui care creează cu scopul de a potența misterele universului prin contemplație și prin filtrarea lor imaginativă. Imaginarul poetic blagian se axează astfel pe pătrunderea pe calea imaginației în lumea miturilor și a simbolurilor omenirii, sporindu-le misterul și farmecul, prin iubire. „Blaga nu crede în putința refacerii metodice a universului prin descompunerea totală a obiectului în metafore excesive, prin tabuizarea obiectului” (Mircea Vaida).

Procedeele moderniste, care pot fi identificate în text sunt: ambiguitatea limbajului realizată, în primul rând, prin frecvența metaforei, adâncirea lirismului în subiectiv, folosirea procedeeului poetic inovator al ingambamentului, noutatea prozodiei, prin folosirea versului liber.

Titlul poeziei este o metaforă revelatorie, care sintetizează artistic noțiunea filosofică de cunoaștere luciferică. Se remarcă prezența mărcilor gramaticale specifice eului liric, anume pronumele personal „eu”, cu care se deschide universul ficțional blagian și prin care lirica sa capătă conotații expresioniste, și verbul „nu strivesc”, care sporește prin negație taina perfecțiunii universului, redată prin metafora „corola de minuni a lumii”.

Poezia este alcătuită din trei secvențe lirice, care compun un discurs subiectiv, interiorizat, exprimând sensibilitatea exacerbată a eului. Întreaga creație se axează pe noțiunea de mister, asupra căreia se exercită cele două tipuri de cunoaștere antitetice.

Incipitul poeziei este o reluare a titlului, fapt care accentuează ideea deja enunțată, care urmează a fi explicitată și îmbogățită cu noi semnificații. Sensul verbului „nu strivesc” se amplifică prin forma negativă a verbului „a ucide”, conturând atitudinea protectoare a creatorului în raport cu taina, deslușită cu mintea, simbol al imaginației. „Calea” eului liric, metaforă pentru drumul vieții, este presărată cu miracole, precum „flori”, „ochi”, „buze”, „morminte”. Aceste elemente sacre generatoare de mister sunt enumerate, șirul lor simbolizând frumusețea naturii sau viața, cunoașterea, iubirea sau nașterea cuvintelor, moartea.

A doua secvență lirică este mai amplă și explică sursa dublei antiteze între noțiunile de „eu” și „alții”. „Lumina mea” și „lumina altora”. Relațiile de opoziție dintre noțiuni sugerează cele două tipuri de cunoaștere teoretizate filosofic. Modalitatea de cunoaștere a oamenilor de știință, numită metaforic „lumina altora”, distruge misterul „vraja nepătrunsului ascuns”; rațiunea este văzută ca dăunătoare, nefiind capabilă de a produce revelația, suprimând farmecul universului înconjurător. Pe de altă parte, cunoașterea poetică, cel de-al doilea termen al antitezei, introdus prin conjuncția adversativă „dar”, care marchează o schimbare totală a planului, definește individualitatea poetică, specifică celui care potențează progresiv „taina lumii”.

Ultima secvență lirică are rolul unei concluzii explicative introduse prin conjuncția-conector argumentativ „căci” și reia parțial versuri-cheie ale poeziei: „căci eu iubesc și flori și ochi și buze și morminte”, a potența misterul este echivalent cu a iubi la modul ideal, profund, întreaga „corolă de minuni a lumii”, singura capabilă de a deschide căi nebănuite cunoașterii.

Din punct de vedere stilistic, axa generatoare a discursului centrat pe confesiunea eului este metafora luminii, recurentă în lirica lui Blaga, fiind un simbol al cunoașterii; celelalte metafore o susțin liric, numind tainele universului înconjurător.

Poezia se remarcă prin inovație formală de factură modernistă, prin care se renunță la elemente tradiționale prozodice în favoarea dezvoltării ideilor artistice. Poezia este alcătuită din douăzeci de versuri, alternând versurile scurte cu versurile lungi. Blaga folosește versul liber, cu măsură variabilă și ritm interior. De asemenea, se remarcă și utilizarea tehnicii ingambamentului la nivel prosodic, care permite o mai mare libertate de exprimare a ideilor și de construire a unor imagini artistice reprezentative.

Criticul literar Eugen Lovinescu afirma că Lucian Blaga este „unul din cei mai originali creatori de imagini ai literaturii noastre”.

B. MATEMATICĂ

1.

a) 100

b) $a = 4$ sau $a = 9$

Pentru $a = 4 \Rightarrow b = 9$ și $c = 7$, deci numerele sunt 94 și 74.

Pentru $a = 9 \Rightarrow b = 8$ și $c = 7$, deci numerele sunt 89 și 79.

c) $\frac{x}{6} + \frac{x}{5} + \frac{x}{3} = 168$

$$21x = 5040 \Rightarrow x = 5040 : 21 \Rightarrow x = 240$$

2.

a)

$$c = (a + b) : 2 \Rightarrow a + b = 2c$$

$$d = (b + c) : 2 \Rightarrow b + c = 2d$$

$$d = a + \frac{a}{2} \Rightarrow a = \frac{2d}{3}$$

$$a + b + c + d = 36,3$$

$$\frac{2d}{3} + 2d + d = 36,3$$

3

$$11d = 108,9 \Rightarrow d = 9,9$$

b) $a = 6,6$

c)

$$c = 8,8$$

$$b = 11$$

3.

$$a) P_{ABCD} = 2AB + 2BC = 2 \cdot 12 + 2 \cdot 10 = 44 \text{ cm}$$

$$b) \text{ Se duce } EG \perp DC \Rightarrow EG = 10 \text{ cm}$$

$$FG = 6 \text{ cm}$$

$$\text{Aplicăm Teorema lui Pitagora în } \triangle EFG, m(\angle EGF) = 90^\circ \Rightarrow EF = 2\sqrt{34}$$

c)

$$P_{ADFE} = 22 + 2\sqrt{34} \text{ cm}$$

$$A_{ADFE} = 60 \text{ cm}^2$$

SUBIECTUL al II-lea

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

I. În vederea sistematizării informațiilor, activitățile decurg astfel

I. Lecția începe cu anunțarea unei vizite-surpriză: sosirea unei trupe de teatru de păpuși. Cu titlu de «bun venit», elevii vor scrie cu litere de mână mesaje pentru păpușile însuflețite pe scenă. Într-o sesiune de brainstorming, învățătorul notează pe tablă circa 10 sugestii formulate de copii în enunțuri scurte. Apoi, împărțiți în echipe, elevii redactează mesajele adresate păpușilor. Ei au la îndemână materiale diferite: coli A4, bloc de pictură/desen, hârtie de quilling, carton colorat. La final, ei vor aprecia lucrările expuse. Elevii și învățătorul elaborează ideile concluzive privind scopul lecției. Copiii mai puțin inspirați au la îndemână cartonașe pe care sunt tipărite cuvinte. Combinându-le, ei pot forma enunțuri tematice.

II. Trecând prin fața unei măsuțe, elevii privesc litere tipărite, pictate, desenate, decupate din carton colorat, răsucite din hârtie. Ei au libertatea să își aleagă ce tip de litere doresc pentru a concepe mesaje cu care să își surprindă părinții/prieteni. Pentru găsirea ideilor, învățătorul le dă câteva sugestii pornind de la niște cuvinte-cheie. Fiecare mesaj are cel mult 3-5 cuvinte. Opțional, aceștia îi pot fi adăugate semne grafice de jur împrejur. Lecția se încheie cu un tur al galeriei, moment urmat de conturarea unui copac al ideilor, în care elevii „prind” concluziile privind utilitatea acelor mesaje și a scrisului de mână.

2. Dintre cele descrise ne alegem o activitate și valorificăm aceste situații de învățare:

Pentru captarea atenției, copiilor li se propune un exercițiu de imaginație: să își inchipuie că oaspeți le vor fi membrii unei trupe de teatru. Întâmpinarea oaspeților va fi cu atât mai plăcută cu cât elevii îi vor surprinde cu mesaje scrise de mâinile lor, însă pentru păpuși. În timpul unei furtuni de idei, învățătorul notează maximum 10 potențiale enunțuri, alcătuite din 3-5 cuvinte. Apoi, acesta împarte elevii în trei echipe. Pe rând, acestora le oferă materiale diferite: foi liniate pentru redactarea mesajelor cu cerneală, coli pentru pictarea/desenarea cuvintelor ce compun mesajele, fâșii de hârtie de quilling și bucăți de carton colorat. Copiii își pregătesc instrumentele de lucru și dau curs cerințelor. Făcând turul galeriei, ei apreciază nivelul calitativ la care s-au ridicat lucrările lor.

Efectivul formulează ideile concluzive privind impactul unor mesaje scrise de mână. Școlarii „prind” ideile într-un copac simbolic.

Resursele procedurale. Scenariul „curge” după tiparul acestui ansamblu de **metode**: observația, furtuna de idei, exercițiul, expunerea, turul galeriei, copacul ideilor, observația sistematică a conduitelor elevilor.

Resursele materiale sunt acestea: coli A4 liniate, stilouri, bloc de desen/pictură și trusă adecvată, hârtie de quilling, carton colorat, lipici, foarfecă, cretă colorată, tablă.

Obiectivele operaționale sunt puncte tangibile în timp real cu atât mai mult cu cât învățătorul se bucură de stăpânirea acestor resurse procedurale, dar și de tactul cu care folosește recuzita și oportunitățile de învățare.

Organizarea se face frontal și în echipe.

Interactivă și unificatoare, munca în echipă transformă sala de clasă într-un atelier de creație. Sectoarele sale – caligrafie, grafică și pictură, abilități practice – sunt deschise din scopuri precise: exersarea scrisului

de mână, formarea abilităților de comunicare verbală și scrisă. Asemenea exerciții familiarizează copiii cu arta de scriere frumoasă, privită sub aspectele grafic și plastic. Deopotrivă, acestea îi determină să învețe să fie răbdători, atenți și perseverenți.

Conchidem că, prin obiectivele operaționale, învățătorul le dezvoltă elevilor abilitățile de exprimare lexicogramaticală și artistică. Totodată, acesta promovează și caligrafia. Astfel, ei învață de timpuriu cât de important este să alcătuiască enunțuri corecte, clare și concise, pe care, în anumite contexte, să le redacteze caligrafic și, după caz, plastic.

Hartă conceptuală – Clasa I

Comunicare în limba română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. Pentru sistematizarea noțiunilor, activitățile se derulează astfel:

I. În semicerc, elevii urmăresc un film despre nevoile de bază ale plantelor. Conversația de consolidare este urmată de cea în care ei punctează cuvintele-cheie ce definesc tema. Pentru fiecare, copiii caută termeni având sensuri opuse și asemănătoare. Un elev completează la tablă structura diagramei T. Efectivul clasei participă la dialogul dintre acel elev și învățător. Apoi, folosind ilustrații și operatori logici (*și, sau, nu*), școlarii formulează propoziții tematice. În final, ei își notează în caiete atât cuvintele-cheie, cât și ideile principale, dar sub forma unui ciorchine. Fiecărei idei îi asociază un simbol desenat.

II. Copiii ascultă sunete din natură. Din când în când, fondul sonor este întrerupt. În respectivele pauze, ei răspund la întrebări-cheie (Ce? Cum? etc.) Dialogul este presărat cu întrebări care îi determină pe copii să utilizeze operatori logici. Ulterior, cu sprijin din partea învățătorului, elevii rezolvă, oral, un exercițiu de tipul *Știu. Vreau să știu. Am învățat*. La sfârșitul lecției, doi copii schițează pe tablă simboluri și cuvinte ce relevă cauza și efectul unui sunet emis. Colegii lucrează la fel în caiete.

2. Mai departe, detaliem subiectul în considerarea unei activități descrise.

În momentul ce sparge gheața, școlarii ascultă un material ce redă diverse sunete naturale. Din timp în timp, învățătorul îl întrerupe. În fiecare pauză, acesta adresează câte o întrebare dintre cele proprii exploziei stelare. Întrebările-cheie formulate induc răspunsuri ce conțin operatori logici (*și, sau, nu*). Astfel, elevii disting mai ușor cauza și efectul unui fenomen; în speță, producerea și propagarea unui sunet din natură. Învățătorul anunță apoi începerea altui exercițiu oral: *Știu. Vreau să știu. Am învățat*. Pe durata efectuării lui, acesta le oferă informații ce întăresc mențiunile anterioare. În ultimul moment al lecției, învățătorul

desenează pe tablă un fluture și invită doi copii în fața clasei. Mai precis, pe aripa stângă, un copil conturează un obiect în cădere (cauza), iar altul, pe aripa dreaptă, scrie cuvântul *poc* (efect). Exercițiul continuă cu exemple similare. Colegii îndeplinesc aceeași sarcină în băncuțe, lucrând pe caiete.

În funcție de timpul rămas disponibil, învățătorul canalizează atenția copiilor înspre subiecte aparținând unor materii corelative: *Muzică și mișcare, Comunicare în limba română, Dezvoltare personală*. (Este recomandabilă dozarea timpului pentru a-i da lecției o notă inter-/pluridisciplinară.) Dialogul poate curge pe linia unor întrebări precum: Cu ce cântec asociezi acest sunet? Ce propoziție poți construi cu sunetul *pleosc*? Cu ce emoție asociezi sunetul *vâj*? Câte litere are cuvântul ce redă mersul prin apă/ruperea bățului/foșnetul frunzelor? Acesta este un moment foarte bun în care dascălul poate verifica coerența, concizia și corectitudinea exprimării verbale.

Ca **resurse procedurale**, dascălul alege să folosească: observația independentă, explozia stelară, conversația, conversația dirijată, *Știu. Vreau să știu. Am învățat*, diagrama T, exercițiul, observația sistematică a conduitelor.

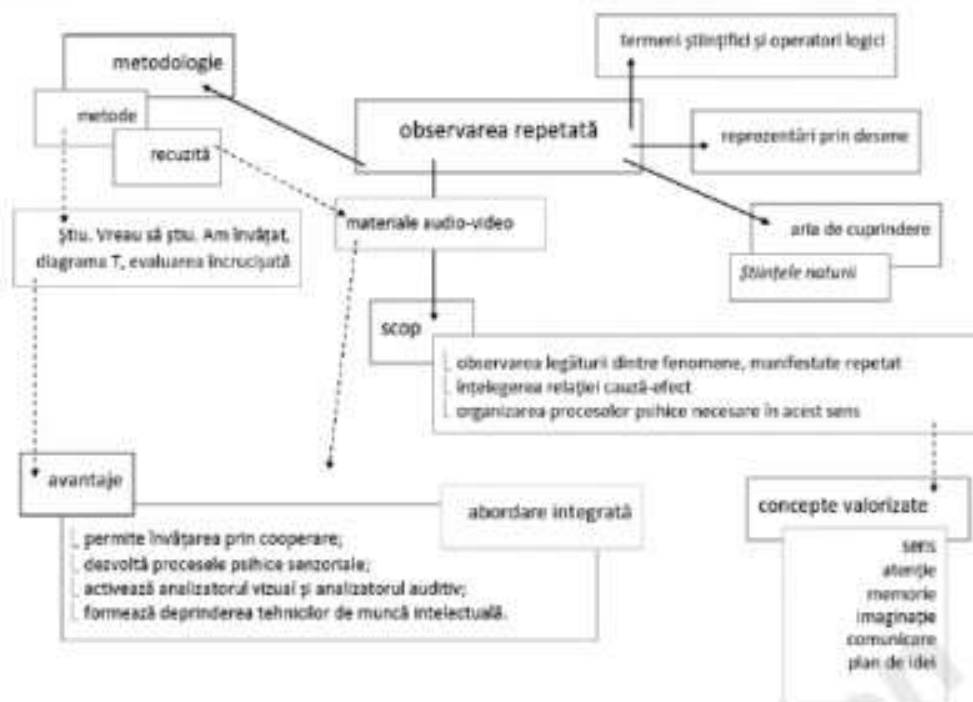
Resursele materiale constau în: USB, boxă portabilă, stelute și cretă colorată.

Organizarea se face în cerc și frontal. ➤ Prima favorizează învățarea prin colaborare. Audiția stând laolaltă și schimbul verbal determinat de aceasta stârnesc interesul pentru cooperare. Implicit, această abordare le sporește elevilor și gradul de atenție. Abordarea contribuie și la formarea/dezvoltarea procesului psihic senzorial. Datorită analizatorului auditiv, percepțiile sunt resimțite de copii, ca urmare a stimulilor veniți pe calea undelor. ➤ Iar cea de-a doua favorizează expunerile elevilor în fața clasei, în mod direct. Aceasta încurajează vorbirea în public și, simultan, autoevaluarea și autocorectarea.

Deloc întâmplător s-a optat pentru metodele *Explozia stelară, Știu. Vreau să știu. Am învățat și diagrama T*. Primele două ajută școlarii: ➤ să identifice termeni-cheie, cu care-și concep ideile principale; ➤ să își organizeze achizițiile curente; ➤ să își formeze o privire de ansamblu asupra lor; ➤ să înțeleagă fenomene în discuție, trecând informațiile prin filtrul raportului cauză-efect; ➤ să realizeze conexiuni între rațiunea de a fi a unor corpuri, fenomene etc. Pe cale de consecință, formându-se în acest fel, elevii deprind tehnici de muncă intelectuală, muncă atât de necesară nu doar în viața de școlar, ci și în viața de adult. Totodată, ei își încearcă puterea de înțelegere la nivelul actual de gândire – cel preoperațional. Stimulii auditivi și exercițiile efectuate pun în joc elemente indispensabile unui act educațional calitativ. Acestea se regăsesc în conceptele: *atenție, memorie, imaginație, comunicare, sens, plan de idei*.

În încheiere, apreciem favorabil un așa proiect didactic. Ideea în sine accentuează interactivitatea și impactul cuvintelor-ancoră, folosite în contexte potrivite. De acestea se pot „prinde” foarte bine cunoștințe fundamentale, în baza cărora elevii își construiesc ulterior scheme mentale. Impactul lor crește, dacă materialul informativ este completat cu schițe și simboluri. Este și firesc să fie întocmai, știind cât de receptivi sunt micii școlari la stimulii vizuali. Așa deci, mizăm pe tehnicile care măresc efectul operatorilor logici în procesul de învățare – în speță, orientat spre înțelegerea raportului de cauzalitate, generic privit.

Hartă conceptuală – Clasa I *Matematică și explorarea mediului*

Testul al VII-lea

SUBIECTUL I

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1.

a. **an-ti-chi-tăți**

b. **teama**

c. **pură**

d. **Care** a vorbit?

care – pronume interogativ

e. **casei** – atribut substantival genitival

f. **care crescuse de parte de suferințele tatălui ei, la școala călugărițelor misionare** – propoziție subordonată atributivă.

g. Evantia trecea printr-o perioadă dificilă din punct de vedere financiar. Din această cauză, ea nu părăsea locuința decât atunci când era nevoită. Astfel, Evantia încerca să-și ascundă durerea pricinuită de condițiile precare în care trăia.

2. Personaj din *Povestea lui Harap-Alb*, Ion Creangă

Basmul cult „*Povestea lui Harap-Alb*” este publicat în revista „Convorbiri literare” la data de 1 august 1877. El respectă în linii mari structura populară a speciei literare epice, în care acțiunea debutează cu o situație de echilibru (expozițiunea), perturbată de un eveniment neașteptat (intriga), care declanșează o acțiune desfășurată de protagonist în confruntare cu antagonistul, susținut de ajutoare și donator, în vederea restabilirii ordinii inițiale, care culminează cu un moment de maximă încordare narativă (punctul culminant), deznodământul aduce o nouă situație de echilibru. Forma cultă a speciei literare constă în reorganizarea elementelor populare sau completarea lor de către un prozator cunoscut și consacrat, care imprimă textului stilul personal de relatare.

Pornind de la afirmația critică a lui Al. Piru, anume că „*Povestea lui Harap-Alb* este un scurt roman fantastic, în care toate elementele au reversul lor real, traductibil, o adevărată epopee a poporului român”, putem afirma că basmul își extinde semnificațiile dincolo de specia literară pe care o reprezintă, constituindu-se ca o adevărată lecție de viață.

Basmul cult este o specie narativă pluriepisodică implicând fabulosul, cu numeroase personaje purtătoare ale unor valori simbolice, întruchipând binele și răul în diversele lor ipostaze. Personajele îndeplinesc prin raportare la protagonist o serie de funcții (antagonistul, ajutoarele, donatorii), unele având puteri supranaturale.

Acțiunea basmului implică prezența fabulosului (elemente supranaturale) și este supusă unor stereotipi/acțiuni convenționale, care înfățișează parcurgerea drumului maturizării de către erou. Conflictul dintre bine și rău se încheie prin victoria forțelor binelui. Reperere spațio-temporale sunt vagi, nedeterminate. Elemente de compoziție tipice vizează clișee compoziționale/formule specifice, cifre și obiecte magice, procedeul triplicării.

Titlul basmului enunțului enunță atât specia literară, povestea, cât și numele protagonistului purtat de-a lungul propriei formări. Pe parcursul firului epic, destinul acestuia cunoaște trei ipostaze: *fiul cel mic al craiului*, imatur și neinițiat, dar curajos și preocupat de a-și ajuta propria familie, *Harap-Alb*, ucenic al Spânului, parcurgând drumul inițierii, *Împăratul*, inițiatul capabil de a conduce împărăția unchiului său și de a-și întemela o familie cu aleasa inimii sale. Fiul cel mic al împăratului este numit de către Spân, „Harap-Alb”, o construcție oximoronică. Substantivul comun „harap” desemnează o persoană cu pielea și părul de culoare neagră și se află în contradicție cu epitetul cromatic „alb”.

Tema basmului este sursă folclorică, prezentând confruntarea binelui cu răul. Pe parcursul acestei confruntări, încheiate cu victoria binelui, ca în majoritatea basmelor, eroul central își formează personalitatea, ceea ce imprimă substanță epică scrierii, conferindu-i caracterul de bildungsroman, trădând descendența cultă.

Motivele prezente în basm sunt de factură populară (împăratul fără urmaș, superioritatea mezinului, călătoria, probele, demascarea impostorului, pedeapsa, căsătoria). În afară de temă și motive, care își au originea în folclor, alte elemente cu aceeași sursă sunt: prezența ajutoarelor (calul Sfânta Duminică, cei cinci prieteni) și a donatorilor (crăiasa, furnicilor, crăiasa albinelor, turturica), apariția obiectelor magice (apă vie, apă moartă, jăraticul, smicelele), prezența cifrei trei, simbol al perfecțiunii (trei fii, trei fete, trei apariții ale anti-eroului, trei probe inițiate de acesta).

Acțiunea este relatată la persoana a III-a de către un narator a cărui perspectivă narativă este obiectivă, dar completată de multiple comentarii subiective. Aceste completări umoristice, ironice, lămuritoare sunt specifice lui Ion Creangă. Discursul narativ îmbină original cele trei moduri de expunere. Naratiunea are cea mai mare pondere în țesătura epică, redând, prin frecvența verbului, înaintarea acțiunii. Aceasta este completată de dialog, care are, la Creangă, dublul rol, ca în operele dramatice: dezvoltarea acțiunii și individualizarea personajelor prin detalii specifice, care le caracterizează. Descrierea se bazează în special pe portretizare; personajele sunt conturate în așa fel încât să formeze ample reprezentări în mintea cititorului. Fata împăratului Roș și cei cinci prieteni, care i se alătură protagonistului, sunt descriși cu amănunte semnificative.

Harap-Alb este protagonistul basmului, reprezentantul forțelor binelui. Statutul eroului este cel de neinițiat. El este naiv, nu știe să deosebească adevărul de minciună. E nevoie ca el să treacă prin anumite etape pentru a dobândi înțelepciunea necesară ocupării tronului.

Numele Harap-Alb semnifică sclav-alb, rob de origine nobilă, dar și faptul că el va fi supus inițierii și transformării. Cele trei nume ale lui corespund celor trei etape ale inițierii: la început, el este fiul craiului, mezinul; pe parcurs, el este Harap-Alb, iar la sfârșit el este împăratul.

Una dintre scenele semnificative prin care sunt conturate trăsăturile lui Harap-Alb este cea prin care încalcă sfatul primit de la tatăl lui, acela de a se feri de omul spân. Luând drept călăuză un spân viclan, este surprinsă lipsa de experiență a tânărului, prin caracterizare directă: „Fiul craiului, boboc în felul său la trebi de aieste”. În schimb, bunătatea care reiese din caracterizarea indirectă este o calitate care reiese pe parcurs, care provoacă transformarea personajului: „Fii încredințat că nu eu, ci puterea milosteniei și inima ta cea bună te poate ajuta, Harap-Alb.”

Astfel, trecerea protagonistului prin încercări dificile ca și experiența condiției umiltoare de rob al unui stăpân nedrept, conturează sensul didactic, moralizator al basmului așa cum, de altfel, îl susține și Sfânta Duminică: „Când vei ajunge și tu odată mare și tare, îl căuta să judeci lucrurile de-a fir-a-păr și vei crede celor asupriți și necăjiți, pentru că știi acum ce e necazul.”

G. Călinescu definește basmul ca fiind „ogindirea vieții în moduri fabuloase” iar poveștile lui Creangă sintetizează concepția acestuia despre perioada maturității cu puternice accente autobiografice.

B. MATEMATICĂ

1.

a)

$$A = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\}$$

b)

$$A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7\}$$

$$B = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10\}$$

$$\text{card}(B-A) = 3$$

c)

$$A = \{3, 4, 5, 6, 7\}$$

$$B = \{1, 2, 3, 4, 5\}$$

$$A \cap B = \{3, 4, 5\}$$

2.

a)

$$b > c > a$$

b)

$$a \cdot b = \frac{87 \cdot 7}{10 \cdot 2} = \frac{609}{20}$$

c)

$$c = \frac{7}{3} = 2,(\overline{3})$$

A 310-a zecimală este 3.

3.

a)

Cum $m(\sphericalangle BCM) = 60^\circ$ și $m(\sphericalangle MBC) = 60^\circ \Rightarrow$ triunghiul MBC este echilateral.

b) Se duce $BN \perp DC \Rightarrow m(\sphericalangle NBC) = 30^\circ \Rightarrow BC = 6 \text{ cm}$

Aplicăm Teorema lui Pitagora în triunghiul BNC $\Rightarrow BN = 3\sqrt{3} \text{ cm} \Rightarrow AD = 3\sqrt{3} \text{ cm}$

$$P_{ABCD} = AB + BC + CD + AD = 21 + 3\sqrt{3} \text{ cm}$$

c) Cum triunghiul MBC este echilateral $\Rightarrow MB = MC = 6 \text{ cm} \Rightarrow DC = 3 \text{ cm}$

$$P_{DMBA} = 15 + 3\sqrt{3} \text{ cm}$$

SUBIECTUL al II-lea

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

1. În scopul însușirii noțiunilor, proiectul didactic se desfășoară astfel:

I. Pe fondul unui proverb și după tiparul lecturii explicative, se parcurge *Povestea nucii kăudăroase*, de V. Colin. Morala, scrisă de învățător în 10 propoziții amestecate ca un puzzle, este reconstituită de copii. Ba mai mult decât atât, ei le și corectează gramatical și ortografic. La sfârșitul lecției, elevii recitesc planul de idei în cor, iar în lanț, povestea.

II. După structura lecturii predictive, elevii parcurg fabula *lepurele și broasca țestoasă*, de Esop. În concret, etapa de analiză a textului și a personajelor are loc în baza tabelului având în interior întrebările *Ce crezi că se va întâmpla?* și *Ce s-a întâmplat?* Reluarea textului se face prin citirea pe roli. Iar reconstituirea planului de idei se face așezând, ca într-un puzzle, cuvinte-etichetă și idei scrise în prealabil de învățător. Pe deasupra, acesta este și momentul în care elevii corectează cuvintele și enunțurile din punct de vedere gramatical.

2. Dintre cele descrise, ne alegem o activitate și valorificăm aceste situații de învățare:

Ora debutează cu o scurtă discuție construită în jurul unui proverb despre laudă. Această este menită să facă trecerea spre textul-suport, *Povestea nucii lăudăroase*, de V. Colin. Elevii citesc textul independent, în gând. După explicarea înțelesurilor unor cuvinte, ei recitesc textul în lanț. Individual, școlarii delimitează povestea în fragmente, iar în colectiv, sub observarea învățătorului, ei se corectează reciproc; apoi, tot împreună, analizează textul și eroii. În completare, în temeiul cuvintelor-cheie identificate în grup, ei formulează învățătura în cuvinte simple, proprii. În scop edificator, învățătorul le înmânează tuturor elevilor câte un set de fâșii de hârtie, pe care a scris morala poveștii, dar în 10 propoziții amestecate, având însă greșeli de exprimare și de scriere. Ei primesc sarcina de a le restabili ordinea ca într-un joc de puzzle și de a le corecta gramatical și ortografic. Exercițiul se încheie cu fixarea propozițiilor pe panoul de plută. Urmează extragerea ideilor principale. În considerarea lor, se compune planul simplu de idei. Ora se încheie cu două momente ce solidifică datele acumulate: lectura planului de idei în cor și citirea poveștii pe roluri.

Resurse procedurale. Activitatea este gândită în acord cu natura următoarelor metode: lectura explicativă, exercițiul, planul de idei, lectura (în gând, în lanț, pe roluri), observația sistematică a conduitelor.

Resurse materiale. Acestea sunt: textul-suport, fișă de lucru (cu cele 10 propoziții), panou, piuneze.

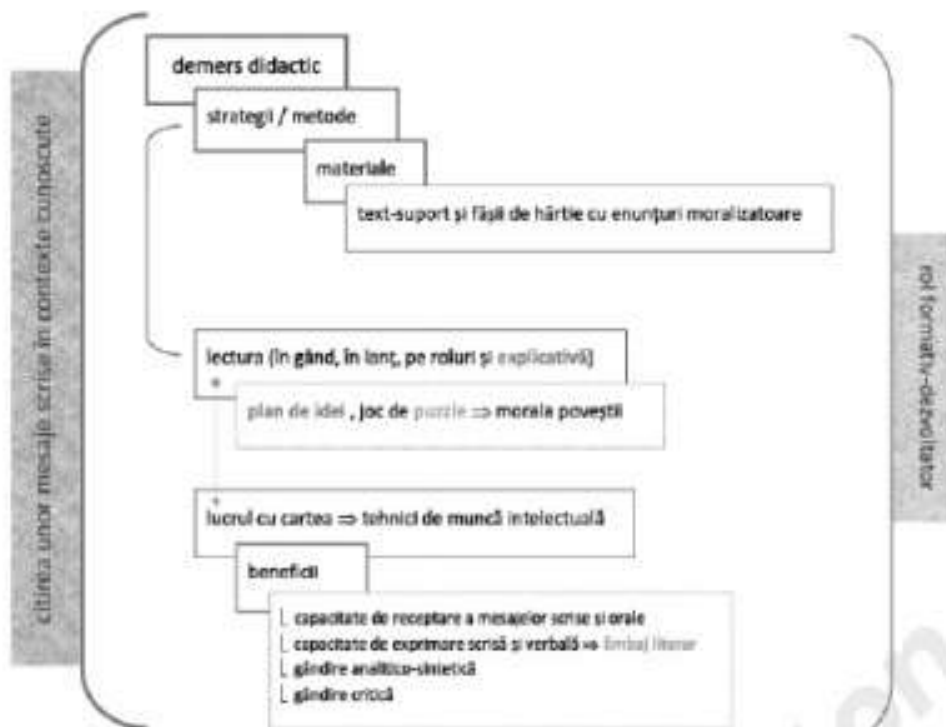
Organizarea se face frontal, nu neapărat pentru a-i da învățătorului ocazia de a face expunerea, ci pentru a le da elevilor șansa de a se sincroniza (citind în cor), de a se exprima pe sine, de a cuprinde în cuvinte puține un întreg univers, de a-și susține părerile (bine motivate), de a învăța unii de la alții ieșind în fața clasei, dar nu în scop competitiv, ci unul exclusiv formativ.

Lectura explicativă și lucrul cu cartea obișnuiesc copiii cu acele tehnici destinate să le dezvolte concomitent limbajul literar și capacități precum cele: de pătrundere a unui text, de cuprindere a lui într-o singură concluzie, de identificare a cuvintelor-cheie, de argumentare (pertinentă și justă) a unor acțiuni și atitudini, de concepere a planului simplu de idei.

Per ansamblu, resursele procedurale menționate – îmbinate și dozate corespunzător –, ne relevă niște atuuri considerabile: * dezvoltă gândirea analitico-sintetică * formează capacitatea de receptare a mesajelor scrise și orale, dar și capacitatea de exprimare scrisă și verbală (concisă, clară și corectă) * conturează gândirea critică * pot desăvârși gustul pentru lectură și pentru lucrul cu cartea.

Ca atare, lectura promovată pe multiple căi are un rol prin excelență formativ și, deopotrivă, dezvoltator. În spiritul ei, lectura propusă șlefuește caractere umane, fapt ce înobilează munca dascălului în speța de față. Pe deasupra, activitatea: stârnește interesul pentru arta dramatică mulțumită laturii teatrale date de citirea pe roluri, deprinde copiii cu munca intelectuală – așa de necesară în orice etapă a vieții de școlar –, determină formarea unei atitudini mentale proactive în raport cu procesul de înțelegere a textului supus atenției, stimulează creșterea motivației intrinseci, conturează imaginea de sine în momentele de autoexprimare și de autoevaluare.

Hartă conceptuală – Clasa a II-a *Comunicare în limba română*

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. Pentru însușirea noțiunilor, activitățile își urmează astfel cursul:

- I. Ora începe cu un exercițiu de imaginație despre ultima vacanță în familie. Urmează gruparea elevilor în patru echipe. Fiecare echipă primește un set de cartonașe cu numere, ce reprezintă cheltuielile efectuate ipotetic. Pe verso, elevii le rotunjesc la zeci și la sute. Apoi, echipele, grupate câte două, fac schimb de cartonașe pentru a se verifica/corecta. Împreună, ei totalizează sumele pe categorii în încheiere, într-un organizator grafic, copiii își notează cele mai importante aspecte din lecția curentă.
- II. Elevii se imaginează la grădina zoologică, unde vizitează sectoarele în care se află animale din fauna noastră, animale și păsări exotice. Pe alei fiind, învățătorul le cere să citească plăcițele ce expun date despre acestea, iar apoi să rotunjească la zeci vârstele vietăților indicate (cinci din fiecare categorie). În plan fizic, în afara exercițiului de imaginație, plăcițele sunt fișii cartonate având tipărite datele necesare. Răspunsurile sunt formulate în trei echipe – câte una pentru fiecare sector vizitat imaginar. La finalul orei, liderii se prezintă în fața clasei, unde le comunică colegilor rezultatele. E momentul în care acestea sunt corectate/confirmate de colegi. La nevoie, intervine dascălul. Echipa care înregistrează mai multe erori, primește o ultimă sarcină: cu datele corectate, să compună o problemă de scădere sau de adunare, la alegere.

2. Dedesubt, detaliem subiectul ce privește una dintre activitățile etalate.

Pentru destindere, dascălul le cere elevilor să își amintească ultima vacanță în familie. Iar pentru stărnirea curiozității, acesta împarte elevii în patru echipe, cărora le dă cartonașe cu numere tipărite. Acestea semnifică: a) taxe plătite de părinți în vacanță, pentru cazare, b) sume cheltuite în excursii de o zi, c) sume cheltuite pentru suveniruri și d) taxe plătite la intrarea în muzee etc. Pe verso, elevii scriu valorile rotunjite ale acelor numere. Când toate cartonașele sunt scrise pe verso, echipele se grupează două câte două. Grupurile formate le schimbă între ele. Scopul este verificarea/corectarea numerelor rotunjite. Redarea răspunsurilor și totalizarea sumelor pe categorii, în tabel, anunță încheierea activității. În ultimul său moment, copiii desenează în caiete un arbore, iar învățătorul îl schițează pe tablă. În interiorul coroanei lui se menționează datele de referință ale lecției. Acesta reprezintă copacul ideilor.

Pentru reușita lecției, învățătorul folosește aceste **resurse procedurale**: conversația, explicația, exercițiul, învățarea prin cooperare, evaluarea încrucișată, copacul ideilor, observația sistematică a conduitelor elevilor.

Ca **bază materială**, se utilizează: cartonașe, caiete, creioane colorate, tablă și cretă multicoloră.

Organizarea efectivului se face în grupuri mici, în echipe și frontal

Este important ca elevii să înțeleagă două concepte fundamentale: *rotunjire* și *axa numerelor*. În acest scop, învățătorul face trimitere la vocabularul pasiv. Odată ce ei pătrund semnificațiile cuvintelor cu sens asemănător pentru conceptul de *rotunjire* – *aproximare*, *estimare*, actul de predare continuă cu așezarea cartonașelor în ordine crescătoare pe linia imaginară numită *axa numerelor*. Totodată, se reactualizează și cunoștințele despre sute, zeci, unități (ordine din clasa unităților), precum și despre noțiunile de *vertical*, *orizontal* și *oblic*.

În cadrul exercițiului de imaginație, elevii asimilează regulile în baza cărora se rotunjesc valorile numerice date. În aceeași împrejurare, dascălul efectuează și exerciții de limbă, în virtutea cărora le testează capacitatea de exprimare verbală în plan lexico-gramatical. Totodată, în fiecare context de comunicare, acesta verifică și nivelul ce atestă puterea de concentrare a informațiilor în enunțuri scurte și clare.

Cerința privind organizarea datelor în tabel este în avantajul copiilor. E o modalitate de a-i face să deprindă disciplina muncii, atât de necesară la *Matematică*. (A fi ordonat pe hârtie înseamnă, în fapt, a avea gândurile în ordine.) Învățându-se ordonați, copiii ajung să fie mai atenți la detalii. La rândul său, atenția la detalii este de-a dreptul indispensabilă la *Matematică*.

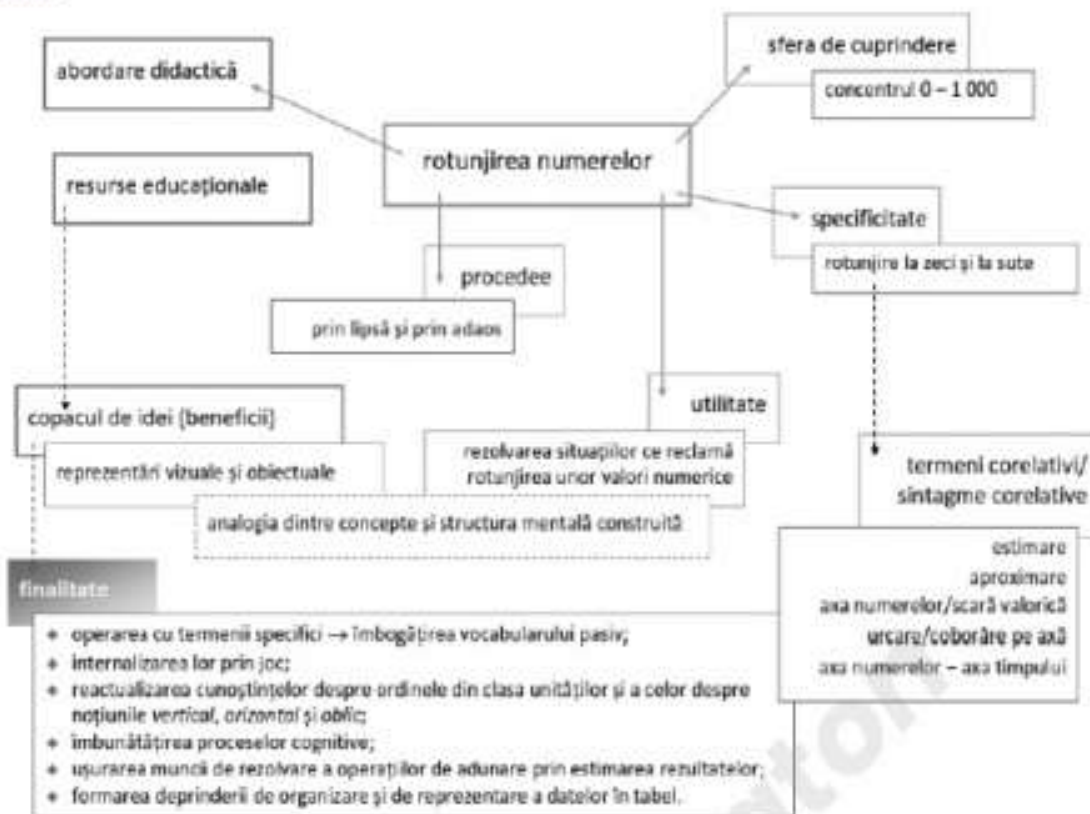
În completare vine cerința formulată în consens cu metoda *Copacul ideilor*. Folosind-o, școlarii își fixează mai bine ideile principale și/sau cuvintele-ancoră. Această metodă contribuie negreșit la dezvoltarea capacității lor de a face analogii între concept și între schemele mentale construite.

Având în față reprezentări vizuale – cartonașele și axa numerelor (gradată și viu colorată) –, micii școlari efectuează aplicații mulțumită cărora internalizează procedeele de rotunjire: prin adaos și prin lipsă. Materialul concret intuitiv este util tuturor, dar cu precădere copiilor pe care îi caracterizează stilul vizual de învățare.

Pe deasupra, reprezentările vizuale au forța să anime lecția prin colorit și grafică. Imprimând ideea de joc, învățarea în colectiv devine posibilă în timp real și durabilă. Pe de o parte, munca în grup în interes instructiv-educativ favorizează transferul informațiilor. Pe de altă parte, aceasta este benefică în special pentru elevii ce le asimilează mai greu.

Concluzionăm că abordarea de față are niște avantaje de luat în seamă: le îmbunătățește copiilor procesele cognitive – le reținem îndeobște pe acestea: percepția, gândirea, atenția, memoria, imaginația, reprezentarea –; le ușurează sarcina de rezolvare a operațiilor de adunare prin estimarea rezultatului; îi învață să vadă un număr ca pe întreg sau ca pe unul ce trebuie întregit (prin adăugare/lipsă); îi ajută să vadă cu ochii minții cum glisează un număr pe axa numerelor (de preferință, aceasta să fie redată pe verticală sau în poziție oblică); le destăinuie legătura dintre axa numerelor și axa timpului.

Hartă conceptuală – Clasa a II-a
Matematică și explorarea mediului

Testul al VIII-lea

SUBIECTUL I

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1.

a. **fă-gă-du-ie-iii**

b. **Paștelui**

c. **clar**

d. **Noaptea** mergem la pescuit.

Noaptea – adverb de timp

e. **făgăduielii** – atribut substantival genitival

f. **care venea** – propoziție subordonată atributivă

g. Secvența surprinde nedumerirea personajului legată de acea amintire. Prin interogația retorică sunt surprinse gândurile personajului, gânduri care surprind starea personajului provocată de apariția lui Gheorghe.

2. Relația dintre două personaje din nuvela *Moara cu noroc*, Ioan Slavici

Opera literară „Moara cu noroc” a fost inclusă în volumul de nuvele „Novele din popor”.

„Moara cu noroc” este o nuvelă psihologică deoarece are subiectul concentrat pe conflictul interior al personajului principal al cărui suflet este frământat atât moral, cât și spiritual. Nuvela psihologică surprinde personaje care reprezintă diverse medii sociale și care sunt surprinse de o dorință puternică de înavuțire, parcurgând astfel un proces de dezumanizare. În plus, apar mijloace de investigare psihologică care analizează stările prin care trec personajele, iar în descrierea psihologică sunt folosite monologul interior și dialogul, ca moduri de expunere, introspecția și stilul indirect liber, însoțite de notația gesticii și a mimicii. Totodată, opera se încadrează în curentul literar realism deoarece apare perspectiva narativă obiectivă prin nararea la persoana a treia, omnisciența și omniprezența naratorului, verosimilitatea și veridicitatea, dar și datorită prezentării societății ardelenesti din ultimele decenii ale secolului al XIX-lea. Sunt prezente și

personajele tipice reprezentative pentru o categorie socială: Ghiță reprezintă tipul cărciumarului dornic de îmbogățire, Lică este Sămădăul, dar, în același timp și tâlharul, iar Pinte, jandarmul.

Titlul operei indică locul în care se desfășoară acțiunea, numele hanului sugerând șansa de îmbogățire a lui Ghiță. În „Moara cu noroc” sunt prezente mai multe teme: dezumanizarea omului determinată de obsesia pentru bani, de dorința de înavuțire, dar și supratema destinului.

Ca în orice nuvelă psihologică timpul și spațiul sunt foarte bine precizate. Cărciuma este așezată într-un loc pustiu, la o răscruce de drumuri. Descrierea inițială a spațiului anticipează deznodământul tragic: „cinci cruci stau înaintea morii”, „locurile rele”. Acțiunea se desfășoară pe parcursul unui an între două repere temporale cu valoare religioasă: de la Sfântul Gheorghe până la Paștele din anul următor.

Ghiță este cel mai complex personaj din nuvelistica lui Ioan Slavici. Este un personaj rotund care ilustrează consecințele nefaste ale dorinței de înavuțire. La începutul operei este conturat statutul inițial al personajului: un cizmar sărac care trăiește alături de familia lui. Are un trai modest, Ghiță fiind totuși un meseriaș bun, un om harnic și cumsecade care dorește să-și schimbe statutul social.

Apariția lui Lică la han tulbură echilibrul familiei și, totodată, pe cel interior al lui Ghiță. Acesta are trăsături negative, nu îi iartă pe cei care îl trădează, dar are și trăsături pozitive, este foarte generos cu cei care îl ajută în afaceri: „Sămădăul nu e numai om cu stare, ci mai ales om aspru și neîndurat”.

Încă de la prima întâlnire cu Ghiță, Lică își impune regulile prin autocaracterizare: „Eu sunt Lică Sămădăul. Multe se zic despre mine, și dintre multe, multe vor fi adevărate și multe minciuni.” Din momentul sosirii lui Lică la han începe procesul de înstrăinare al lui Ghiță față de familie. Deși știe că Lică reprezintă un pericol pentru familia sa, Ghiță nu poate renunța la ispita câștigului, mai ales știind că poate rămâne la han doar atât timp cât are consimțământul lui Lică. De aceea, Lică se folosește de slăbiciunea lui Ghiță pentru bani pentru a-l atrage în afacerile necurate.

Gesturile și gândurile lui Ghiță evidențiază frământările sufletești, conflictul interior contribuind astfel la realizarea analizei psihologice. La un moment dat, el ajunge să regrete că are copii și familie. Își pierde treptat respectul și încrederea oamenilor. Are totuși câteva momente de sinceritate în care îi cere iertare soției și copiilor. Se simte înstrăinat de toți și de toate, iar mustrările de conștiință sunt tot mai numeroase. Ajunge astfel pe ultima treaptă a degradării morale. Ghiță ajunge să-și omoare soția la final, iar el să fie omorât de către Răuț, din ordinul lui Lică.

Legătura dintre Ghiță și Lică se află sub semnul raportului de forțe. Ghiță ține la imaginea lui în fața lumii și se simte constrâns să accepte colaborarea cu Lică, lucru care îi va afecta echilibrul interior. Ambii sunt puternici, însă Lică e mult mai abil decât Ghiță. La final, Ghiță e ucis, fiind astfel o ființă slabă, iar Lică se sinucide, fiind o ființă puternică.

Prin conflictul interior și prin frământările din planul conștiinței personajelor, prin temă, prin tipologia personajelor și prin stil, opera „Moara cu noroc” de Ioan Slavici urmărește efectele dorinței de îmbogățire.

B. MATEMATICĂ

1.

a) 100

b) $a = 18; 2 = 9 \Rightarrow b + c = 6$

$b = 1$ și $c = 5$, deci numerele sunt 91 și 95

$b = 2$ și $c = 4$, deci numerele sunt 92 și 94

c) $\frac{x}{2} + \frac{x}{4} = 186$

$3x = 744 \Rightarrow x = 248$

2.

a)

$b < c < a$

b)

$a * b = \frac{13}{7} * \frac{5}{13} = \frac{5}{7}$

c)

$$b = \frac{5}{13} = 0,384615$$

13

2019 : 6 = 371 (rest 3), a 2019-a zecimală este 4.

3.

a) Notăm $BD \cap AC = \{O\}$ În triunghiul AOB isoscel și dreptunghic în O $\Rightarrow AO = BO = 8\sqrt{2}$ cmÎn triunghiul DOC isoscel și dreptunghic în O $\Rightarrow DO = CO = 4\sqrt{2}$ cm

$$BD = AC = 12\sqrt{2} \text{ cm}$$

b) Aplicăm Teorema lui Pitagora în $\triangle COB$, $m(\angle COB) = 90^\circ \Rightarrow BC = 10\sqrt{2}$ cm

$$P_{ABCD} = 24 + 20\sqrt{2} \text{ cm}$$

c)

Ducem $CM \perp AB \Rightarrow$ Aplicăm Teorema lui Pitagora în $\triangle CMB$, $m(\angle CMB) = 90^\circ \Rightarrow CM = 2\sqrt{41}$ cm

$$A_{ABCD} = 24\sqrt{41} \text{ cm}^2$$

SUBIECTUL al II-lea

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

1. În vederea atingerii obiectivelor lecției, activitățile decurg astfel:

I. Copiii ascultă povestirea *La grădina zoologică*, de M. Sorescu, în lectura învățătorului ca model. Audiția este urmată de citirea textului în lanț. Odată ce i-au deslușit mesajul, elevii caută cuvintele-cheie, în baza cărora concep harta textului. Având-o în față, ei realizează paginile jurnalului de lectură. La nevoie, sunt sprijiniți de învățător.

II. Efectivul clasei este împărțit în trei echipe. Fiecare primește un text-suport, în baza căruia elaborează harta lui și jurnalul de lectură. Acesta este considerat produsul colectiv al echipei. Fiecare lider prezintă în fața clasei jurnalul realizat împreună cu colegii lui. Se analizează morala desprinsă din fiecare poezie, dar și personajele întâlnite.

2. Ne alegem o activitate, în care valorificăm aceste situații de învățare:

Învățătorul își împarte efectivul în trei echipe. Doi elevi distribuie fișele ce conțin poeziile diferite semnate de autori autohtoni, dar și șabloanele, pe care vor nota răspunsurile la cerințe. După momentul de lectură în gând, membrii fiecărei echipe completează, împreună, harta textului și jurnalul de lectură. Jurnalul reprezintă produsul echipei, fiind expus de lider în fața clasei. Odată ascultate relatările celor trei lideri, efectivul școlar dialoghează despre învățăturile extrase din povești și despre atitudinile personajelor întâlnite acolo. Dialogul curge în sensul indicat de structura diagramei cauzelor și a efectului.

Prezentul proiect didactic favorizează apariția oportunităților în care școlarii: își educă gustul pentru lectură, își formează deprinderile de a recepta și de a exprima mesaje (în scris și pe cale orală), își încearcă puterea de a gândi analitic, sintetic, critic și creativ, își exersează abilitățile de relaționare constructivă și de muncă în grup, își formează capacitățile de (auto)evaluare și de (auto)corectare.

Conducând copiii pe tărâmul literaturii vârstei lor, firul activității îi poartă printre eroi pini de învățăminte. La rândul lor, eroii deschid orizonturi largi dincolo de care educabilii descoperă lucruri folositoare în situații de învățare. Spre exemplu, teme de poezii ating domeniile unor materii complementare de studiu și alte opere din literatura pentru copii, semnate de poeții în cauză. Astfel, ei află despre bibliografiile lor, bibliografiile ce cuprind numeroase opere destinate vârstelor mici. Pe deasupra, ei află și despre valoarea unei biblioteci ce le conține, fie bibliotecă de acasă, fie cea din incinta școlii). Dintr-o mențiune bine prelucrată de învățător, copiii pot reține un aspect elementar pentru propria desăvârșire: Lectura și lucrul cu cartea/manualul îi ajută să cunoască operele în profunzime, căci îi transformă în oameni erudiți și integri.

Metodele selectate sunt conversația, lectura independentă (în gând), învățarea prin cooperare, exercițiul jurnalului de lectură, expunerea, conversația dirijată, problematizarea, diagrama cauzelor și a efectului, observația sistematică.

Resursele materiale constau în fișe de lucru. Acestea cuprind textele-suport și șabloanele necesare pentru a fi realizate hărțile textelor și jurnalele de lectură.

Organizarea activității se face frontal și în microgrupuri (echipe); frontal – în timp ce învățătorul captează atenția printr-o discuție pregătitoare, dar și atunci când liderii de grup își prezintă produsele comune; în echipe – când demersul didactic impune munca în colectiv.

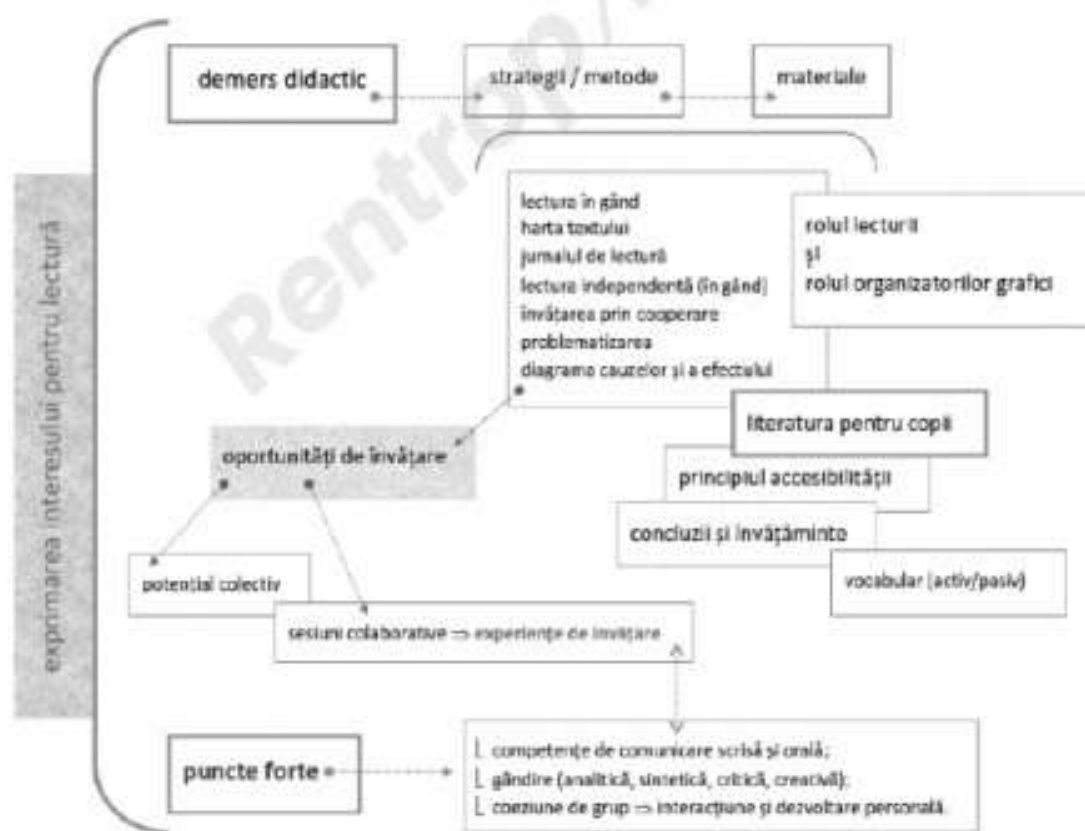
Oportunitățile create deliberat pun școlarii în fața unor situații formativ-educative, generatoare de experiențe de învățare. Respectivul situații facilitează înțelegerea poeziilor înaintate spre studiu. Primul organizator grafic – harta textului – ușurează scrierea jurnalului de lectură și prezentarea lui (ca produs comun) în fața clasei. Așa se valorifică la maximum potențialul colectiv. Iar al doilea organizator grafic – diagrama cauzelor și a efectului – introduce elevii în atmosfera exercițiului de problematizare. Printr-o discuție dirijată, învățătorul evidențiază atitudinile manifestate de eroii ce însuflețesc poeziile parcurse. În contextul dat, se ridică întrebările *Ce-ar fi fost dacă ...?* și *Cum ai fi procedat dacă ...?* Discuția se încheie cu punctarea concluziilor. Pe fondul lor, se enunță învățăturile reținute din poezii.

În oricare dintre oportunități, elevii își dezvoltă și competențele de comunicare scrisă și orală. Pe de o parte, ei își verifică felul în care se exprimă, iar pe de altă parte, își îmbogățesc vocabularul (activ/pasiv). Deopotrivă, ei își exersează și capacitatea de a-și organiza munca gândind sintetic. Această modalitate le facilitează sarcinile ce comportă o abordare cuprinzătoare.

În acoleași contexte, având în vedere calitatea rezultatelor obținute cooperând, copiii observă cât de benefică este coeziunea de grup. Cei mici se conving că este mai bine să intre în sesiuni colaborative de învățare decât să se lase pradă spiritului competitiv, marcat vizibil de individualism.

Conchidem că proiectul didactic cuprinde punctele forte ce stimulează interesul pentru lectură, interacțiunea și dezvoltarea personală.

Hartă conceptuală – Clasa a II-a Comunicare în limba română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. Pentru consolidarea noțiunilor, activitățile se succed astfel:

- 1 Grupați la trei mese, elevii rezolvă exerciții de înmulțire prin adunare repetată, cu numere între 0 și 1000. În concret, unii elevi inversează termenii, alții îi grupează convenabil, iar alții observă efectul numerelor 0 și 1 asupra operațiilor matematice. Când toate exercițiile sunt efectuate, copiii se adună la o singură

masă și discută despre cele constatate în timpul de lucru. Dirijați de învățător, ei formulează idei despre raportul înmulțire-adunare-adunare repetată. Sprijiniți de învățător, școlarii aprofundează sensurile anumitor concepte și sintagme: *termen, sumă/total, asociere/grupare convenabilă, inversare, număr neschimbat, de atâtea ori mai mare, cu atât ori mare*. Activitatea se încheie cu schițarea unei hărți conceptuale în caiete și pe tablă.

II. Grupați la patru mese, elevii compun exerciții de înmulțire prin adunare repetată, cu numere între 0 și 1 000. Învățătorul le verifică/corectează. Apoi, copiii formează două echipe și, totodată, fac schimb de fișe. Membrii fiecărei echipe le rezolvă împreună. La sfârșitul exercițiului, liderii expun rezultatele în fața clasei. Se consemnează erorile găsite pentru a fi îndreptate în plen. Ajuțați de învățător, copiii își fixează ideile în baza tehnicii Lotus. Astfel, ei rețin opt idei principale derivate din tema centrală.

2. Dedesubt, detaliem subiectul având în vedere una dintre activitățile descrise.

Elevii stau grupați la patru mese, unde concep exerciții de înmulțire prin adunare repetată, cu numere între 0 și 1 000 (fără precizarea terminologiei). Ei au la îndemână ilustrații din care se pot inspira. Fiecare grup are de compus câte trei exerciții. Acestea redau procedeele de inversare a termenilor, gruparea lor convenabilă și folosirea numărului 0. Învățătorul le verifică în parte ori le corectează, după caz. Apoi, acesta împarte copiii în două echipe mari și cere schimbarea fișelor între membrii lor. Scopul este munca în colectiv și evaluarea prin încrucișare. După conlucrare, liderii expun rezultatele frontal. Colegii și învățătorul sunt atenți să descopere eventualele erori spre a le îndrepta. În ultima etapă a lecției se aplică tehnica Lotus. În baza acesteia, copiii își fixează ideile lucrând în caiete și la tablă. Ca atare, ei rețin opt idei principale derivate din tema centrală.

Pentru atingerea succesului școlar, învățătorul folosește aceste **metode**: conversația, explicația, exercițiul, învățarea prin cooperare, evaluarea încrucișată, conversația semidirijată, tehnica Lotus, observația sistematică a conduitelor elevilor.

Ca **bază materială**, se utilizează: fișe de lucru, ilustrații, caiete, creioane colorate, tablă, cretă multicoloră.

Organizarea efectivului se face în grupuri mici, în echipe și frontal. Aceste modalități de organizare sunt în favoarea tuturor. Pe de o parte, îi antrenează pe cei ce preferă munca în colectiv. Iar pe de altă parte, le dă ocazia și copiilor reținuți să se afirme. Conlucrând, toți elevii devin receptivi la mesajul transmis de învățător prin mijlocirea strategiilor didactice inductiv-deductive, explicativ-expozitive și (semi)algoritmice.

Ilustrațiile sunt indispensabile pentru aprofundarea lecției despre proprietățile înmulțirii. Acestea suplinesc terminologia specială. Cu alte cuvinte, imaginile și grafica determină înțelegerea mecanismelor de inversare și de asociere a termenilor existenți în operația de adunare repetată. De asemenea, acestea reflectă și influența neutră a numărului 0 asupra termenilor ce alcătuiesc operația. Datorită impactului vizual, elevii își fixează datele necesare în baza cărora efectuează mai ușor și surile de calcule date.

Prin natura lor, ilustrațiile/reprezentările vizuale constituie **material concret intuitiv**. Mulțumită atributelor de care acesta se bucură, învățătorul explică mai clar legătura dintre obiectele implicate în operația de adunare repetată. Astfel, elevii văd conexiunile în temeiul cărora li se formează reprezentările obiectuale. Se confirmă încă o dată valoarea lui la vârsta la care se dezvoltă gândirea logică concretă.

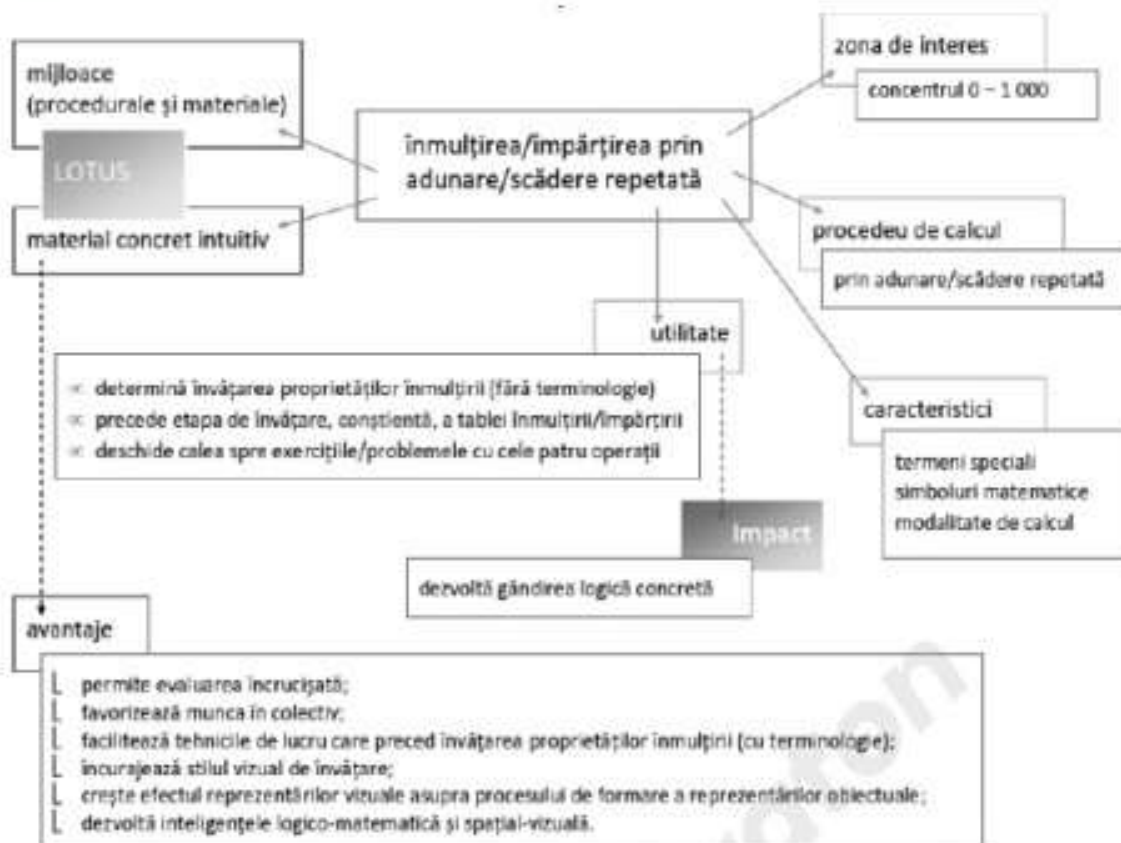
Exercițiile operate pe fondul materialului concret intuitiv își sporesc efectul dacă sunt dublate de unele în care se cere numărarea din 2 în 2 etc. E un antrenament pentru atunci când elevii vor învăța tabla înmulțirii.

Abordarea prezentată este favorabilă tuturor stilurilor de învățare. Este preferată de copil, căci îi activează în egală măsură pe toți. În același timp, abordarea de față le dezvoltă copiilor inteligența logico-matematică și cea spațial-vizuală.

În viziunea noastră, demersul didactic expus are toate atributele care îl transformă într-o reușită globală. Efectul se resimte cel mai mult în rândul copiilor care o necesită atenție specială, având dificultăți de învățare. Prin urmare, continuând în același manieră, dascălul poate transforma fiecare context instructiv-formativ într-o valoroasă experiență de învățare. Efectul resimțit pe termen mediu/lung atrage după sine succesul școlar.

Hartă conceptuală – Clasa a II-a

Matematică și explorarea mediului

Testul al IX-lea

SUBIECTUL I

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1.

a. răs-tim-puri

b. căutau

c. agitate

d. Un copil desenează, doi copii cântă.
un – numeral cardinal

e. *dormi* – complement direct

f. **să rămâie multă vreme nemișcată** – propoziție subordonată completivă directă

g. Secvența surprinde nedumerirea personajului feminin, nedumerire legată de puternica personalitate a „Crăișorului-Munților”. Totodată, ea constată că respectul pe care îl au bătrânii pentru Crăișorul-Munților este egal cu respectul pe care îl au pentru Horia. Punctele de suspensie din final accentuează dorința fetei de a afla un posibil răspuns la această nedumerire.

2. Povestea lui Harap-Alb, Ion Creangă

Ion Creangă, autor cu o semnificativă activitate literară în perioada clasică, fiind contemporan cu Mihai Eminescu, Ioan Slavici și I.L. Caragiale, este considerat unul dintre cei mai valoroși povestitori ai poporului nostru, reprezentativ pentru spiritualitatea noastră ancestrală. În acest sens, G. Călinescu afirma că scriitorul moldovean reprezintă „poporul român însuși, surprins într-un moment de genială expansiune.”

Basmul cunoscut „**Povestea lui Harap-Alb**” este publicat în revista „Convorbiri literare” la data de 1 august 1877. El respectă în linii mari structura populară a speciei literare epice, în care acțiunea debutează cu o situație de echilibru (expozițiunea), perturbată de un eveniment neașteptat (intriga), care declanșează o acțiune desfășurată de protagonist în confruntare cu antagonistul, susținut de ajutoare și donator, în vederea restabilirii ordinii inițiale, care culminează cu un moment de maximă încordare narativă (punctul culminant;

deznodământul aduce o nouă situație de echilibru. Forma cultă a speciei literare constă în reorganizarea elementelor populare sau completarea lor de către un prozator cunoscut și consacrat, care imprimă textului stilul personal de relatare.

Pornind de la afirmația critică a lui Al. Piru, anume că, *Povestea lui Harap-Alb* este un scurt roman fantastic, în care toate elementele au reversul lor real, traductibil, o adevărată epopee a poporului român, putem afirma că basmul își extinde semnificațiile dincolo de specia literară pe care o reprezintă, constituindu-se ca o adevărată lecție de viață.

Basmul cult este o specie narativă pluriepisodică implicând fabulosul, cu numeroase personaje purtătoare ale unor valori simbolice, înfrunghind binele și răul în diversele lor ipostaze. Personajele îndeplinesc prin raportare la protagonist o serie de funcții (antagonistul, ajutoarele, donatorii), unele având puteri supranaturale.

Acțiunea basmului implică prezența fabulosului (elemente supranaturale) și este supusă unor stereotipi/acțiuni convenționale, care înfățișează parcurgerea drumului maturizării de către erou. Conflictul dintre bine și rău se încheie prin victoria forțelor binelui. Reperele spațio-temporale sunt vagi, nedeterminate. Elemente de compoziție tipice vizează clișee compoziționale/formule specifice, cifre și obiecte magice, procedeul triplicării.

Titlul basmului enunță atât specia literară, povestea, cât și numele protagonistului purtat de-a lungul propriei formări. Pe parcursul firului epic, destinul acestuia cunoaște trei ipostaze: *fiul cel mic al craiului*, imatur și neinițiat, dar curajos și preocupat de a-și ajuta propria familie, *Harap-Alb*, ucenic al Spânului, parcurgând drumul inițierii, *Împăratul*, inițiatul capabil de a conduce împărăția unchiului său și de a-și întemeia o familie cu aleasa inimii sale. Fiul cel mic al împăratului este numit de către Spân, „Harap-Alb”, o construcție oximoronică. Substantivul comun „harap” desemnează o persoană cu pielea și părul de culoare neagră și se află în contradicție cu epitetul cromatic „alb”.

Tema basmului este sursă folclorică, prezentând confruntarea binelui cu răul. Pe parcursul acestei confruntări, încheiate cu victoria binelui, ca în majoritatea basmelor, eroul central își formează personalitatea, ceea ce conferă substanță epică scrierii, conferindu-i caracterul de bildungsroman, trădând descendența cultă.

Motivele prezente în basm sunt de factură populară (împăratul fără urmaș, superioritatea mezinului, călătoria, probele, demascarea impostorului, pedeapsa, căsătoria). În afară de temă și motive, care își au originea în folclor, alte elemente cu aceeași sursă sunt: prezența ajutoarelor (calul Sfânta Duminică, cei cinci prieteni) și a donatorilor (crăiasa, furnicilor, crăiasa albinelor, turturica), apariția obiectelor magice (apă vie, apă moartă, jăraticul smicelele), prezența cifrei trei, simbol al perfecțiunii (trei fii, trei fete, trei apariții ale antieroului, trei probe inițiate de acesta).

Acțiunea este relatată la persoana a III-a, de către un narator a cărui perspectivă narativă este obiectivă, dar completată de multiple comentarii subiective. Aceste completări umoristice, ironice și lămuritoare sunt specifice lui Ion Creangă. Discursul narativ îmbină original cele trei moduri de expunere. Naratiunea are cea mai mare pondere în țesătura epică, redând prin frecvența verbului, înaintarea acțiunii. Aceasta este completată de dialog, care are, la Creangă, dublul rol, ca în operele dramatice: dezvoltarea acțiunii și individualizarea personajelor prin detalii specifice, care le caracterizează. Descrierea se bazează în special pe portretizare; personajele sunt conturate în așa fel încât să formeze ample reprezentări în mintea cititorului. Fata împăratului Roș și cei cinci prieteni, care i se alătură protagonistului, sunt descriși cu amănunte semnificative.

Construcția subiectului e simplă. Cei doi frați, Craiul și Verde-împărat, conduc fiecare câte o împărăție la două capete ale lumii, foarte îndepărtate unul de celălalt. Neavând urmași masculini, Verde-împărat îi scrie fratelui său să-i trimită pe unul dintre fii ca să îi urmeze la tron. Proba curajului îl desemnează pe fiul cel mic ca fiind capabil de a întreprinde călătoria spre ținuturile unchiului său. Trecând prin numeroase peripecii, depășind cu istețime, bunătate, curaj și mult ajutor multiplele probe ale formării sale, acesta își împlinește țelul de a deveni împărat, căsătorindu-se cu fata de care s-a îndrăgostit.

În basm sunt prezente anumite clișee cu roluri bine determinate, cum ar fi formulele specifice: inițială, mediană, finală.

Incipitul basmului este o formulă inițială: „Amu cică era odată într-o țară un crai care avea trei feciori”. Aceasta are drept corespondent în basmul popular începutul „A fost odată ca niciodată” și are rolul de a

introduce cititorul în lumea miraculoasă, în care totul este posibil. Incipitul este în strânsă legătură cu finalul, construit tot ca o formulă specifică redată în manieră cultă: „Și a ținut veselia ani întregi, și acum mai ține încă; cine se duce acolo bea și mănâncă. Iar pe la noi cine are bani bea și mănâncă, iară cine nu, se uită și rabdă.” Formula de încheiere a basmului face posibilă trecerea de la universul ficțional imaginat de autor la realitatea cotidiană a fiecărui cititor. Formulele mediane dau continuitate acțiunii, menținând starea de atenție și curiozitatea a cititorului: „Și merg ei o zi, și merg două, și merg patruzeci și nouă”.

Timpul este vag, nedeterminat, un trecut îndepărtat în care se petrec evenimente ridicate la rang de simbol. Reperere spațiale sunt și ele la fel de vagi: „Și craiul acela mai avea un frate mai mare, care era împărat într-o altă țară, mai depărtată. [...] Țara în care împărăția fratele cel mare era tocmai la o margine a pământului, și crăia ăstuia la altă margine.

În ceea ce privește arta narativă a lui Creangă, critica literară remarcă oralitatea stilului său prin care autorul lasă impresia adresării directe către un public vast. Aceasta este obținută prin folosirea în mod original a exprimării populare, dominată de regionalisme, expresii populare, zicori, interjecții, exclamații, dativ etc. O altă notă de originalitate a stilului său o constituie umorul inconfundabil, care înglobează diferite forme de manifestare, de la ironie și până la tratarea comică a situațiilor dramatice.

G. Călinescu definește basmul ca fiind „ogîndirea vieții în moduri fabuloase”, iar poveștile lui Creangă sintetizează concepția acestuia despre perioada maturității cu puternice accente autobiografice.

B. MATEMATICĂ

1.

a)

$$B = \{1, 2, 4, 8, 16\}$$

b)

$$B = \{1, 2, 3, 4, 6, 12\}$$

$$\text{Card}(A \cap B) = 4$$

c)

$$B = \{1, 2, 3, 6\} \Rightarrow \text{card}B = 4$$

$$B - A = \{1, 3\} \Rightarrow \text{card}(B - A) = 2$$

2.

a)

$$\frac{x}{5} + \frac{x}{2} + 60 = x$$

$$3x = 600 \Rightarrow x = 200 \text{ km}$$

b)

$$\text{În prima zi: } \frac{1}{5} \cdot 200 = 40 \text{ km}$$

5

$$\text{În a doua zi: } \frac{1}{2} \cdot 200 = 100 \text{ km}$$

2

c)

$$\frac{60}{100} = \frac{3}{10} = 0,3$$

3.

a)

Se duce $AD \perp BC$, iar în triunghiul ABD , $m(\angle BAD) = 30^\circ \Rightarrow BD = 4 \text{ cm}$

Aplicăm Teorema lui Pitagora în triunghiul $ADB \Rightarrow AD = 4\sqrt{3} \text{ cm}$

Cum $m(\angle ACD) = 45^\circ \Rightarrow AD = DC = 4\sqrt{3} \text{ cm}$. Deci $BC = 4 + 4\sqrt{3} \text{ cm}$

b) $AC = 4\sqrt{6} \text{ cm}$ (Teorema lui Pitagora aplicată în triunghiul ADC)

c) $P_{ABC} = 12 + 4(\sqrt{3} + \sqrt{6}) \text{ cm}$

$$A_{ABC} = 24 + 8\sqrt{3} \text{ cm}^2$$

SUBIECTUL al II-lea**A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE**

1. În vederea atingerii obiectivelor lecției, activitățile se derulează astfel:

I. În momentul destinat captării atenției copiilor li se cere să compună un cvintet pe o temă liber aleasă. Împărțiți în patru echipe, ei rezolvă cerința. Apoi, ei își etalează produsele în *Colțul cititorului*. Ajunși acolo, li se cere să gândească procesul de organizare a unui asemenea colț în clasă, dar și să spună din ce motive se justifică existența lui. Copiii își concep răspunsurile în cadrul echipei aparținătoare. După redarea lor, ei află tema și obiectivele lecției. În aceeași formație, copiii se gândesc la evenimentele pe care le-ar putea prezenta în *Colțul cititorului*, prin mesaje/invitații/simboluri. Astfel se recapitulează lecția despre scrierea funcțională, prin ale cărei mijloace își exprimă idei/sentimente/părerile.

II. Pentru a le capta atenția, dascălul le propune copiilor să noteze etapele de „construire” a unui sector în clasă, în care să își primească musafirii iubitori de carte. Împărțiți în două grupuri, copiii stabilesc pașii de urmat. După ce își prezintă lucrările frontal, ei află tema și obiectivele lecției. Iar după reținerea celor mai interesante idei, ei scriu mesaje/invitații/simboluri, pe care le vor posta în respectivul sector, denumit *Colțul cititorului*, în așteptarea oaspeților iubitori de carte și de lectură. Astfel, prin exerciții interactive, elevii recapitulează cunoștințele despre scrierea funcțională. Prin mijloacele sale proprii, copiii își pot exprima idei/sentimente/părerile.

2. Ne alegem o activitate în care valorificăm aceste situații de învățare:

În scopul atragerii atenției, copiii primesc sarcina de a compune un cvintet după structura afișată și pe o temă liber aleasă. Exercițiul se rezolvă în patru echipe formate de învățător. Poeziile alcătuite se expun într-un colț al cititorului, denumit așa de învățător. După ce și etalează acolo produsele, copiii primesc alte sarcini: 1) să spună cum cred ei că se organizează un atare colț; 2) să indice motivele pentru care acesta merită organizat. După ce liderii celor patru echipe își prezintă răspunsurile, învățătorul le comunică elevilor tema și obiectivele lecției. Urmează momentul în care, tot în cadrul echipelor, elevii se gândesc la câte tipuri de evenimente pot fi prezentate în respectivul colț. Învățătorul verifică răspunsurile copiilor și, dacă situația impune, le corectează ori le completează. Mai apoi, ei încep să scrie mesaje și invitații, cărora le adaugă simboluri colorate. În acest fel, elevii recapitulează lecția despre scrierea funcțională.

Metodele selectate sunt: conversația, explicația, cvintetul, învățarea prin cooperare, exercițiul, expunerea, observația sistematică.

Resursele materiale constau în instrumente colorate de scris și fișe de lucru, ce conțin șabloanele în baza cărora elevii elaborează mesaje și invitații.

Organizarea activității se face frontal și în echipe; frontal – în timp ce dascălul captează atenția printr-o discuție pregătitoare și în vreme ce liderii citesc poeziile compuse; în echipe – când demersul didactic reclamă implicarea colectivă.

Știm cât de utilă este scrierea funcțională pentru orice om, în viața lui socio-profesională. Tocmai de aceea este imperios necesar ca fixarea noțiunilor despre aceasta să se facă în diverse situații de învățare, cu rigoare și aplecare. Prin aprofundarea noțiunilor, copiii deprind tehnica scrierii acelor documente/materiale de care vor face uz, la un moment dat, în perioada școlară – și mai târziu –, în contexte de comunicare (non)formală, după caz. Știind să le conceapă, ei demonstrează că stăpânesc o parte dintre elementele specifice comunicării scrise, de natură funcțională/tehnică. Cu alte cuvinte, stăpânind limbajul convențional, școlarii învață să își exprime idei/sentimente/părerile și în alte moduri. Pe deasupra, ei dovedesc și că știu să folosească în mod corespunzător limbajul literar. Exprimându-se corect, clar și concis, ei trec drept niște persoane ce cunosc vocabularul nativ.

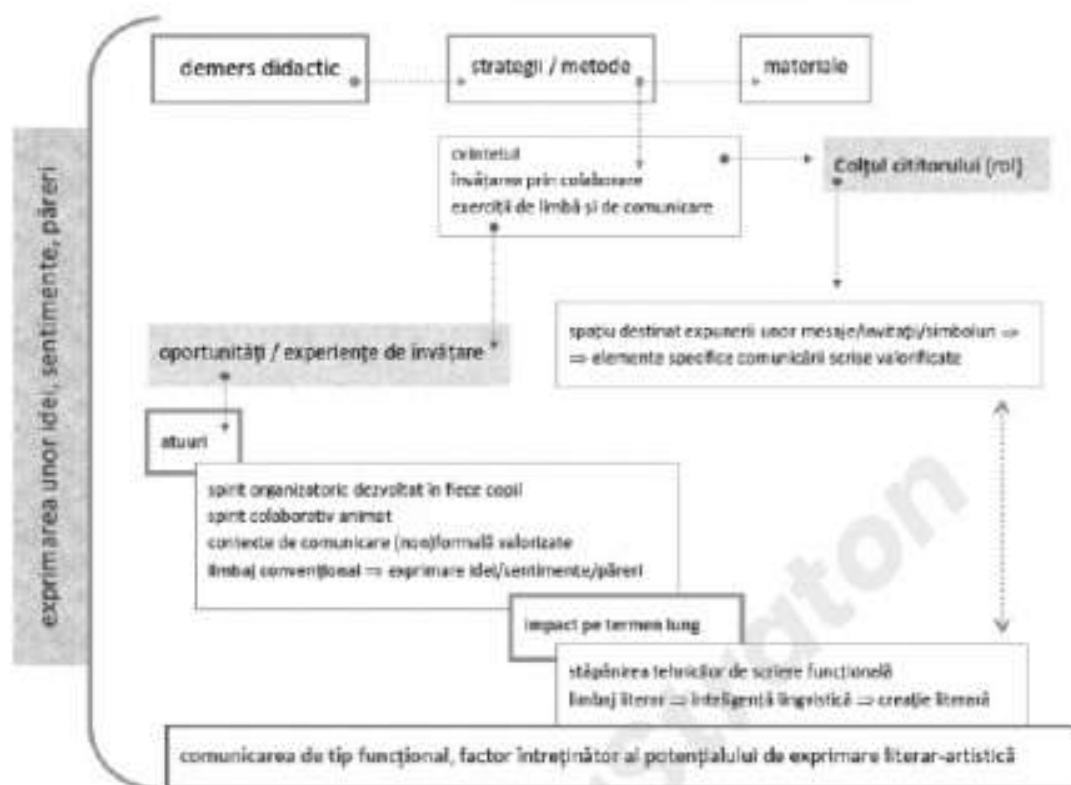
Observăm cum învățătorul aplică exerciții de limbă și comunicare. Acestea pătrund esența comunicării de tip funcțional, abordate în manieră scrisă nonformală (mesajul), dar și formală (invitația). În plus, învățătorul atinge și sfera comunicării de tip interpersonal; exemplu: acțiunile colective inițiate în echipe, unde predomină schimbul de mesaje orale. Astfel, se încurajează munca în grup și, implicit, învățarea prin colaborare.

Totodată, dascălul utilizează și un procedeu susceptibil să le crească micilor școlari interesul pentru creația literară. Compunerea cvintetelor le dă acestora ocazia să își valorifice potențialul de exprimare literar-

artistică, precum și să-și dezvolte inteligența lingvistică. Exercițiul propus creează oportunitatea de afirmare pentru acei copii ce dovedesc înclinație în acest sens.

Hartă conceptuală – Clasa a II-a Comunicare în limba română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. În vederea recapitulării noțiunilor, activitățile se desfășoară astfel:

I. Ipotetic, elevilor li se propune o excursie la munte. Din mijlocul unei furtuni de idei, copiii iau cele de trebuință la drum. În concret, ei notează ce lucruri trebuie sortate și după ce criterii. Treptat, fiecare copil își completează tabelul schițat în acest scop în caiet. După aceea, învățătorul le înmânează câte o fișă de lucru, având un tabel ce prezintă programele recreative pregătite de câteva cabane disponibile. Citindu-l, elevii aleg ceea ce li se potrivește. După deliberare, învățătorul conturează un tabel pe tablă. Ei îl copiază în caiete, unde își scriu datele asupra cărora s-a convenit.

II. Având în față o hartă a localității, elevii se închipuie într-o vizită prin această. După observarea hărții și după conversația de consolidare, ei completează un tabel creat de învățător în baza anumitor criterii (numărul de școli, săli de sport și centre educaționale, cartierele și punctele cardinale în care se află). Spre sfârșitul orei, un copil indică pe hartă cele notate în tabel. Ulterior, într-o fișă dată de învățător, efectivul clasei citește datele despre câteva instituții publice enumerate. Un alt copil le indică pe hartă. La nevoie, ambii beneficiază de suportul colegilor/dascălului. Ora se încheie cu exercițiul de scriere a unei invitații. Invitația este adresată unor școlari dintr-un oraș învecinat. Scopul este desfășurarea unei activități de 1 lună.

2. Mai jos dezvoltăm subiectul ce privește una dintre activitățile descrise.

Pe fondul unui exercițiu de imaginație, elevii sunt invitați într-o excursie la munte. Pentru a-și pregăti cele necesare, ei își notează ideile cele mai bune reținute într-o sesiune de brainstorming, organizată frontal. În acest context, într-un tabel, ei înregistrează datele despre lucrurile indispensabile. Exercițiul continuă pe o fișă de lucru, care conține numele unor cabane disponibile, dar și programele lor recreative. Ei rețin informațiile ce li se potrivesc sub anumite aspecte: durata șederii, reduceri și tarife inclusiv pentru servicii suplimentare. Este momentul în care se decide itinerariul și programul excursiei. La final, învățătorul realizează pe tablă un tabel, în care menționează toate acele date. Copiii procedează la fel în caiete.

Învățătorul folosește aceste **metode**: exercițiul de spargere a gheții, conversația, explicația, învățarea prin cooperare, brainstormingul, exercițiul, observația sistematică a conduitei elevilor.

Recuzita este alcătuită din: caiete, creioane (colorate), fișe de lucru, tablă și cretă colorată.

Organizarea se face în cerc și frontal.

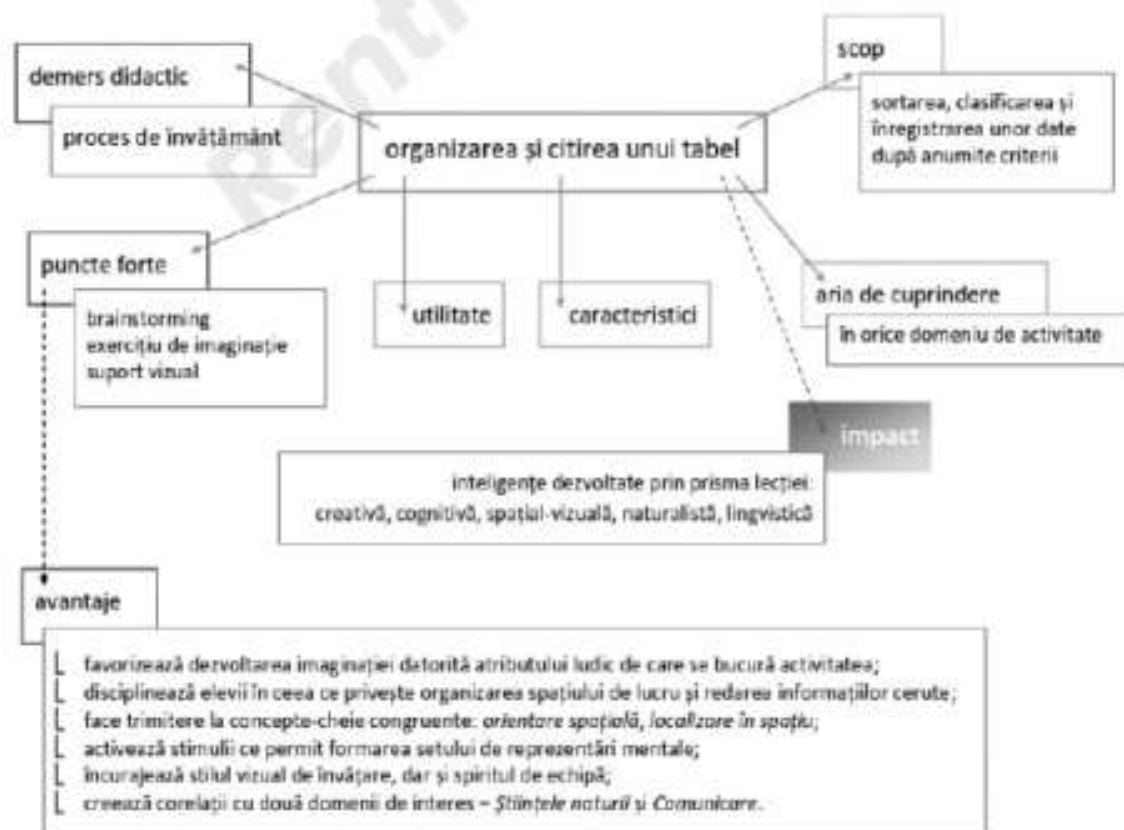
Exercițiul de imaginație și furtuna de idei se împletesc în chip fericit în avantajul micilor școlari, mai ales al celor cu dificultăți de învățare. Tuturor și lor îndeosebi, sistemul deschis creat de învățător și spiritul de echipă le dau curaj – curaj să își exprime ideile și părerile, să le motiveze (pro/contra), să se observe pe sine atunci când se afirmă, să se corecteze, să învețe de la alții. Pe scurt, implicându-se, toți elevii au oportunitatea să își îmbunătățească potențialul intelectual. În plus, le sporește și potențialul creativ, întrucât acestea două îi determină să își folosească imaginația. În concret, închipuindu-se în excursie, ei pot genera o mulțime de idei. Sesiunea de brainstorming este momentul perfect în care școlarii pot fi captați într-o discuție despre lucruri din sfera științelor naturii. De pildă, de-a lungul discuției, se reactualizează cunoștințele despre relief și despre fenomenele naturii.

Totodată, pe durata exercițiului de imaginație și a furtunii de idei, dascălul poate aborda domenii din sfera limbii și a comunicării. Excursia este o poveste cu aventuri. Drept care, elevii sunt liberi să o schimbe în orice parte a sa (început, cuprins, sfârșit). Cum? De exemplu, aducând eroi în mijlocul acțiunii, modificând traseul și programul ș.a.m.d. Datorită atributului ludic pe care îl comportă acesta în subsidiar, școlarii nu realizează că, de fapt, învățătorul le testează: ➤ felul în care receptează mesaje verbale ➤ modul în care se exprimă oral din punct de vedere lexicogramatical și ortoepic ➤ achizițiile din fondul lexical – cu preponderență din cel pasiv ➤ nivelul la care se ridică abilitatea de a folosi cuvinte având sens asemănător/opus/acțeeși formă și înțeles diferit.

La rândul său, cerința organizării datelor în tabel atinge domeniul privind orientarea spațială și localizările în spațiu. Credem că acest lucru este util celor ce necesită suport vizual pentru fixarea informațiilor. În același sens educă și momentul ce marchează trecerea în lumea imaginărilor. Exercițiul amintit îi provoacă pe copii să vadă lucrurile cu ochii minții. Așa li se formează reprezentările la nivel mental.

În consecință, considerăm că prezentul demers didactic le dezvoltă școlărilor inteligența spațial-vizuală și cea logico-matematică. Știm cât de necesară este aceasta din urmă la Matematică – și nu numai –, atunci când situația de învățare impune organizarea și reprezentarea datelor. Implicit, o atare situație reclamă sortarea și clasificarea lor după criterii prestabilite.

Hartă conceptuală – Clasa a II-a Matematică și explorarea mediului

Testul al X-lea

SUBIECTUL I

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1.

a. **im-pre-ju-rări**

b. **rarei**

c. **deces**

d. **Când** pleci acasă?

când – adverb interogativ

e. **aceea** – atribut adjectival

f. **că-i fusese adresat pe neașteptate un omagiu atât de insolit** – propoziție subordonată atributivă

g. Secvența continuă succesiunea de gânduri provocate de întâlnirea neașteptată. Naratorul crede că tresărirea frumoasei necunoscute se poate datora impactului sufletesc asupra ei. Totodată imaginația naratorului o situează pe frumoasa trecătoare într-o altă lume.

2. Testament, Tudor Arghezi

Modernismul este curentul literar care s-a manifestat cu predilecție în perioada interbelică. Trăsăturile lui au fost teoretizate de Eugen Lovinescu și promovate în cadrul cenaclului și al revistei „Sburătorul”. Modernismul promovează o înnoire a literaturii, dorindu-se implicit desprinderea de trecut și, totodată, crearea unei modalități inovatoare de exprimare. Poezia modernă impune crearea unui lirism subiectiv, ca expresie a profunzimilor sufletești și înlăturarea totală a obiectivității, ambiguitatea limbajului, utilizarea metaforei, inovația formală, prin renunțarea la prozodia tradițională.

Tudor Arghezi este, alături de Lucian Blaga și Ion Barbu, un poet modernist și aparține perioadei interbelice a literaturii. Opera lui prezintă atât trăsăturile modernismului, cât și pe cele ale tradiționalismului. Cea mai mare realizare a lui este dată de revoluționarea limbajului poetic, astfel încât, așa cum el însuși afirma, „o idee să nască alte sute”. După modelul lui Charles Baudelaire din literatura franceză, Tudor Argezi întemeiază, în literatura română, „estetica urâtului”. După părerea lui George Călinescu, cea mai importantă trăsătură a liricii sale este dată de folosirea unei dimensiuni inconfundabile a limbajului: „surprinderea suavității sub expresia de mahala”.

Poezia „**Testament**” de Tudor Arghezi este așezată la începutul volumului „Cuvinte potrivite” (1927) și este o artă poetică modernă a literaturii române din perioada interbelică.

„**Testament**” este o artă poetică, deoarece autorul își exprimă convingerile despre arta literară, despre menirea literaturii, dar și despre rolul artistului în societate.

Procedeele moderniste care apar în această artă poetică sunt: exprimarea relației dintre creator și univers, ambiguitatea limbajului realizată prin frecvența metaforei, adâncirea lirismului în subiectiv, sincronizarea cu modele din literatura universală, exploatarea esteticii moderne a urâtului și utilizarea unui limbaj inedit obținut prin exploatarea cuvintelor provenite din registre stilistice diferite.

Titlul poeziei este o metaforă, el este folosit și cu sens denotativ, cât și cu sens conotativ. Sensul denotativ trimite la actul juridic unilateral prin care o persoană își exprimă dorințele ce urmează a-i fi îndeplinite după moarte, în special cele care au legătură cu încredințarea bunurilor materiale. În sens conotativ, însă, titlul se referă la averea spirituală lăsată generațiilor viitoare.

Tema poeziei o reprezintă creația literară în ipostaza de meșteșug, creație lăsată ca moștenire unui fiu spiritual, adică posterității. Poezia ilustrează concepția lui Arghezi despre creație, atitudinea sa de poet responsabil pentru mesajul și valoarea estetică a operei sale, pe care le prezintă urmașilor cititori. Poetul își transfigurează în artă suferințele recurgând astfel la *estetica urâtului*: „Din bube, mucegaiuri și noroi/Iscaț-am frumuseți și prețuri noi”. Creatorul devine astfel un poet meșteșugar, care șlefuește cuvintele: „Din graiul lor cu-ndemnuri pentru vite/Eu am ivit cuvinte potrivite”.

Organizarea textului poetic se face în jurul motivului central, metafora „carte”, cu sensul de bun spiritual care asigură legătura dintre generații reușind să ofere urmașilor o identitate deoarece este „hrisovul cel dintâi”. Ca element de recurență, cuvântul *carte* are o bogată serie sinonimică în text: „testament”, „hrisov”, „cuvinte potrivite”, „slova de foc și slova făurită”.

Din punct de vedere compozițional, poezia este structurată în cinci unități strofice inegale care sunt organizate în patru secvențe poetice.

În prima secvență, eul se adresează direct unui fiu imaginar căruia îi lasă drept moștenire averea sa spirituală: „Nu-ți voi lăsa drept bunuri, după moarte / Decât un nume adunat pe-o carte.” Creația este rodul unui deschizător de drumuri și este în același timp „o treaptă” indispensabilă pe drumul anevoios al cunoașterii.

A doua strofă se axează pe metafora „hrisov” care în sens denotativ desemnează un act domnesc al Evului Mediu, prin care a fost atestată anumite drepturi de proprietate sau nobilitate persoanei care îl posedă, iar în sens conotativ, termenul trimite la „creație”. Creația este comparată aici cu cartea sfântă, cu Biblia. În acest sens, metafora „osemintele vărsate în mine” subliniază profunda comuniune dintre creator și generațiile viitoare.

A doua secvență poetică definește rolul artistului și accentuează importanța muncii lui. Se realizează o paralelă între munca brută a străbunilor și munca intelectuală: „sapa” devine „condei”, iar „brazda” devine „călimară”. Artistul trudește pentru a supune cuvântul la fel cum țărănul se apleacă asupra giei. Capodopera artistului se naște astfel din prelucrarea unui limbaj rudimentar: „Din graiul lor cu-ndemnuri pentru vite / Eu am ivit cuvinte potrivite”. Artă are un rol estetic pentru că ea transfigurează urâtul din realitate, transformând „zdrențele”, obiectele nefolositoare, în „muguri și coroane”, metafore-simbol pentru viață și perfecțiune. În plus, artă are și un rol social de factură tradiționalistă pentru că ea stigmatizează tot ce este rău: „Veninul strâns l-am preschimbat în miere, / Lăsând în teaga dulcea lui putere / Am luat ocară, și torcând ușure / Am pus-o când să-mbie, când să-njure.” Metafora „cenușa morților din vatră” desemnează matricea spiritualității neamului.

Cea de-a treia secvență poetică exprimă revolta unui reprezentant de seamă al poporului cu care eul liric se identifică. El se declară părtaș la suferința neamului său și reușește să-i dea glas prin intermediul artei, prin metafora „vioară”: „Durerea noastră surdă și amară / O grămadă pe-o singură vioară”. Stăpânul apare în postura de „țap înjunghiat” și se arată fascinat de cântec fără să realizeze că acesta este o formă de protest chiar împotriva lui. Creatorul reușește să schimbe formele de manifestare a urâtului, „bube, mucegaluri și noroi, roade maligne, în „frumuseți și prețuri noi”, capabile să impresioneze.

Ultima secvență alătură stăpânului alte două ipostaze ale asupririi: „domnul” și „domnița” care trăiesc în huzur și nu sunt capabili să perceapă suferințele robilor. Reprezentantul robilor, creatorul, are menirea de a lumina spiritele printr-o carte a revoltei împotriva nedreptății de orice fel.

Finalul poeziei este specific arghezian. „Slova de foc”, inspirația de factură divină, și „slova făurită”, cuvintele meșteșugite se unesc „ca fierul cald îmbrățișat în clește”.

Prozodia poate fi situată între tradiție și modernitate. Poezia este alcătuită din strofe inegale și are un ritm variabil, o măsură de 9-11 silabe și o rimă împerecheată.

Așadar, poezia „Testament” de Tudor Arghezi este o artă poetică situată între tradiționalism și modernism. Referitor la importanța pe care o are limbajul poetic arghezian, Șerban Cioculescu spunea că:

„Slova de foc este cuvântul spontan, fierbinte de viață, expresia directă a sensibilității, prin slova făurită, câtă să înțelegem expresia elaborată, căutată, migălită.”

B. MATEMATICĂ

1

a)

$$A = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24\}$$

$$A \cap B = \{0, 5, 10, 15, 20\}$$

b)

$$A = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24\}$$

$$A - B = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9\}$$

$$\text{card}(A - B) = 8$$

c)

$$C = \{14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28\}$$

$$D = A \cup B = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28\} \Rightarrow$$

$$\text{card}(A \cup B) = \text{card}D = 27$$

2.

a)

$$b : c = \frac{7}{3} : \frac{4}{3} = \frac{7}{3} \cdot \frac{3}{4} = \frac{7}{4}$$

b)

$$a = \frac{13}{6} = 2,1(6)$$

$$b = \frac{7}{3} = 2(3)$$

c)

$$c = \frac{4}{3} = 1(3)$$

$$c < a < b$$

3.

a) Notăm $BD \cap AC = \{O\}$ În triunghiul AOB isoscel și dreptunghic în O $\Rightarrow AO = BO = 6\sqrt{2}$ cmÎn triunghiul DOC isoscel și dreptunghic în O $\Rightarrow DO = CO = 3\sqrt{2}$ cm

$$BD = AC = 9\sqrt{2}$$
 cm

b) Aplicăm Teorema lui Pitagora în $\triangle COB$, $m(\angle COB) = 90^\circ \Rightarrow BC = 9\sqrt{10}$ cm

$$P_{ABCD} = 18 + 18\sqrt{10}$$
 cm

c)

Ducem $CM \perp AB \Rightarrow$ Aplicăm Teorema lui Pitagora în $\triangle CMB$, $m(\angle CMB) = 90^\circ \Rightarrow CM = 9$ cm

$$A_{ABCD} = 81 \text{ cm}^2$$

SUBIECTUL al II-lea

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

1. Pentru însușirea noțiunilor, activitățile decurg astfel:

I. Dascălul invită în fața clasei doi elevi. De pe coli înmânate, pe rând, aceștia citesc niște cuvinte preluate din vocabularul pasiv. Colegii au sarcina de a le reda sensul înțeles/intuit. După lămurirea semnificațiilor cuvintelor în discuție, li se caută sensurile asemănătoare și opuse. Apoi, toți copiii scriu explicațiile în caiete, după dictare. În grupuri mici, avându-le notate, ei compun propoziții ce ating tema dată: vacanța în familie. Lecția se încheie cu citirea propozițiilor în plen și cu formularea unor idei concludive despre importanța cunoașterii sensurilor cuvintelor.

II. Ora începe cu o poveste în lectura învățătorului. Din când în când se aud cuvinte mai puțin cunoscute. În timp ce povestea se reascultă secvențial, un elev scrie pe tablă sensurile cuvintelor în cauză, explicate de învățător. Copiii alcătuiesc enunțuri cu acestea, având ca temă *Cina în vizită la rude*. După fixarea lor, copiii își copiază în caiete explicațiile. Ulterior, ei efectuează un exercițiu în perechi. Conform cerinței, școlarii caută sensurile asemănătoare și cele opuse ale cuvintelor auzite la debutul orei. În considerarea lor, elevii își notează tema pentru acasă: elaborarea unui scurt text creativ dialogat, în care apar expresii de comunicare formală/familiară.

2. Dintre cele descrise, alegem o activitate și o valorificăm în felul următor:

După un dialog introductiv, doi elevi răspund cerinței de a veni în fața clasei. Pe fișele primite sunt cuvinte care fac parte din vocabularul pasiv. Pe rând, ei le citesc. Colegii le redau sensurile înțelese și/sau intuite. Pentru fluidizarea procesului, elevii din fața clasei își stimulează colegii cu jocuri de (panto)mimă. Învățătorul îi ajută să își clarifice semnificațiile cuvintelor în discuție. Apoi, acesta îi ajută și să le găsească sensurile asemănătoare și opuse. După dictare, copiii scriu în caiete explicațiile cuvintelor auzite la începutul orei. Învățătorul împarte efectivul în grupuri mici și anunță noua cerință: compunerea unor propoziții simple pe tema *Vacanța în familie*. Mai târziu, liderii de grup le citesc și, cu aportul dascălului, le evaluează. La sfârșitul lecției, școlarii sunt liberi să formuleze idei concluzive despre importanța cunoașterii vocabularului.

Timpul curge pe „firele” acestor **metode**: lectura explicativă, (panto)mimă, exercițiul, scrierea după dictare, conversația (dirijată și catehetică), observația sistematică a conduitelor elevilor.

Resursele materiale constau în fișe de lucru, caiete, tablă și cretă colorată.

Organizarea se face frontal și în microgrupuri; frontal – atunci când: * se poartă conversația pregătitoare pentru captarea atenției * elevii numiți citesc termenii în jurul cărora s-a proiectat activitatea * se anunță tema și obiectivele lecției * se pun în scenă jocurile de (panto)mimă * se lămuresc sensurile cuvintelor punctate * se elaborează concluziile; în microgrupuri – când se compun enunțuri.

Conchidem că, pentru atingerea scopului lecției, s-au îmbinat optim metodele tradiționale cu cele moderne, activ-participative. Acestea sunt cu atât mai binevenite cu cât întrețin atmosfera în sală. Momentele statice sunt judicios alternate cu cele interactive. Elevii se simt antrenați și răspund în timp util.

Notabilă este punerea vocabularului pasiv în discuție. Învățătorul îi accentuează permanent natura și rolul. E important ca elevii să aibă în bagajul de cunoștințe și cuvinte nefolosite frecvent. Știm că viața de școlar îi pune pe copii cel puțin o dată într-o situație, în care trebuie să demonstreze că știu sensurile unor termeni. Așa, ei își atestă gradul de cultură.

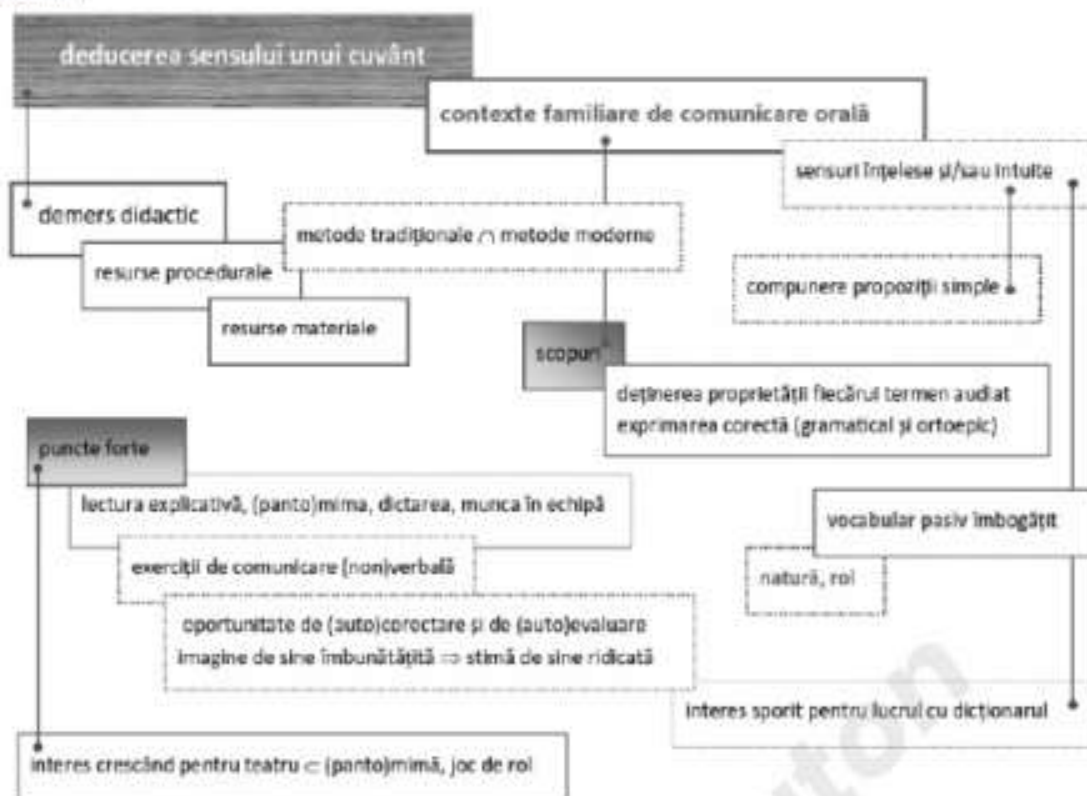
În plus, prin exercițiile propuse, învățătorul poate favoriza și începutul lucrului cu dicționarul. Faptul în sine transformă copiii în adulți ce își cunosc lexicul. Bunăoară, ei vor avea proprietatea fiecărui cuvânt introdus într-un context de comunicare.

Exercițiile de limbă efectuate frontal le dă șansa elevilor să se (auto)corecteze. Finalitatea este ca ei să rețină formele corespunzătoare de exprimare.

Și munca colectivă are menirea de a determina micii școlari să se (auto)evalueze. Auzindu-se și văzându-se pe sine, fiecare se observă sub aspectele cognitiv și atitudinal. Oportunitatea de îndreptare creează premisa ce îi dă copilului ocazia de a-și îmbunătăți propria imagine. Așadar, credem că **autoevaluarea** este **o cale de parcurs cu obiectivitate**, în vederea creșterii stimei de sine. Aceeași menire au și jocurile de (panto)mimă desfășurate. Pe deasupra, știm că acestea facilitează comunicarea nonverbală și, în egală măsură, cresc interesul pentru jocurile de rol. Acestea din urmă, negreșit, deschid ușa spre lumea teatrului.

În concluzie, tehnicile de receptare a sensurilor cuvintelor întâlnite în mesajele audiate înlesnesc dobândirea competenței specifice menționate în preambul.

Hartă conceptuală – Clasa a III-a Limba și literatura română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. Pentru însușirea noțiunilor, activitățile ne derulează astfel:

I. Doi copii distribuie fișe ce conțin un exercițiu de atenție. Acesta necesită muncă individuală. Cerințele sunt formulate așa: *Continuă șirul, Reprodu alături pătratul și elementele din interiorul său, Urmează săgețile conform indicațiilor pentru a descoperi o cetate.* Apoi, copiii vizionează un scurt film despre cetatea ce va fi vizitată în excursia următoare. În timp ce-l urmăresc, ei sunt atenți la aspectele indicate de învățător: turnuri, ferestrele turnurilor, creneluri, contraforturi. După dialogul pe marginea lor și a poziționării cetății, școlarii se grupează în trei echipe. În caiete, într-un tabel, ei își organizează datele privind elementele repetitive observate în imagini. După un răgaz de lucru, fiecare lider citește datele echipei lui. Rezultatele se confruntă în plen. Apoi, copiii revăd secvențele tematice și se corectează. În încheiere, ei primesc fișe care înfățișează conturul hărții respectivei cetăți, însă fără detalii de conținut. Școlarii li se cere să fixeze pe hartă elementele repetitive în discuție și să noteze punctele cardinale.

II. După citirea unei povești în lanț, elevii se imaginează în mijlocul acțiunii. Rolul lor este să salveze niște animale captive într-o cetate. Drept care, ei trebuie să rețină din lectură punctele principale de acces, precum și pe cele care le pot facilita intrarea. Problema dată se rezolvă prin metoda bulgăreului de zăpadă (Piramida). Aceasta presupune parcurgerea fazelor de lucru. Activitatea se încheie cu indicarea numărului fiecărui element repetitiv apărut în poveste și cu formularea unei concluzii privind fapta lor de curaj.

2. Dedesubt detaliem subiectul având în vedere una dintre activitățile descrise.

Elevii citesc în lanț o poveste scrisă anume de învățător. Acesta le cere să fie atenți la descrierea cetății din poveste și a împrejurimilor sale. După momentul de lectură, învățătorul își îndeamnă elevii să își închipuie că devin eroi ce intră în mijlocul acțiunii, să salveze niște animale captive. Salvarea lor este problema ce trebuie soluționată prin metoda bulgăreului de zăpadă (Piramida). Finalitatea este redarea punctelor principale de acces în cetate și cele care le pot facilita intrarea.

După expunerea problemei, timp de 5 minute, fiecare copil se gândește la punctele strategice și își notează întrebări, ale căror răspunsuri pot fi ajutoare. Organizați în perechi, copiii analizează noțiunile luate individual și caută răspunsuri la întrebările scrise. Dacă e cazul, formulează și altele. Perechile se unesc două câte două și analizează răspunsurile și întrebările elaborate separat. Mai apoi, echipele formate astfel analizează soluțiile și formulează o idee concludentă. Spre sfârșitul orei, în colectiv, se expun concluziile ce redau modul de gândire privitor la posibilitățile de acces în cetate. În concret, se urmărește indicarea locului unde se află fiecare punct strategic și de câte ori apare acesta în incinta cetății, respectiv în exteriorul său. (Posibile exemple de elemente repetitive văzute cu ochii minții în poveste: creneluri, ferestrele turnurilor. Ca

suport, se ia un edificiu întărit știut de toți copiii, întrucât face legătura între un model de fortăreață din lumea cotidiană și unul dintr-o lume fantastică.) Acum, dascălul intervine cel mai mult. E vremea să se caute soluția optimă bazată pe răspunsurile ce concordă cu descrierea cetății creionată de autor. Pentru edificare, se reia fragmentul ce descrie fortăreața și împrejurimile. Soluția este scrisă la tablă de învățător, sub forma unei piramide. Copiii o copiază în caiete.

La final, copiii concep ideea ce le arată comportamentul manifestat, în calitate de eroi, în raport cu acele animale ținute în captivitate. Ei pot fie să reproducă un proverb, fie să alcătuiască un enunț simplu.

Pentru reușita demersului, dascălul aplică următoarele **metode**: lectura în lanț, conversația, învățarea prin colaborare, explicația, exercițiul, *Piramida*, observația sistematică a comportamentelor elevilor.

Resursele materiale utilizate sunt acestea: text-suport, caiete, creioane colorate, tablă și cretă multicoloră.

Organizarea efectivului se face individual, în perechi, în echipe și frontal.

Citirea textului în lanț introduce micii școlari în cadrul de poveste, dar îi și conduce spre ceea ce animă un colectiv, în principiu: **coeziunea de grup**. Acest concept este întărit continuu de atributele muncii efectuate în comun. Mai explicit spus, în perechi și în echipă, elevii au ocazia să schimbe idei, să le aprecieze valoarea, să le susțină cu motivații pertinente, să asculte activ, să își dea concursul pentru căutarea celor mai bune soluții bazate pe raționamente proprii. Procedând astfel, ei își formează sau își dezvoltă, după caz, aceste competențe ale secolului XXI: * cooperarea * comunicarea * identificarea, formularea și rezolvarea problemelor. În adaos vin alte forme de organizare în clasă. Atât prin muncă individuală, cât și prin poziționare frontală, școlarii sunt beneficiarii oportunităților de autoformare și de învățare prin observare. E momentul pentru afirmarea de sine și pentru îmbunătățirea propriei imagini.

Creдем că oricare dintre formele de organizare amintite îi dau învățătorului șansa să evalueze capacitățile de receptare a mesajelor audiate și de exprimare orală, gramatical și ortoepic vorbind. Subtil, acesta urmărește să se apropie cât de mult elevii de C-urile care definesc exprimarea: corect, clar, concis, complet.

Per total privite, exercițiile efectuate sunt foarte utile copiilor care preferă stilul vizual de învățare. Cu titlu exemplificativ, transpunerea în poveste prin puterea imaginației și a lecturii conștiente contribuie la formarea reprezentărilor mentale. Astfel, copiii își îmbunătățesc atenția la detalii și memoria vizuală. Deopotrivă, ei își dezvoltă capacitatea de orientare în spațiu. Pe deasupra, puși în fața unei cetăți imaginare, ei „văd”, de fapt, geometria în viața cotidiană. Mai precis zis, închipuindu-și structura cetății, copiii accesează datele despre elementele de geometrie, respectiv cele despre lateralitate și localizări în spațiu.

Atât aplicația imaginativă, cât și *Piramida* sunt căi prin care li se solidifică elevilor capacitatea de a opera cu raționamente logice. Pe scurt, existența capacității de înțelegere și de rezolvare a problemelor este imperios necesară îndeosebi pe tărâmul *Matematicii*. Dovedind că știe să își organizeze și să redea corespunzător datele cerute, un copil atestă că deține atributele gândirii analitice.

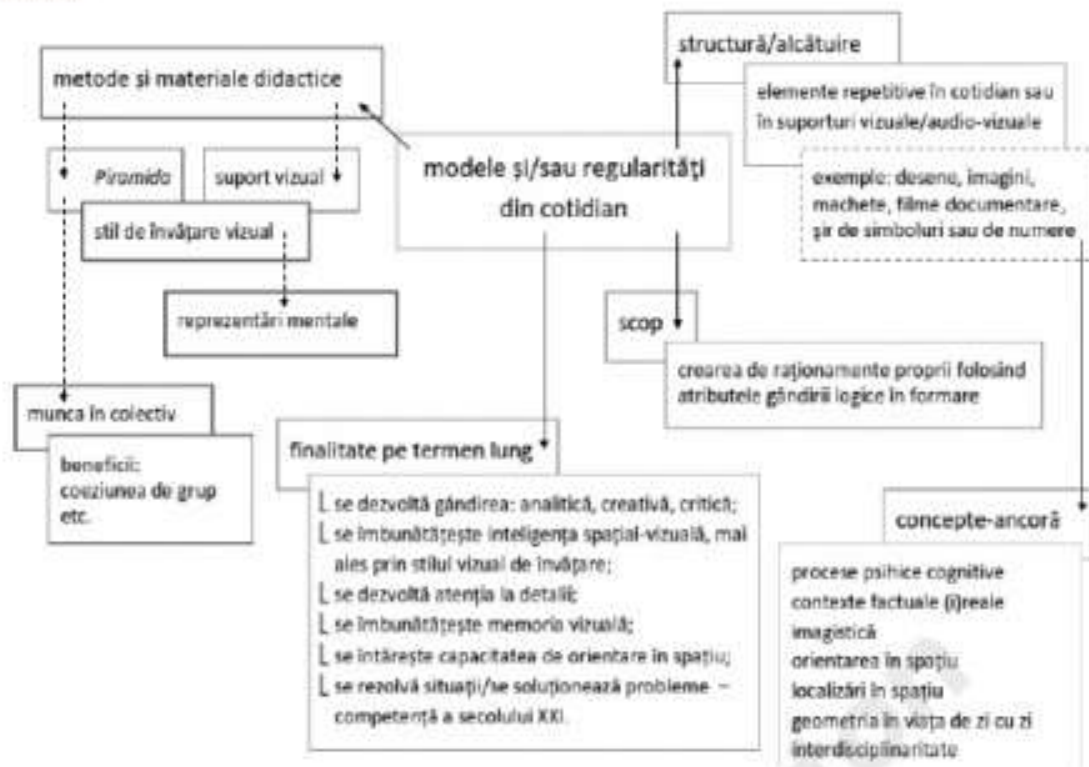
În altă ordine de idei, educabilii au de partea lor factorii ce le dezvoltă inteligența logico-matematică și cea spațial-vizuală. De aici și până la tipurile de gândire critică și creativă mai este un singur pas de făcut. Acesta însă depinde de două aspecte esențiale: flerul dascălului și potențialul resurselor materiale necesare.

În încheiere, menționăm că este salutară inițiativa de a crea contexte factuale (i) reale, în temeiul cărora se dezvoltă procesele psihice cognitive, iar dintre toate, cu precădere, gândirea logică.

Hartă conceptuală – Clasa a III-a

Matematică

Testul al XI-lea

SUBIECTUL I

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1.

a. **tre-că-toa-re**

b. **toate**

c. **înapoia**

d. Întâlnirea **noastră** a decurs excelent.
noastră – adjective pronominal posesiv

e. **întreagă** – atribut adjectival

f. **că adeseori și cioburile pot fi reunite la un loc** – propoziție subordonată completivă directă

g. Secvența sugerează schimbările prin care trec doi oameni care trăiesc o poveste de dragoste. Poate fi vorba atât de schimbări pozitive, dar și de schimbări negative. Punctele de suspensie din finalul replicii lui Gelu redau gândurile personajului referitoare la aceste modificări.

2. Fântâna dintre plopi, Mihail Sadoveanu

Mihail Sadoveanu se încadrează în categoria marilor povestitori români, ca și Ion Neculce și Ion Creangă. El scrie în perioada interbelică o operă caracterizată, în primul rând, prin vastitate, fiind considerat întemeietorul romanului istoric în literatura română. Valoroase sunt, deopotrivă, și scrierile sale sociale, dintre care se remarcă volumul de povestiri „Hanu Ancuței”.

Volumul este alcătuit din nouă povestiri, aparent independente, relatate însă de naratorii oaspeți ai aceleiași locații, un spațiu prielnic depănării firelor narative, la o cană de vin, dinaintea unei mese îmbelșugate: „S-a spus despre Sadoveanu că este un mare povestitor: ceea ce povestește el sunt o mie și una de nopți ale românilor” (Nicolae Manolescu).

Povestirea este specia genului epic, de scurtă întindere, cu un singur fir narativ, în care se relatează la persoana întâi din punctul de vedere al unui povestitor subiectiv, martor sau personaj al întâmplării. În prim-planul acestei specii literare se află acțiunea propriu-zisă, iar personajele ei sunt doar schițate. Din punctul de vedere al tehnicii narative, Sadoveanu urmează un model celebru, povestirea în ramă sau povestirea în

povestire. Astfel, cele nouă povestiri istorisite la han sunt inserate în narațiunea propriu-zisă de către nouă naratori, care le relatează, fiind personaje sau martori la întâmplările redată. Rama se constituie ca un element de unitate al volumului, fixând locul, timpul și durata depănării amintirilor.

Tehnica narativă utilizată presupune un rol dublu al fiecărei instanțe a comunicării. Povestitorul narațiunii-cadru, o ipostază autorială proiectată în text, este un drumeț neindividualizat prin nume propriu, fiind reprezentantul unei colectivități care, „într-o toamnă aurie”, poposește la han și ascultă relatările celorlalți oaspeți. El îndeplinește rolul de martor și ascultător în cadrul mirific al hanului, pentru ca, după un timp, după ce povestirile s-au sedimentat în mintea sa, să le transpună artistic.

Rama povestirii fixează coordonatele spațiale și temporale ale narațiunii.

Repererele spațiale sunt exacte; hanul, dus la celebritate de scrierea sadoveniană, are drept corespondent o locație reală din Moldova; în plan ficțional, acesta devine un loc simbolic cu valoare de motiv literar, propice depănării amintirii. Repererele temporale prezintă două coordonate: trecutul, timpul narațiunii-cadru, în care drumețul poposește la han și ascultă întâmplări desfășurate într-un timp povestit anterior celui al povestirii propriu-zise. Timpul narațiunii este doar sugerat, „într-o toamnă aurie”, „într-o îndepărtată vreme demult”.

„Fântâna dintre plopi” este cea de-a patra povestire dintre cele nouă, relatată de căpitanul de mazili Neculai Isac și are ca idee centrală iubirea.

Neculai Isac este naratorul și personajul principal al istorisirii, al cărei punct de plecare derivă dintr-un amănunt al fizionomiei sale: „ochiul drept stâns și închis îi dădea ceva trist și straniu”. Vechiul său prieten, comisul Ioniță, îl roagă să le povestească „întâmplarea năprasnică”, în care își pierduse „o lumină”. În prezentul de la han, timpul narațiunii-cadru, omul ajuns la maturitate povestește fapte petrecute în trecutul său, timpul narat, pe când era încă foarte tânăr: „De-atuncea au trecut ani peste douăzeci și cinci”

Firul epic al relatării subiective se încheagă într-un timp alert, prefațat de formula de adresare „domnilor și fraților”, care denotă respectul și afecțiunea față de audiență. Acțiunea povestirii respectă momentele subiectului, debutând cu expozițiunea. Cu douăzeci și cinci de ani în urmă, Neculai Isac era negustor de vinuri în ținutul Sucevei și face un popas la Hanu Ancuței. În timp ce se plimba călare prin împrejurimile hanului, întâlnește niște țigani care se scăldau la râu. Intriga povestirii constă în apariția unei tinere țigănci, pe nume Marga, în vârsta de optsprezece ani, care îl fascinează pe călător. Isac îi dă ei și reprezentantului grupului, Hasanache, câte un ban de argint și pleacă fiind fermecat de frumusețea fetei. Desfășurarea acțiunii continuă firul epic. Ziua următoare, fata vine la han să-i arate ce și-a cumpărat din banul primit: niște cizmulite. Își dau întâlnire într-un loc romantic, lângă han, la fântâna dintre plopi și petrec împreună o seară de neuitat, cu promisiunea că se vor vedea din nou când el se va întoarce de la Pașcani, unde trebuia să-și vândă marfa. Punctul culminant al povestirii constă în mărturisirea Margăi, la următoarea întâlnire, că Hasanache plănuiește să-l omoare pentru a-i fura banii, iar ea fusese trimisă drept momeală. Tânărul fuge, dar tâlharii erau deja pe urmele lui; în confruntarea cu aceștia, își pierde

„lumina” ochiului stâng, dar scapă cu viață. Deznodământul prezintă reîntoarcerea sa la fântână, însoțit de ajutoarele de la han, dar, din păcate, Marga nu mai era în viață, ci fusese omorâtă și aruncată în fântână; urmele de sânge risipite pe piatră îi infioară pe cei prezenți și îl fac pe tânăr să trăiască revelația sacrificiului în numele iubirii.

Din punctul de vedere al artei narative, relatarea subiectivă se remarcă prin numeroase elemente de oralitate, care au rolul de a indica perspectiva narativă auditoriului de la han, dar și de a implica lectorul în subiectul povestirii. Astfel, stilul sadovenian îmbină elemente populare, arhaice sau regionale („mazăf”, „mulțămire” etc.) cu un limbaj expresiv deosebit („lumină”, „fântână”).

Remarcabil la Sadoveanu, alături de uimitoarele descrieri, este și darul rar de a capta audiența, atât prin subiectele alese, cât și prin stilul său inconfundabil de povestitor.

„Mihail Sadoveanu consacră definitiv povestirea, asigurându-i o participare esențială și prestigioasă la viața formelor epicului.” (Edgar Papu)

B. MATEMATICĂ

I.

a)

$A = \{24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31\}$

b)

$$A = \{24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40\}$$

$$\text{card}(A \cap B) = 9$$

c)

$$A = \{24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33\}$$

$$A - B = \{25, 27, 29, 31, 33\}$$

2.

a)

$$a * c = \frac{8}{13} * \frac{3}{4} = \frac{6}{13}$$

$$b < c < a$$

b)

$$b > c > a$$

c)

$$a = \frac{8}{13} = 0,615384$$

1801 : 6 = 300 (rest 1), a 1801-a zecimală este 6.

3.

a)

Ducem $AD \perp BC$, iar în triunghiul ABD , $m(\angle BAD) = 30^\circ \Rightarrow BD = 6 \text{ cm}$

Aplicăm Teorema lui Pitagora în triunghiul $ADB \Rightarrow AD = 6\sqrt{3} \text{ cm}$

Cum $m(\angle ACD) = 45^\circ \Rightarrow AD = DC = 6\sqrt{3} \text{ cm}$. Deci $BC = 6 + 6\sqrt{3} \text{ cm}$

b) $AC = 6\sqrt{6} \text{ cm}$ (Teorema lui Pitagora aplicată în triunghiul ADC)

$$c) P_{ABC} = 18 + 6(\sqrt{3} + \sqrt{6}) \text{ cm}$$

$$A_{ABC} = 54 + 18\sqrt{3} \text{ cm}^2$$

SUBIECTUL al II-lea

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

1. Pentru sistematizarea noțiunilor, activitățile se desfășoară astfel

I. Dascălul invită în fața clasei doi elevi. Unul dintre ei descrie un coleg, iar un altul descrie un obiect de uz frecvent în activitatea școlară. Colegii lor trebuie să ghicească despre cine, respectiv despre ce este vorba. Din ambele prezentări, ei rețin cuvintele-cheie. După aceea, consultându-se laolaltă, ei alcătuiesc planul de idei al unei viitoare povești imaginare. În acea poveste, personajele principale vor fi colegul și obiectul despre care s-a vorbit în momentul de captare a atenției. Școlarii decid ce trăsături vor avea personajele alese.

II. Ora începe cu prezentarea unui plan simplu de idei. Ei trebuie să identifice persoana și lucrul despre care este vorba, drept care ei sunt atenți la trăsăturile acestora. În baza lor, copiii „prinși” într-o furtună de idei, dau frâu liber unor gânduri din care se naște o poveste imaginară. După notarea celor mai interesante gânduri, împărțiți în grupuri mici, ei scriu versiunea scurtă a poveștii. Ulterior, prin mijlocirea liderului, fiecare grup își prezintă versiunea în fața clasei. Totodată, acesta argumentează utilitatea planului de idei în organizarea muncii de creație. La sfârșit, elevii își notează cuvintele-cheie ce definesc lecția.

2. În continuare descriem activitatea aleasă pentru a fi valorificată:

La chemarea dascălului, doi elevi se prezintă în fața clasei, unde, pe rând, unul descrie un coleg, iar celălalt, un obiect uzual întâlnit în mediul școlar. La cererea dascălului, copiii din bănci indică persoana și obiectul despre care se face vorbire. În baza prezentărilor colegilor aflați la tablă, ei notează cuvintele-cheie, sub forma unei hărți conceptuale. Iar în urma unui act consultativ, ei realizează, în colectiv, planul de idei al unei povești fantastice, de creionat în viitor. Eroii acesteia sunt colegul și obiectul indicați la început, pentru captarea atenției efectivului clasei. (Harta conceptuală și planul simplu de idei sunt destul de problematice

pentru copii. De aceea, în vederea conturării ei beneficiază de ajutorul învățătorului. Aportul său e deosebit de important până când copiii deprind munca intelectuală în acest sens.)

lecția este prestabilită în conformitate cu structura acestui ansamblu de **metode**: povestirea, planul de idei, harta conceptuală, exercițiul, conversația (dirijată și catehetică), observația sistematică a conduitelor elevilor.

Resursele materiale constau în caiete, tablă și cretă colorată.

Organizarea efectivului se face frontal și în colectiv, în funcție de situație. Fără îndoială, ambele forme de organizare încurajează exprimarea verbală și de sine.

În opinia noastră, povestirea are un rol covârșitor în procesul de creștere armonioasă a copilului. În concret, povestirea îl educă școlarului limbajul și deopotrivă îl îmbogățește, îl familiarizează cu tot ceea ce implică jocul de rol, îi dă siguranță de sine. Exercițiul de comunicare la care îl provoacă învățătorul, cerându-i să povestească, favorizează anumite aspecte. Mulțumită lor, micul școlar atestă, în timp:

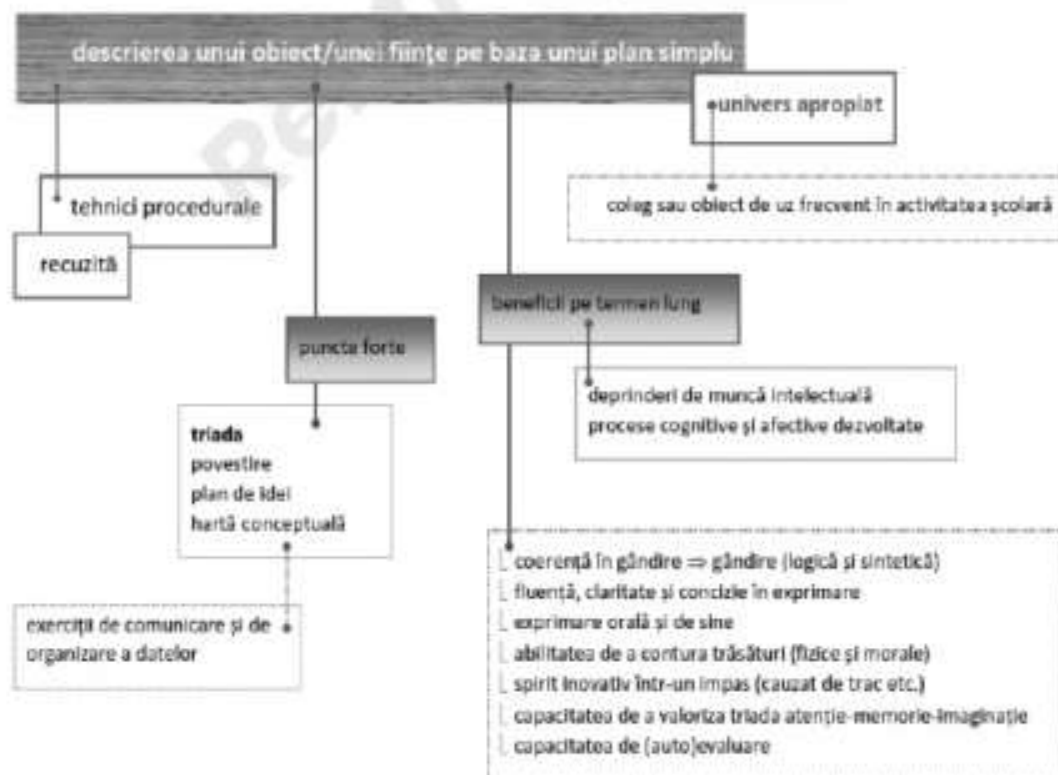
coerență în gândire, fluentă, claritate și concizie în exprimare, abilitatea de a contura trăsături (fizice și morale), spirit inovativ într-un impas (cauzat de trac etc.), capacitatea de a valoriza triada atenție-memorie-imaginație, capacitatea de autoevaluare.

Povestirea se împletește perfect cu alte metode valoroase: harta conceptuală și planul de idei împreună sau separat, acestea organizează gândirea (logică și sintetică), creează mediul propice pentru transformarea anumitor concepte date în simboluri, simplifică munca intelectuală – chiar și pe teritorii străine, dar totuși complementare (de pildă, *Matematică, Științele naturii*). Drept care, atuurile lor sunt de luat în considerare, întrucât fac metodele în speță să fie aplicabile pe mai multe paliere/domenii. Ba mai mult decât atât, acestea dezvoltă procesele psihice vitale în bunul mers al proiectului didactic. Ne referim aici la procesele cognitive, care privesc: atenția, memoria, percepția, imaginația, reprezentările, limbajul și creativitatea. De bună seamă, ne referim și la procesele afective, cărora povestirea le este favorabilă: emoțiile, sentimentele și motivația.

În loc de încheiere, salutăm inițiativa învățătorului de a încuraja spiritul liber al copilului pe durata expunerii orale, îndeosebi când evidențiază însușiri ale unor oameni/lucruri. Această abordare îi imprimă lecției un caracter interdisciplinar, dată fiind legătura temei cu alt obiect de studiu. Dezvoltare personală.

Hartă conceptuală – Clasa a III-a

Limba și literatura română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. Pentru însușirea noțiunilor, activitățile se derulează astfel:

pentru copii. De aceea, în vederea conturării ei beneficiază de ajutorul învățătorului. Aportul său e deosebit de important până când copiii deprind munca intelectuală în acest sens.)

lecția este prestabilită în conformitate cu structura acestui ansamblu de **metode**: povestirea, planul de idei, harta conceptuală, exercițiul, conversația (dirijată și catehetică), observația sistematică a conduitelor elevilor.

Resursele materiale constau în caiete, tablă și cretă colorată.

Organizarea efectivului se face frontal și în colectiv, în funcție de situație. Fără îndoială, ambele forme de organizare încurajează exprimarea verbală și de sine.

În opinia noastră, povestirea are un rol covârșitor în procesul de creștere armonioasă a copilului. În concret, povestirea îl educă școlarului limbajul și deopotrivă i-l îmbogățește, îl familiarizează cu tot ceea ce implică jocul de rol, îi dă siguranță de sine. Exercițiul de comunicare la care îl provoacă învățătorul, cerându-i să povestească, favorizează anumite aspecte. Mulțumită lor, micul școlar atestă, în timp:

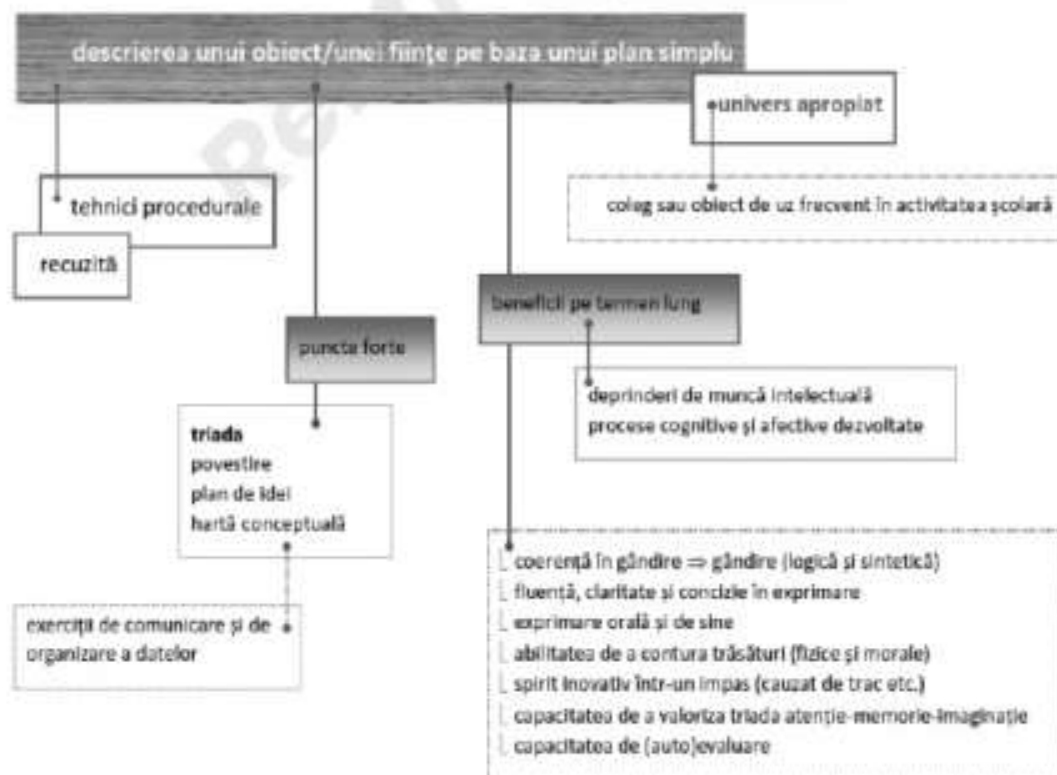
coerență în gândire, fluentă, claritate și concizie în exprimare, abilitatea de a contura trăsături (fizice și morale), spirit inovativ într-un impas (cauzat de trac etc.), capacitatea de a valoriza triada atenție-memorie-imaginație, capacitatea de autoevaluare.

Povestirea se împletește perfect cu alte metode valoroase: harta conceptuală și planul de idei împreună sau separat, acestea organizează gândirea (logică și sintetică), creează mediul propice pentru transformarea anumitor concepte date în simboluri, simplifică munca intelectuală – chiar și pe teritorii străine, dar totuși complementare (de pildă, *Matematică*, *Științele naturii*). Drept care, atuurile lor sunt de luat în considerare, întrucât fac metodele în speță să fie aplicabile pe mai multe paliere/domenii. Ba mai mult decât atât, acestea dezvoltă procesele psihice vitale în bunul mers al proiectului didactic. Ne referim aici la procesele cognitive, care privesc: atenția, memoria, percepția, imaginația, reprezentările, limbajul și creativitatea. De bună seamă, ne referim și la procesele afective, cărora povestirea le este favorabilă: emoțiile, sentimentele și motivația.

În loc de încheiere, salutăm inițiativa învățătorului de a încuraja spiritul liber al copilului pe durata expunerii orale, îndeosebi când evidențiază însușiri ale unor oameni/lucruri. Această abordare îi imprimă lecției un caracter interdisciplinar, dată fiind legătura temei cu alt obiect de studiu. Dezvoltare personală.

Hartă conceptuală – Clasa a III-a

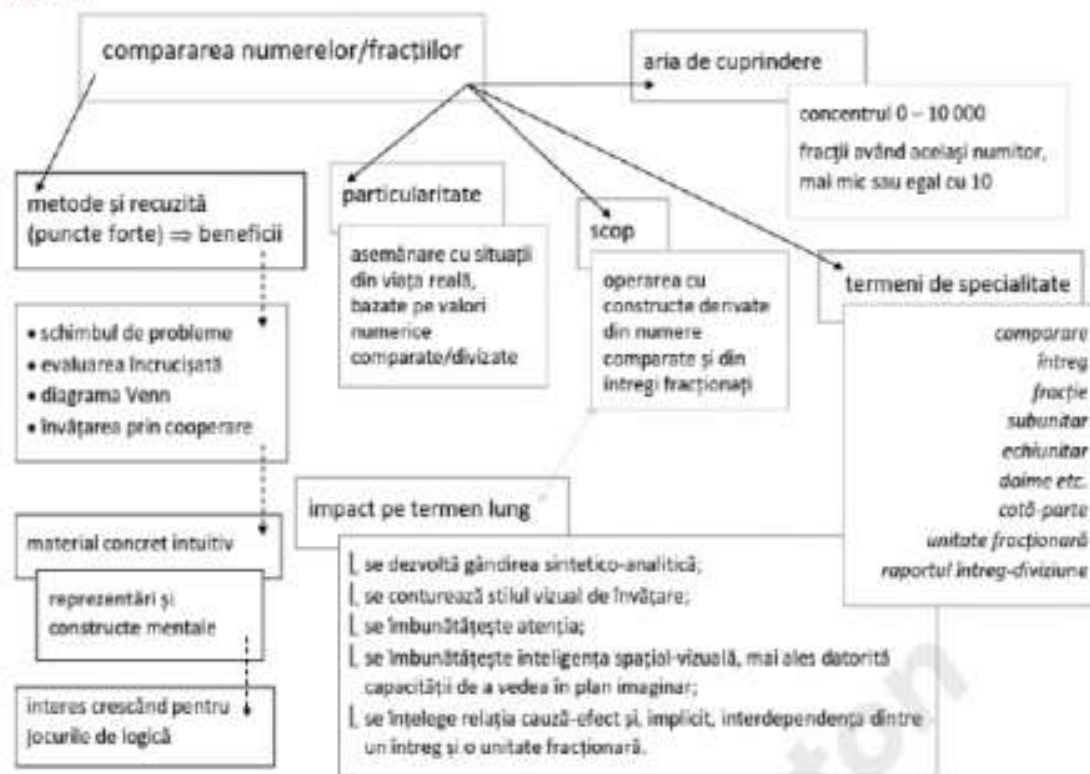
Limba și literatura română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. Pentru însușirea noțiunilor, activitățile se derulează astfel:

Testul al XII-lea

SUBIECTUL I

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1.

a. răb-da-re

b. putea

c. tristețe

d. Cartea e a mea.

a – articol posesiv

e. **egreu** – nume predicativ

f. **să fiu fericit** – propoziție subordonată completivă directă

g. Secvența subliniază faptul că oamenilor le vine greu să renunțe la prejudecăți și astfel fericirea devine un lucru complicat, uneori imposibil de atins. Ștefan știe foarte clar ce nu presupune fericirea, dar, în același timp, nu și ce presupune ea.

2. Poveste sentimentală, Nichita Stănescu

Neomodernismul poetic este curentul literar prezentat de Generația șaișecistă și se remarcă prin revenirea poeziei la adevărata ei menire, depășind literatura proletcultistă și continuând tradiția valoroasă interbelică.

Începând cu 1960 se produce o revenire a poeziei la lirism, prin înnoirea formelor de expresie moderniste, cum ar fi limbajul ambiguu, metaforele subtile, imaginile insolite și prin îmbogățirea lor cu noi trăsături: imaginația debordantă împletită cu luciditatea, promovarea sensibilității și a ironiei, formulele artistice diversificate, prezentarea universului afectiv al individului contemporan, preferința pentru discursul liric de tip confesiune, explorarea deplină a forței de expresivitate a limbajului, care devine un scop în sine, promovarea jocului de cuvinte, asocierii, uneori ilogice, a sensurilor, înlăturarea oricărui compromis tematic sau stilistic ca expresie a proletcultismului.

Nichita Stănescu este un poet reprezentativ al Generației șaișeciste, aparținând literaturii postbelice și încadrându-se în curentul literar neomodernism. El debutează în 1960, cu volumul de versuri „Sensul iubirii”,

urmat de o bogată activitate creatoare. Se remarcă prin originalitatea limbajului, propunând o nouă abordare a cuvântului. Criticul literar Nicolae Manolescu afirma că universul stănescian are la bază „o metafizică a concretului și o fizică a emoțiilor”, dematerializând astfel concretul și materializând abstractul și alcătuiind „un cosmos al vorbirii”.

Poezia „**Poveste sentimentală**” face parte din cel de-al doilea volum de versuri stănescian, intitulat

„O viziune a sentimentelor”, publicat în 1964. Apariția acestuia inițiază o aventură a cunoașterii totale, pe cale senzorială. Ștefania Mincu afirma că „Nichita Stănescu este la noi primul poet al sentimentului lucid, al exprimării premeditate a stării de fericire conștientă”.

Tema poeziei este iubirea, sentiment care, prin cuvânt, poate iniția o cosmogonie. Textul liric se constituie ca o meditație asupra iubirii și asupra cuvântului.

Titlul proiectează discursul liric în imaginar, sugerat de cuvântul „poveste”, și sintetizează ideea centrală, anume capacitatea pe care o au sentimentele de a instaura un univers aparte.

Poezia este alcătuită din optsprezece versuri, care pot fi structurate în trei secvențe lirice.

Incipitul textului, introdus prin locuțiunea adverbială „pe urmă”, oferă impresia continuării unui discurs anterior, pe tema iubirii și prezintă un moment de maximă intensitate a poveștii de iubire: „Pe urmă ne vedeam din ce în ce mai des”. Această secvență se axează pe prezența a două ipostaze lirice numite „eu” și „tu”, prin mărci pronominale specifice; aceste ipostaze par a reface starea de grație a iubirii cuplului primordial. Îndrăgostiții trăiesc o aventură ontologică, plasându-se de o parte și de cealaltă a timpului coborât în concret și manifestând intenția de a-l transforma într-o coordonată subiectivă propice apropierei eterne dintre cele două principii: „Eu stăteam la o margine-a orei/tu – la cealaltă”. Comparația inedită „ca două toarte de amforă” face o trimitere subtilă către Antichitate și către originile omenirii și totodată exprimă ideea formării unui cuplu indestructibil, ca și cel adamic.

A doua secvență lirică se axează pe valențele afective ale comunicării dintre îndrăgostiți prin intermediul cuvântului, un motiv specific al liricii stănesciene. Distanța imaginară dintre „el” și „ea” este abolită prin posibilitatea de a folosi acest vehicul de comunicare, prin care cei doi își împărtășesc gândurile. Acesta devine lătmotivul poeziei, ca axă generatoare a noului univers al iubirii spirituale. Coborât în concret, tinde să se constituie ca principiu de bază al creației, liantul dintre cunoaștere la nivelul aparenței, al privirii, care spre esență, prin comunicarea la nivel sufletesc.

Eul liric, copleșit de imaginea unei stări de spirit unice, potențate prin cuvânt, se ancorează puternic în realitate, luând-o în stăpânire și subordonând-o fanteziei, prin percepția exactă a efectelor concrete ale vorbelor, capabile să incline iarba în cădere: „îmi lasam un genunchi/iar cotul mi-înfingeam în pământ”. Contemplația este starea prielnică unei noi geneze aflate sub semnul iubirii. Ampla comparație sugestivă, „să privesc iarba-nclinată/de căderea unui cuvânt,/ca pe sub laba unui leu alergând”, are la bază un procedeu recurent în lirica stănesciană, anume capacitatea imaginativă de a coborî abstractul în concret.

În cea de-a treia secvență, „cuvintele”, precum păsările, traversează distanța dintre îndrăgostiți, anulând-o la nivel spiritual, iar împlinirea sentimentelor prin intermediul acestora le conferă celor doi forța primară de a reface geneza Universului. Ele se află astfel în relație cu Logosul biblic, creând o lume nouă, populată de El și Ea, membrii cuplului etern, care fundamentează originea omenirii: „și cu cât te iubeam mai mult, cu atât/repetau, într-un vârtej aproape văzut./structura materiei, de la-nceput”. Universul creat prin puterea cuvântului, izvorât din iubirea eternă, capătă caractere de generalitate exprimând capacitatea umană de a crea teritorii imaginare proprii.

În ansamblu, poezia este un discurs liric cu accente epice, sugerate de cuvântul „poveste”, din titlu, care proiectează în imaginație procesul comunicării prin cuvânt.

Procedeele moderniste, evidente încă de la lecturarea poeziei sunt: adâncirea discursului de factură existențială a iubirii-creație, ambiguitatea limbajului și utilizarea metaforelor inedite, crearea unui univers imaginar propriu al reprezentării abstracțiunilor în formă concretă și prozodia.

Din punctul de vedere al limbajului artistic, se remarcă o forță de sugestie a metaforei („toarte de amforă”, „stăteam la o margine-a orei”, „Vârtejul lor putea fi aproape văzut”), precum și comparația amplă, prin care abstractul coboară în concret.

Reprezentant al generației sale, Nichita Stănescu se definește prin creație, pe care o consider esența vieții, afirmând că „poezia nu este numai artă, este însăși viața, însuși sufletul vieții”, iar criticul literar Eugen Simion considera lirica stănesciană „poezia poeziei”, remarcă prin care se accentuează interiorizarea profundă a stării de grație a creatorului.

B. MATEMATICĂ

1.

a)

$$A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8\}$$

b)

$$A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16\}$$

$$\text{card}(A-B) = 9$$

c)

$$A = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25\}$$

$$B = \{15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29\}$$

$$A \cap B = \{15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25\}$$

2.

a)

$T + M + F = 83$ unde $T =$ vârsta tatălui, $M =$ vârsta mamei și $F =$ vârsta fiului

Notăm cu $t = T - 4$, $m = M - 4$ și $f = F - 4$

$$t + m + f = 71$$

$$t = 2f$$

$$t = m + 4$$

$$5t = 150$$

$$t = 30 \text{ de ani}$$

$$T = 34 \text{ de ani}$$

b)

$$F = 19 \text{ ani}$$

$$M = 30 \text{ ani}$$

c)

$$83 - 21 = 62$$

3.

a)

$AM = 9\sqrt{3}$ cm (Teorema lui Pitagora aplicată în triunghiul AMB sau AMC)

$$b) A_{ABC} = \frac{AM * BC}{2} = 81\sqrt{3} \text{ cm}^2$$

$$A_{ABC} = \frac{F\sqrt{3}}{4} = 81\sqrt{3} \text{ cm}^2$$

c) Ducem $MN \perp AC \Rightarrow d(M, AC) = MN$

MN este înălțime în triunghiul AMC dreptunghic în $M \Rightarrow MN = \frac{AM * MC}{AC} = \frac{9\sqrt{3}}{2}$ cm $\Rightarrow d(M, AC) =$

$$\frac{9\sqrt{3}}{2} \text{ cm}$$

SUBIECTUL al II-lea

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

1. Pentru recapitularea noțiunilor, activitățile se derulează astfel:

I. Dascălul le citește elevilor un scurt articol despre desființarea unui parc din comunitate. Apoi li se cere să propună soluții pentru salvarea lui. Acestea sunt notate într-o sesiune de brainwriting. În grupuri mici, elevii se gândesc la pașii de parcurs pentru conceperea unor proiecte interdisciplinare, toate având drept scop păstrarea integrității parcului. Etapele sunt scrise în baza unor cuvinte-cheie notate de învățător pe tablă. Acestea fac trimitere către domenii precum: protecția mediului, educație civică, educație fizică și sport. După citirea tuturor schițelor, se compilează ideile pentru a rămâne în discuție un singur proiect.

II. Învățătorul le propune elevilor un mic exercițiu de imaginație: să își închipuie că iau parte la proiectarea unui atelier meșteșugăresc. Acesta se va deschide în unitatea lor școlară. Ei pot veni cu sugestii cât mai practice și mai inovative. În acest scop, se „pornește” furtuna de idei. După notarea celor mai bune idei, cu aportul învățătorului, copiii alcătuiesc un text în care argumentează impactul pozitiv al aceluia proiect asupra elevilor din școala respectivă.

2. Dintre activitățile descrise alegem una și o valorificăm așa:

Pentru spargerea gheții, dascălul citește un articol despre desființarea unui parc din comunitate. Așa începe un dialog ce privește un fapt ipotetic. Acesta le cere elevilor să își imagineze că sunt factori decizionali, ceea ce înseamnă că pot propune soluții pentru a-l salva. Așa începe o sesiune de brainwriting, în timpul căreia sunt notate soluții. Elevii se grupează câte 8 la o masă. Fiecare copil își rezervă 5 minute, să scrie 3 idei. După aceea, învățătorul citește cu voce tare notițele. Rămân în discuție cele mai bune idei. În grupuri mici, copiii se gândesc la cum pot realiza proiecte interdisciplinare; toate au același scop, adică păstrarea integrității parcului. Ei concep etapele de lucru după cuvintele-cheie scrise pe tablă de învățător. Proiectele ating domenii ce deschid subiecte frumoase. Domeniile atinse sunt: protecția mediului, educație civică, educație fizică și sport. Spre final, dascălul citește schițele. Se compilează ideile pentru a obține un singur proiect.

Fluxul lecției curge după aceste **metode**: conversația, brainwritingul (6-3-5), problematizarea, învățarea prin cooperare, exercițiul, observația sistematică a comportamentelor elevilor.

Resursele materiale constau în fișe de lucru, tablă și cretă colorată.

Organizarea se face frontal și în grup, după caz. În aceste forme de organizare, copiii au oportunitatea să își exerseze abilitățile de comunicare constructivă. Negreșit, acestea reprezintă mediul favorabil pentru (re)nașterea spiritului de echipă, destinat să dezvolte abilitățile de relaționare durabilă.

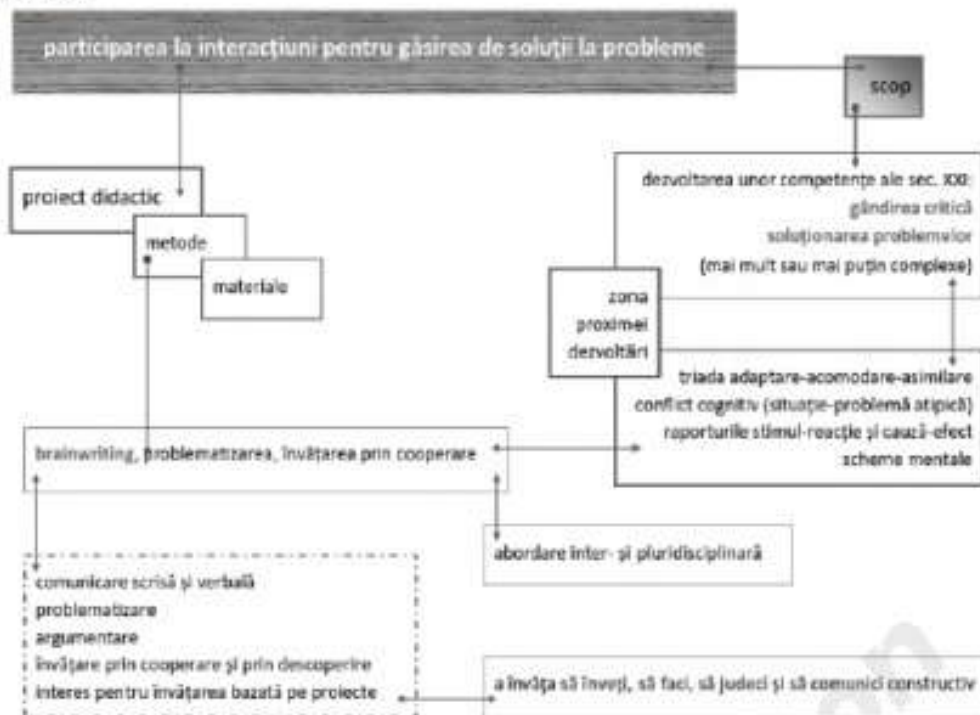
Elevului îi este prezentată o situație-problemă suficient de complexă și cu impact major asupra comunității. Felul în care el se raportează la cazul dat spre soluționare indică nivelurile atinse de gândirea (logică și critică) și de componenta atitudinală. Aplicând metoda 6-3-5, învățătorul urmărește modul în care elevul: se manifestă ieșind din zona de confort, folosește structuri mentale construite împrejurul unor cuvinte-ancoră ce aparțin mai multor arii curriculare, realizează conexiuni între experiențele de învățare dobândite studiind discipline conexe, înțelege raporturile stimul-reakție și cauză-efect, formulează întrebări-cheie și/sau răspunsuri bine argumentate, găsește idei creativ-inovative susceptibile să rezolve probleme atipice, generează idei ce schimbă mentalități.

Recapitularea se face pe terenul propice câtorva algoritmi congruenți: triada adaptare-acomodare asimilare, scheme mentale, conflict cognitiv, învățare interși pluridisciplinară, munca în grup.

Această abordare aparte atrage după sine doar efecte pozitive, resimțite treptat în procesul formativ-educativ al școlarului. Dovedind că știe să utilizeze schemele mentale construite prin acumulare și reproducere de date, elevul atestă că a învățat să învețe, respectiv să facă. Un exemplu în acest sens este conflictul cognitiv provocat de situația-problemă atipică. Rezolvându-l, el demonstrează că și-a însușit lecțiile despre priceperi, deprinderi și atitudini. Ca atare, ei intră în zona proximei dezvoltări.

În subsidiar, abordarea îi permite învățătorului să observe modurile în care copiii se exprimă (în scris, oral și pe sine), raționează și relaționează.

În încheiere, conchidem astfel: Metoda principală – brainwritingul – favorizează apariția circumstanțelor în care educabilii: comunică în scris și verbal, problematizează, argumentează, își influențează reciproc atitudinile și reprezentările, învață prin cooperare și prin descoperire, se familiarizează cu învățarea bazată pe proiecte. Pe scurt, educabilii exersează două dintre competențele secolului XXI: gândire critică și soluționarea problemelor (mai mult sau mai puțin complexe).

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. Pentru recapitularea noțiunilor, activitățile decurg astfel:

I. Împărțiți în grupuri, copiii măsoară lungimea obiectelor indicate de învățător, existente în sala de clasă. Ei folosesc instrumente de măsură standardizate. Liderii înregistrează dimensiunile acelor obiecte. În considerarea datelor din tabel, în cadrul aceluiași echipe, se compun exerciții și probleme pe fișe de lucru. După ce dascălul le certifică corectitudinea și calitatea, echipele fac schimb de fișe pentru a le rezolva și, implicit, pentru a le corecta. În ultimul moment al lecției copiii observă fotografiile afișate frontal, fotografiile ce înfățișează diferite obiecte întâlnite frecvent în mediul apropiat. Ei sunt provocați să estimeze dimensiunile și să se grupeze după cum le indică întrebarea „Multiplu ori submultiplu?”.

II. Organizați în grupuri, copiii au la dispoziție fișe de lucru, ilustrații și jetoane cu simbolurile multiplilor și ale submultiplilor litruului. Ilustrațiile și jetoanele trebuie asociate după criteriile date. În tabel, elevii categorisesc corpurile lichide după dimensiunile măsurate cu instrumente standardizate, dar și după dimensiunile aproximative. După validare/corectare, împreună, ei realizează un colaj cu toate ilustrațiile. Acesta ia forma unei viitoare teme de cercetare.

2. În continuare, tratăm subiectul ce privește una dintre activitățile descrise.

Învățătorul organizează efectivul clasei în grupuri mici. Acesta le pune la dispoziție fișe de lucru și diverse ilustrații. Totodată, acesta le cere copiilor să le asocieze după anumite criterii. Într-un tabelul regăsit în fișe, ei împart corpurile ilustrate după dimensiuni. În funcție de cerință, unele sunt măsurate cu instrumente standard, iar altele sunt estimate cu instrumente nonstandard. Datele sunt înregistrate în rubricile *Submultiplii litruului* și *Multiplii litruului*. Învățătorul se pronunță în privința corectitudinii lor. Apoi, copiii realizează, în colectiv, un colaj cu ilustrațiile în cauză. Acesta reprezintă suportul în baza căruia ei își structurează ideea unui proiect cu tema *Vizită la ferma de vite*. Tema este redată, schematic, de învățător la tablă, iar de copii, în caiete.

Resursele procedurale folosite de învățător sunt acestea: observația, învățarea prin cooperare, conversația (dirijată), exercițiul, colajul, tema de cercetare, observația sistematică a conduitelor.

Baza materială constă în: ilustrații, jetoane, lipici, carton, fișe de lucru, creioane, caiete, tablă și cretă.

Organizarea efectivului se face în grupuri mici și frontal.

Invitând copiii, imaginar, pe platforma unei ferme zootehnice, dascălul face lecția pe înțelesul și pe placul lor. Fiind la fața locului prin forța inteligenței spațial-vizuale și a graficii fișei de lucru, ei observă îndeaproape instrumentele cu care se măsoară capacitatea. Ilustrațiile înfățișează corpuri lichide (apă, lapte, smântână, zer) și simbolurile unor unități de măsură standardizate; în speță, (sub)multiplii litruului. După asocierea lor,

elevii indică denumirile anumitor unități de măsură nonstandardizate, întâlnite în viața cotidiană. În acest scop bine determinat, învățătorul utilizează itemi de tip pereche, respectiv itemi cu alegere multiplă.

Transpunerea micilor școlari într-o situație reală îi familiarizează cu unitățile de măsură standardizate ce fac obiectul lecției. De exemplu, făcând conștient legătura între imagini și simboluri, ei ajung să internalizeze scara, pe care (des)cresc valorile în cauză. Peste timp, avându-le fixate, ei pot rezolva cu ușurință operații ce reclamă efectuarea transformărilor din submultipli în multipli – și invers.

Și tabelul are un rol important în vederea realizării scopului lecției. Acesta pune elevii în fața situației de a-și organiza/reprezenta datele obținute. Așa, ei au o perspectivă mai bună asupra datelor. Cu alte cuvinte, având notițele dinainte, elevilor li se imprimă în minte imaginea ce reflectă ansamblul unităților de măsură a capacității. În plus, lor li se imprimă în minte conceptul de *unitate de măsură*; în cazul nostru, litrul. În esență, acesta este un etalon în jurul căruia gravitează celelalte măsuri-tip pentru capacitate.

În completare vine colajul. Și acesta are un rol esențial în structurarea și fixarea informațiilor. Atuurile lui sunt coloristica și simbolistica. Laolaltă, imaginile dublează puterea mesajului principal, făcându-l complex și mai evident.

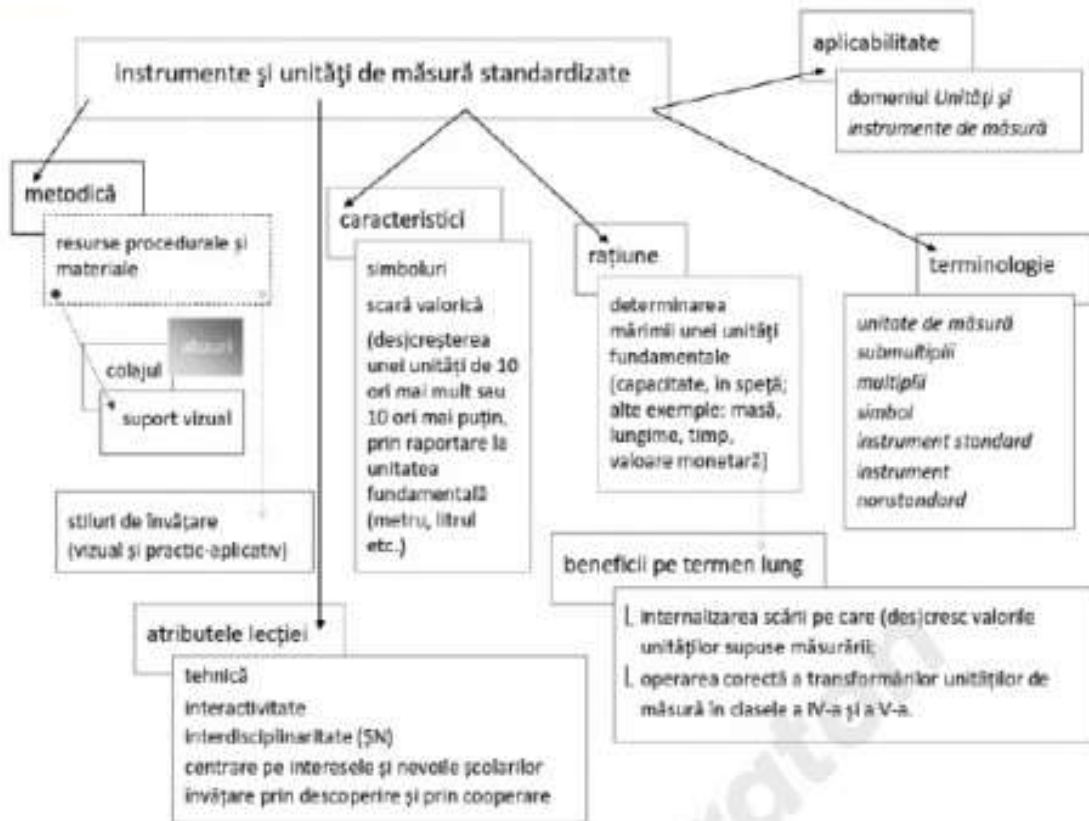
Pe deasupra, invariabil, elevii ating un domeniu complementar temei curente, domeniul științelor naturii. Prin dialog dirijat, ei intră în subiecte despre animalele domestice întâlnite în ferma utopică. (Subiectele pot privi, de pildă, alcătuirea corpului, mediul de viață, alimentația animalelor în discuție). Pe durata dialogului, învățătorul urmărește reactualizarea cunoștințelor din sfera științelor naturii, dar și verificarea fondului lexical pasiv. În paranteză fie zis, lecția este și un bun prilej de testare a competențelor de comunicare la nivelurile receptiv și expresiv, iar când este cazul, de îndreptare a erorilor de exprimare orală. În plus, prin mici exerciții de comunicare, se pot ilustra sinonime, antonime și omonime, fără a se preciza terminologia. În acest mod, se mai îndeplinește un obiectiv operațional: îmbogățirea vocabularului corelativ temei.

Activitatea se încheie cu expunerea unei potențiale teme de cercetare. Colajul este suportul de lucru din care va rezulta un proiect. Tema incită la investigație, negreșit. Curioși din fire, copiii se lasă pătrunși de ideea ce îi aduce împreună la masa de studiu. Așa se pot crea premisele învățării prin descoperire și prin cooperare.

Per ansamblu, strategia dascălului este favorabilă tuturor elevilor, independent de ritmurile și de stilurile acestora de învățare. Credem în reușita demersului didactic, întrucât contăm pe atributele ce îi dau consistență lecției: tehnică, centrare pe interesele și nevoile școlărilor, interactivitate și interdisciplinaritate.

Hartă conceptuală – Clasa a III-a

Matematică

Testul al XIII-lea

SUBIECTUL I

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1.

a. **a-mân-doi**

b. **orașului**

c. **uscați**

d. Copilul **a ajuns** acasă.
a ajuns – verb predicativ

e. **la mal** – complement circumstanțial de loc

f. să-i spun lui papa – propoziție subordonată circumstanțială de scop

g. În secvența indicată este sugerată oscilația lui Alice între glasul iubirii care o îndeamnă să-și urmeze iubitul și glasul prudenței, al decenței, care o sfătuiește să ceară acordul părinților mai întâi.

2. Iona, Marin Sorescu

Drama „Iona” constituie debutul dramaturgic al scriitorului Marin Sorescu. A fost scrisă în 1965 și a fost publicată în 1968, în revista „Luceafărul” și inclusă în trilogia „Setea muntelui de sare”, alături de alte două drame, anume „Paraclisierul” și „Matca”.

Genul dramatic cuprinde operele literare destinate reprezentării scenice. Acestea sunt divizate în acte, alcătuite, la rândul lor, din scene, prin care se marchează intrarea sau ieșirea unui personaj din scenă ori schimbarea locului acțiunii. Autorul prezintă în mod indirect, gândurile și sentimentele, prin intermediul personajelor, care comunică între ele, dialogul determinând înaintarea acțiunii. Intervenția directă a autorului este evidentă doar prin didascalii.

Drama este o specie a genului dramatic, în proză sau în versuri, care dezvoltă un conflict puternic între date contradictorii ale realității create, având un final grav, care îndeamnă la meditație.

Piesa „Iona”, subintitulată „tragedie în patru tablouri”, are un singur personaj, care dialoghează cu sine, într-un solilocviu de natură filosofică, pe tema destinului uman. Această operă este reprezentativă pentru teatrul modern.

Drama lui Sorescu are drept sursă de inspirație mitul biblic al lui Iona. Personajului mitic i se încredințase misiunea de a propovădui cuvântul lui Dumnezeu în cetatea Ninive. Copleșit de povara misiunii, acesta fuge, îmbarcându-se pe o corabie, dar Domnul îl pedepsește și trimite o furtună puternică pe mare, ceea ce îl determină pe corăbieri să-l arunce în valuri pe intrus, pentru a potoli urgia. Iona este înghițit de un monstru marin, în pântecul căruia petrece trei zile și trei nopți, după care este iertat de Dumnezeu, care poruncește monstrului să îl elibereze pe uscat.

Dramaturgul adaptează valențele mitului la problematica omului modern, corelându-l cu latura existențială a destinului omenirii.

Titlul este un substantiv propriu, care desemnează numele personajului principal, nume preluat din Biblie. Dramaturgul are însă certitudinea că „în vreo limbă veche”, „lo” înseamnă „eu” devenind simbolic și reprezentând individul, în general.

Piesa este alcătuită din patru tablouri, are un singur personaj și doi figuranți, Pescarul I și Pescarul II. Modul de expunere este solilocviul, numit și monolog dialogat, în care individul vorbește cu dublul său. Autorul intervine, în mod direct în didascalii, oferind explicații asupra problematicii piesei.

În primul tablou, Iona, stăpân al mării, visează de o viață să prindă peștele cel mare. Ghinionist, la pescuitul în mare, el se autoluzionează că este îndemânic, aruncând undița în acvariul adus de acasă, în fiecare duminică. În acest joc al simulării propriei profesii, personajul își pierde treptat conștiința identității, metamorfozându-se în pește: „noi, peștii, înotăm printre nade atât de repede încât părem gălăgioși”. Ca pește, el va fi înghițit de un chit enorm.

În al doilea tablou ajunge în pântecul uriaș al peștelui. Iona își învinge teama prin cuvânt: „Fac ce vreau. Vorbesc...” Conversând cu dublul său fictiv, el își exersează umorul și ironia, este când grav, când jovial. Nu se simte damnat, se instalează confortabil în burta peștelui, legând chiar un dialog familiar, colocvial cu acesta: „măi mustețea”. Are nostalgia unui spațiu stabil unde să-și odihnească simțirea, visează o bancă de lemn „un lăcaș de stat cu capul în mâini în mijlocul sufletului”.

În tabloul al treilea, Iona își continuă reflecțiile despre viață și moarte. Încearcă să iasă din captivitate, dar tentativele sale repetate de a depăși limitele unui orizont sunt inutile. Iona trece dintr-un spațiu închis în alt spațiu închis, viața nefiind decât un șir de lumi închise. Apariția a doi pescari figuranți sugerează și drama unei existențe mediocre. Dorința de libertate a personajului îl face să imagineze un scenariu mitic al revenirii în timpul original, purificator.

În ultimul tablou, aflat în gura ultimului pește spintecat, Iona descoperă că toate „Jucrurile sunt pești” și că orizontul este un „șir nesfârșit de burți”. În această situație, el decide să pornească în altă direcție, spintecându-și abdomenul. Sinuciderea lui este însă plină de speranță: „răzbatem cumva noi la lumină”. Cuvintele sale finale, care preced tăcerea veșnică exprimă încrederea acestuia că, într-o altă dimensiune existențială, va dobândi libertatea spirituală. „Recapitularea, în finalul piesei, a acestei vieți, pune într-o lumină clară sensul procedurii de realizare a paradigmaticului”. (Marin Popescu)

Criticul literar Nicolae Manolescu oferă o interpretare sugestivă finalului dramei: „Gestul final al eroului nu e o sinucidere, ci o salvare. Singura salvare – care înseamnă că lupta continuă și după ce condiția tragică a fost asumată.”

O inovație a teatrului modern este reprezentată de absența altor personaje, Iona fiind nevoit să se dedubleze pentru a comunica. Cei doi figuranți sunt incompatibili spiritual cu acesta și de aceea ei nu pot stabili o relație.

Piesa de teatru „Iona” este o operă literară modernă, care se încadrează curentului neomodernism, pentru că întrunește trăsături definitorii ale acestei clasificări: este o dramă cu textură ideatică adâncă, se fundamentează pe un mit biblic, adaptat omului modern, cu o conștiință profundă, dilematică. Dezvoltă tipologia însinguratului, inadaptat la realitatea căreia îi aparține, prezentând frământările lăuntrice ale conștiinței, redată prin maniera inovatoare a solilocviului, îmbinând motivul dublului cu cel al sorții schimbătoare și al timpului, conflictul principal se petrece în planul conștiinței.

B. MATEMATICĂ

1.

a)

$$A = \{10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30\}$$

b)

$$A = \{16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30\}$$

$$\text{card}(A-B) = 8$$

c)

$$A = \{21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30\}$$

$$A \cap B = \{21, 23, 25, 27, 29\}$$

2.

a)

$$\text{În prima zi} = \frac{3}{7} * 28 = 12 \text{ probleme}$$

b)

$$\text{În a doua zi} = \frac{2}{7} * 28 = 8 \text{ probleme}$$

$$\text{În a treia zi} = 28 - 12 - 8 = 8 \text{ probleme}$$

c)

$$28 - 14 = 14 \text{ probleme}$$

$$\frac{14}{28} = 0,5$$

$$\frac{1}{2}$$

3.

a)

$$BD = 5 \text{ cm}$$

b) Observăm că BD este jumătate din AB $\Rightarrow m(\angle DAB) = 30^\circ \Rightarrow m(\angle CAD) = 60^\circ \Rightarrow m(\angle ACD) = 30^\circ$

$$AC = 10\sqrt{3}$$

c) Aplicăm Teorema lui Pitagora în triunghiul CDA dreptunghic în A $\Rightarrow DC = 15 \text{ cm}$

$$BC = 20 \text{ cm}$$

SUBIECTUL al II-lea

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

1. În scopul însușirii noțiunilor, activitățile decurg astfel:

I. În semicerc, elevii urmăresc ecranizarea poveștii *Palatul de cleștar*, de B.Ș. Delavrancea. Grupați câte cinci la măsute, ei așază cuvintele-etichetă în ordinea cronologică a secvențelor văzute. Apoi, li se cere să aleagă dintr-un bol alte cuvinte-etichetă, în baza cărora modifică sfârșitul narațiunii. După un timp de lucru, liderii prezintă frontal noile versiuni ale poveștii. În încheiere, ei justifică motivele pentru care au schimbat finalul. După ascultarea versiunilor, se pune în discuție cea mai captivantă dintre ele și cea mai plină de învățături. Copiii cuprind finalul într-un proverb. Având-l în gând, fiecare copil scrie un eseu de 5 minute.

II. Frontal, elevii urmăresc ecranizarea poveștii *Mincinosul*, de E. Plugaru. În timpul vizionării secvențiale, ei completează tabelul specific metodei predicțiilor. Întrebările-cheie adresate de învățător îl provoacă să schimbe fundamental povestea. Copiii își aleg un personaj pentru a-l duce într-altă poveste, ca să devină eroul cuiva nevoiaș. La finalul activității, ei alcătuiesc harta textului (original), în versiunea E. Plugaru. De ajutor sunt întrebările: Cine? Ce? Când? Unde? Cum? De ce?

2. În scopul realizării competenței în cauză, dezvoltăm astfel una dintre activitățile descrise:

Stând sub formă de semicerc, elevii vizionează filmul ce conține o poveste de B.Ș. Delavrancea, *Palatul de cleștar*. Dascălul îi așază apoi câte cinci la o masă. Pe mese sunt cuvinte-etichetă și boluri. Avându-le

Înainte, ei îndeplinesc două cerințe: a) punerea cuvintelor-etichetă în ordinea succedării secvențelor văzute; b) modificarea sfârșitului narațiunii în baza unui set de cuvinte-etichetă, alese din boluri. După verificarea/rectificarea efectuată de învățător, fiecare lider prezintă povestea regândită și justifică motivele pentru care grupul său a transformat sfârșitul acțiunii. Cuvântul-ancoră este *înțelepciune*; această trăsătură trebuie reliefată. Rămâne în discuție cel mai captivant și mai moralizator final. Copiii îl cuprind într-o vorbă populară. Ulterior, ei caută cinci asemănări între povestea zilei și altele din literatura pentru copii. Deopotrivă, elevii denumesc stările opuse celor negative din opera în cauză, adică: bârfa, invidia, nebunia, furia, prostia. Cu titlu concluziv, în 5 minute, ei scriu eseuri.

Demersul instructiv-formativ se realizează în temelul următoarelor **metode**: observația, conversația, planul simplu de idei, problematizarea, expunerea, învățarea prin cooperare, eseul de 5 minute, observația sistematică a conduitelor.

Resursele materiale constau în: cuvinte-etichetă, boluri și caiete.

Organizarea se face în semicerc și în grupuri mici. Ambele forme evidențiază atuurile mijloacelor didactice și ale învățării prin cooperare.

În perioada școlarității mici, elevii încă preferă să lucreze cu instrumente interactive, palpabile, viu colorate și frumos desenate. Acestea le stimulează procesele psihice cognitive și senzorial-afective, aflate într-o continuă dezvoltare. De exemplu, datorită imagisticii și cromaticii, instrumentele în speță ajută elevii să își fixeze datele furnizate, să le ordoneze și, la nevoie, să le utilizeze în diverse contexte de învățare practico-aplicative. În plus, mulțumită stilului didactic al învățătorului, tot la nevoie, fiecare elev își valorifică achizițiile fundamentale prin stilul de învățare predominant – vizual/auditiv.

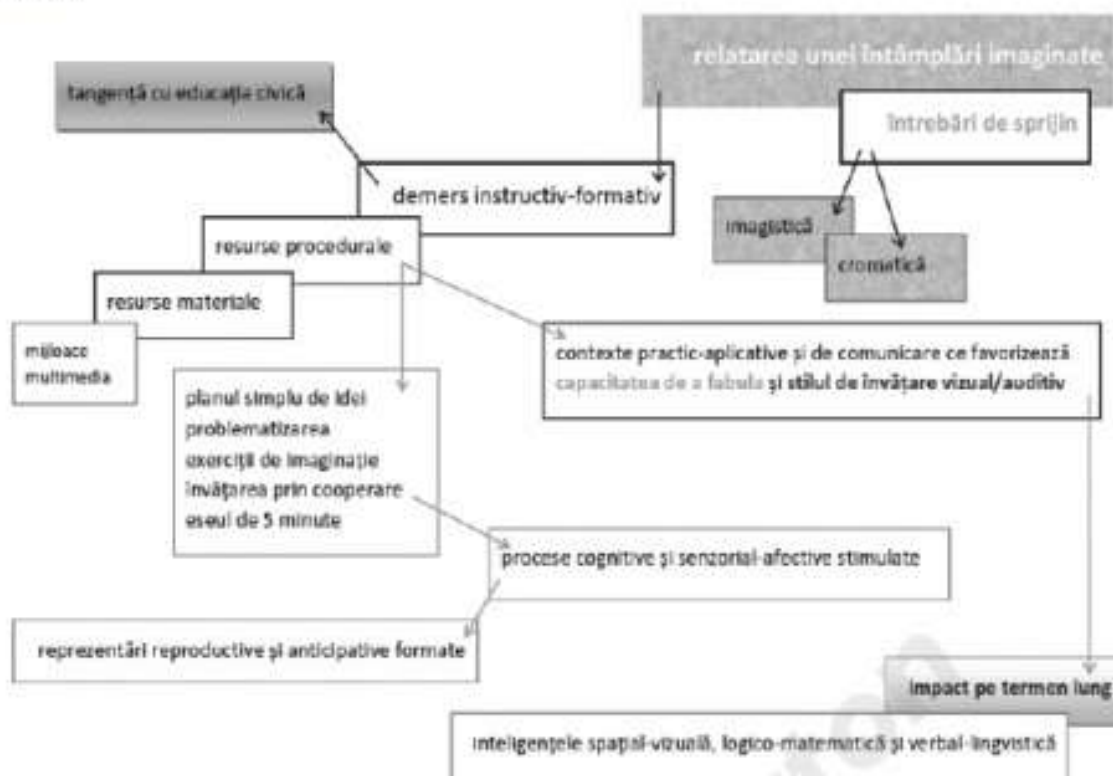
Revenim la prezentul caz. De aceea dascălul folosește o recuzită formată din material audio-video (povestea ecranizată) și din suporturi perceptibile și intuitive (cuvintele-etichetă). Datorită naturii recuzitei, copiii absorb cunoștințele și răspund la cerințe mai lesne. Bunăoară, ansamblul constituit din fundal sonor, imagini, simboluri și cuvinte le fortifică elevilor gândirea preoperațională. Toate sunt posibile, căci demersul instructiv-educativ îl determină: ➤ să folosească **memoria** (voluntară și vizuală) și **atenția** (voluntară și concentrată) ➤ să opereze cu obiecte concrete, relevante și simbolice ➤ să exerseze capacitatea de gândire logică ➤ să atingă limita gândirii abstracte ➤ să își dezvolte latura senzorial-perceptiv în baza căreia își formează reprezentările reproductive și anticipative ➤ să observe granița dintre fantezie și realitate ➤ să își dezvolte imaginația creatoare ➤ să verbalizeze informațiile interiorizate și reprezentările create ➤ să aibă repere ce susțin procesele psihice reglatorii.

Exercițiul, menit să transpună copiii în rolul autorului poveștii, creează premisele fabulării. Acesta creează, implicit, și premisele formulării unor întrebări-cheie și ale rezolvării unor situații-problemă. E momentul în care copiii intră în aria *Educației civice*. Schimbând întâmplări, personaje și comportamente, ei problematizează și justifică în egală măsură acțiuni și atitudini. Distingem aici caracterul interdisciplinar al lecției.

Concluzionăm că această activitate propulsează școlarii pe traseul educațional. Complexul de materiale și mijloace didactice, itemii semiobiectivi și subiectivi stimulează inteligența spațial-vizuală, logico-matematică și verbal-lingvistică, după caz. Judicios valorificate și constant dezvoltate, inteligențele ușurează și înfrumusețază viața de școlar, puternic influențată astăzi de cuvântul „vizual”.

Hartă conceptuală – Clasa a IV-a

Limba și literatura română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. În interesul însușirii noțiunilor, activitățile se derulează după asemenea scenarii:

I. Învățătorul cheamă în față un copil, căruia îi cere să plieze o hârtie A4 odată cu el. Prin respectivul exercițiu, se urmărește reprezentarea fizică a unităților fracționare ($\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{4}$) și a celor procentuale (0,50, 0,25, 50%, 25%, 75%). Totodată, se caută similitudini prin raportare la întreg. (De pildă, $0,50 = 50\% = \frac{1}{2}$). Pe parcurs, acel copil notează datele pe tablă. Restul clasei procedează la fel în caiete. În consecință, pe baza dreptunghiului (re)pliat, elevii înțeleg mai bine legătura dintre fracție și procent. La final, învățătorul împarte ilustrații cu figuri geometrice. Copiii lucrează individual. Fiecare notează dedesubt în ce cote procentuale apar culorile indicate prin săgeți. În final, rezultatele se verifică și se corectează în colectiv, frontal.

II. După exerciții de tip imitativ, organizați în echipe, copiii transformă fracții în procente (25%, 50%, 75%). Valorile bănești date reprezintă cheltuieli de vacanță. Câte un coechipier care a redat procentele cerute își asumă, frontal, rolul de profesor. După ce-și prezintă rezultatele obținute, efectivul îi solicită lămuriri, dacă este nevoie. El verifică nivelul la care sunt înțelese informațiile transmise. Verificarea se face potrivit cerinței de a transforma niște părți hașurate în procente.

2. Mai jos detaliem scenariul uneia dintre activitățile descrise.

Grupați în trei echipe, școlarii iau parte la explicațiile învățătorului privind fracții transformate în procente (25%, 50%, 75%). Atenția este îndreptată la exercițiile de imitare și la materialul concret intuitiv, format din baghete de spumă gradate corespunzător. Ulterior, ei rezolvă exerciții de antrenament pentru a-și însuși deplin algoritmul fracție-procent. Sarcinile constau în aprecierea valorilor procentuale marcate pe file de block notes. Paginile reprezintă listele cu cheltuielile unei familii înregistrate în ultima vacanță. În josul lor, copiii notează cota-parte cheltuită din bugetul familiei pe an. După ce efectivul confirmă terminarea exercițiului, aleatoriu, învățătorul verifică filele unei echipe și, dacă este cazul, le corectează. Apoi, el comunică rezultatele pentru a se verifica/se corectă toți copiii. Câte un copil dintre cei ce au notat corect procentele 25%, 50% și 75% vine în fața clasei, unde își asumă rolul de profesor. Frontal, el își expune modurile de gândire și de calcul. Colegii îi adresează întrebări, la care răspunde degrabă pentru clarificarea datelor. În încheiere, acesta folosește suport intuitiv, să verifice în ce măsură au înțeles copiii numiți aleatoriu. Aceștia din urmă privesc imagini cu cercuri colorate din carton, traversate de multiple linii. Tot frontal, ei urmează să aprecieze, în procente, cât anume reprezintă părțile hașurate în culorile lor preferate. În ultimul moment al orei intervine învățătorul, să cuprindă esențialul într-o notă de forma *Reține!* Pe aceasta o notează copiii în caiete.

Cadrul didactic aplică o serie de **metode**, și anume: conversația, explicația, exercițiul, învățarea-predarea reciprocă, jocul de rol, observația sistematică a conduitei elevilor.

Baza materială este compusă din: baghete de spumă, pagini de block-notes, creioane multicolore, cercuri cartonate, caiete, tablă și cretă colorată.

Organizarea efectivului se face frontal și în microgrupuri (echipe). Ambele forme creează oportunități ce le permit elevilor să își valorifice stilurile de învățare, dar și să își sincronizeze ritmurile de lucru.

Ne oprim atenția asupra metodei învățării-predării reciproce din următoarele considerente: animă întregul efectiv, are caracter activ-participativ și valoare instructiv-formativă, stimulează concomitent gândirea, atenția și memoria, înlesnește manifestarea factorilor care înlătură dificultățile de învățare din spectrul matematicii, încurajează dialogul pe verticală și pe orizontală, dar și (auto)evaluarea. Pe scurt, aceasta este axată pe nevoile elevului și favorizează afirmarea propriilor idei/judecăți/argumente. Metoda este în sine un veritabil proces de învățământ, parcurs etapizat. Fazele bine știute – predare, învățare, evaluare – îi asigură integritatea. (Eficiența însă depinde de factori precum aceștia: tactul învățătorului, spiritul de echipă, gradul de ascultare activă atins la nivelul clasei, atitudinea elevilor față de muncă, maniera în care jocul de rol e proiectat și coordonat, felul în care îi determină dascălul să folosească operațiile gândirii, să redea răspunsurile așteptate și să se formeze reciproc.) Deopotrivă, în orice context comunicațional învățătorul verifică modul în care școlarii se exprimă oral și cât de ușor utilizează fondul lexical. Observăm că sunt abordate două domenii de referință: vocabularul și fonetica. Prin scurte exerciții de comunicare, învățătorul poate contribui la îmbogățirea vocabularului, dar și la ușurarea fixării conceptelor de *unitate fracționară* și *unitate procentuală*. Astfel, copiii înțeleg relația dintre acestea două, precum și importanța cunoașterii unor cuvinte cu sens asemănător (cotă-parte, spre exemplu).

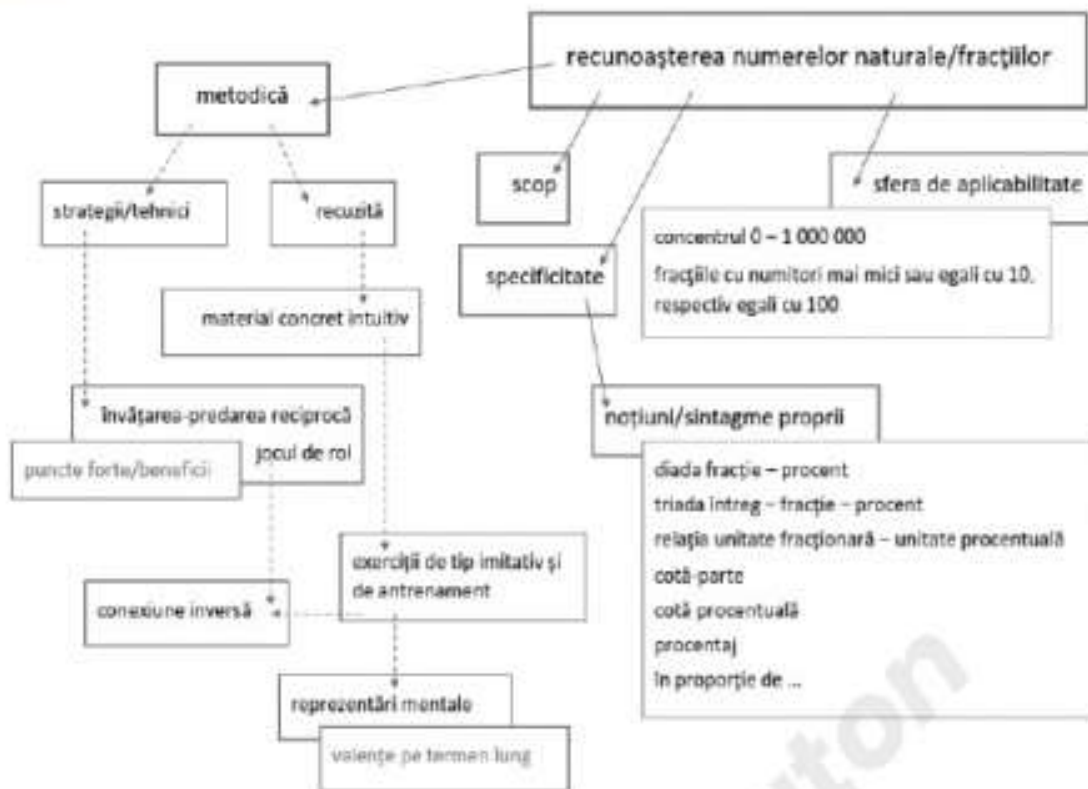
De departe, beneficiile complexului de strategii sunt remarcabile. Continuându-se în aceeași manieră, spre exemplu, raportarea la sine și la altul – pe durata actului educațional – devine mai profundă și mai durabilă. În concret, elevii descoperă treptat valoarea, pe care o comportă fiecare dintre elementele enunțate aici: bagajul de cunoștințe, tehnicile de muncă intelectuală, fluenta schimbului informațional, claritatea și relevanța datelor transmise și receptate, coeziunea de grup, motivația intrinsecă, succesul școlar, stima de sine, prezența scenică și stăpânirea de sine în momentul jucării rolului de dascăl.

Concluziv, afirmăm așa:

Calitatea achizițiilor curente crește exponențial în virtutea așilor din mână învățătorului: stilul didactic și natura fiecărui exercițiu propus. Drept dovadă, scopul lecției este tangibil pe calea exercițiilor de imitare, de exemplificare și de intrare în rolul profesorului pentru învățare-predare prin conexiune inversă.

Hartă conceptuală – Clasa a IV-a

Matematică

Testul al XIV-lea

SUBIECTUL I

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1.

a. **li-niș-tea**

b. **patrie**

c. **atrăgătoare**

d. Rochia **mea** e minunată.

mea – adjectiv pronominal posesiv

e. **cinstite** – atribut adjectival

f. **când ți-oi împărtăși taina înfricoșată** – propoziție subordonată circumstanțială de timp

g. Lunătescu, care simte ezitarea lui Săbiuță, îi amintește acestuia că trebuie să aibă curaj deoarece este comisar. În plus, îi atrage atenția că funcția îl obligă să se gândească la binele patriei. În discursul lui despre binele obștesc, Lunătescu îi vorbește lui Săbiuță folosind doar persoana a doua.

2. *Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*, Camil Petrescu

Camil Petrescu se numără printre întemeietorii romanului românesc modern și aparține perioadei interbelice a literaturii. Activitatea sa literară este vastă, abordând genurile epic, liric și dramatic. Operele sale eseistice promovează ideea de înnoire a literaturii române și de sincronizare a acesteia cu cea universală.

Concepția sa despre creație este exprimată în articolul „Noua structură și opera lui Marcel Proust”. Este enunțată aici opinia lui Camil Petrescu conform căreia formula estetică a prozei tradiționale de tip balzacian este învechită, propunând un tip modern de exprimare epică, de proveniență proustiană.

Coordonatele modernismului care stau la baza scrierilor camilpetresciene sunt particularizate astfel: utilizarea elementelor de analiză psihologică și prezentarea implicită a planului conștiinței personajelor și a conflictului interior, perspectiva narativă subiectivă, folosirea persoanei întâi, prin care este redată confesiunea, autenticitatea, lipsa cronologiei, apelarea la memoria voluntară și involuntară, folosirea introspecției, anticalofilismul.

Romanul **„Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război”** este publicat în 1930 și prezintă, ca tematică, drama intelectualului lucid în raport cu două experiențe capitale, iubirea și războiul, prin care eroul central speră să-și găsească identitatea.

„Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” este un roman modern de tip subiectiv. Perspectiva narativă este unică, acesta constituindu-se ca o confesiune a personajului principal, Ștefan Gheorghidiu, care îndeplinește totodată rolul de narator al experiențelor trăite. Sunt dezvoltate două coordonate temporale, prezentul frontului și timpul subiectiv al rememorării poveștii de dragoste trăite alături de Ela.

Autoanaliza la care recurge acesta se remarcă prin luciditate în raport cu cele două experiențe existențiale. Firul epic al romanului se abate de la ordinea cronologică a faptelor, prezentarea întâmplărilor de pe front fiind întreruptă de amintirea iubirii.

Scrierea are două părți, sugerate și de titlul amplu, prin care se sintetizează o aventură în planul cunoașterii absolute, prin intermediul a două experiențe unice ale conștiinței „noaptea” făcând referire la o stare de incertitudine a personajului-narator în raport cu acestea. În vreme ce prima parte aparține filonului ficțional, partea a doua pornește de la date reale din biografia autorului, care fusese ofițer al armatei române în Primul Război Mondial.

Reperle temporale și spațiale proiectează acțiunea în imaginar, pe două coordonate: în plan exterior, dar mai ales în cel interior, al conștiinței personajului principal. Perspectiva temporală prezintă timpul subiectiv al rememorării poveștii de dragoste, inserat în prezentul acțiunii de pe front, fixată la începutul secolului al XX-lea. Astfel, romanul se abate de la prezentarea cronologică a faptelor, acțiunea bazându-se pe alternanța planurilor narrative. Spațiul real, obiectiv, delimitat prin indici specifici, cum ar fi Câmpulung, Dâmbovicioara, Valea Prahovei, București se împletește cu cel subiectiv.

Romanul începe cu un capitol intitulat „La Piatra Craiului, în munte” și îl prezintă pe Ștefan Gheorghidiu concentrat în linia Carpaților.

La popota ofițerilor are loc o discuție despre un bărbat din înalta societate care își ucisese nevasta necredincioasă și fusese achitat. Iritat de răspunsurile camarazilor săi, Gheorghidiu începe să rememoreze relația lui cu Ela, soția sa, retrăind și sistematizând întâmplări trecute.

În capitolul „Diagonalele unui testament”, Gheorghidiu povestește cum a cunoscut-o pe Ela, cea mai frumoasă studentă de la Litere. Student la Filozofie, el este măgulit de iubirea fetei. Căsătoria lor e liniștită atâta vreme cât duc o existență modestă. Gheorghidiu primește însă o moștenire neașteptată și viața cuplului se schimbă. Ela începe să fie preocupată de lux și de întâlniri mondene.

Cu ocazia unei excursii la Odobești, se declanșează criza de gelozie a lui Gheorghidiu, care începe să se îndoiască de fidelitatea soției. Așezarea Elei lângă G., un avocat obscur, dar bărbat monden, gesturile familiare dintre cei doi, plimbările cu mașina sunt întâmplări pe care eroul le analizează și care îi provoacă suferință. Ștefan îi reproșează comportamentul, între ei intervine o tensiune nefirească și o vreme nu-și vorbesc. Se împacă și petrec o lună de vis la Constanța.

Începe războiul și Gheorghidiu este concentrat vreme de două săptămâni la Azuga. Venit pe neașteptate acasă, într-o noapte, n-o găsește pe Ela. Ea sosește dimineața la ora opt și el, fără să-i asculte explicațiile, îi propune să divorțeze. Ela acceptă, dar după un timp ei se revăd. Concentrat la Dâmbovicioara, Gheorghidiu aranjează ca Ela să-și petreacă vara la Câmpulung.

Capitolul „Ultima noapte de dragoste” încheie prima parte a romanului. Ela îl cheamă la Câmpulung unde îi destăinuie îngrijorarea pentru situația ei materială, în cazul în care el ar muri pe front. Îi cere să treacă pe numele ei o parte din contul de la Bancă. Întâmplător însă Gheorghidiu îl vede în oraș pe G. și din acel moment nu se mai îndoiește de legătura dintre ei și Ela. Vrea să se răzbune pe amândoi și să-i împuște, dar se este obligat de către ajutorul comandantului să meargă la regiment. Pe drum, fără să știe nimic de frământările lui Gheorghidiu, colonelul îi povestește diferite anecdote despre același Gregoriade.

A doua zi, România intră în Primul Război Mondial.

A doua parte a romanului prezintă jurnalul de campanie al lui Ștefan Gheorghidiu. Pentru el, războiul este o altă existență, pe care o trăiește cu toată luciditatea. Capitolul „Ne-a acoperit pământul lui Dumnezeu” este unul dintre cele mai dramatice. Retragerea armatei în fața inamicului consemnează dezastrul: „e ca la începutul lumii”.

Rănit și internat în spital, Gheorghidiu revine în București, unde se întâlnește cu Ela. Se desparte de Ela dându-i casele de la Constanța, bani, tot ce e în casă, cărți, obiecte de preț, lucruri personale, amintiri: „Adică tot trecutul”.

Mărinimia este simbolică, „trecutul” lăsat în urmă reprezentând toate frământările și toată suferința provocate de femeia care nu s-a ridicat la nivelul aspirațiilor celui care a iubit-o în mod absolut; Ștefan Gheorghidiu devine astfel pregătit pentru a începe o viață nouă, în căutarea permanentă a experiențelor majore.

Din punctul de vedere al stilului, se remarcă sobrietatea, claritatea și anticalofilismul. Romanul este conceput ca o confesiune a eroului central, principalul său mod de expunere fiind monologul interior, bazat pe introspecție. Originalitatea scrierii derivă în principal din complexitatea analizei psihologice a unei conștiințe unice.

În acest sens, Marian Popa nota: „Camil Petrescu este unul dintre promotorii înnoirii literaturii la un înalt nivel principal, într-o vreme când filosofic și tehnic, romanul românesc rămăsese la stadiul primei jumătăți a secolului XIX, sau trecuse la confecționarea unor rudimente moderniste fără acoperire teoretică serioasă”.

B. MATEMATICĂ

1.

a)

$$A = \{0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29\}$$

b)

$$A - B = \{1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 29\}$$

$$\text{card}(A - B) = 22$$

c)

$$C = \{0, 4, 8, 12, 16, 20, 24, 28\}$$

$$\text{card}(C) = 8$$

2.

a)

$$a * b * c = \frac{12}{7} * \frac{7}{3} * \frac{3}{2} = 6$$

b)

$$b = 2, (3)$$

$$c = 1,5$$

c)

$$a = \frac{12}{7} = 1, (714285)$$

$$123 : 6 = 20 \text{ (rest 3)}, a \text{ 123-a zecimală este } 4.$$

3.

a)

Aplicăm Teorema lui Pitagora în triunghiul AED dreptunghic în E $\Rightarrow AE = 2 \text{ cm} \Rightarrow EB = 8 \text{ cm}$

Aplicăm Teorema lui Pitagora în triunghiul DEB dreptunghic în E $\Rightarrow BD = 10 \text{ cm}$

b)

Se duce $CF \parallel DE$ și $CF \perp AB \Rightarrow AE = BF = 2 \text{ cm} \Rightarrow AF = 12 \text{ cm}$

Aplicăm Teorema lui Pitagora în triunghiul CFA dreptunghic în F $\Rightarrow AC = 6\sqrt{5} \text{ cm}$

$$c) P_{DEBC} = 22 + 2\sqrt{5} \text{ cm}$$

SUBIECTUL al II-lea

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

1. Pentru sistematizarea noțiunilor, activitățile se derulează astfel:

I. După o discuție pregătitoare, fiecare copil primește o fișă de lucru ce conține un text informativ despre patinajul artistic și structura diagramei Venn. După minutul de lectură individuală, un copil răspunde la întrebările specifice exploziei stelare. Mai apoi, un alt copil, cu sprijinul colegilor și al învățătorului, completează la tablă diagrama Venn. Întregul colectiv participă la activitatea de identificare a celor mai evidente asemănări și deosebiri între patinajul artistic și dans. Copiii notează mențiunile pe fișe.

II. Copiii ascultă secvențe dintr-o emisiune despre efectele șahului asupra minții. După o discuție despre acest subiect, ei se împart în două echipe în cadrul cărora rezolvă următoarea sarcină: conceperea unui set de întrebări ce vor fi adresate în interviuri. Acestea urmează a fi luate liderilor de grup. Activitatea se încheie cu elaborarea ideilor concluzive privind două aspecte: calitatea răspunsurilor oferite de lideri despre importanța șahului și calitatea prezentului proiect didactic.

2. În continuare dezvoltăm subiectul prin prisma uneia dintre activitățile descrise.

Pentru captarea atenției, învățătorul le vorbește copiilor despre patinaj; mai precis, despre natura, tipurile și efectele lui. Apoi, le împarte câte o fișă de lucru, având un text informativ despre patinajul artistic și structura diagramei Venn. Elevii sunt invitați să îl parcurgă în gând. După momentul de lectură, un copil este invitat în fața clasei, să se joace cu o stea, pe ale cărei colțuri sunt scrise întrebările: Ce? Cine? Cum? Când? Unde? De ce? Răspunsurile relevă informațiile auzite la începutul orei, dar și cele reținute citind. La discuție participă și colegii din sală. Ulterior, un alt copil se prezintă la tablă, să completeze diagrama Venn. La nevoie, acesta se bucură de sprijinul colegilor și al învățătorului. Spre final, în colectiv, se identifică cele mai evidente asemănări și deosebiri între patinajul artistic și dans. Circa cinci asemănări și cinci deosebiri sunt de ajuns. În încheiere, tot în colectiv, se formulează ideile concluzive. Copiii le notează pe fișele de lucru.

Activitatea promovează gândirea analitico-sintetică. Tema textului informativ, resursele procedurale și cele materiale au avantajul că le stârnesc elevilor curiozitatea, dar și dorința de a intra în pielea unui om pasionat de patinaj artistic. Frumusețea subiectului supus atenției, interactivitatea demersului didactic și nivelul cognitiv atins la vârsta care încheie perioada școlarității mici înlesnesc munca învățătorului, orientată spre îndeplinirea obiectivelor operaționale.

În acest context, amintim ansamblul de **metode**: expunerea, lectura individuală, explozia stelară, diagrama Venn, conversația dirijată, conversația de consolidare și verificare, observația sistematică a conduitelor.

Baza materială constă în fișe de lucru, tablă și cretă colorată.

Organizarea se face individual și în colectiv. Prima formă de organizare este propice școlarilor care au nevoie de un timp suplimentar și de liniște pentru a procesa informațiile. Cea de-a doua este favorabilă celor pe care îi caracterizează munca în grup.

În fața pragului de trecere spre gândirea abstractă, la finele școlarității mici, este important ca elevii să știe să opereze cu judecăți, trecute prin filtrul concretizării și prin filtrul analitico-sintetic. Odată deprins cu această tehnică de lucru, copilul va învăța mai ușor mecanismul ce definește următorul nivel al gândirii: abstractizarea.

(În speța de față, vederea în detaliu și apoi în ansamblu denotă putere de sinteză. Peste timp, acest mecanism ușurează efectuarea exercițiilor de generalizare-particularizare – și invers; ba mai mult decât atât, acesta ușurează și exercițiile ce reclamă clasificări, comparări și analogii. Așa, lejeritatea de a lucra cu idei concluzive și de a face analogii se va resimți cu precădere în următoarele cicluri de învățământ, când educabilului i se cere adesea să realizeze hărți conceptuale.)

Proiectul didactic le dezvoltă micilor școlari inteligența logico-matematică, atât de necesară pe mai multe paliere. Ei își formează deprinderea de a-și construi scheme mentale solide, iar pe acestea, temelia procesului de învățământ. În altă ordine de idei, pe aceste scheme – primate ca niște structuri metalice – elevul își poate depozita achizițiile fundamentale. La respectivele achiziții, elevul accede mai ușor dacă și le „prinde” în jurul unor cuvinte-cheie, fie ele mono-, intersau multidisciplinare. Să descopere cuvinte-cheie și să le utilizeze, el poate în baza întrebărilor-cheie proprii exploziei stelare. Cu acest lucru **însă** știm că el trebuie obișnuit de când îi permite potențialul cognitiv și imaginativ. Mai știm și că reușita școlară se

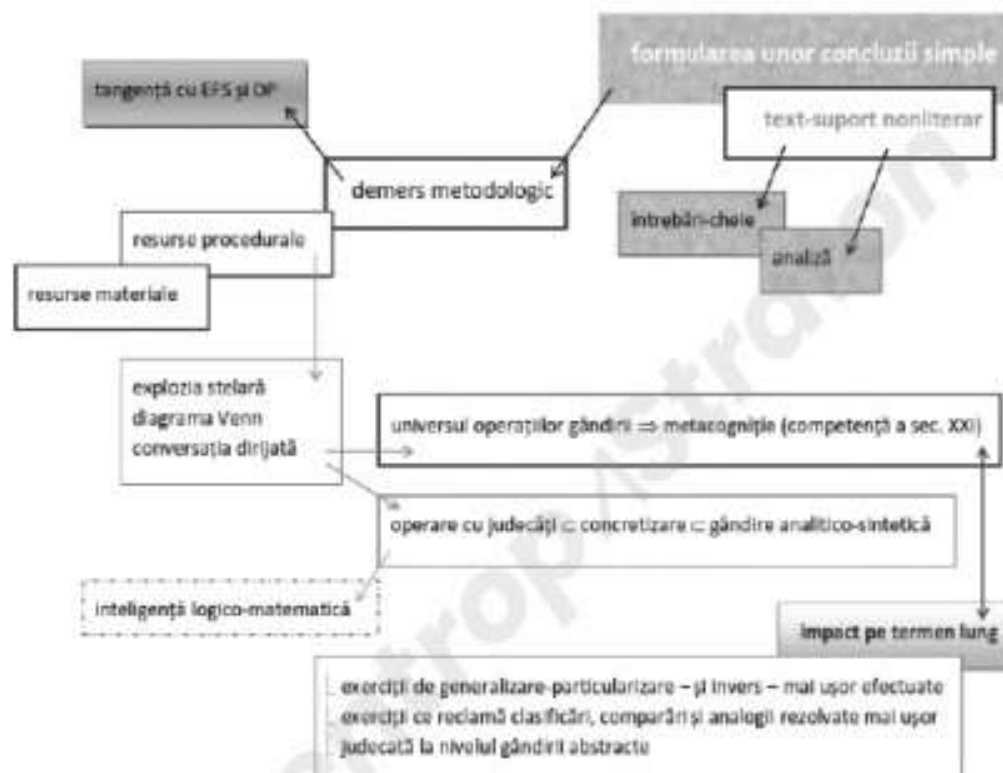
datorează efortului de a opera, de timpuriu, cu concepte „traduse” de învățător în cuvinte-ancoră. În acest sens considerăm covârșitor atât rolul și stilul învățătorului, cât și natura metodelor orientate spre gândirea globală, respectiv în profunzime.

În cele din urmă, să reținem câteva idei concludente. Fiecare metodă folosită pe durata prezentului proiect poate fi asemuită cu menirea unui organizator – organizator grafic sau de lucruri precum un depozitar. Acest așa-numit depozitar păstrează achizițiile fundamentale pentru a fi valorificate în diferite contexte de învățare, create/susceptibile a fi create în aria curriculară a unei discipline de studiu.

Mergând pe aceste filiere, micul școlar pătrunde în universul operațiilor gândirii, ca să ajungă, în sfârșit, la metacogniție. E lăudabilă direcționarea traseului școlar spre aceasta, știut fiind faptul că se numără printre competențele secolului XXI.

Hartă conceptuală – Clasa a IV-a

Limba și literatura română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

I. Pentru consolidarea noțiunilor, activitățile decurg astfel:

I. Școlarii sunt grupați în două echipe. Acestea trebuie să devină experte în operarea cu noțiunile predate. Temele sunt intitulate *Relația succeselor-predecesor* și *Indicatorii mai mic decât ... și mai mare egal cu ...* După studiul textelor-suport din fișe, ei răspund la întrebări și realizează scheme/hărți conceptuale. Elevii efectuează un exercițiu în care li se cere să ordoneze crescător și descrescător numere naturale între 0 și 1.000.000. Acesta arată capacitățile de înțelegere și de utilizare a informațiilor predate anterior. De îndată ce echipele și-au finalizat sarcinile, liderii lor își intră în rol în fața clasei, fiecare lider expune materialul realizat prin conlucrare. Dacă e cazul, colegii îi adresează întrebări, ale căror răspunsuri îi edifică. Dacă este nevoie, învățătorul intervine, să clarifice aspectele ce creează situații-problemă. De asemenea, el face aprecieri vis-à-vis de calitatea materialelor prezentate. Spre final, se supun atenției schemele obținute și se face o compilație între toate acestea. Se scrie pe tablă și în caiete cea mai relevantă.

II. Organizați în echipe, copiii devin experți în operarea cu fracții, având în vedere tema primită. După ce analizează fișele, ei redau rezultatele așteptate într-o schiță ce ia forma unui diamant. Ulterior, liderii expun produsele dinaintea colegilor, demonstrând că sunt pregătiți să facă față valului de întrebări. La nevoie, ei beneficiază de sprijinul învățătorului. Activitatea se încheie cu aprecierile acestuia din urmă,

aprecieri în baza cărora rămâne în discuție cel mai concludent produs – în concept, schița asemeni unui diamant autentic.

2. În continuare, dezvoltăm subiectul ce redă una dintre activitățile ilustrate.

Micii școlarii sunt grupați în trei echipe. Până la finalul orei, acestea trebuie să devină experte în operarea cu fracții. Tema este intitulată *Unitatea fracționară*. După studiul textelor-suport din fișele primite, ei răspund la niște întrebări și completează o schiță, având forma unui **diamant**. Mai precis, pe spații, elevii scriu: tema curentă, două adjective care o definesc, trei verbe care exprimă acțiunile specifice subiectului, o propoziție ce redă sentimentele celui ce studiază tema/operează cu noțiunile ei particulare, un cuvânt ce o caracterizează – esența ei. După un timp de muncă colectivă, liderii se prezintă în fața sălii de clasă, să etaleze produsele (schițele) și să le dovedească colegilor **cât** știu ei din noțiunile predate, dar mai ales **cum** știu să le utilizeze judicios în situații reale și/sau ipotetice de învățare. Dacă au nevoie de lămuriri, colegii adresează întrebări. Iar dacă este cazul, învățătorul intervine, să clarifice lucrurile punctate. Acesta din urmă încheie activitatea făcând aprecieri asupra calității schițelor înfățișate. Dintre toate se reține cea mai concludentă schiță.

Metodele didactice aplicate sunt: conversația, învățarea prin colaborare, exercițiul, explicația, diamantul, harta conceptuală, conversația de consolidare, observația sistematică a conduitelor elevilor.

Baza materială utilizată este formată din: fișe de lucru cu text-suport și itemi caiete, creioane (colorate), tablă, cretă colorată.

Organizarea efectivului se face în echipe și frontal. În oricare dintre forme, pentru antrenarea școlarii în proiectul didactic, dascălul le valorizează stilurile de învățare. Antrenarea lor este posibilă, întrucât alternează activitățile comune cu cele individuale. Ambele tipuri de activitate reprezintă oportunități, în care învățătorul verifică cum își folosesc elevii abilitățile de comunicare, dar cum utilizează termenii matematici.

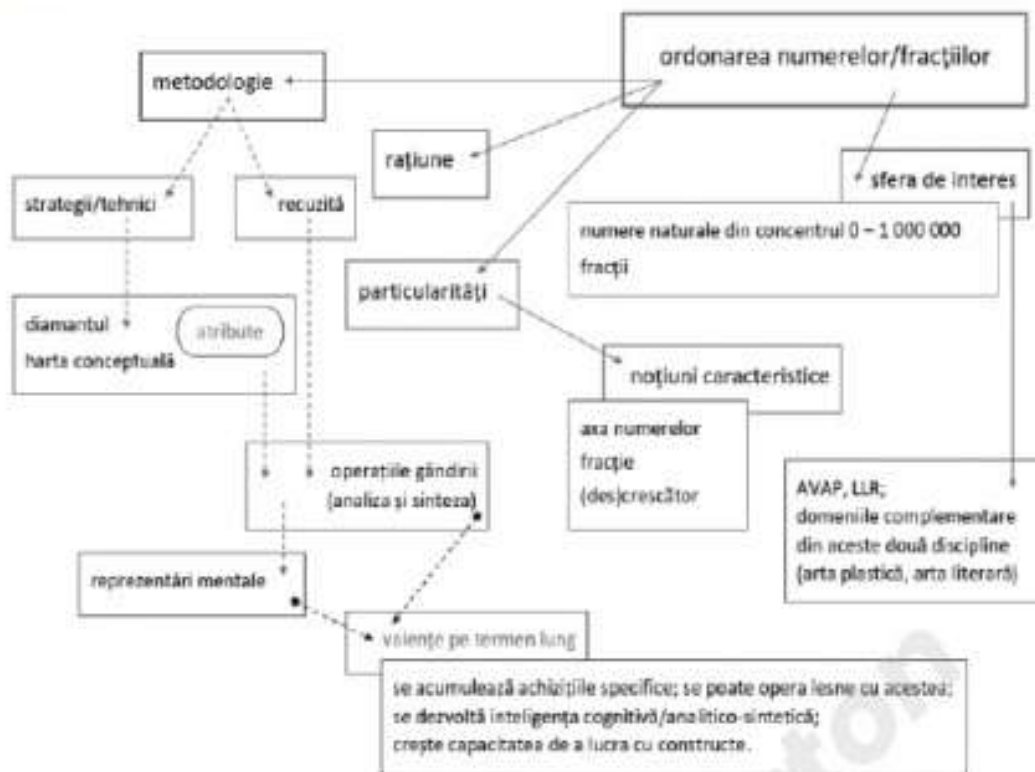
În opinia noastră, diamantul și harta conceptuală sunt două resurse procedurale, care luminează conceptele puse pe tapet în aria fracțiilor. Intrați pe domeniul limbii, școlarii le internalizează cu ajutorul cuvintelor și ale enunțurilor ce le definesc. Altfel spus, în vreme ce concep structura diamantului, ei filtrează conceptele prin operațiile gândirii; analiza și sinteza, în speță. Simțind că le stăpânesc, elevii se pot arăta deschiși oricând în fața sarcinilor, care îi iduc în profunzimea unității fracționare prin exerciții/probleme. Înțelegându-i acesteia sensul din punctul de vedere al limbajului matematic, elevii ajung să le rezolve tot mai bine. Drept care, treptat, ei își cresc performanțele școlare pe terenul inteligenței logico-matematice. Deopotrivă, înțelegându-i rolul în drumul lor spre aflarea rezultatelor corecte, copiii se apleacă cu mai multă plăcere asupra fracțiilor studiate, indiferent de gradul de dificultate al cerințelor enunțate.

Îndeobște metoda *Diamantul* face trimitere la artă – la arta plastică și cea literară. Felul în care elaborează elevii schița (desen, colorit, cuvinte alese) denotă creativitate/simț artistic. Fiecare înseamnă valoare adăugată.

În consecință, considerăm că abordarea le dezvoltă elevilor gândirea analitico-sintetică, dar și capacitatea de a lucra cu constructe. Având formate reprezentările mentale, ei își sistematizează informațiile ce întregesc domeniul aferent competenței specifice indicate în preambul. În altă ordine de idei, abordarea pregătește elevii pentru intrarea în ciclul gimnazial, ciclul de-a lungul căruia, adeseori, li se solicită întocmirea unor materiale schematizate. Reușita depinde însă de pregătirea temeinică. Pregătirea începe cu strunirea gândirii analitico-sintetice, aceasta fiind primordială în procesul de sedimentare a complexului de achiziții specifice. Astfel, în mod cert, elevii văd panorama temei. Vederea panoramei este posibilă datorită potențialului cognitiv atins în stadiul operațional.

Plastic vorbind aici, poligonul strălucitor de dinaintea ochilor tuturor – diamantul alcătuit din linii frânte închise – pune într-un con de lumină entitățile numite *fracții*, oricum le-ar privi – fie individual, fie ca pe un tot unitar.

Hartă conceptuală – Clasa a IV-a Matematică

Testul al XV-lea

SUBIECTUL I

A. LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

1.

a. **re-vu-lu-ți-e**

b. **idee**

c. **decedata**

d. Cărțile au ajuns la **ei**.
ei – pronume personal

e. **frumos** – complement circumstanțial de mod

f. **cum mai merge țara** – propoziție subordonată completivă de loc

g. Secvența exprimă admirația Efimiței față de atitudinea de expert în politică pe care și-o arogă conul Leonida. Totodată, folosirea termenului familiar „bobocule” provoacă comicul.

2. Personaj din romanul *Ion*, Liviu Rebreanu

Liviu Rebreanu este considerat de către critica literară cel mai mare creator de viață al literaturii române și, totodată, unul dintre întemeietorii romanului românesc modern, care se manifestă artistic în perioada interbelică.

Cea mai mare parte a operei sale se încadrează curentului literar realism. Acesta se manifestă începând cu secolul al XIX-lea și continuă, în forme specifice, de-a lungul timpului, până în zilele noastre. Principalele trăsături, regăsite și în opera rebreniană, sunt: prezentarea veridică a realității, obiectivitatea, imparțialitatea scriitorilor realiști, observația tipurilor umane caracteristice, reliefarea individului ca produs al societății în care trăiește, prezentarea amănunțelor semnificative și alcătuirea descrierilor minuțioase, stilul impersonal, sobru, precis și concis.

Apărut în 1920, în forma sa definitivă, romanul „**Ion**” fundamentează formula romanului tradițional care înglobează elemente de modernitate, obiectiv, realist și social.

Problematika rurală o găsim inițial în nuvela „Rușinea”, cu o intrigă simplă, în care eroina, Rodovica, este victimă a iubirii și apoi, o primă variantă a romanului „Jon” prin „Zestrea”.

Tema romanului prezintă problematica țaranului român reprezentativ pentru societatea ardelenescă de la începutul secolului al XX-lea, dominată de supremația bunurilor materiale.

Cu o structură bine echilibrată, în două părți, intitulate sugestiv „Glasul pământului” și „Glasul iubirii”, și treisprezece capitole, romanul cuprinde în albia lui viața satului transilvănean înainte de război.

Construcția subiectului are la bază tehnica narativă a planurilor paralele, care prezintă, în principal, destinul țaranului român, reprezentat de Ion și existența intelectualității rurale, reprezentată de preotul satului, Ioan Belciug, și de familia învățătorului Zaharia Herdelea. Subiectul este construit prin alternanța planurilor paralele, iar secvențele narrative se succed pe baza înlănțuirii.

Ion al Glanetașului este un personaj puternic individualizat și tipic pentru categoria țăranilor săraci

Fiind personajul principal și eponim al romanului, el este realizat prin tehnica basoreliefului. El domină celelalte personaje cu care intră în conflict: Ana, Vasile, Florica, George. Ion este construit prin tehnica contrapunctului: în timp ce Ion este țăranul sărac, dar frumos și puternic, George este flăcăul bogat, dar lipsit de suplețe.

Principala lui trăsătură este dragostea pentru pământ și muncă. Deși „sărac și iute ca mă-sa”, iubește pământul „pământul îi era drag ca ochii din cap”. Lăcomia pentru pământ este însă cauza psihologică a tuturor acțiunilor sale. În plus, monologul interior accentuează toate frământările sufletești prin care trece personajul.

Lăcomia lui Ion se manifestă când intră pentru prima dată cu plugul pe locul lui Simion Lungu, deoarece acest pământ a fost înainte al Glanetașilor: „Inima îi tremura de bucurie că și-a mărit averea.”

Ion este viclean cu Ana, o seduce, iar mai apoi o înstrăinează. Pentru Ion, căsătoria cu Ana reprezintă singurul mijloc de a obține averea de la Vasile Baci.

Scena în care îngenunchează și sărută pământul accentuează iubirea pe care o are pentru pământ, iubire asemănătoare cu cea pentru o ibovnică: „Acuma, stăpân al tuturor pământurilor, râvnea să le vadă, să le mângâie ca pe niște ibovnice credincioase... Apoi, încet, cucernic, fără să-și dea seama, se lăsă în genunchi, își coborî fruntea și-și lipi buzele cu voluptate de pământul ud.”

Ion este caracterizat direct de către narator: „Iubirea pământului l-a stăpânit de mic copil” sau de către alte personaje – Vasile Baci: „hoț”, „tâlhar”. Totodată este caracterizat și prin mijloacele caracterizării indirecte, prin fapte, limbaj, comportament, vestimentație, relația cu alte personaje.

Ion este un personaj memorabil și monumental, dar supus destinului tragic pentru că este strivit de forțe mai puternice decât voința lui: pământul-stihie și cutumele satului românesc tradițional.

B. MATEMATICĂ

1.

a)

$$A = \{6, 7, 8, 9, 10, 11, 12\}$$

b)

$$A = \{6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16\}$$

$$\text{card}(A \cap B) = 6$$

c)

$$A = \{6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15\}$$

$$A - B = \{7, 9, 11, 13, 15\}$$

2.

a)

c_1 = prețul cărții numărul 1

c_2 = prețul cărții numărul 2

c_3 = prețul cărții numărul 3

$$c_1 + c_2 + c_3 = 125,2$$

$$c_2 = c_1 + 20,5$$

$$c_3 = c_2 + 24, 5 = c_1 + 45$$

$$3c_1 = 59,7$$

$$c_1 = 19,9 \text{ lei}$$

b)

$$c_2 = 40,4 \text{ lei}$$

$$c_3 = 64,9 \text{ lei}$$

c)

$$c_1 = 9,95 \text{ lei}$$

$$c_2 = 20,2 \text{ lei}$$

$$c_3 = 32,45 \text{ lei}$$

3.

a) $m(\angle EDA) = 30^\circ \Rightarrow EA = 2 \text{ cm} \Rightarrow$ Aplicăm Teorema lui Pitagora în triunghiul DEA dreptunghic în E $\Rightarrow DE = 2\sqrt{3} \text{ cm} \Rightarrow CF = 2\sqrt{3} \text{ cm}$

$$m(\angle CBF) = 30^\circ \Rightarrow BC = 4\sqrt{3} \text{ cm}$$

b) Aplicăm Teorema lui Pitagora în triunghiul CFB dreptunghic în F $\Rightarrow BF = 6 \text{ cm} \Rightarrow AB = 11 \text{ cm}$

$$P_{ABCD} = 18 + 4\sqrt{3} \text{ cm}$$

$$c) A_{ABCD} = 14\sqrt{3} \text{ cm}^2$$

SUBIECTUL al II-lea

A. METODICA PREDĂRII LIMBII ȘI LITERATURII ROMÂNE

I. Pentru consolidarea noțiunilor, activitățile se derulează astfel:

I. Având în mâini un telefon inteligent, fiecare copil realizează schița unui mesaj adresat unei rude aflate la distanță. Subiectul conține mulțumirile pentru găzduirea în vacanță. Mesajului îi este atașat o invitație de sărbători, concepută cu ajutorul aplicației Canva. Astfel, copiii își exersează abilitățile de tehnoredactare computerizată, dar și cele de utilizare a instrumentelor digitale.

II. Copiii concep un mesaj electronic despre instalarea aplicației Kahoot, destinat cuiva care nu cunoaște detaliile tehnice. Ei tastează forma finală a textului. La nevoie, învățătorul îi îndrumă. Spre sfârșitul orei, copiii discută despre cele mai bune explicații date, respectiv despre cele mai folosite cuvinte-cheie găsite. La final, se punctează concluziile privind (dez)avantajele comunicării la distanță.

2. Mai jos detaliem subiectul având în vedere una dintre activitățile descrise.

Copiii sunt implicați într-un exercițiu de imaginație. Ei sunt invitați să conceapă un mesaj electronic despre instalarea aplicației Kahoot. Mesajul trebuie să fie destinat unui copil ce nu cunoaște detaliile tehnice. Totodată, copiii scriu cuvintele-cheie ce-l vor ajuta pe destinatar să își amintească ordinea etapelor. Pentru a evita erorile de scriere, ei realizează, pe ciorne, schița mesajului cerut. Ulterior, în fața telefoanelor inteligente, ei tastează forma finală a textului. La nevoie, învățătorul îi îndrumă. Spre sfârșitul orei, copiii citesc mesajele în plen și discută despre cele mai bune explicații date aceluși copil și despre cele mai folosite cuvinte-cheie găsite. Pe toate le notează un copil la tablă, sub forma unui ciorchine. Pentru realizarea feedback-ului, școlarii se verifică reciproc prin metoda *Răspunde. Aruncă. Interoghează*. La sfârșit, susținuți de învățător, ei punctează concluziile privind (dez)avantajele comunicării la distanță (via e-mail etc.).

În principal, activitatea promovează scrierea funcțională și comunicarea computerizată. Iar în plan secundar, activitatea promovează exprimarea în scris și nevoia de socializare, în ciuda distanței. Inițiativa este salutară, dat fiind faptul că trăim în era Internetului, eră în care comunicarea prin mijloace multimedia este un lucru imperios necesar.

În programă sunt conținuturi ce promovează competențele secolului XXI. Dintre toate reținem **competența digitală**, în primul rând. Zilnic observăm că dobândirea sa timpurie este o necesitate. Reținem și **flexibilitatea**, deoarece procesul de învățământ reclamează numeroase abordări inovative și interactive. Așa decî, aceasta trebuie dobândită și exersată zi de zi îndeosebi de cadrul didactic.

Pentru a-și atinge scopul, învățătorul aplică aceste **metode**: exercițiul de spargere a gheții, instruirea asistată de calculator, explicația, exercițiul ciorchinele, conversația, R.A.I. (Răspunde.Aruncă.Interoghează), observația sistematică a comportamentelor elevilor.

Resursele materiale constau în: telefoane inteligente, caiete, tablă, cretă colorată și minge.

Organizarea se face frontal și individual. Accentul cade pe ultima formă de organizare, deoarece îi permite învățătorului să îndrume și să corecteze îndeaproape fiecare elev.

Cadrul didactic determină elevii să facă exerciții de comunicare scrisă. Prin intermediul exercițiilor, acesta le verifică cunoștințele despre scrierea funcțională, dar și modul în care știu ei să le folosească. Totodată, acesta urmărește cât de corect, clar și concis redactează ei mesaje. Tastând, elevii arată în ce măsură dețin abilitățile de utilizare a tehnologiei informației și comunicațiilor. Dialogând liber, ei demonstrează cât de familiarizați sunt cu aplicația Kahoot.

Strategia învățătorului este cu atât mai potrivită cu cât știm adevăruri de neomis: ➤ Comunicarea digitală nu există în afara comunicării într-o limbă maternă/străină. ➤ Copiii din această generație au o înclinație nativă spre instrumentele electronice, fascinați fiind de tehnologie. ➤ Comunicarea prin mijloace multimediale ia tot mai mult amploare. ➤ Este vitală cultivarea relațiilor interumane la distanță pen-

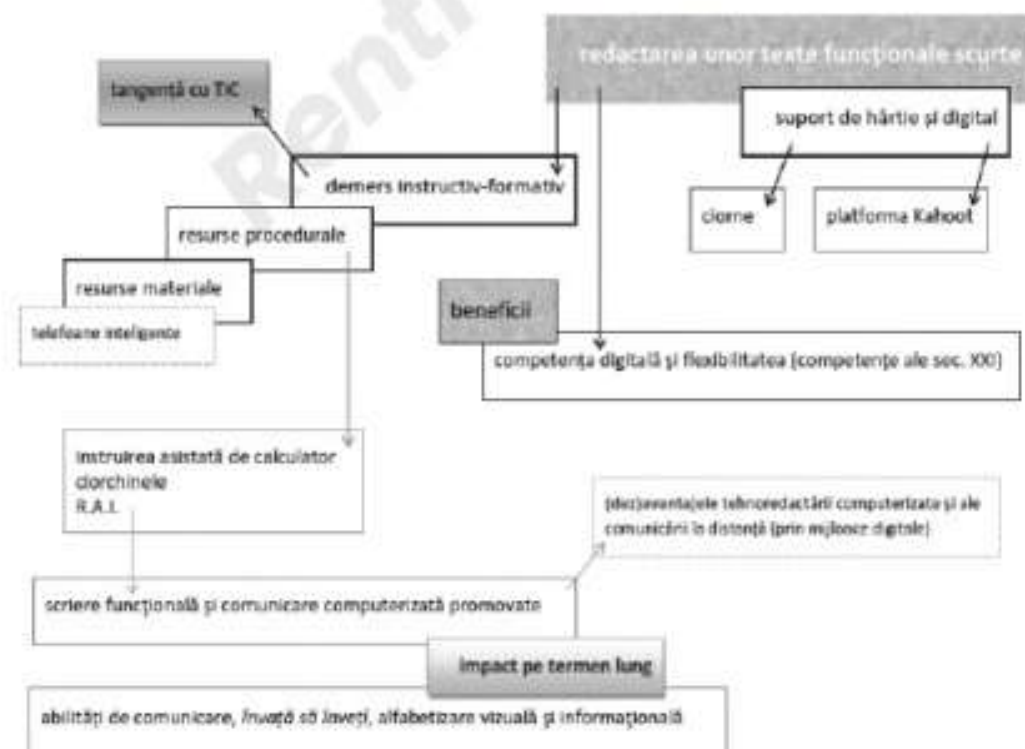
tru a pune școlarii în contexte de învățare create în medii (inter)naționale. ➤ Evaluarea digitală este tot mai apreciată în rândul profesorilor și mai ales în rândul elevilor.

Partea ludică a tehnicii R.A.I. animă lecția și preîntâmpină competiția. Întrebările adresate de copii unii altora sunt menite să verifice cât s-a reținut din datele punctate în timpul orei. Acestea au caracter constatativ-ameliorativ. Nesimțindu-se examinați, copiii se deschid și se concentrează asupra învățării reciproce. În plus, jocul reprezintă și un moment propice pentru (auto)evaluare. Fiecare răspuns bun crește în egală măsură atenția, motivația, stima de sine și calitatea momentului de realizare a feedback-ului. Deopotrivă, credem că acesta le crește copiilor și apetitul pentru munca în echipă.

Concluzionăm că prezentul proiect didactic favorizează apariția oportunităților în care școlarii își formează, în principal, competența digitală. Negreșit, ei își formează și competențele cunoscute sub aceste nume: abilități de comunicare, învăț să înveți, alfabetizare vizuală și informațională.

Hartă conceptuală – Clasa a IV-a

Limba și literatura română

B. METODICA PREDĂRII MATEMATICII

1. Pentru însușirea noțiunilor, activitățile ne derulează astfel:

I. Individual, elevii răspund la întrebările cadrului didactic privind succesiunea unor evenimente istorice. După evaluarea încrucișată, ei se pronunță asupra variantelor corecte de răspuns. Apoi, se schițează axa timpului ce redă perioada istorică evocată. Se vorbește despre importanța cunoașterii succesiunii anilor.

II. Copiii sunt grupați în trei echipe. Ei trebuie să așeze în ordine cronologică cartonașe, reprezentând anii din ultima perioadă studiată la *Istorie*. După ce declară că și-au îndeplinit sarcinile, ei fac turul galeriei pentru a se verifica/corecta reciproc. Reveniți în bancă, elevii își notează răspunsurile corecte în caiete. Apoi, ei se grupează în echipe de câte cinci și compun câte un cvintet după regulile notate pe tablă spre aducere aminte. La sfârșitul orei, liderii citesc versurile în fața clasei. Cel mai frumos cvintet urmează a fi notat în caiete. Învățătorul expune concluziile despre importanța orientării în timp.

2. În cele ce urmează, dezvoltăm subiectul referitor la una dintre activitățile descrise.

Vreme de 4 minute, elevii răspund, individual, la niște întrebări regăsite într-o fișă de lucru. Întrebări privesc succesiunea unor evenimente istorice, abordate la disciplina de specialitate. Itemii au răspunsuri multiple. Apoi, în perechi, ei se verifică reciproc și se pronunță asupra variantei corecte de răspuns. Învățătorul, prin sondaj, le cere școlărilor din trei perechi să citească răspunsurile notate. Restul clasei se verifică/se corectează. Mai apoi, pe tablă și fișe, se realizează axa timpului ce corespunde perioadei istorice evocate. Lângă anii marcați pe axă, dascălul adaugă imagini magnetice, care ilustrează personaje de epocă reprezentative. Gândind la anii în cauză, acesta verifică noțiunile matematice despre clasa unităților, respectiv clasa miilor. Totodată, acesta poate cere și efectuarea unor operații de adunare și de scădere. Ora se încheie cu formularea concluziilor despre importanța cunoașterii succesiunii anilor în timp, precum și despre natura metodei *Gândeți. Lucrați în perechi. Comunicați*.

Resurse procedurale folosite: conversația, învățarea prin cooperare, exercițiul, *Gândeți. Lucrați în perechi. Comunicați*, observația sistematică a conduitelor elevilor.

Baza materială utilizată: fișe de lucru, caiete, creioane (colorate), tablă și cretă colorată.

Forme de organizare: în perechi și frontal.

De departe putem vedea că lecția are un caracter interdisciplinar. Plusul de valoare se datorează trecerii ideii de proiect didactic prin punctul de întâlnire a trei discipline, *Matematică, Istorie, Limba și literatura română*. În concret, confluența este benefică școlărilor, întrucât le imprimă concepte precum: *sucesiune în timp, ordine cronologică, ordonare în sens crescător*. Deoarece au aceleași înțelesuri, elevii compun mai ușor propozițiile cerute de învățator. Odată introduse în vocabularul pasiv și valorificate în contexte de comunicare, conceptele devin parte integrantă din achizițiile școlărilor comune.

„Glisând” pe axă în cursul unor scurte exerciții de antrenament, elevii înțeleg noțiunile despre unitatea de măsură în speță, timpul. Astfel, (sub)diviziunile sale li se fixează pe termen lung.

Totodată, privind imaginile postate de învățator, elevilor li se imprimă și informațiile ce alcătuiesc profilul fiecărui personaj. Este momentul în care efectivul intră pe terenul altei discipline, *Educație civică*. Prin prisma trăsăturilor morale invocate, în genere, se urmărește imprimarea lor în mintea copiilor în scop modelator. Altfel zis, în subsidiar, aceasta este o lecție despre tărie de caracter etc.

Deopotrivă, privind imaginile, elevii pot ajunge și în spațiile în care au activat personajele menționate. Drept care, invariabil, lecția este orientată spre *Geografie*. În consecință, vedem cum niște simple întrebări corelative îi dau lecției substanță, dar și nuanță.

În plus, urcând și coborând pe axă, elevii își reactualizează și cunoștințele despre timpurile verbului. Subtil, dascălul verifică în ce măsură acestea sunt bine consolidate și adecvat utilizate în mesaje exprimate oral.

Ba mai mult decât atât, în orice moment al prezentei situații de învățare, școlarii își îmbogățesc vocabularul în virtutea exercițiilor ce necesită găsirea termenilor cu sens asemănător/opus, dar și a cuvintelor având sensuri diferite și aceeași structură de litere.

Achizițiile necesare sunt acumulate în drumul copiilor prin perimetrul în care „fîrțează” unitatea principală de măsură a timpului, laolaltă cu ceea ce rezidă din aceasta. Având în fața ochilor minții scara pe care urcă și coboară unitatea de măsură vizată, elevii internalizează termenii de referință cuprinși între aceștia doi: *secundă și mileniu*. Ei vizualizează ceea ce simbolic denumim *săgeata timpului*. Observându-i sensul ascendent, copiii realizează semnificația cuvântului *irreversibilitate*. Artistic vorbind, în mintea micului școlar, fluxul continuu al timpului este asociat cu o coloană a infinitului.

Spre final, revenim la metoda *Gândiți. Lucrați în perechi. Comunicați*. Cele trei cuvinte sunt asemenea unor piloni, împrejurul cărora se pot sedimenta achizițiile elementare tematice. Înraurirea avută de o disciplină asupra alteia – și mai departe, asupra elevilor –, aborbarea interactivă și proactivă în planul muncii și al comunicării, căutările continue efectuate în tandem și în plen, împărțirea rezultatelor succesului școlar sunt aspecte tributare metodei aplicate cu predilecție.

În concluzie, considerăm că demersul și scenariul didactic familiarizează elevii cu ceea ce înglobează tema noastră, adică: relația spațiu-timp, terminologia specifică, ireversibilitatea timpului, transformările reclamate de operarea cu unități de măsură standardizate. Mai considerăm că, peste vreme, elevii care și-au însușit prezenta lecție în mod corespunzător își ușurează mult munca în două domenii importante de studiu: *Fizica și Filosofia*.

Hartă conceptuală – Clasa a IV-a Matematică

